dolenjka, d.d.
NOVO MESTO
PRIPOROČAMO NAKUP:

riž SPLENDOR 1/1 (UVOZ)	~~187,70 SIT/kos~~	129,00 SIT/kos
čokolada CONFINA 100 g (UVOZ)	~~107,80 SIT/kos~~	79,00 SIT/kos
čistilo INAL FORTE 500 ml (TEOL)	~~220,70 SIT/kos~~	169,00 SIT/kos
gel za tuširanje NEUTRO ROBERTS 250 ml	~~429,00 SIT/kos~~	299,00 SIT/kos
pralni prašek PERSIL 5,4 kg (HENKEL)	~~1,719,00 SIT/kos~~	1,299,00 SIT/kos

Obiščite nas in se prepričajte o ugodni ponudbi!
V soboto, 7. novembra, od 7. do 19. ure odprta prodajalna MARKET SMREČNIKOVA v Novem mestu.

DOLENJSKI LIST

Št. 45 (2568), leto XLIX • Novo mesto, četrtek, 12. novembra 1998 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

Avto GALANT
izpušne cevi
montaža
Ob potoku 10, Novo mesto
tel.: 068/322-643, 322-278
fax: 068/323-585

Berite danes

stran 2:
• *Avtocesta povzročila boj za vodo*
stran 3:
• *Zgrajen cevovod, vode pa od nikoder*
stran 5:
• *Med kandidati je kaj malo žensk*
stran 7:
• *Plečnikov most je spet oživel*
stran 8:
• *Ko obrtnik umre, gredo na cesto*
stran 9:
• *Ob martinovem prva galerija vin*
stran 11:
• *Obravnavi zoper pet Romov še ni videti konca*
stran 18:
• *Most odprt "brez blišča in šuma"*

ŠKODE ZA VEČ MILIJARD TOLARJEV

Katastrofalne poplave v Posavju

Ogromna škoda v Taninu, Tronu, Termah Čatež, na posevkih, objektih

POSAVJE - Kot kaže, so tokratne poplave povzročile še več škode kot katastrofalne poplave leta 1990, škoda je izjemno velika predvsem v gospodarstvu, medtem ko je ogromna tudi na cestah, objektih in na posevkih.

V brežiški občini je voda zalila večji del Loč, Krške vasi in Mihalovcev, svoje pa je h katastrofi pripomogla še mejna Sotla v Rigoncah, ki je za nekaj ur zaprla tudi meddržavni mejni prehod. V Krškem je bilo zaradi narasle Save, ki je ogrožala in zalila predvsem desni breg Krškega, razglašeno izredno stanje. V Termah Čatež je visoka podtalnica zalila drago opremo na zimski termalni rivieri, bazensko tehniko, del naselja in glavno vpadnico v zdraviliški kompleks. Velika je tudi škoda v nasadu jagod podjetja Tron v Vrbini pod Brežicami. Po nekaterih ocenah je kar okoli 95 odstotkov divjadi, ki jo lovci gojijo v Vrbini, poginilo, saj so živali zaradi poplavljenega območja in močnega toka izgubile orientacijo ter namesto proti višjim območjem plavale proti koritu Save, veliko srn pa je žal končalo pod gumami voznikov.

Sava je močno ogrozila obrtno cono v Dolenjem Boštanju in samo naselje, kajti obrambni nasip, ki so ga zgradili po katastrofalni poplavi leta 1990 novomeški vodarji, je začel pokati in pripadniki civilne zaščite so z navozom 1.500 kubikov peska v dolžini 130 metrov ter s polaganjem PVC folije preprečili, da se ni ponovila katastrofa tudi v tem delu sevniške občine. O ogromni škodi poročajo iz Sevniškega Tanina, v katerem se ne ve, kako bo z nadaljnjo proizvodnjo. Po besedah direktorja Ivana Mirta je škode za okrog 300 milijonov tolarjev. Za odpravo posledic bodo potrebovali vsaj mesec dni.

V zgornji Kolpski dolini tako visoke Kolpe ne pomnijo niti najstarejši prebivalci. V osilniški občini je bilo najhuje v vaseh Bosljiva Loka in Ložec. O ogromni škodi poročaju še iz občine Litija, predvsem zaradi plazu, ko je na cesto zgrmelo okoli 10.000 kubikov zemlje, zaradi česar bo zasavska cesta zaprta vsaj dva tedna, Litija pa ima sedaj edino cestno povezavo z Ljubljano prek Trojan ali Ivančne Gorice.

T. G., P. P., J. P. K. Š.

PODOBNIK V TANINU - V soboto si je predsednik državnega zbora Janez Podobnik ogledal poplavljeno območje sevniškega Tanina in se prepričal, da bo potrebno pomagati prizadetim tudi z interventnim zakonom. (Foto: P. Perc)

KOZINOV EKVINOKCIJ SPET NA ODRU

LJUBLJANA - Danes in v soboto, 12. in 14. novembra, bodo ob 20. uri oziroma ob 19.30 v Operi izvedli premierni predstavi opere Ekvinokcij slovenskega skladatelja Marjana Kozine, po rodu iz Novega mesta. Poleg Simfonije je opera Ekvinokcij vrh Kozinovega glasbenega ustvarjanja in eden od vrhov slovenske opere.

ZLATI ČASTNI ZNAK SVOBODE STIŠKEMU SAMOSTANU

STIČNA - Predsednik RS Milan Kučan je v torek, 10. novembra, v veliki dvorani predsedniške palače v Ljubljani Cistercijanskemu samostanu Stična vročil zlati častni znak svobode RS kot izraz državne hvaležnosti in spoštovanja do pomembnega prispevka, ki ga je samostan odigral pri kulturnem, duhovnem in civilizacijskem razvoju slovenskega naroda.

BOMBA PRED LOKALOM

KRŠKO - V sredo nekaj pred pol eno popoldne je krške policiste občan obvestil, da je na parkirišču pred restavracijo Pacific v Krškem sumljiv predmet. Policisti so si ga ogledali, in ker se je tudi njim zdel sumljiv, so območje zavarovali in uredili obvoz, na pomoč pa so poklicali strokovnjake iz centra za protibombno zaščito iz Ljubljane, ki jim je uspelo do pol petih eksplozivno telo z daljinsko vodenim robotom deaktivirati. Policisti in kriminalisti še nadaljujejo z zbiranjem obvestil, o podrobnostih pa zaradi interesa preiskave ne dajejo dodatnih informacij.

Ave, triumphator!

Novo mesto ob 100-letnici Leona Štuklja

NOVO MESTO - Na današnji dan, natanko pred sto leti, se je v Novem mestu rodil Leon Štukelj, eden največjih mož olimpijskega gibanja in svetovne gimnastike. Novo mesto bo danes cel dan v znamenju proslav njegovega stotega rojstnega dne.

Dopoldne ob 11. uri bodo v Dolenjskem muzeju odprli največjo integralno razstavo o življenju in delu Leona Štuklja, poleg olimpijskih medalj in visokih odlikovanj pa bo Pošta Slovenije pripravila tudi razstavo poštnih znamk, posvečenih Štukljevemu jubileju. Ob 18.30 bodo Novomeščani s svojim županom na Glavnem trgu sprejeli Leona Štuklja v spremstvu s predsednikom mednarodnega olimpijskega komiteja Juanom Antoniom Samaranchem. Sprejem bo ponovitev sprejema ob Štukljevi vrnitvi z olmpijskih iger v Parizu leta 1924. Višek prireditev bo velika gimnastična akademija Ave, triumphator! ob 20. uri v novi šolski športni dvorani v Šmihelu, ki jo bo neposredno prenašala tudi TV Slovenija.

I. V.

Glavni sponzor slovesnosti
KRKA

OTROŠKI PARLAMENT

KRŠKO - Zveza prijateljev mladine Krško bo organizirala v torek, 24. novembra. ob 12. uri v sejni dvorani A občine Krško 9. otroški parlament. Parlament, ki ga bo vodil predsednik ZPM Krško Damjan Lah, bo obravnaval temo Mladi in mediji. Podrobnejše informacije o zasedanju so na voljo na tel. štev. 0608/32-432 in 0609/636-755.

LIK iz Kočevja le vzdržuje najnujnejše

Delavci na čakanju

PODPRESKA - Po besedah članov stavkovnega odbora je Lik Kočevje poskrbel, da so stavkajoči prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje v Ribnici. Še vedno pa nimajo odločb o nadomestilu. Kaj to pomeni za delavce tega obrata, ki že devet mesecev niso prejeli plač, ni potrebno posebej razlagati. Še vedno pa upajo, da bo prišlo do stečaja. Če kakšna pogodba sploh pravno vzdrži, potem je najemnik Darko Ukmar že leta 1995 imel vse pogoje, pravice in dolžnosti, ki veljajo v matičnem podjetju v Kočevju. Isto pa bi moral spoštovati tudi LIK. Je pa LIK v teh dneh poskrbel, da so sušilnico, ki je menda last Ukmarja in ena najsodobnejših v Evropi, zaščitil: pred zmrzovanjem. Vse to kaže, da kake resne namere za zagon tovarne sploh ni.

Kaže, da je najresnejši kupec Profin z Vrhnike, ki bi, če bi nakup uspel, v Podpreski ustanovil matično podjetje, kar bi bilo porok, da bi delo dobilo vsaj 40 do 50 delavcev. Pravijo, da na ponudbe LIK sploh ne odgovarja, zato seveda sumijo, da bo prodaja potekala po prijateljskih vezeh. Razočarani pa so, da po tako dolgi agoniji država sploh ne reagira.

A. KOŠMERL

PO EKOLOŠKI NESREČI V ORTNEKU

Globočec znova zaprt in spet odprt

Zaradi onesnaženja vode ponovno zaprli črpališče Globočec in ga v torek spet odprli

NOVO MESTO - Črpališče Globočec, iz katerega dobiva pitno vodo cela Suha krajina (okoli 6.000 ljudi), je bilo zaradi onesnaženja z naftnimi derivati izključeno iz obratovanja od 22. oktobra. Ko so bili vzorci vode spet neoporečni, so Globočec v torek, 3. novembra, spet vključili v sistem. Vendar ne za dolgo.

Obilnejše deževje je, kot kaže, povzročilo ponovno izpiranje nafte iz očitno še onesnaženega kraškega podzemlja in tako so sledi naftnih derivatov prišle tudi v Globočec. Zasledili so jih v vzorcih vode v noči od prejšnjega četrtka na petek in v petek ta vodni vir ponovno izključili iz obratovanja. Takoj je seveda stekel dovoz vode v vodohran Grintovec za oskrbo tako imenovane visoke cone Suhe krajine, za oskrbo nižjega dela pa so ponovno vključili rezervno zajetje v Žužemberku.

V ponedeljek so analize vode pokazale, da se stanje izboljšuje, in v torek so spet vključili črpalke v Globočcu. Seveda je ta vodni vir pod stalno in natančno kontrolo Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto in glavnega republiškega zdravstvenega inšpektorja.

A. B.

JEMANJE VZORCEV VODE - Slavko Zaletelj iz Komunale Grosuplje jemlje vzorec v izviru Globočec. (Foto: S. Mirtič)

KLEPET Z VOLILCI

KOSTANJEVICA - V petek, 13. novembra, ob 18. uri bo v restavraciji Pod Gorjanci v Kostanjevici predvolilni klepet Združene liste socialnih demokratov, kjer bodo predstavljeni kandidati občinskega sveta iz 5. volilne enote in kandidat za župana občine Jože Habinc.

VREME

Ob koncu tedna se bo vreme spet poslabšalo, v soboto in nedeljo bodo občasne padavine.

PRIZNANJE PREDSEDNIKU KUČANU - V torek je predsednik Slovenije Milan Kučan sprejel delegacijo Bienala slovenske grafike, v kateri so bili predsednik upravnega odbora dr. Tone Starc, predsednik bienala prof. Branko Suhy in član upravnega odbora mag. Boris Dular. Dr. Tone Starc se je v imenu vodstva Bienala zahvalil predsedniku Kučanu za pokroviteljstvo nad bienalom, saj je pokrovitelj bienala že od samega začetka leta 1989. Predsednik Kučan je poudaril pomen Bienala slovenske grafike za decentralizacijo slovenskega kulturnega dogajanja ter organizacijo nacionalno pomembnih kulturnih prireditev zunaj slovenske prestolnice. Še posebej je pohvalil letošnjo organizacijo bienalnih prireditev izven Novega mesta s predstavitvijo razstave ameriške grafike v Kostanjevici na Krki in Dürerjevo razstave v Narodni galeriji v Ljubljani. Prof. Suhy je predsedniku Kučanu orisal prizadevanja sodelavcev bienala za pridobitev stalnih razstavnih prostorov in ustanovitev stalne ustanove, ki bo v bodoče skrbela za razvoj tega projekta v Novem mestu. Skupna je bila ugotovitev, da se mora Novo mesto naprej uveljavljati s pomembnimi in odmevnimi kulturnimi prireditvami domačih in tujih ustvarjalcev in tako dejansko postajati dolenjska prestolnica. (Foto: M. Klinc)

STOLETNICA LEONA ŠTUKLJA

Naš vzor in simbol

Leon Štukelj, ki danes praznuje vsestransko polnih sto let življenja, je le simbol uspešnega športnika - zmagovalca in vzornik današnjim rodovom slovenskih športnikov, Leon Štukelj je legenda nekega časa. Do velikih dosežkov je prišel brez številnih sponzorjev, njegova moč ni bila podprta z dovoljenimi in nedovoljenimi medicinskimi pripomočki, ob prvih uspehih ni obesil šole na klin, kot to počno številni današnji kvazipoklicni športniki.

Vse, kar je v življenju počel, je delal dosledno in vsemu se je popolnoma predal, površnosti pri njegovem delu ni bilo. Kljub uspehom in slavi je ostal skromen, nepokvarjen. Že lep čas poteptanih in zaničevanih idealov legendarnega očeta modernih olimpijskih iger Pierra de Coubertaina se je Leon Štukelj držal celo življenje. Tudi ko je pri skoraj štiridesetih letih starosti končal šampionsko tekmovalno pot, je naslednjih 60 let ostal zvest telovadbi, ki ga je ohranila zdravega in poskočnega vse do 100. rojstnega dne, zdrav in prožen pa je ostal tudi njegov duh. Modrost starih Grkov o zdravem duhu v zdravem telesu pri njem velja bolj kot pri komerkoli. Leon Štukelj nam danes ponuja svojo življenjsko modrost. Sprejmimo jo.

IGOR VIDMAR

NAŠA ANKETA

Kateri volilni sistem?

Veliko je poklicanih, malo izbranih. Ta že nekako ljudski rek veliko pove tudi o razlogih za nemir, za katerim politiki trpe ves čas, posebej močno pa pred volitvami. To velja tudi za Slovenijo, za našo državo mogoče toliko bolj, saj se v njej dve glavni struji, liberalizem in konservativizem, izjemno vztrajno bojujeta za prevlado. V sklop tega boja se je odigral tudi referendum leta 1996, s katerim naj bi slovenski volilci izbrali volilni sistem. Janševa Socialdemokratska stranka je predlagala uvedbo večinskega sistema. Takoj po referendumu, ko so uradno razglasili izid referenduma, je postalo jasno, večinski volilni sistem ni bil sprejet. Toda dve leti po tisti uradni razglasitvi je ustavno sodišče z naknadno razlago referenduma odločilo, da je treba uzakoniti večinski volilni sistem. Dr. France Bučar, eden od utemeljiteljev sodobne slovenske državnosti, je omenjeno odločitev ustavnega sodišča pospremil s komentarjem, kot beremo v Mladini: "Odločitev ustavnega sodišča je treba spoštovati, ker je drugače države konec. Osebno pa le moram reči, da se absolutno ne strinjam, da bi bil izid referenduma tak, da zahteva uzakonitev večinskega sistema." Kateri volilni sistem predlagate vi? Kaj menite o odločanju ustavnega sodišča glede volilnega sistema? O tem smo spraševali v tokratni anketi Dolenjskega lista.

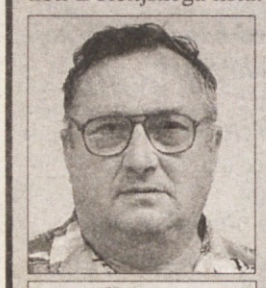

LUDVIK HOČEVAR, upokojenec iz Stopič: "To, kar je Ustavno sodišče naredilo na ljubo Janši, ni prav in ne dobro za demokracijo v Sloveniji. Manjše stranke, ki so jeziček na tehtnici, bodo tako rekoč izrinjene iz parlamenta, kjer se bosta spopadali dve veliki. Namesto da bi se vsi trudili, da bi bile stvari poštene in v korist ljudi, se pri nas borijo za oblast."

IZIDOR KOVALJEV, pismonoša iz Šentruperta: "Nisem v nobeni stranki, tako da mi ne bi mogel kdo očitati, da se navijaško opredeljujem za kakšnega izmed volilnih sistemov. Toda če prav razumem, večinski volilni sistem odpravlja posredništvo in prevladujočo vlogo političnih strank. Če je tako, se bolj ogrevam za večinski volilni sistem kot za sedanjega."

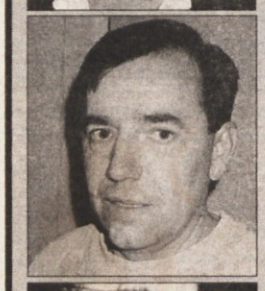

EDVARD VRTOVŠEK, hišnik na osnovni šoli Sava Kladnika, Sevnica: "Kakršenkoli naj bo politični sistem pri nas ali v tujini, ne verjamem prav nič, da bi imeli delavci ali, če hočete, preprosti ljudje kaj več od politike. Politikom pač ne gre verjeti, ker vedno obljubljajo nebesa, potem pa, ko pridejo na oblast, na obljube zelo hitro tudi pozabijo. Ni se čuditi zakaj tako, kajne?"

IGNAC CENER, avtomehanik iz Krškega: "Po volitvah bo enako, kot je bilo pred njimi. Prišli bomo, volili in šli, in to ne glede na to, po kakšnem sistemu. To v zvezi z volilnim sistemom je tako, kot bi volilca imeli za majhnega otroka. Daš mu igračo, potem mu jo hočeš vzeti. Volilcem so pred leti ponudili en način glasovanja, potem to spreminjajo. Odločanje mimo ljudstva!"

ALOJZ MRGOLE, kmet iz Jelš: "Zato smo se osamosvojili, da nam bo bolje. Ampak danes živijo dobro le trgovci in žkšeftarji'. Odgovorni ljudje bi morali delati bolj odgovorno. Ob teh stvareh je človeku bolj malo mar, kaj se pogovarjajo o volitvah, kaj dela parlament. Saj je vseeno. Tudi po volitvah bo tako, kot je zdaj, ali pa samo še malo slabše. Ni važno, kakšen način volitev bo."

SLAVKO RANČIGAJ, učitelj v kočevski Glasbeni šoli: "Sprememba volilnega sistema je ljudem pogodu. Dvokrožni večinski volilni sistem, ki ga je predlagal Janša, bo pravičnejši od sedanjega. Škoda je le, da ga ne moremo uporabiti že na letošnjih lokalnih volitvah. Tako bi ljudje lahko v občinske svete resnično izvolili tiste kandidate, za katere želijo, da bi bili v svetih!"

ALOJZ LEVSTIK, doma iz Ribnice: "Sedanji volilni sistem ni najboljši, vendar pa ima vsak svoje prednosti in slabosti. Nepoučene je lahko prepričati, mislim pa, da le redki vedo, za kaj pri vsej stvari gre. Za odločbo ustavnega sodišča sem slišal, vendar sem nekje prebral tudi, da niti pravni strkovnjaki o tem še nimajo enotnega mnenja. Kako naj ga imamo potem mi?!"

ANTON MATJAŠIČ, upokojenec iz Metlike: "Večinski volilni sistem je dober, kjer se je demokracija že dobro prijela. Pri nas pa ostaja nevarnost, da bi prišlo zopet do enoumja. Ni prav, da bi ostali le dve ali morda tri velike stranke, ampak bi morali dati možnost tudi manjšim strankam. Zato mislim, da bi bilo bolje, če bi za zdaj imeli še kombiniran sistem, tako kot večina evropskih držav."

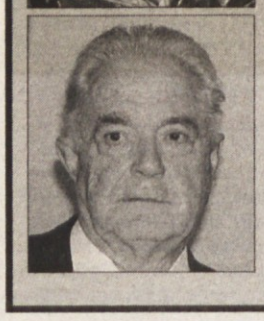

MARKO KOBE, upokojeni profesor iz Starega trga ob Kolpi: "Vsak volilni sistem ima nekaj dobrega in nekaj slabega. Vendar se bolj navdušujem nad večinskim sistemom, saj pri sedanjem drugi nabirajo glasove za prve na listi. Potem se bo zares videlo, koliko kateri kandidat odtehta pri volilcih. Prav bi bilo, da bi izvoljeni zastopali najprej interese volilcev, potem stranke."

DOLENJSKI LIST

Novomeška Krka uspešna tudi na Madžarskem

Razširjeni in prenovljeni prostori v Budimpešti

NOVO MESTO - Leta 1991 je novomeška Krka odprla svoje predstavništvo v Budimpešti. Zaradi vedno večjih potreb in širjenja obsega poslovanja so se po sedmih letih odločili za razširitev in prenovo poslovnih prostorov v glavnem mestu Madžarske, ki za Krko postaja vse pomembnejša. Slovesnosti ob otvoritvi so se pred dnevi udeležili ugledni madžarski in slovenski gosti, nagovoril pa jih je predsednik uprave in generalni direktor Krke Miloš Kovačič.

Danes ima Krka široko razpredeno mrežo 34 podjetij in predstavništev po vsem svetu, predvsem na svojih tradicionalnih tržiščih. V njih deluje okoli 300 lokalnih strokovnjakov. Krka zdaj izvozi skoraj štiri petine celotne proizvodnje, največ zdravil za humano uporabo.

Krkina prodaja se je v zadnjih petih letih povečala za polovico. Lani je Krka na tujih tržiščih prodala za 37,7 milijarde tolarjev svojih proizvodov, od tega v državah Cefte za 12 milijard tolarjev. Na Madžarskem so lani prodali za 472 milijonov tolarjev svojih izdelkov, kar je za 18 odst. več kot leto poprej.

Pred sedmimi leti, ob ustanovitvi Krkinega predstavništva v središču Budimpešte, sta v njem delovala le dva strokovna sodelavca, danes jih je že sedem, kmalu bodo zaposlili še nove, predvsem strokovnjake s področja farmacije in medicine.

A. B.

KOZJANSKI PARK NA RAZSTAVI V MÜNCHNU

PODSREDA - V sodelovanju z naravnim parkom Oberer Bayerischer Wald in Bavarsko-slovenskim društvom so v torek v prostorih bavarskega ministrstva za okolje in prostor v Münchnu odprli razstavo o Kozjanskem parku. Na fotografski in dokumentarni razstavi, katere avtor je direktor Kozjanskega parka Franci Zidar s sodelavci, je na 170 fotografijah predstavljena naravna in kulturna dediščina Kozjanskega parka. Razstavo je odprl minister dr. Werner Schnappauf.

VODNIK PO UPRAVNI ENOTI

SEVNICA - Da bi državno upravo čim bolj približali uporabnikom, so na Upravni enoti Sevnica pripravili brošuro na 76 straneh, ki so jo poimenovali Vodnik po upravni enoti. Kot je povedal načelnik UE Sevnica Jožko Kovač, želijo uporabnikom ponuditi kar največ praktičnih in koristnih informacij, da bi lahko na enem mestu dobili odgovore na najbolj pogosta vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi z njihovim delom. Od 20. novembra letos lahko pregledno vsebino te brošure poiščete na internet: http://www.sigov.si državne ustanove upravne enote.

KOMU IZVIR TRSTENIK?

Avtocesta povzročila boj za vodo

Na zahtevo Jožeta Mihelčiča in 70 podpisnikov sklic krajanov KS Višnja Gora

VIŠNJA GORA - Oskrba z vodo je bila v KS Višnja Gora zadnja leta večkrat motena (55 gospodinjstev na Polževski planoti in v Zgornji Dragi ostaja brez vodovoda), problem pa se bo še zaostril z načrtovanjem gradnje novega avtocestnega odseka do Biča. DARS (Direkcija za avtoceste Republike Slovenije) potrebuje vodo za oskrbovalno ploščad v Podsmreki in cestninsko postajo v Biču, JKP Grosuplje in ivanška občina oziroma KS Višnja Gora pa so se skupja z DARS - om odločili, da se ta voda odvzame iz vrtine v Trsteniku.

Domačin, občinski svetnik **Jože Mihelčič**, je zbral 70 podpisov krajanov in prejšnji konec tedna so se v gasilskem domu zbrali na pogovoru s predsednikom KS **Matjažem Zupančičem**, ivanškim županom Jernejem Lampretom in drugimi, žal pa ni bilo predstavnika JKP Grosuplje. Zupančič je na kratko pojasnil stanje preskrbe z vodo v KS in povedal, da je bil v letih 1988 - 89 sprejet projekt avtoceste, 1996 pa uredba o izgradnji avtoceste, ki vsebuje črpališče v Trsteniku (dve vrtini naj bi dali 17 litrov vode na sekundo, kar je do 1480 kubikov vode na dan), iz katerega bi se napajal del celotnega vodovodnega sistema ivanške občine, ter izdelavo cevovoda do avtoceste. En krak bi šel brez omejitve v Višnjo Goro, drugi pa v rezervoar na Malem Hudem in nazaj. Zahtevali so, da se zagotovi 400 kubikov vode dnevno. "Vse to je je DARS dolžan izpolniti, kar pomeni, da Višnja Gora z izgradnjo tega dela avtoceste po moji oceni pridobi okrog 150 tisoč nemških mark," je povedal Zupančič in dejal, da takratni uredbi Višnjani niso nasprotovali.

Jože Mihelčič

Jože Mihelčič je menil, da je zdaj čas, da si prebivalci KS Višnja Gora za v bodoče zagotovijo zadostno količino pitne vode. Ne le da mnogokje še ni javnega vodovoda, poudaril je tudi, da vode primanjkuje od leta 1992, ko je bil v Višnji Gori begunski center, da voda že od leta 1990 ni ekološko neoporečna, da je zagotovitev 400 kubikov vode na dan premalo, spraševal pa se je tudi, zakaj ravno Trstenik, ki je last KS, in je prednat izvir.

V zvezi z izgradnjo vodovoda na območjih, kjer ga še nimajo, kar bo gotovo treba rešiti regijsko, pa velja spomniti na izjavo **Milana Jevnikarja**, da se morajo ljudje najprej sami zavzeti in potruditi, da bodo prišli do vodovoda, potem pa je računati na pomoč še od kod drugje.

L. MURN

Genetika o vzrokih prizadetosti

Med težjimi oblikami duševne prizadetosti ima okrog polovica genetski vzrok

OTOČEC - Sožitje - društvo za pomoč duševno prizadetim iz Novega mesta je konec tedna že peto leto zapovrstjo na Otočcu organiziralo vikend seminar za družine prizadetih otrok. Medse so povabili priznane strokovnjake.

Zadnja leta so v društvih začeli govoriti tudi o genetskih vzrokih duševne prizadetosti, tako je na Otočcu minuli petek predstavil zelo zanimiv prispevek dr. Borut Peterlin iz službe za medicinsko genetiko na ginekološki kliniki v Ljubljani. Dejal je, da se pri duševni prizadetosti iz genetskega vidika zastavljajo tri vprašanja: kaj je vzrok, da je do tega prišlo, kaj se da narediti, da se to ne bi več ponovilo pri naslednjem otroku, in kako pomagati, če se da. "Pri ugotavljanju vzrokov duševne prizadetosti je medicina še vedno dokaj brez moči," je povedal dr. Peterlin.

"Med najbolj znanimi genetskimi vzroki duševne prizadetosti je Downova bolezen ali mongolizem, kjer je v celicah organizma prisotna dodatna genetska informacija. Če je prisoten cel kromosom 21 preveč, je vzrok jasen, možnost, da bi se bolezen ponovila pri drugem otroku, je minimalna. Če pa je prisoten samo delček tega kromosoma, je možnost ponovitve bolezni 95 odst.," je povedal dr. Peterlin. Sindrom fragilnega x kromosoma je bolezen, ki je že nekaj časa poznana tudi v Sloveniji in jo je težje prepoznati kot Downov sindrom. Za razliko od Downove bolezni je pri njej veliko večja verjetnost, da se ponovi pri naslednjem otroku. Gre za motnjo, ki je lokalizirana na x kromosomu. Za to boleznijo pa pogosteje obolevajo fantje. Za cerebralno paralizo je dr. Peterlin dejal, da ta motnja ni genetske narave.

dr. Borut Peterlin

Pri Downovi bolezni lahko s prenatalno diagnostiko v zelo zgodnji nosečnosti ugotovijo, ali bo otrok zdrav ali bolan, tako da se starši lahko odločijo za zgodnjo prekinitev nosečnosti. "Prenatalna diagnostika je danes edina možnost preprečevanja genetskih bolezni," pravi dr. Peterlin.

J. DORNIŽ

• Starši so v pogovoru izpostavili več vprašanj in ugotovili, da bi se marsikaj dalo preprečiti, če bi genetiki imeli boljše možnosti za delo. Na žalost je nivo osveščenosti o genetiki pri nas zelo nizek, več preiskav je retrogradnih - za nazaj, zato so se na seminarju zavzeli, da bodo preko Zveze društev dali podporo genetskim preiskavam hkrati pa bodo apelirali tudi na zavarovalnico, naj nameni denar za dodatno opremo za ugotavljanje Downove bolezni in sindroma fragilnega x kromosoma.

ZEMLJA VSE MANJ CENJENA

Daleč od srca države in daleč od njene blagajne

Slovenost ob 10. obletnici belokranjske Kmečke zveze, predhodnice SLS, ki je bila ustanovljena v Semiču

METLIKA - S slovesnostjo so se v Metliki spomnili 10. obletnice ustanovitve belokranjske Kmečke zveze, predhodnice Slovenske ljudske stranke. Udeležila sta se je tudi minister za promet in zveze mag. Anton Bergauer ter Boris Grabrijan, vodja kabineta kmetijskega ministra Cirila Smrkolja. Slednji je bil zadržan zaradi poplav.

Janko Bukovec, pobudnik in ustanovitelj belokranjske Kmečke zveze, je spomnil, da je belokranjska industrija slaba popotnica na poti k razvoju in da tudi plače Belokranjcev močno zaostajajo za državnim povprečjem. "Smo daleč od oči in srca države in daleč od državne blagajne. Soustanovitelj Kmečke zveze Anton Pezdirc-Mikolaš pa je govoril, kako so se učili politike. Opozoril je tudi na težke razmere v kmetijstvu, saj ljudje ne bodo mogli več dolgo pridelovati hrane za sramotno nizko plačilo. "Zakaj je Slovenija uvozila toliko nekvalitetnega vina iz Makedonije? Da so si nekateri industrijski giganti ustvarili dobiček, a na račun slovenskih vinogradnikov," je dejal Mikolaš ter pristavil, da ni malo kmetov, ki niso več sposobni plačati prispevkov za pokojninsko-invalidsko zavarovanje. Hkrati je zemlja vse manj cenjena. V Beli krajini velja kvadratni meter kvalitetne kmetijske zemlje eno nemško marko.Boris Grabrijan je dejal, da je mnenje evropske komisije o vključevanju Slovenije v EU sicer neugodno, da pa jim gre v kmetijstvu nekoliko bolje. V slovenski kmetijski reformi so namreč vse spremembe v skladu z evropsko politiko, v zadnjih letih pa se je v državnem proračunu precej povečala tako vsota za kmetijsko ministrstvo kot tudi za podpore kmetom.

M. BEZEK-JAKŠE

Ljubljansko pismo

Sindikati vztrajajo pri svojih merilih

ZSSS zaostrila pogajanja

LJUBLJANA - Kakšne spremembe sedanjega pokojninskega in invalidskega zavarovanja predlaga vlada, javnosti pogosto pripoveduje njen minister mag. Tone Rop. Sindikati ne pridejo tolikokrat do besede. Zato je prav, če tokrat prisluhnemo tudi njim.

Člani sindikatov dejavnosti iz ZSSS doživljajo spreminjanje pogojev za uveljavitev pravice do starostne pokojnine kot krivično, saj ukinja institut polne pokojninske dobe. Sedanja ureditev, po kateri si zavarovanec s 40 leti (zavarovanka s 35 leti) pokojninske dobe prisluži pravico do polne starostne pokojnine ne glede na starost, je za ZSSS pravična. Nasprotovanje ukinjanju instituta polne pokojninske dobe je posebno izrazito med delavci, ki so se zaposlili zelo mladi in se jim zato obeta, da bodo plačevali prispevke precej dlje kot 40 let.

Sindikati dejavnosti tudi opozarjajo, da v nekaterih panogah, kjer so pogoji dela izjemno težki (na primer v tekstilni industriji), danes skoraj ni delavca ali delavke, ki bi se upokojila s polno pokojninsko dobo. Še manj verjetno je, da bodo ti delavci in delavke zmogli delati do polne starosti 65 oziroma 63 let.

Za 40 let pokojninske dobe je za moškega znašala doslej odmera 85% pokojninske osnove (polna starostna pokojnina), poslej pa naj bi znašala zgolj 70%. Le zakaj tolikšno znižanje? Znižanje pokojnine na račun odbitkov pri upokojitvi moškega pri 58 letih starosti in 40 letih pokojninske dobe naj bi po novem znašalo kar 25,2%. Gre za približno enak učinek na odmero pokojnine, kot znaša odmera za 12 let zavarovalne dobe.

Svet Zveze sovobodnih sindikatov Slovenije trdi, da finančne vzdržnosti slovenskega pokojninskega sistema ne ogroža institut polne pokojninske dobe, temveč prenizka povprečna upokojitvena starost zaradi prevelikega obsega predčasnega upokojevanja. Omejiti je torej treba obseg predčasnega upokojevanja pri zavarovancih, ki še niso dosegli polne pokojninske dobe, ne pa izničevati vplačane prispevke tistih, ki so si že pridobili polno pokojninsko dobo.

In kaj pravi na to vlada? Sprejete zahteve, da bi bila delovna doba edini kriterij upokojitve, bi po Ropovih besedah znižalo upokojitveno starost od 53 na 50 let (ženske) in od 58 na 55 let (moški). Če upoštevamo še možnosti dokupa zavarovalnih let, bi naša država imela najbolj zastarel pokojninski sistem v Evropi. Ta predlog ZSSS je torej "korak nazaj".

VINKO BLATNIK

Novomeška kronika

IZRAEL - Novomeški košarkarji so pred nedavnim gostovali v Izraelu in v tekmovanju za Koračev pokal tam premagali moštvo Hapoela. Da ne bi v daljno Sveto deželo odšli sami in nebogljeni, sta se jim pridružila še Robert Judež, občinski sekretar za kulturo, šport in mladino, ter Rafko Križman, direktor občinske Agencije za šport. Skrb za ta košarkarska božjepotnika je organizatorjem očitno vzela toliko moči, da po vrnitvi v milo domovino niso Dolenjskemu listu mogli sporočiti niti osnovnih podatkov o tekmi in njenem poteku.

DRUŠTVO - Turistično društvo Novo mesto ima prizadevno predsednico. To pa je skoraj vse. Predsednica se pritožuje, da društvo sploh nima članov, na zadnji ponesrečeni občni zbor pa je od več kot 100 vabljenih prišlo le ducat ljudi. Da naši ljudje niso vneti za turizem, najbrž ne bo držalo, o čemer govori tudi zgornja notica. Manj pa je tistih, ki bi si amatersko prizadevali za turistični razvoj krajev pod Gorjanci. Ni pa treba obupati. Na rotovžu sredi mesta ima Turistično društvo Novo mesto brez članov lep prostor, večjega kot delavno Društvo prijateljev mladine, ki vsako leto pripravi prireditve Veseli december in obdari okoli 5.000 predšolskih otrok.

ŠTRAJK - Labod ima s štrajki velike težave. Pred časom so se pred matično tovarno pripeljale razjarjene delavke iz ptujske Delte in zahtevale svojo pravico. V Novem mestu so dobile obljube, na Ptuju pa stečaj. Pred Labodom stavkajo tudi te dni. Tokrat sicer ne Labodove delavke, ampak delavci, ki gradijo njihovo več kot milijon mark vredno trgovino. Gradbeni delavci in tekstilne delavke bi si o svojem položaju imeli kaj povedati...

Ena gospa je rekla, da so volitve urok, ki obljube spreminja v laži.

MURLIN MURLO

NOVO MESTO - V ponedeljek in torek, 16. in 17. novembra, bo ob 19.30 v Domu kulture nastopilo Mestno gledališče ljubljansko s predstavo Nikolaja Koljade Murlin Murlo. Predstavi sta abonmajski in za izven.

Suhokranjski drobiž

LUČI - Krajevna skupnost Žužemberk in krajani Ajdovca in okolice so pred nekaj dnevi slovesno prevzeli novo javno razsvetljavo, ki šteje kar 18 luči. Na Dvoru pa KS Dvor nima posluha za takšne akcije, saj so krajani ostali brez dveh svetilk, ki so svetile več kot dvajset let. Ogorčenje je razumljivo, več o tem pa prihodnjič.

ČESTITKE - Amalija Jarc iz Velikega Lipovca šteje že častitljivih 91 let. Živi s sinom Henrikom in snaho Marijo, pazi pa tudi na pravnuke. Amalija ima 7 otrok, 19 vnukov in 25 pravnukov. Pred kratkim so jo obiskali

člani KO RK Žužemberk in ji zaželeli vse najboljše. Na sliki: Amalija z Mileno Plut in predsednico Mojco Pršina.

ZAHVALE - Ob 10-letnici izhajanja časopisa Fužina so presenetili učenci podružnične šole na Dvoru z vrsto pesmic, ki so jih spesnili ob tej priložnosti. Manjkale niso tudi zahvale vsem, ki so vzdržali in pripravljali ta časopis vsa ta leta, pa tudi vsem tistim, ki so ga podpirali. Za odličen zaključek, ki se je končal z zakusko, pa so poskrbeli sponzorji Bine in Roman Jaklič, Franc Škufca, Ludvik Legan, KZ Suha krajina, Mercator Dvor, Jože Fabjan, Slavko Koncilja, Peter Bradač, Stane Maver in drugi.

TEŽAVE BREZPOSELNIH - Minuli petek zvečer je bil na pobudo starejših občank in občanov šentjernejske občine sestanek, ki sta se ga udeležila tudi predsednik Državnega sveta Tone Hrovat in šentjernejski župan Franc Hudoklin. V razgovoru so našteli težave, ki jih preživlja starejša generacija. Ko so delavce leta 1992 v nekdanji Iskri v Šentjerneju odpustili, jim niso izplačali odpravnine. Danes želijo nekdanji delavci to pravico uveljaviti enakopravnost z ostalimi v tovarni, ki so jo prejeli. Vsi imajo v povprečju 30 in več let delovne dobe, zavod za zaposlovanje pa jih razporeja na delovna mesta, za katera pa nimajo možnosti pridobiti zdravniško spričevalo. Zaradi tega bodo poslali skupno pobudo za ustavni spor zoper zakon o delovnih razmerjih, ki je izločil enakopravnost brezposelnih oseb od 1992 do 1994 leta. (Foto: M. Hočevar)

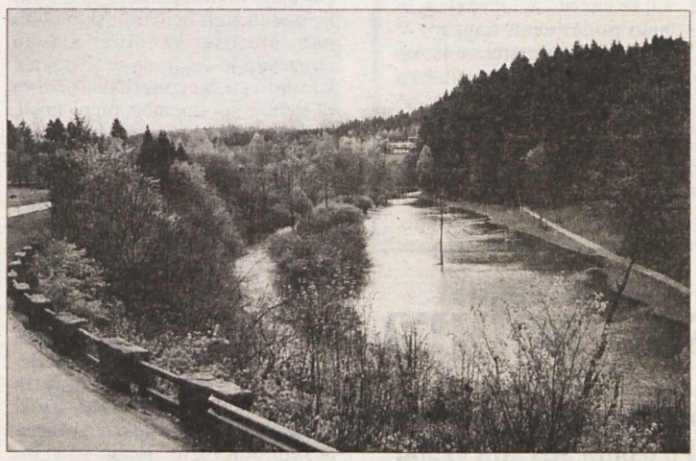

POPLAVILA TUDI SUŠICA - Nedavne poplave so ponekod po Sloveniji, med drugim tudi v Posavju, povzročile veliko škode. K sreči je Krka na Dolenjskem tokrat prizanesla ljudem, čeprav je ponekod tudi prestopila bregove. Na fotografiji je Sušica, ki je v Dolenjskih Toplicah poplavila bližnji travnik, kjer je nogometno in odbojkarsko igrišče. (Foto: J. Dorniž)

O ČARIH POTOVANJA PO INDIJI - Ksenija in Maša Tratnik ter Cyril Vimont so na svoji več kot dveletni poti po Indiji odkrili mnogo zanimivosti in jih predstavili na potopisnem predavanju, ki je bilo v petek, 6. novembra, na Dvoru. Polna dvorana je bila navdušena. V uvodnem delu je uredništvo Fužine, edinega suhokranjskega časopisa, podelilo zahvale ob 10-letnici izhajanja. Vse številke so bile tudi razstavljene in so na ogled do konca tedna. Nastopili so tudi mladi kolporterji Fužine, učenci podružnične šole na Dvoru z nekaj pesmicami, ki so jih napisali prav za to priložnost. (Foto: S. Mirtič)

Zgrajen cevovod, vode pa od nikoder

Tolsti Vrh, Leskovec in Dolenji Suhadol še vedno brez vode - Zgrajen primarni cevovod in vodohran Tolsti Vrh - Tik pred gradnjo vodohrana v Hrastju - Z vodo v novo tisočletje

LESKOVEC - V vaseh Dolenji Suhadol, Leskovec in Tolsti Vrh, ki spadajo v KS Brusnice in KS Orehovica, imajo že nekaj let položeno vodovodno omrežje, nekateri imajo že tudi vodovodne priključke, vendar so cevi prazne, saj vodovod v celoti še ni dokončan. Zaradi bližine komunalnega odlagališča jim vodo dovažajo, saj kapnica ni priporočljiva za uživanje.

Janko Miketič iz Gorenjega Leskovca pravi, da je omrežje staro že osem let, za vodovod pa je dala prvi denar njegova sedaj že pokojna tašča že pred dvajsetimi leti. Vodo jim sicer dovažajo v štirne, vendar imajo zaradi tega velike nevšečnosti. Kaj je z njihovim vodovodom, da še ni dokončan, smo povprašali Jožeta Bašlja, razvojnega inženirja vodooskrbe na novomeški Komunali.

Primarni cevovod so začeli graditi leta 1994, danes ga je zgrajenega skoraj 4 km in 100-kubični vodohran na Tolstem Vrhu. Za to je bilo porabljenih že 70 milijonov tolarjev. V kratkem bodo delavci Viasa začeli graditi nov 200-kubični vodohran v Hrastju, v katerem bodo vgrajene tudi črpalke za prečrpavanje vode v vodohran na Tolstem Vrhu. Investicija je vredna 30 milijonov tolarjev. Prihodnje leto pa naj bi zgradili še črpališče v Kamniščku, ki ima zmogljivost 20 l vode na sekundo. Gradnja črpališča bo stala še dodatnih 40 milijonov tolarjev, celotna investicija skupaj pa najmanj 140 milijonov tolarjev. Denar za omenjeni vodovod so prispevali: KS Brusnice 12 milijonov in KS Orehovica 9 milijonov za primarno omrežje, Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj 9 milijonov, 7 milijonov tolarjev je bilo kredita iz ekološkorazvojnega sklada, vse ostalo je prispevala novomeška Komunala. Poleg tega sta obe KS vsaka na svojem območju zgradili še sekundarno omrežje in priključke.

Komunala je naredila v Kamniščku prvi vrtini leta 1987, ki sta zadostovali za vodovod Hrastje, leta 1995 so v bližini naredili dodatno vrtino, ki je pokazala zadostno količino vode. Vendar je bil leta 1993 sprejet nov zakon o varstvu okolja, ki zahteva, da mora vsakdo, ki hoče vodo izkoriščati, pridobiti dovoljenje oz. koncesijo države. Prošnji za podelitev pa je potrebno priložiti tudi družbeni plan občine, vendar ga je šentjernejska občina sprejela šele marca letos. S pridobljeno koncesijo pa lahko investitor pridobi lokacijsko dovoljenje za gradnjo črpališča.

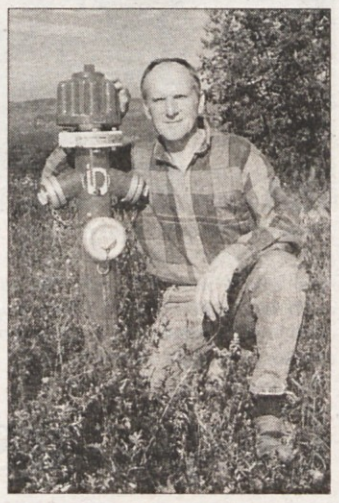

PRI HIDRANTU - Na zgrajeno vodovodno omrežje na daleč opozarjajo hidranti (na fotografiji je ob njem Janko Miketič iz Gorenjega Leskovca), žal si ljudje v primeru požara z njimi še ne morejo pomagati, ker v ceveh ni vode. (Foto: J. D.)

Težave pa so tudi z denarjem. Občina Šentjernej iz amortizacije svojega omrežja prispeva bistveno manj, kot je bilo amortizacije prej v skupni občini. Na Komunali že pripravljajo plan del za prihodnje leto, dokončanje vodovoda Tolsti Vrh-Leskovec-Dolenji Suhadol je njihova primarna naloga, vendar jim je že sedaj jasno, da brez kreditov ne bo šlo.

J. DORNIŽ

KANDIDATI SO PRIPRAVLJENI

HINJE - V tukajšnji gostilni so se prvič javno predstavili kandidati za župana nove občine v Žužemberku: Jože Papež (SKD s podporo SDS), Janko Skube (SLS), Franc Škufca (LDS) in Franc Jarc (ZLSD). Razgovor je vodil Darko Pucelj. Srečanje je potekalo v prijetnem vzdušju. Naslednje bo jutri, 13. novembra, ob 19. uri v dvorani na Dvoru.

CESTA, PLOČNIK IN RAZSVETLJAVA

STOPIČE - V sredo, 4. novembra, so predali v uporabo okoli 550 m dolgo posodobljeno cesto Šentjošt-Verdun in pločnik z razsvetljavo v Stopičah. Obe deli sta veljali okoli 10 milijonov tolarjev.

KONCERT OB MARTINOVEM

ŠENTJERNEJ - Vinogradniški oktet iz Šentjerneja vabi v soboto, 14. novembra, ob 18. uri na Martinov koncert, ki bo v prostorih tamkajšnje osnovne šole. Kot gostje bodo nastopili: igralec Jurij Souček in pevke MePZ Vlaste Tavčar iz Šentjerneja.

ZAGORELO KAR 18 NOVIH JAVNIH SVETILK

Krajani Dolenjega Ajdovca, Gorenjega Ajdovca in zaselka Plano so v soboto, 7. novembra, zvečer v njihovem kulturnem domu pripravili srečanje, ki je bilo obenem uspešen zaključek izgradnje nove javne razsvetljave v teh vaseh. Celotna investicija, vredna okoli 2 milijona tolarjev, je s pomočjo krajanov, KS Žužemberk in samoprispevka v KS Žužemberk zaključena. Zaključka so se udeležili tudi predsednik sveta KS Franc Škufca, predsednik gradbenega odbora Jože Iskra, blagajnik odbora Ludvik Longar in izvajalec del Aleksander Jordan iz Žužemberka.

POHOD PO PODGORJANSKI VINSKI CESTI

ŠENTJERNEJ - Šentjernejski mladi vabijo v soboto, 14. novembra, na pohod po podgorjanski vinski cesti z ogledom etnoloških in kulturnih znamenitosti šentjernejske občine. Zbor bo ob 10. uri na parkirišču kartuzije Pleterje, z avtobusom se bodo odpeljali na Tolsti Vrh, šli peš mimo vinogradov do cerkve sv. Roka, sledil bo aperitiv pri Gracarjevem turnu, pohod bodo nadaljevali skozi Orehovico do fosilnega nahajališča Bikovka, v Gorenjem Vrhpolju se bodo povzpeli na Novo goro in skozi Stražnik do Muzeja na prostem pri Kartuziji Pleterje. Že med pohodom bodo poskrbeli za presenečenja, na cilju pa bodo vse udeležence pogostili z brezplačnim golažem.

Le praznika niso določili

Z novinarske konference o delu občinskega sveta

NOVO MESTO - Tik pred iztekom mandata prvega novomeškega občinskega sveta je njegov predsednik Janez Mežan na prvi in hkrati zadnji tiskovni konferenci strnil delovanje tega najvišjega organa novomeške občine v letih 1995 - 1998.

V svojem mandatu je imel občinski svet 40 rednih sej (državni parlament le 10) in le 3 izredne (parlament 29), 3 slavnostne in 1 žalno. Povprečno je bilo na teh sejah prisotnih 26,9 svetnika od 32, kolikor jih šteje občinski svet, ki so zasedali dobrih 174 ur. V svojem mandatu so obdelali 707 točk dnevnega reda ali nekaj manj kot 18 na sejo. Svetniki so sprejeli 156 občinskih odlokov (slabe 4 na sejo), največ, 40, s področja prostorskega načrtovanja in urbanizma. Skupaj so sprejeli 792 sklepov ali nekaj manj kot 20 na sejo.

Številne komisije občinskega sveta so se sestajale bolj ali manj pogosto, niti enkrat v celem mandatu pa se ni sestala komisija za vloge in pritožbe. Le 4 od 32 svetnikov so se udeležili vseh dosedanjih 47-ih sej (do konca mandata je še ena izredna, 19. novembra, in ena slavnostna, 11. decembra), in to Damjan Bartolj, Nežka Primc, Jožef Pršina in Marjan Somrak; predsednik Mežan je bil prisoten na 36-ih sejah, najmanjkrat, le 11-krat, pa se je sej občinskega sveta udeležil svetnik Adolf Zupan, drugi po abstinenci pa je Tone Vesel, ki se je potrudil priti na 24 sej.

"Čeprav je to prvi občinski svet v novi lokalni samoupravi in smo morali v marsičem orati ledino, je po moji sodbi delal dobro. pravočasno smo sprejeli vse najpomembnejše dokumente, občinski statut, poslovnik o delu sveta, 4 občinske proračune, veliko število odlokov, in to brez večjih zapletov, saj sta bili le dve seji zaradi obstrukcije prekinjeni," pravi predsednik Mežan. Kot relativno dobro Mežan ocenjuje tudi sodelovanje z občinsko upravo, pogoste pa so bile kritike sveta oz. svetnikov na račun župana.

O varčnosti novomeškega občinskega sveta naj bi pričalo tudi dejstvo, da izplačujejo 3-krat manjše sejnine, kot jih dovoljuje zakon, in da so si samo po treh slavnostnih sejah svetniki privoščili kosilo na račun davkoplačevalcev. Prav tako je res, da je v svetu edini poklicni delavec sekretar Darko Habjanič, ki je ob tem opravljal še vrsto del zunaj svojih službenih obveznosti. Edino, česar svetu po predsednikovem mnenju v svojem mandatu ni uspelo opraviti, je določitev novega občinskega praznika. "To čaka naslednji občinski svet," je končal Mežan.

A. B.

MARTINOV KONCERT

NOVO MESTO - Občinski odbor SKD Novo mesto prireja v nedeljo, 15. novembra, ob 16. uri v Kulturnem centru Janeza Trdine Martinov koncert. Nastopili bodo Prifarski muzikantje.

Letos pričakuje darila 5000 otrok

Društvo prijateljev mladine Mojca tudi letos pripravlja Veseli december - To je ena največjih humanitarnih prireditev pri nas - Darilo za vse predšolske otroke - Prosijo za prispevke

NOVO MESTO - Društvo prijateljev mladine Mojca iz Novega mesta skozi celo leto pripravlja za otroke najrazličnejše prireditve. Ena največjih v Sloveniji in tudi največja akcija novomeškega društva je Veseli december, v kateri obdarijo 5.000 predšolskih otrok novomeške in šentjernejske občine.

Tega projekta se lotevajo z veliko negotovosti, saj se za vsebino paketa s proizvajalci dogovarjajo že sedaj, ko za to še nimajo zbranega denarja, upajo pa, da jih bodo številni sponzorji tako kot lani tudi letos podprli v tej edinstveni akciji. "Med sponzorji je treba še posebej pohvaliti novomeško Krko, ki prispeva kar polovico denarja za darila in s temi darili obdari tudi otroke svojih delavcev v Strunjanu, Ljutomerju in Ljubljani," pove vodja projekta Veseli december Janez Pavlin. Zadnja leta prispevajo precej tudi novomeški Revoz pa novomeška in šentjernejska občina. Upajo, da bo tako tudi letos, saj so na naslove raznih podjetij, ustanov in obrtnikov poslali že okrog 2000 prošenj, letos prvič pa se za pomoč obračajo tudi na posameznike. "Poskrbeli bomo za objavo vseh darovalcev; vsak, ki bo prispeval, bo dobil donatorsko izkaznico, zapisan pa bo tudi v zlati knjigi donatorjev," pove Pavlin. S pomočjo sejma na Glavnem trgu, s katerim imajo sicer največ dela, pa bo 2 do 3 milijone tolarjev zbralo društvo.

"Letošnji paket, ki bo za vse otroke enak, bo vreden 5 do 6 tisočakov, mi pa ga bomo poskušali nabaviti po trikrat nižji ceni zaradi velikih količin," pove Pavlin. Skozi cel december bodo pripravili 30 prireditev po krajevnih skupnostih oz. novih občinah in jih bodo zaključili 27. decembra v novomeški športni dvorani.

• V Društvu prijateljev mladine Mojca bodo darila za otroke pripravili vsi trije dobrotniki skupaj. Veseli bodo vsakega prispevka, čeprav si želijo, da bi vsakdo prispeval vsaj v vrednosti enega darila. Prispevke za Veseli december zbirajo na ŽR: 52100-678-80209.

Številne prireditve bodo tudi na Glavnem trgu, postaviti nameravajo tudi zabaviščni park in bolšji sejem. Tako kot vsako leto bodo poskrbeli za praznično okrašeno mesto.

J. DORNIŽ

MARTINOVANJE NA OTOČCU

Člani Kulturnega in Turističnega društva Otočec so v soboto, 7. novembra, v restavraciji Tango prikazali krst mošta. Voditeljica programa Erika Zupančič je številne goste seznanila z martinovanjem na Dolenjskem. Na Dolenjskem so v vinskih krajih pojedine združene s pokušnjo novega vina. Prišli pa so tudi rompljači z različnimi glasbili, ki so zaigrali vsem Martinom in Martinam.

H. M.

Dolgo čakanje na blagovno znamko

Projekt blagovne znamke Bele krajine se po zagotovilih metliškega župana Branka Matkoviča približuje koncu - Denar prispevala kmetijsko ministrstvo in metliška občina

METLIKA - V zadnjih letih je bilo v Beli krajini, zlasti pa v črnomaljski občini, večkrat slišati vprašanja o blagovni znamki Bele krajine, ki jo nekateri očitno že nestrpno pričakujejo. Metliški župan Branko Matkovič in vnovični kandidat za župana je v predvolilni zloženki zapisal, da gre ta projekt h koncu.

Projekt blagovne znamke Bele krajine se je pričel že leta 1994, ko je takratni metliški izvršni svet po zagotovilih ministrstva za kmetijstvo, da bo projekt sofinanciralo, objavil javni razpis za izbiro izvajalca. Izbrano je bilo podjetje Scepter, d.o.o., iz Vuzenice. Imenovali so tudi projektni svet, ki so ga sicer vodili v metliški občini, v njem pa so bili predstavniki iz vseh treh belokranjskih občin. V letu 1995 so izdelali projektno nalogo z naslovom "Uvajanje kolektivne in storitvene znamke Bele krajine".

Leta 1996 je metliška občina uspešno kandidirala na razpisu kmetijskega ministrstva za nadaljnje sofinanciranje projekta. Hkrati je sklenila pogodbo s podjetjem Scepter in zadružno turistično agencijo Vas, d.o.o. Slednjo je zaradi stečaja pozneje nadomestil Studio uno, d.o.o, iz Ljubljane. Po pogodbi bi morale biti raziskovalne naloge zaključene lanskega maja. Vendar pa je uresničena le pogodba s Studiem uno, ki je izdelal celostno podobo kolektivne in storitvene znamke Bele krajine, medtem ko Scepter pogodbe izpred dveh let še vedno ni uresničil. Sicer pa je projekt leta 1994 veljal 4,2 milijona tolarjev, od tega je morala metliška občina plačati 840 tisočakov, ostalo pa kmetijsko ministrstvo. Leta 1996 pa je projekt veljal 1.849.000 tolarjev, h katerim so prišteli še dejanske stroške, od tega je kmetijsko ministrstvo prispevalo 1,2 milijona tolarjev, preostanek pa metliška občina.

M. B.-J.

OTROCI V SVETU DOMIŠLJIJE - Metliška Ljudska knjižnica je pričela letošnjo jesen vsako prvo sredo v mesecu pripravljati ure pravljic za najmlajše. V novembru sta prišla na obisk igralec Sten Vilar in gusar Berto, ki sta otroke z gusarsko ladjo popeljala v čudoviti svet domišljije. Decembra pa bosta Jelena Sitar in Igor Cvetko pokazala slovenske ljudske otroške prstne igre. (Foto: M. B.-J.)

ČRNOMALJSKO MARTINOVANJE

ČRNOMELJ - Društvo vinogradnikov Črnomelj in občina Črnomelj bosta konec tega tedna pripravila pod šotorom pri črnomaljskem gradu 7. martinovanje. Med drugim bo v petek, 13. novembra, ob 17. uri v sejni sobi občine predavanje Nika Veseliča o prodaji in ponudbi vin v zidanici, naslednji dan ob isti uri pa prav tam predavanje dipl. inž. Franca Kotarja o obnovi starih in ureditvi novih kmečkih sadovnjakov. V soboto si bo moč ogledati tudi domačo obrt in običaje, v nedeljo ob 10. uri bo blagoslov krsta, sicer pa bo v vseh dneh prireditve dobro poskrbljeno za zabavo, jedačo, pijačo teh ogled številnih razstah. Predvsem pa bo moč poskusiti najbolje ocenjena mlada vina. Letos jih je prišlo v oceno 697, vendar je bilo kar 31 odst. izločenih. Najvišjo oceno, 18,17 točke, je prejel laški rizling družine Kramarič z Dolenje Pake. Sicer pa je najboljše belokranjsko belo pridelal Srečko Novak, belokranjsko belo-zvrst in sivi pinot Aleš Wachter, laški rizling Ilija Kordič, šardone in beli pinot družina Jakša, kerner Peter Glaser, rumeni muškat Franc Novak, souvinjon Jože Grdiša, belokranjsko rdeče Uroš Adlešič, metliško črnino Alojz Fink, modro frankinjo Andrej Bahor ter rose Janez Cvitkovič.

PRVI DAROVALCI ZA VESELI DECEMBER

METLIKA - OZPM Metlika je že v tednu otroka poslala številne prošnje za pomoč pri pripravi programa in obdaritvi otrok v Veselem decembru. Do začetka novembra je na žiro račun št. 52130-678-84260 priteklo 436.000 tolarjev, darovalcem pa se tudi v imenu otrok najlepše zahvaljujemo. Vse druge pa prosimo, da s prispevki pohitite in s tem pripomorete k pravočasnim pripravam na Veseli december.

OZPM Metlika

RAZISKOVALCI, NA PLAN!

ČRNOMELJ - Društvo za razvoj Bele krajine Martin Janžekovič je v letošnjem letu sprejelo pravilnik o podeljevanju nagrad za izume in tehnične izboljšave. Na ta način želijo spodbuditi raziskovalno delo v Beli krajini, saj že kar nekaj let za to delo niso podeljevali nagrad. V kratkem bo društvo objavilo razpis, na katerega se lahko prijavijo raziskovalci, ki so razvili tehnične izboljšave, ki so v uporabi in so že vdini rezultati. Na slovesnosti, ki naj bi bila februarja, bodo podelili tri denarne nagrade.

PREDVOLILNI UTRIP

Komedija namesto kampanje

Predstavili so se ZLSD Metlika, vse tri SLS in DeSUS Črnomelj

ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ - Združena lista socialnih demokratov Metlika je namesto plakatov in sicer razsipniške volilne kampanje pretekli teden plačala občanom gledališko predstavo "Žur z Martinom Krpanom". Kandidat za župana **Branko Matkovič** je ob tej priložnosti predstavil kandidate za občinski svet ter program stranke. Poudaril je, da je najpomembneje zagotoviti obrtnikom obrtno-podjetniški coni ob Cesti 15. brigade in mejnem prehodu, dograditi metliško osnovno šolo in nadaljevati z gradnjo vodovodov.

Na slovesnosti ob 10. obletnici ustanovitve belokranjske Kmečke zveze, predhodnice Slovenske ljudske stranke, pa so se predstavili kandidati SLS za župane in svetnike v vseh treh belokranjskih občinah. Metliški kandidat **Slavko Dragovan** je dejal, da se je odločil kandidirati, ker metliška občina potrebuje spremembe, on pa misli, da hoče, zmore in zna. **Janko Bukovec**, sedanji semiški župan in znova kandidat, je dejal, da ima v občini podporo pri večini strank, zato ni razlogov, da ne bi kandidiral. Zagotovil je, da bo v prihodnje lahko še več naredil za občino, saj ima v Ljubljani več odprtih vrat kot pred štirimi leti. **Andrej Fabjan**, sedanji črnomaljski župan in vnovični kandidat, je dejal, da sta v zadnjih štirih letih občinska uprava in svet delala z roki v roki, čeprav sta se kdaj pogovarjala tudi bolj ostro. Rešili so vrsto problemov, predvsem pri zaposlovanju in razvoju gospodarstva, v prihodnosti pa jih čaka več dela zlasti pri gradnji cest in vodovoda.

V začetku tega tedna je črnomaljski občinski odbor DeSUS na predvolilnem zboru predstavil program, kandidate za občinski svet ter **Jožefa Vrščaja**, nestrankarskega kandidata za župana, ki ga poleg DeSUS podpira še LDS.

M. B.-J.

PRAZNOVANJE V DRAŠIČIH

DRAŠIČI - V krajevni skupnosti Drašiči bodo letos prvič praznovali krajevni praznik, ki ga imajo na martinovo. V soboto, 14. novembra, bo ob 16. uri promenadni koncert metliške mestne godbe skozi vas, ob 16.30 pa bo za vse ljubitelje dobre kapljice v soseski zidanici pokušnja najboljših drašičkih vin. Ob 18. uri bo v gasilskem domu srečanje ljudskih godcev, sledila pa bo gasilsko martinovanje.

KONCERT ZORANA PREDINA

METLIKA - Liberalna demokracija Metlike vabi v petek, 13. novembra, ob 17. uri v tukajšnji kulturni dom na koncert Zorana Predina, na katerem bo predstavil tudi skladbe s svoje nove kasete. Vstop bo prost, po koncertu pa bo kandidat LDS za župana Anton Kočevar predstavil svoj program in kandidate za občinske svetnike.

Gospodarstvo se uspešno pobira

Odbor za gospodarske dejavnosti pri občinskem svetu naročil analizo o poslovanju gospodarskih družb, kakršne doslej v občini še ni bilo - Po osmih stečajih vzpon

ČRNOMELJ - Odbor za gospodarske dejavnosti pri tukajšnjem občinskem svetu je pred iztekom svojega štiriletnega mandata naročil analizo o gospodarjenju v črnomaljski občini v zadnjih dobrih treh letih. Iz nje je moč že na prvi pogled razbrati, da je gospodarstvo v letih 1995 in 1996 doseglo najnižjo točko, saj je bilo v občini 8 stečajev, sedaj pa se uspešno pobira.

V črnomaljski občini je bilo leta 1995 175 gospodarskih družb, leto pozneje 15 več, lani pa že 197. "V začetku našega mandata so gospodarske družbe delale v težkih razmerah. Skupni poslovni izid je bil leta 1995 in leto pozneje negativen, medtem ko je bil lani čisti dobiček 600 milijonov tolarjev, izguba pa štirikrat manjša. Tudi brezposelnost je bila velika. Še lani je bilo brez dela 1.268 ljudi, letos pa za 350 manj. Razveseljivo je, da so se tudi opremljenost, velikost in obseg dejavnosti gospodarskih družb v tem obdobju nominalno in realno povečali. Vse večji pomen v občini pa ima drobno gospodarstvo," je dejal Franc Panjan, predsednik odbora za gospodarske dejavnosti, katerega člani so bili še Leopold Panjan, Andrej Kavšek, Jože Mrzljak in Pavlina Svetič.

Gospodarstvo je sicer ločeno od občinske uprave, vendar mora slednja zagotoviti pogoje za gospodarjenje, zlasti pa urediti infrastrukturo. Tako so v zadnjih letih odšteli 250 milijonov tolarjev za posodobitev 40 kilometrov lokalnih cest, 336 milijonov tolarjev za kanalizacijo, od tega največ za centralno čistilno napravo v Črnomlju. V posodobitev 14 kilometrov regionalnih cest so vložili slabih 400 milijonov tolarjev, za gradnjo 9 kilometrov vodovoda pa 122 milijonov tolarjev. Za urejanje stavbnih zemljišč je bilo namenjenih skoraj 300 milijonov tolarjev. "Občinska uprava je imela veliko vlogo pri sprejemanju zazidalnega načrta za Danfoss, dokončanju obrtno-poslovne cone na Majerju in pri urejanju industrijsko-obrtne cone na rudniku v Kanižarici. Prav ti trije projekti bi morali v naslednjih letih odigrati pomembno vlogo v črnomaljskem gospodarstvu," je prepričan Panjan.

Franc Panjan

Seveda se Franc Panjan še kako zaveda, da črnomaljsko občino čaka še veliko nalog. Tako zapolavanje v nekdanjem viniškem obratu Novoteksa, ureditev poslovno-podjetniške cone pri nekdanjem Beltu pa gradnja črnomaljske obvoznice in belokranjskega vodovoda ter seveda dokončanje že začetih naložb.

M. BEZEK-JAKŠE

• Povprečna mesečna bruto plača na delavca je bila lani v črnomaljski občini 105 tisoč tolarjev, kar je sicer za 50 odst. več kot leta 1995, a kar za nekaj deset odstotkov za slovenskim povprečjem.

OBNOVLJEN DEL ŠOLE - V Starem trgu ob Kolpi se sicer lahko pohvalijo, da je njihovo osnovno šolstvo med najstarejšimi v Sloveniji, saj bo čez dve leti praznovalo 180 let. Res pa je tudi, da so še do nedavnega imeli kuhinjo in jedilnico v prostorih, zgrajenih leta 1844, nekaj učilnic pa v delu šolskega poslopja iz leta 1899. Avgusta so notranjost tega dela šole začeli temeljito prenavljati, medtem ko so zunanje stene ostale nedotaknjene. Pretekli teden sta državni sekretar na ministrstvu za šolstvo in šport Matjaž Vrčko in črnomaljski župan Andrej Fabjan slovesno prerezala trak ob vhodu v novo kuhinjo in jedilnico, sicer pa je šola dobila še posodobljeno učilnico za računalništvo in jezike. Naložba v šoli, v kateri je 87 učencev, je veljala 20 do 25 milijonov tolarjev, od tega je pol prispevalo ministrstvo za šolstvo, pol pa občina. (Foto: M. B.-J.)

Z Romi v naselju, ne v pisarni

Vsi semiški šoloobvezni Romi obiskujejo pouk, nekaj odraslih pa dela preko javnih del - Dobili gradbene parcele, a denarja za gradnjo ni - Socialne delavke ni v Semič

SEMIČ - Pred letom dni je semiški občinski svet sprejel osem sklepov o tem, kako bodo v občini urejali odnose z Romi, zlasti tistimi na Sovinku, kakor so preimenovali bolj znane Štiri roke. Danes lahko z zadovoljstvom rečejo, da so rešili marsikateri pereč problem, žal pa ne vseh.

V semiški občini se lahko pohvalijo, da vsi šoloobvezni Romi obiskujejo pouk. Župan Janko Bukovec pohvali ministrstvo za šolstvo in šport, ki je dalo denar za obvezno šolanje Romov, in priznava, da je prav to ministrstvo naredilo največ za reševanje romskih problemov. Romčki obiskujejo tudi vrtec in 300-urno pripravo na šolo. Osem Romov je delalo preko javnih del. "A očitno je bila letošnja letina gob in kostanja predobra, saj delajo le še štirje. Največji problem pa je, da teh ljudi najbrž ne bo hotel nihče zaposliti, čeprav bi marsikateri rad delal," meni Bukovec.

Družine s Sovinka so dobile dva do tri tisoč kvadratnih metrov velike gradbene parcele. Lokacijska in gradbena dokumentacija sta že narejeni, prav tako načrti za hiše, denarja za gradnjo pa ni. "Za štiri hiše bi potrebovali vsaj osem milijonov tolarjev. Na državo smo naslovili prošnjo za denar, a nismo dobili niti odgovora. Znano nam je, da je ministrstvo za okolje in prostor namenilo letos za reševanje romske problematike v vsej Sloveniji le milijon tolarjev, vendar bom pisal še dr. Drnovšku, naj njegovi ministri na prošnje vsaj odgovorijo, da nimajo denarja," se jezi semiški župan.

Sicer pa je Bukovec vedno zatrjeval, da morajo romske probleme reševati na praktičen, in ne akademski način, ter se zavzemal, da bi delali z Romi v njihovih naseljih, ne v pisarnah. Toliko časa je vztrajal, da bi moral biti en človek zaposlen samo za delo s semiškimi Romi in semiškimi socialnimi problemi, ki jih sicer ni veliko, da so na Centru za socialno delo (CSD) v Črnomlju zares zaposlili novo delovno moč. "Toda ta človek je obsedel v pisarni CSD. V Semič ne pride in ga sploh ne poznam. Vendar vztrajam, da na CSD ne potrebujemo delavke, ki bo Romom povedala, koliko imajo denarja. Potem bi bilo boljše, da bi jim dali bančne kartice, s katerimi bi hodili po denar na bankomat," je nezadovoljen župan.

M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

NATAKAR - Med šestimi kandidati za metliškega župana je tudi gostinski tehnik Andrej Kočevar, ki si služi vsakdanji kruh kot natakar. Če bo postal metliški župan, bo gotovo najboljši natakar med župani in najboljši župan med natakarji v Sloveniji.

VOLITVE - Kandidat Slovenskih krščanskih demokratov za metliškega župana Jože Nemanič se je udeležil predstavitve kandidatov za župana in svetnike Združene liste socialnih demokratov. Branko Matkovič ga je lepo pozdravil in Nemanič se je poklonil volilcem. Nemanič je prišel tudi na predstavitev kandidatov za župane in svetnike Slovenske ljudske stranke v vseh treh belokranjskih občinah. Zopet so ga tekmeci lepo pozdravili in se s tem tudi predstavili volilcem. Srečen je lahko, da se tudi drugi kandidati niso domislili obiskovati predstavitve sokandidatov. Lahko bi se namreč pripetilo, da bi vsi samo čakali, da bi jih predstavljali le drugi na svojih shodih. Rezultat bi bil torej jasen: bilo ne bi niti enega shoda. Najbrž bi bili še najbolj srečni volilci.

KOMPLIMENT - Bližje ko so volitve, bolj volilce "bombardirajo" z različnimi plakati, letaki, zgibankami in podobnim propagandnim gradivom. Kaj si mislijo o vsem skupaj, navadno ne razlagajo javno, ampak le v veseli družbi, ko se že dovolj opogumijo. Semiški župan Janko Bukovec pa se na metliškem srečanju vseh treh belokranjskih podružnic SLS ob 10. obletnici ustanovitve ni prav nič obotavljal, ko je kandidatu SLS za metliškega župana Slavku Dragovanu javno izrazil kompliment: "Dragovan, moram reči, da si v resnici lepši kot na sliki na predvolilnem letaku."

LITERARNI VEČER

METLIKA - V torek, 17. novembra, bo ob 18. uri v čitalnici metliške Ljudske knjižnice literarni večer s pesnikom Tonetom Pavčkom. Z literatom se bo pogovarjal Matjaž Rus.

Črnomaljski drobir

NAPAKE - V gradivu za zadnjo sejo črnomaljskega občinskega sveta v tem mandatu je v odgovorih na vprašanja članov sveta moč zaslediti tudi stavek, ki je z vsemi napakami vred zapisan takole: "Na podlagi raznih ponudb za avtobusna **postajališča** in cen posameznih **topov** utic, smo se odločili, da se za mesto Črnomelj, kot **vačjo** urbano **strukuro** izbere varianta kovinskega zastekljenega nadstreška in temu skladno se v bodoče prilagaja ostala urbana oprema." Razumi, če moreš!

LAPIDARIJ - Ko je znana črnomaljska kulturnica prišla pretekli teden na otvoritev lapidarija pod arkadami metliškega gradu, jo je prešinila ideja, da bi kaj takšnega lahko imeli tudi v Črnomlju. "Nekaj kamnov je že pred gradom in na njegovem dvorišču. Če najdemo še dva ali tri, imamo lahko tudi Črnomaljci lapidarij. Metličani so mi zares dali dobro idejo," je hitela razlagati. Metličani so se le muzali in si mislili: "Še sreča, da nam Črnomaljci vsaj Vinske vigredi ne morejo odnesti v svoje mesto!"

Semiške tropine

TRINAJSTI - Semičani so najprej načrtovali, da bodo imeli zadnjo sejo občinskega sveta v petek, 13. novembra. Zatrjevali so, da niso vraževerni, še najmanj pa, če je seja zadnja v mandatu. A so se pozneje premislili. Najbrž so se ustrašili, da bi morda v naslednjem mandatu kaj zaškripalo, bodoči svetniki pa bi krivdo zvalili na sedanje svetnike, češ da so jim štafeto predali prav na petek, 13.

INVENTURA - Na gasilski veselici, ki so jo imeli v Rožnem Dolu sredi letošnjega poletja, so popili 600 litrov vina. Samo za primerjavo: na semiški ohceti je v treh dneh steklo po grlih le 500 litrov žlahtne kapljice. Rožendolčani so ocenili, da je to dovolj velika delovna zmaga in da za letos ni potreben več nikakršen "treba je, moramo, prizadevati si".

REŠITEV - Romi na Sovinku si močno želijo električni tok in župan Janko Bukovec jih povsem razume. Predvsem pa ve, da bodo imeli potem manj problemov z njimi, kajti če bodo imeli Romi elektriko, si bodo kupili tudi radio, televizor. In bolj bodo ostajali doma. A ne le zato, ker bodo poslušali in gledali program, temveč tudi zategadelj, ker se bodo bali, da bi jim med odsotnostjo kdo kaj ukradel...

Drobne iz Kočevja

UPRAVIČITI OBSTOJ - Center za promocijo in razvoj turizma, ki danes pričenja z delom v svojih novih prostorih, že v prihodnjem letu čaka organizacija dveh velih prireditev. Prva bodo športne igre sedmih prijateljskih evropskih mest in druga srečanje Kočevarjev v matični deželi. Izkušnje za organizacijo teh dveh prireditev si bo torej novopečeni Center moral začeti nabirati že letos. Zato bo tudi ena njegovih prvih nalog organizacija božično-novoletnih prireditev na Mestni ploščadi, pri čemer pa bodo morali tudi prvič dokazati ne le občinskim svetnikom, ampak tudi vsem drugim občanom Kočevja, da Kočevje Center za promocijo in razvoj turizma potrebuje. Drugače povedano: upravičiti bodo morali od občine dodeljeni denar.

ZA KONGRES VEDELI LE REDKI - V nedeljo se je na parkirnih prostorih ob Šeškovem domu v Kočevju trlo avtomobilov. Vendar so stanovalci okoliških blokov in ostalih hiš lahko o tem, kaj se v Šeškovem domu dogaja, le ugibali. Žal so si enako vprašanje zastavljali tudi prenekateri novinarji. Da pa v Šeškovem domu poteka 2. kongres Socialdemokratskega narodnega foruma, na katerem je bila ob obravnavani temi "Domoljublje in naš šolski sistem" kot zaključni dokument sprejeta tudi deklaracija, namenjena in naslovljena slovenski oblasti, predvsem pa šolski ter slovenski javnosti, na to nihče ni niti pomislil!

Ribniški zobotrebci

NAČELNOST - O kandidaturi državnega poslanca Benjamina Henigmana za ribniškega župana se je v Ribnici govorilo kar precej časa. Slednjič je govorice Henigman zavrnil z obrazložitvijo, da je "načeloma proti temu, da bi se funkciji župana in poslanca združevali". Kljub temu da njegova zavrnitev govoric ni bila povsem nedvoumna, pa si je nihče ni razlagal drugače kot zavrnitev. Nikomur namreč niti na misel ni prišlo, da bi se Henigman nameraval predčasno odpovedati svojemu poslanskemu stolčku, ki ga bo lahko ob vseh ugodnostih, ki mu jih prinaša, mirno grel še dve leti - če seveda ne bo predčasnih volitev in bo tako Henigmanu morda še žal za njegovo načelnost!

TANKO BREZ PROTIKANDIDATA - Da tako kot osilniški župan Anton Kovač in kandidat za župana nove občine Kostel Valentin Južnič tudi ribniški župan Jože Tanko na bližnjih volitvah za župana nima protikandidata, ni slučajno. Predvsem pa to ne pomeni, da razen sedanjega župana drugih sposobnih ljudi za opravljanje županske funkcije v Ribnici nimajo! Po zdravi kmečki pameti, ki pa bi ji lahko prisluhnili tudi marsikje drugod, to namreč pomeni le, da je včasih bolje pustiti, da zadeve tečejo naprej po že ustaljenem toku. V Ribnici so svoj razvoj dobro zastavili in verjetnost, da bi nov župan že samo zaradi slabšega poznavanja razmer kot Tanko, ki se je z njimi aktivno seznanjal štiri leta, lahko naredil občini več škode, kot ji lahko Tanko prinese koristi, je pač večja!

Kostelski rižni

KOLPA ZALILA KONTROLNO TOČKO - Na sotočju Kolpe in Potoka pri Vasi je Kolpa visoko preplavila kontrolno točko Vas obkolpske turistične poti. Kolpa je narasla za več metrov in vdrla tudi v Grguričevo hišo.

OSEMDESET ČLANOV - Turistično športno društvo Kostel šteje 80 članov, kar je z ozirom na število prebivalcev na tem območju gotovo najštevilčnejše društvo v Sloveniji.

SODELUJEJO Z ZALOGOM - Kostelsko turistično društvo tesno sodeluje s sorodnim turističnim društvom v Zalogu, ki je bilo pravkar ustanovljeno in katerega ustanovitelji so si vzeli za vzor prav Turistično športno društvo Kostel.

KOSTELCI Z URAMI - Kostelcem sicer ne primanjkuje ur, a jim jih vsako leto ob zaključku akcije za najlepše urejeno domačijo podeljuje domače Turistično športno društvo. Letos jo je dobil tudi kočevski župan Janko Veber, in sicer za zasluge za razvoj kostelskega turizma, medtem ko so edinemu kandidatu za kostelskega župana Valentinu Južniču podarili le rožo in mu obljubili, da bo uro dobil, ko bo storil kaj pomembnega za razvoj turizma.

Center za promocijo in razvoj turizma

V decembru otvoritev

KOČEVJE - V začetju tega tedna se je na Trgu zbora odposlancev 12-18 končala preureditev nekdanjega prostora Zlatarne Celje za potrebe Centra za promocijo in razvoj turizma. Uradna otvoritev prostorov bo v začetku prihodnjega meseca, vendar pa bo s sprejemom občinskega odloka marca letos ustanovljen in avgusta kot javni gospodarski zavod registriran Center v svojih novih prostorih pričel z delom že danes ali najkasneje jutri.

Lejla Kratina, začasni vodja Centra za promocijo in razvoj turizma.

Občinski svetniki so na zadnji seji sveta koncem prejšnjega meseca za začasnega vodjo Centra imenovali Lejlo Kratino. Poleg nje bo v Centru zaposlena še referentka za turizem Saša Gorše, v pomoč pa jima bo tudi preko javnih del zaposlena delavka. V okviru Centra bo namreč delovala tudi turističnoinformativna pisarna, ki bo odprta vsak delovni dan od 8. do 19. ure, v času glavne turistične sezone pa tudi ob sobotah in nedeljah. "Med drugim bo turistom na voljo tudi zadostno število razglednic z letos prvič po skoraj 20 letih izdelanimi štirimi novimi motivi Kočevske: mesta Kočevja, Dola ob Kolpi, Željnskih jam in medveda, ter pestra izbira spominov, med katerimi so v pretežni meri izdelki domače in umetne obrti izdelovalcev z območja kočevske občine," pravi Lejla Kratina.

Prihodnje leto bodo iz občinskega proračuna dobili 6 milijonov tolarjev, računajo pa tudi na lasten dohodek, ki ga bodo ustvarili tako z zaračunavanjem različnih uslug kot tudi s prodajo spominkov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Plaz grozi, da bo odnesel del Podplanine

Vztrajno polzi navzdol

PODPLANINA - Strmi bregovi na levem bregu Čabranke v občini Loški Potok so od nekdaj plazoviti. Hribina je polna vode celo v najbolj sušnih obdobjih. Letošnje večkratno jesensko neurje pa je bilo nekaj posebnega. Poleg poškodovanih cest in drugih naprav v vaseh Pungert, Črni Potok in še kje trenutno ljudi in pristojne najbolj skrbi več kot hektar velik zemeljski plaz nad vasjo Podplanina, ki se počasi, a vztrajno pomika proti vasi. S plazom se pomika tudi drevje, kar daje slutiti, da je plaz izredno globok. Vaščan Lojze Miklič pripoveduje, da se je pot, ki pelje k izviru Čabranke, znižala za več kot meter in pol, okoli pa so nastale velike razpoke. Zato je obvestil pristojne na občini, hkrati pa dnevno spremlja premike. Precej globok usad in razpoka sta nastala tudi nad vasjo.

Stanje si je sicer že ogledala pristojna komisija, kako ukrepati pa še ni znano. Obstaja upanje, da bo plaz, če ne bo ponovnih padavin, obstal, če pa se sproži, bo odneslo najmanj štiri hiše in nekaj gospodarskih poslopij in poti.

A. KOŠMERL

DOBRODELNA KONCERTA

KOČEVJE - Tudi letos bodo v Kočevju dve tradicionalni humanitarni prireditvi, od katerih bo izkupiček odšel v dobrodlene namene. 24. novembra bo na radiu Univox potekal radijski Klic dobrote, s pomočjo katerega so lani med lokalnimi postajami zbrali največ denarja, 25. novembra ob 19. uri bo v Šeškovem domu dobrodelni koncert Klic dobrote 98. Nastopile bodo skupine iz Ribnice, Kočevja, Velikih Lašč in Stične.

JAVNO SOOČENJE

Kandidati za župana o parku

Najmanj je parku naklonjen Hobič, najbolj Černač in Turkova - V Ribnici bodo čakali do zadnjega, v Kočevju pa dajo že sedaj jasno vedeti, da hočejo zaščititi interese občine

KOČEVJE - Zavod za ekologijo je v ponedeljek v Kočevju pripravil posvet na temo "Kočevski narodni park". V obdobju pred lokalnimi volitvami so posvet izkoristili za soočenje kandidatov za župane iz šestih občin s kočevsko-ribniškega območja. Od skupno 14 kandidatov se je vabilu odzvalo 9 od 11 vabljenih.

Da parka, ki so ga dalj časa predstavljali pod imenom "naravni park", ki ga obstoječa zakonodaja ne pozna, ne bi ustanovili, ne bi imel nič proti kandidat kočevske SLS za župana **Jože Hobič**. Če bi že moral, bi na park pristal v veliko manjšem obsegu kot je načrtovan. Nasprotno pa bi kandidatka Zelenih **Ljuba Turk - Šega** takoj pričela z aktivnostmi za razglasitev parka, saj bi ta, kot je poudarila, izboljšal kvaliteto življenja ljudi. Že skoraj 10 let na "park za življenje", čaka kandidat LDS **Janez Černač**, ki se zavzema za to, da bo program Kočevskega regijskega parka, kot je pravi naziv na park, ki ga želi na območju od Turjaka do Kolpe ustanoviti država, sestavni del strategije države na področju varstva okolja.

Kočevski župan **Janko Veber**, ribniški **Jože Tanko** in osilniški **Anton Kovač** (vsi trije so tudi kandidati za župana) so za ustanovitev parka, vendar kot je dejal Kovač, parka, ki jim bo prinesel blagovno znamko in bo ljudem omogočil preživetje, oziroma parka, kot je dejal Tanko, v katerem se bodo jasno videli, kar pa bo možno šele, ko bo izdelan povsem jasen program. Da je park pomemben za razvoj, vendar ne kot osnovni, ampak zgolj kot dodatni program, je Kovača ob siceršnjem strinjanju, da je urejena infrastruktura osnovni pogoj za razvoj, repliciral Veber. Za park, ki bi bil v sožitju z ljudmi, bi se zavzel tudi kandidat za župana nove občine Kostel **Valentin Južnič**;, kandidatka kočevske SDS **Alenka Gabrič** pa je poudarila, da park ne sme biti cilj, ampak zgolj sredstvo za zagotovitev določenih ugodnosti za Kočevsko. Koristi od parka pa lahko imajo, kot je dejal kandidat DS Kočevje **Peter Klun**, razen Kočevske tudi država in ves svet, vendar pa mora biti odločitev o parku v rokah ljudi.

M. LESKOVŠEK-SVETE

KANDIDATI ZA ŽUPANA V SODRAŽICI

SODRAŽICA - Dokončno so znani trije kandidati za župana: Jože Košmrlj, ravnatelj osnovne šole v Sodražici, ki ga kandidira ZLSD, Jože Drobnič, direktor Donita, kandidira za SKD, Andrej Pogorelec, samostojni podjetnik, pa kandidira na predlog SDS. Kandidatov za svetnike je 23, bodoči občinski svet pa bo štel 9 članov.

NAJLEPŠA JE BAUERJEVA HIŠA V KUŽLJU - Minulo soboto je bila v Grajskem hramu v Kostelu zaključna svečanost letošnje akcije za urejeno okolje in podelitev nagrad lastnikom najleše urejenih hiš in poslovnih prostorov. Nagrade so prejeli: 1. Vida Bauer iz Kužlja 11, 2. Alojz Rauh z Žage 4, 3. Alojzija Bojc iz Vasi 24 (vsi na fotografiji). Tri posebne nagrade pa so prejeli še: Fani Colnar iz Podsten, Branka Letig z Žage ter Alojz in Mojca Selan iz Banjaloke. Razne nagrade,ki so jih poleg organizatorja tekmovanja TŠD Kostel, Pinusa in Drevesnice Kočevje ter Arboretuma Volčji Potok prispevali še drugi pokrovitelji, pa je prejelo še vseh 35 udeležencev tega letošnjega tekmovanja. Ob tej priložnosti je bila še razstava v Grajskem hramu, koncert je izvedel upokojenski pevski zbor iz Zaloga pod vodstvom Antona Curla. (Foto: J. Primc)

TUDI VOJAKI DAROVALI KRI - Druge dvodnevne letošnje krvodajalske akcije v Ribnici se je udeležilo 406 ljudi, ki so darovali to pomembno življenjsko tekočino. Poleg rednih krvodajalcev je tokrat v Ribnici kri darovalo tudi 180 pripadnikov slovenske vojske iz novomeške vojašnice. (Foto: M. Glavonjić)

V VALENTINU SLIKARJI IZ ŠENTVIDA - V prostoreh hotela Valentin v Kočevju je ne ogled razstava članov Kulturnega društva likovnikov Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični. Društvo samorastnikov je bilo ustanovljeno pred dvema letoma, ime pa so povzeli po rojaku, slikarju mojstru Ferdu Veselu in se pripravljajo na praznovanje 140. obletnice njegovega rojstva, ki bo leta 2001. V Kočevju se predstavljajo Slavko in Vlado Cencel, Damjana Biek, Ksenija in Tone Drab, Brane Gabrovec, Dana Herman, Helena Indof, Boris Klemenčič, Helena Kotar, Boris Ribarič, Saša Sadar, Marija Tratar, Jožef Trontelj, Angelca Voden, Gordana Vesel in Tina Zajec. (Foto: M. Glavonjić)

Čistila je Kolpo

OSILNICA - Tatjana Tlakočar, doma iz občine Krško, je članica potapljaškega kluba Norik sub iz Ljubljane, pred kratkim pa je skupaj s članoma istega kluba Zlatkom in Damjanom čistila dno Kolpe na območju občine Osilnica.

Potapljači in organizatorji akcije društva Outsider iz Osilnice so pričakovali, da bo v Kolpi več odvrženih predmetov, vendar jih tokrat ni bilo. To je zasluga prejšnjih uspešnih očiščevalnih akcij Kolpe, Čabranke in njunih bregov. Tudi zadnje narasle vode obeh teh rek, ki so povzročile velike poplave v zgornji Kolpski dolini, niso reki bistveno onesnažili z večjimi odpadnimi predmeti.

Akcije pa so se ljubljanski potapljači udeležili na povabilo osilniških Outsiderjev, sa katerimi dobro sodelujejo. Pripravljeni so tudi v bodoče sodelovati v takšnih in podobnih akcijah.

J. P.

Tatjana Tlakočar

Začetek devetletke

V Laščah dovolj prostorov in kadra za devetletko, ki se bo začela prihodnje šolsko leto

VELIKE LAŠČE - Med 46 šolami, ki bodo v naslednjem šolskem letu 1999/2000 prešle na pot postopnega uvajanja programa devet letne šole je tudi osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče. Ravnatelj šole Edi Zgonc je o prehodu na devetletno šolanje dejal:"Na ta dogodek smo se pripravljali že več let, saj smo načrtno pridobivali potrebne prostore in kader. Z nadzidkom šole v Laščah, ki smo ga odprli pred kratkim, smo odpravili prostorske težave. Pripravili smo šolsko ekipo s projektnimi skupinami in zastavili še vrsto aktivnosti glede vsebinskih predpriprav za pričetek dela v devetletni šoli.

Določeni so učitelji in vzgojitelji, ki bodo prevzeli te odgovorne in pomembne naloge. Na centralni šoli bosta to delo v prvem razredu prevzeli profesorica Branka Levstik in vzgojiteljica Vera Lipovec; na podružnični šoli Turjak v kombiniranem oddelku profesorica Petra Škedelj, v Robu Dragica Zadravec in Karlovici Dragica Zakrajšek.

Za vse prvošoljčke bo urejeno jutranje in popoldansko varstvo pa tudi prehrana in prevozi. V prvi razred bomo poizkusno vpisovali februarja, in to otroke, stare od 5 let in 8 mesecev do 6 let in 8 mesecev.

J. P.

- *Današnji človek si predstavlja povratek k naravi tako, da sede na teraso in tam gleda televizijo. (Frobe)*
- *Promocijo je izumil Jezus Kristus. Kadarkoli mu je upadla gledanost, je naredil čudež. (Seguela)*
- *Dejavnosti se je treba naučiti s početjem. (Comenius)*

Med kandidati je kaj malo žensk

V Dobrepolju še največ žensk na listi LDS, v Velikih Laščah pa na ZLSD, in sicer po štiri

ZAHODNA DOLENJSKA - Objavljamo liste kandidatov za občinske svetnike v občinah Dobrepolje, Velike Lašče medtem ko iz Osilnice zaradi poplav do dogovorjenega roka nismo dobili podatkov. Liste obeh občin sta taki, kot so ju predlagale stranke oziroma skupine občanov, se pravi, da ni upoštevan vrstni red, določen z žrebom.

DOBREPOLJE - Lista SLS: Kristina el Shawish, Alojzij Erčulj, Anton Rus, Ivan Grandovec, Jože Pugelj, Olga Zupančič, Bojan Novak, Franci Adamič, Cvetka Tavželj, Antonija Pugelj, Marija Gačnik in Janez Šuštar. LDS: Alojzij Palčar, Jože Klun, Janez Gačnik, Regina Ručigaj, Zvonimir Zabukovec, Konrad Piko, Zorica Mustar, Janez Škantelj, Mojca Novak, Aleksandra Zalar, Slavko Zabukovec in Jože Mustar. SKD: Janez Pavlin, Janez Kralj, Marko Marolt, Igor Ahačevčič, Stanko Škulj, Branko Brodnik, Edvard Pogorelc, Janez Tomšič, Jožef Zrnec, Stanislav Zabukovec, Marija Žnidaršič in Milan Cingerle. SDS: Stane Jakič, Franci Žnidaršič, Darko Medja, Stane Godec, Tomaž Blatnik, Franci Žnidaršič, Bojan Zgonc, Anton Cimerman, Miloš Mehle, Jože Hren, Jože Perko in Anton Tekavčič.

VELIKE LAŠČE - SLS: Peter Indihar, Janez Škrabec, Franc Perhaj, Tatjana Devjak, Alojz Stritar, Ivan Levstik, Franc Zakrajšek, Anton Polzelnik, France Mramor, Jože Gradišar, Lovrenc Gradišar in France Novak. SDS: Anton Slavko Janežič, Jožko Šilc, Sebastjan Škof, Jožef Grebenc, Peter Debeljak, Janko Ivanc, Aleš Prijatelj, Robert Žužek, Janez Mustar, Damjan Centa in Boris Koželj. DS: Branko Resnik. LDS: Matjaž Gruden. ZLSD: Alojzij Žužek, Igor Sever, Ivan Gačnik, Urša Modic, Albert Rejc, Ana Marija Peterlin, Dragica Brinjšek, Ivo Kolar in Polona Cvelbar. LISTA NAPREDKA IN NEODVISNIH OBČANOV: Jožko Ahec, France Rigler, Janez Lukančič, Andreja Košir, Brigita Železnikar, Albin Garbas, Anton Petrič, Anton Bogdan Strle, Gregor Škrlj, Janez Žužek in Franci Pečnik. SKD: Vinko Gruden, Jože Starič, Jože Sivec, Jože Juvanec, Miroslav Škrlj, Anton Stritar, Rudolf Rupar, Anton Somrak, Stanislav Indihar, Karel Kramar, Danilo Zakrajšek in Jože Somrak.

J. P.

Knjižni praznik v Ivančni Gorici

V prostorih TRAIG - a odprli novo splošnoizobraževalno knjižnico - Okrog 6 tisoč knjig - Po zaslugi anonimnega mecena sodobno informacijsko opremljena - Odprta vsak delovni dan

IVANČNA GORICA - "V Sloveniji se težko razvijajo nove knjižnice, zato vam čestitam, da ste vsi vložili sredstva in trud v novo splošnoizobraževalno knjižnico v občinskem središču, ki jo potrebujete. Prepričana sem, da za vas pomeni boljše življenje," je na otvoritvi nove knjižnice v Ivančni Gorici v sredo, 4. novembra, vidno vesela dejala dr. Silva Novljan, svetovalka za splošnoizobraževalne knjižnice v Sloveniji, in ravnateljici ivanške knjižnice Roži Kek izročila knjižno darilo.

Nova knjižnica v prostorih nekdanjega transportnega podjetja TRAIG resnično pomeni veliko pridobitev, saj gre za prvo knjižnico v Ivančni Gorici. Kot je na otvoritveni slovesnosti povedal ivanški župan Jernej Lampret, so prizadevanja za občinsko knjižnico stara več let. Občina je pred dvema letoma odkupila prostore (130 kvadratnih metrov) ter nakupila za 1,8 milijona tolarjev knjižnične opreme. Knjižnica ponuja okrog 6 tisoč knjig, ta fond pa je tolikšen tudi zato, ker je od leta 1996, ko je bila ustanovljena enota Ivančna Gorica, grosupeljska knjižnica namensko zbirala sredstva zanjo. Knjižnica, v kateri se bosta trudili bibliotekarki Ana Pulko in Petra Polka, bo odprta v ponedeljek in sredo med 12. in 17. uro, v torek in četrtek med 13. in 18. uro, ter v petek med 12. in 16. uro. Postala bo družabni prostor, saj želijo v njej pripravljati različne dejavnosti, na primer ure pravljic in igralne ure s knjigo.

"Ivanški knjižnici bi še marsikaj manjkalo brez anonimnega dobrotnika, ki je podaril sodobni računalniški informacijski sistem, tako da imajo sedaj bralci dostop v slovensko bazo podatkov in na Internet, za kar se mu iskreno zahvaljujemo," je dejala ravnateljica Kekova, dr. Novljanova pa je dodala, da naj bodo taka dejanja za zgled. Otvoritveno slovesnost je z izbranimi besedami pospremil redni profesor za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti v Ljubljani dr. Jože Urbanija. Ravnateljici je podaril zbornik, ki je izšel ob desetletnici oddelka za bibliografijo.

L. MURN

ČESTITKE - Dr. Silva Novljan ob otvoritvi knjižnice čestita županu Jerneju Lampretu. Za njo stoji dr. Jože Urbanija. (Foto: L. M.)

• V kulturnem programu, ki ga je pripravil Uroš Hočevar, so sodelovali: Romana Skubic, Janez Perpar in Gašper Malnar, učenki grosupeljske glasbene šole pa sta zaigrali na violino. Ob otvoritvi je pripravil slikarsko razstavo domači umetnik Jože Trontelj.

RAZSTAVA MALIH ŽIVALI

IVANČNA GORICA - Gojitelji pasemskih malih živali priredijo v soboto in nedeljo, 14. in 15. novembra, med 9. in 18. uro v kulturnem domu prvo ocenjevalno razstavo živali. Razstavljenih bo okrog 70 vrst oziroma več kot 400 živali. Poskrbljeno bo tudi za razvedrilo in srečelov.

MILIJON ZA PLAZ PRI DOLGI NJIVI

TREBNJE - Tukajšnji občinski svetniki so iz občinskega proračuna namenili milijon tolarjev za popravilo ceste Šentlovrenc - Dolga Njiva, ki jo je ob nedavnih poplavah poškodoval plaz. S pol milijona tolarjev pa so sklenili pomagati družini Kastelic iz Zagorice, ki ji je ob potresu 31. avgusta letos močno načel staro hišo. S tem denarjem bodo nekoliko lažje zaključili zidavo nove hiše in preselitev pod varnejšo streho.

NAJBOLJE DOMAČINI

SEVNICA - Na prijateljski mednarodni tekmi v malem nogometu je preteklo nedeljo zvečer v športni dvorani sevniške osnovne šole reprezentanca Hrvaške tesno, s 4:3, premagala izbrano slovensko vrsto. Zanjo so nastopili kar štirje igralci domačega KMN Mizarstvo Krošelj, aktualnega državnega prvaka: Andrej Dobovičnik, Boštjan Guček ter Danilo Guček, ki je takoj po prihodu na igrišče zatresel mrežo Hrvatov, in Jože Gačnik, ki je dvakrat zadel v polno iz kazenskih strelov. Oba Sevničana sta bila največja nevarnost za vrata favoriziranih gostov, ki so povedli kar s 3:0 in 4:1, potem pa so komaj dočakali konec tekme. (Foto: P. P.)

O GRADNJI NOVE ŠOLE

VIŠNJA GORA - Odbor za gradnjo nove osnovne šole v Višnji Gori vabi v petek, 13. novembra, ob 15.30 na gradbišče šole, na ogled opravljenih del. Ogled bodo strokovno vodili Janez Puš in Jože Urbič.

ŠENTVID GOSTIL PIHALCE - V prostorih OŠ Ferda Vesela v Šentvidu pri Stični je v soboto, 7. novembra, potekala 3. medobčinska revija pihalnih orkestrov občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica, ki jo je organizirala tamkajšnja ZKD. Po nagovoru ravnatelja šole in ivanškega župana Jerneja Lampreta, ki se je za dobre glasbenike zahvalil predvsem Glasbeni šoli Grosuplje, so se z zanimivimi programi predstavili: KD Godba Stična, ki neprekinjeno deluje 20 let, vodi pa jo dirigent Maks Kozole (na sliki), Pihalni orkester Glasbene šole Grosuplje pod vodstvom Vladimira Škrleca ter KD Godba Dobrepolje z dirigentom Josipom Mihelčičem, gost revije pa je bil tokrat Pihalni orkester Bežigrad z vodjo Viktorjem Kresnikom. (Foto: L. Murn)

POSLANEC IN ŽUPAN - Takole, vsa smejoča, sta si podala roke visoko v Nebesih, pri Brcarjevih, sedanji poslanec in bivši župan Ciril Pungartnik ter bivši poslanec in sedanji župan Lojze Metelko. Takrat še zdaleč ni bilo jasno, da se bosta na letošnjih lokalnih volitvah oba politika spet "udarila". Kdo od njiju se bo po volitvah smejal slajše in iskreno, kdo pa zagrenjeno diplomatsko? (Foto: P. Perc)

Do vežice natanko po dveh letih

Mrliška vežica v Dobrniču spet povezala tri suhokrajinske krajevne skupnosti Dobrnič, Knežjo vas in Svetinje, kot pred leti izgradnja telefonskega omrežja - Naložba 24 milijonov tolarjev

DOBRNIČ - Natanko po dveh letih, odkar so v Dobrniču začeli z zemeljskimi deli za gradnjo mrliške vežice, so preteklo nedeljo ta dolgo pričakovani objekt tudi predali namenu. Mrliško vežico, vredno okrog 24 milijonov tolarjev, sta simbolično z rezanjem traku odprla trebanjski župan Lojze Metelko in predsednik sveta krajevne skupnosti Dobrnič Silvo Prpar.

Vežico je blagoslovil dobrniški župnik Ivan Povšnik. Med vabljenimi gosti je bil tudi predsednik občinskega sveta Trebnje dr. Marjan Pavlin. Ob otvoritvi, kjer se je zbralo kar blizu 300 ljudi, je zapel dobrniški cerkveni pevski zbor.

Naložbo treh suhokrajinskih skupnosti: Dobrniča, Knežje vasi in Svetinj, so zastavili tako, da je bilo poglavitno merilo za sofinanciranje število prebivalcev. Predsednik Prpar se je zahvalil vsem krajanom in KS za velik prispevek, kajti po tem ključu odpade na KS Dobrnič kar za 10,5 milijona tolarjev finančnih obveznosti (kolikor zberejo Dobrničani s krajevnim samoprispevkom komaj v štirih letih!), na KS Knežja vas 5 milijonov in na KS Svetinje 2,4 milijona tolarjev.

Suhokrajinci pričakujejo, da bo trebanjska občina, ki je prispevala za mrliško vežico 5,7 milijona tolarjev, imela razumevanje za kritje finančne konstrukcije naložbe tudi poslej. Prpar se je zadržal pri natančnem razčlenjevanju finančne konstrukcije naložbe, da bi zavrnil zlonamerne govorice nekaterih posameznikov o neracionalnem trošenju sredstev.

Prpar je ob tem posebej poudaril, da je žalostno, ker so morali za tak objekt odšteti pogoltni mladi državi, še predno so začeli, kar 1,4 milijona tolarjev za spremembo namembnosti zemljišča! Posebej se je Prpar zahvalil gradbincu Alojzu Zupančiču iz Trebnjega za kakovostno izvedbo del.

P. P.

PODGORJE DOBILO ASFALT - Preteklo soboto sta predsednika gradbenih odborov KS Zabukovje Dušan Kunšek in KS Sevnica Milan Stopar skupaj s sevniškim županom Jožetom Peternelom prerezala trak 2,5 km asfaltirane ceste Orešje-Podgorje. Cesto je blagoslovil novi zabukovški župnik mag. Peter Štumpf. Za cesto, vredno okrog 15 milijonov tolarjev, je občina primaknila 3,6 milijona, KS Zabukovje samo letos okrog 5 milijonov tolarjev, 6 hiš iz KS Sevnica je prispevalo 1,4 milijona tolarjev in okrog 500 prostovoljnih ur, 7 hiš iz KS Zabukovje pa 2 milijona tolarjev in 700 ur. Izvajalec dela so bile boštanjske Gradnje. (Foto: P. P.)

Koaliciji šteti dnevi?

TREBNJE - Pri denarju se konča marsikatera "ljubezen". Očitno je zavoljo njega hudo zaškripalo v doslej dokaj čvrsti vladajoči koaliciji SKD - SLS v trebanjskem občinskem svetu. Zadnja seja sveta očitno ne bo zadnja pred lokalnimi volitvami, kajti obe največji pomladni stranki sta si tako izborno ponagajali, da se bodo svetniki zaradi razdeljevanja proračunskega denarja morali srečati na eni seji. To razdeljevanje denarcev iz proračunske malhe, predvsem po okusu SKD in mimo rebalansa, je blokirala SLS, potem ko poprej občinski svet, ki ga vodi dr. Marjan Pavlin (SKD), ni hotel na hitro obravnavati rebalansa proračuna, kar je predlagal župan Lojze Metelko (SLS).

Če vemo, da sta obe stranki na lanskih nadomestnih volitvah družno podprli Metelka, je to početje nenavadno. Toda ob dejstvu, da krščanski demokrati tokrat resno računajo na svojega kandidata dr. Pavlina, podobno kot tudi SLS prisega na svojega Metelka, je nadaljnje sodelovanje SKD in SLS, vsaj dokler ga obremenjujejo bolj kratkoročni politični interesi, hudo vprašljivo.

P. PERC

CESTA ZA OBČINSKI PRAZNIK

SEVNICA - V sevniški občini še vedno praznujejo 12. novembra svoj občinski praznik v spomin na znano drzno akcijo španskega borca Dušana Kvedra-Tomaža. Občinski praznik bodo tudi letos počastili s slavnostno sejo občinskega sveta, ki bo tokrat v petek, 13. novembra, na Mali Hubajnici (KS Primož), na domačiji Divjak, in sicer po otvoritvi rekonstruirane lokalne ceste Laze-Primož ob 14.30 pri cerkvj na Primožu. Na svečani seji bo slavnostni govornik predsednik državnega sveta Tone Hrovat. Podelili bodo grb občine PGD Sevnica ter priznanja in medalje Dušana Kvedra-Tomaža zaslužnim posameznikom in društvom.

KONCERT JAZZA

TREBNJE - V avli Centra za izobraževanje in kulturo bo v nedeljo, 15. novembra, ob petih popoldne koncert jazza. Predstavila se bosta glasbenika iz mlajše generacije slovenskih jazzistov, in sicer pianist Blaž Jurjevič in saksofonist Tadej Tomšič.

Vse sile zoper odpuščanje delavcev

Sevniška ZLSD pred lokalnimi volitvami - Nimajo svojega kandidata za župana niti ne nameravajo koga podpreti - Skupni kandidat z SLS "padel v vodo" - Za večjo socialno pravičnost

SEVNICA - "Zavedamo se, da so družbene spremembe po letu 1990 najbolj udarile delavce, saj se je število delovnih mest v gospodarstvu zmanjšalo za več kot 1500, s stečaji Metalne, Žage, TSS, Silexa in odpuščanjem presežnih delavcev v ostalih podjetjih, plače delavcev in uslužbencev pa so se znatno zmanjšale," poudarja sevniška območna organizacija ZLSD v svojem volilnem programu, ki so ga predstavili pred lokalnimi volitvami 1998 na novinarski konferenci.

Dosedanji občinski svetnik, odvetnik **Franc Pipan**, ki ponovno kandidira za svetnika (ob **Jožetu Roštoharju, Jožetu Udovču** in nestrankarskem **Marjanu Jamšku**, medtem ko med kandidati ni dosedanje svetnice in bivše sevniške županje **Brede Mijovič**), je poudaril, da se bodo svetniki zavzemali, da bo občina ustvarila ugodne možnosti za gospodarjenje, predvsem pa naj bi nastajajočim podjetjem in samostojnim podjetnikom omogočili ugodne pogoje za najemanje posojil za naložbe. Vse sile bodo zastavili proti odpuščanju delavcev ter da se v celoti spoštujejo kolektivne pogodbe.

Pipan je ocenil delo svetnikov ZLSD v tem mandatu kot uspešno, saj jim je uspelo preprečiti poskuse negacije vsega, kar je bilo doseženo v preteklosti, in med drugim tudi spremembo datuma občinskega praznika. V ZLSD na volitvah ne bodo nastopili s svojim kandidatom za župana, v prvem krogu pa zanesljivo ne bodo podprli nikogar. Z SLS so se sicer dogovarjali, da bi bil Kristijan Janc ml. njihov skupni kandidat, toda ker si je ta potem premislil in pristal na listi Slovenske ljudske stranke, so bili v Združeni listi socialnih demokratov precej razočarani in so tudi oni odstopili od dogovora o tem skupnem kandidatu.

Sicer pa pri sevniški ZLSD računajo, da bodo dobili letos vsaj toliko svetnikov kot so jih imeli doslej, čeravno ne kandidirajo s popolnimi listami.

P. P.

Krjavljeve iskrice

PRED 50 LETI - Na otvoritvi nove knjižnice je bila skoraj največ pozornosti deležna stara šolska klop, ki je služila za sceno. Predsednik občinskega sveta ivanške občine mag. Jurij Gorišek si ni mogel kaj, da ne bi takoj z

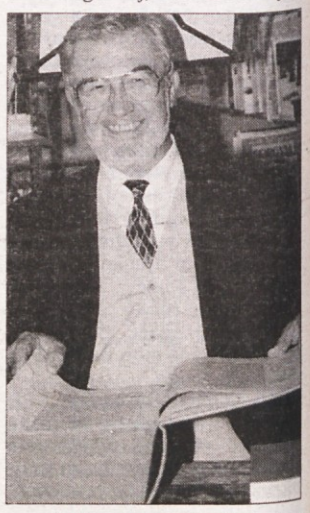

nostalgijo sedel nanjo. In kaj je ugotovil? Da je točno pred petdesetimi leti v njej gulil šolske klopi 1. razreda v OŠ Stična. Klop je obogatena z najrazličnejšimi čačkami in risbicami in menda jo je prepoznal prav po svojih tovrstnih sledeh. Kateri srček je njegov, ni hotel izdati, le skrivnostno se je nasmihal.

KAR NAENKRAT IMAJO VSI ČAS - Zanimivo, kaj naredijo politične ambicije. Čas, ki ga prej človek nikakor ne more najti, ni več problem. Tako so se vsi štirje kandidati za ivanškega župana udeležili otvoritve knjižnice in se ljudem pokazali tudi kot kulturni tekmeci. Skupaj so nazdravili in prijetno pokramljali, vsak zase pa je verjetno že razmišljal, komu bodo nazdravljali čez dobrih deset dni.

Trebanjske iveri

ŽUPAN ZA RAZHODNJO - Vodja projekta Levstikova pot, Rudi Bregar iz Litije, je ves čas obveščal medije, da bodo letošnje popotovanje po Levstikovi poti zaključili v Moravčah pri Gabrovki, ker na Čatežu niso dobili dovoljenja za cilj. Te dni pa smo prejeli Bregarjevo obvestilo, da so ob velikem prizadevanju in posredniški vlogi litijskega župana Mirka Kaplje vendarle dosegli dogovor, da bo tak kot vsa leta doslej tudi cilj 12. popotovanja po Levstikovi poti na Čatežu. Podjetnik Bregar pa seveda ničesar ne sporoča o tem, da je k zapletom z letošnjo razhodnjo izdatno, če že ne največ, prispeval kar on sam. Kot pravijo domačini, so bili že pripravljeni na razhodnjo brez tega gospoda, ki je tradicionalni pohod od Litije do Čateža tako hudo skomercializiral, da je hotel imeti celo izključne pravice za gostinsko ponudbo na Čatežu. Na to pa vrli čateški vinogradniki in turistični delavci gotovo nikoli ne bodo pristali. Torej v soboto, 14. novembra, ob 13. uri na svidenje na Čatežu!

KAMPANJA - Ni kaj reči, tale Kastelčev Lojze iz Tike je pa res vztrajen v svoji predvolilni kampanji za trebanjskega župana. Ni umanjkal niti v nedeljo na otvoritvi mrliške vežice v Dobrniču. Tam pa ni bilo prvaka LDS Igorja Teršarja, ki se menda še ni sprijaznil, da je pogorel v kandidaturi za direktorja trebanjske glasbene šole, tudi na sodnih inštancah.

Sevniški paberki

KRITIKE IN POHVALE - Ob zadnjih katastrofalnih poplavah so se (spet) izjemno izkazali gasilci in drugi pripadniki civilne zaščite. V obrtni coni v Boštanju pa so morali ravno ti, med drugim tudi šef Jože Žvar, požreti marsikakšno pikro iz ust nekaterih obrnikov, kot da bi bili oni krivi, da je začel obrambni nasip pokati in kot da so ga oni gradili, ne VGP Novo mesto.

AKTUALNOST - Direktor območne geodetske uprave v Sevnici, Roman Novšak je ob petkovi predstavitvi nove turistične karte občine Sevnica z okolico in načrta mesta Sevnica poudaril, da se zavedajo, da je karta zastarela že takrat, ko izide, čeprav so zadnje popravke delali še ta teden. Tako so morali zbrisati tudi znameniti hudo zdelani kozolec v Boštanju pri mostu. Kozolec se začuda (še) ni popolnoma sam porušil, ampak mu je k neslavnemu koncu zavestno pomagal novi lastnik.

KANDIDATI - Kandidat LDS za sevniška župana Andrej Štricelj je najprej začel s temeljito predvolilno kampanjo. Kasneje se je s plakati pridružil še kandidat SDS Branko Kelemina, medtem ko sta kandidata Kristijan Janc (SLS) in Zvone Košmerl (neodvisni, s podporo SKD) na ulice prispela s plakati šele te dni. Pri Jancu je za zamudo kriva poplava, kajti plakate so mu tiskali v Celju.

Krške novice

O ORALNEM - Te dni se v občini ni govorilo le o bombi pred Pacificom, poplavah ali o obisku Milana Kučana, dr. Janeza Drnovška in peščice ministrov ter sekretarjev. V Krškem je bil prisoten celo duh Clintona. Kar dva dni je namreč beseda tekla o oralnem, dogajanje pa ni bilo postavljeno v ovalno dvorano, pač pa v veliko dvorano kulturnega doma Krško. Če bi bil Clinton bližje, bi ga lahko na Dnevih oralnega zdravja slovenski orologi poučili še o drugi, bolj zdravi plati njegove oralne zgodbe.

PREIZKUŠ VZDRŽLJIVOSTI - Občutek, da se je v času volilne kampanje povečalo število sicer neodvisnih prireditev, ni zgolj slučajen. Imajo pa zato organizatorji le-teh zagotovljen vsaj del obiska - kandidate, vsaj županske. Tako je bilo tudi v Kostanjevici na otvoritvi Tercialskega mostu. Dostop do njega je bil zaradi narasle Krke z ene strani pod vodo, se je pa prav zato nekaterim porodila zamisel, da bi kandidate za župana namočili v Krko, da vidimo, kdo bo hitreje priplaval na kopno! To se sicer ni uresničilo, so pa imeli kandidati za župana drugačno vzdržljivostno preizkušnjo. Okoli 17. ure, ko se je mrak spustil nad Kostanjevico in je mraz že pokazal zobe, so jih domačini z zapravljivčki popeljali na dober kilometer dolgo turistično vožnjo do gradu. Preživeli so vsi. Torej ne glede na izid volitev: če se bo praksa nadaljevala tudi iz preteklega obdobja, bodo vsi kandidati dovolj vzdržljivi za predvidena številna županska potovanja po svetu.

Novo v Brežicah

KORISTNE POPLAVE - Pretekli teden sta Sava in Krka premagali svoje tesne bregove in sta stopili skupaj že dosti pred običajnim srečanjem pod čateškim mostom, ki mu nekateri pravijo tudi brežiški. Povezovanje obeh rek je pretekle črne dni spodbudilo tudi tiste ljudi, ki običajno težko izgovorijo celo "dober dan", da so stopili skupaj in drug drugemu pomagali po najboljših močeh. Če ne bi bilo tolikih voda, bi se ti sosedje še naprej gledali le skozi plotove in rahlo odgrnjene okenske zavese. Ponovno se je torej izkazalo, da nesreče zbližujejo. Na to karto pa so očitno igrali tudi mnogi politiki, ki jih je tiste dni ob podivjani vodi kar mrgolelo.

Z VODO NAD VLADO - Med poplavljenci so se povsem po nepotrebnem znašli tudi Krškovaščani, Mihalovčani, Ločani in Rigončani. Prvi zato, ker mimo njihove vasi ne poteka noben obrambni nasip, zadnji trije zato, ker je nasipa, ki varuje štajerski del brežiške občine, prezgodaj konec, saj so ga nehali graditi ravno pred njihovimi naselji. Večletna opozorila pač niso zalegla, grožnja s samostojno občino pa tudi ne. Vaščanom, stisnjenim v trikotnik med Savo in Sotlo, preostane torej le še kakšen odmevnejši in konkretnejši nastop. Pohod s polnimi cisternami savske vode do vlade v Ljubljani, denimo. Kaj naj z vodo storijo tam, prepustimo kar njim, znano pa je, da je utapljajoči se pripravljen rešitelju obljubiti prav vse. Bo tako tudi z vlado?

NOVINARJI IZMERILI PREDVOLILNI UTRIP - Na tajnem srečanju novinarjev, ki poročajo iz Posavja - dogajalo se je v zidanici znanega novinarskega peresa in spretnega vinogradnika Vlada Podgorška, medse pa so povabili priljubljenega in priznanega enologa Zdravka Mastnaka - so novinarji predčasno izmerili predvolilno temperaturo. Menili so, da bo v brežiški občini prepričljivo zmagal Jože Avšič, v sevniški občini so sicer manj prepričljivo zmago prisodili Kristijanu Jancu, v krški pa naj bi prav tako prepričljivo zmagal Danilo Siter. Sicer pa so novinarji glasovali drugače, kot so predvidevali, da bo glasovalo ljudstvo: v občini Krško na primer so Franciju Bogoviču namenili 7 glasov (od enajstih), v občini Sevnica je bilo stanje najbolj neodločeno, sicer v prid Jancu, v Brežicah pa je bil s 7 glasovi nesporni zmagovalec Avšič. (Foto: T. G.)

Plečnikov most je spet oživel

Peš most čez Krko po dolgih letih propadanja spet oživel, otvoritve pa se je udeležilo zelo veliko domačinov, saj ima most bogato zgodovino in ne nepomembno vlogo

KOSTANJEVICA NA KRKI - Dolga leta je bil tako imenovani Tercialski most Kostanjevici v sramoto, a danes ni več tako. Krajani so namreč s skupnimi močmi zgradili nov most, "most ljubezni", kakor ga je imenoval direktor Savaprojekta Peter Žigante, in zaradi izkušenj se ni bati, da tabla s tem nazivom, ki je nameščena na začetku mosta, tudi danes ne bi upravičila svojega imena.

Tercialski most ima pravzaprav zanimivo zgodovino. Ideja o izgradnji je nastala v glavi magistre Emilije Fon, ki je v preteklosti Kostanjevice prav gotovo imela pomembno mesto, čeprav v sami Kostanjevici ni uživala velikih simpatij. Fonova je bila dobra prijateljica z znamenitim slovenskim arhitektom Jožetom Plečnikom. Idejno zasnovo prvega mostu čez Krko za pešce je napravil prav on, saj se mu je Kostanjevica za časa prijateljevanja s Fonovo izredno priljubila. Plečnik je izdelal tudi cel kup idejnih rešitev, kako naj bi Kostanjevica izgledala. Nekatere od teh zapisov hrani Arhitekturni muzej Slovenije.Lokacijo mostu so izbrali Plečnik, Fonova in domačin Martin Cvitko, mojster tesar, ki je skupaj s svojim sinom Vilijem vodil tudi izgradnjo mostu. Za postavitev mostu so porabili les nosilcev zapuščene gozdarske vlečnice, ki so jo gozdarji uporabljali za transport lesa iz Gorjancev v dolino. Gradnja prvega mostu se je odvijala pozimi 1955/56. Most je več kot dve desetletji služil svojemu namenu, saj so ga krajani radi uporabljali kot bližnjico na otok in nazaj, služil je kot sprehajalna pot in bil hkrati priljubljeno zbirališče mladih. Marsikateri starejši Kostanjevičan hudomušno pripomni, da bi znal most, če bi spregovoril, povedati marsikatero zanimivo zgodbo. Po 20 letih je most pričel načenjati zob časa. Nekajkrat so ga sicer delno popravili, vendar po letu 1978 ni več služil svojemu namenu in je čez nekaj let razpadel.

Več kot 15 let je bila želja Kostanjevičanov, da bi most obnovili, vendar so se vsi poskusi izjalovili. V lanskem letu pa je ideja o obnovi mostu ponovno zaživela. Gradbeni odbor se je dela lotil z vso vnemo, na pomoč pa so priskočili tudi krajani z denarnimi prispevki in lesom. Gradnja se je pričela 6. septembra pod vodstvom mojstra Vilija Cvitka in po dobrem mesecu intenzivnega dela je most čez Krko dobil nekdanjo podobo.

Za obnovo je bilo potrebno zbrati več kot 85 kubikov hrastovega lesa. Zahvala za pomoč gre tudi Savaprojektu, Kostaku, občini Krško in domači krajevni skupnosti. Gradnja mostu je minila brez nezgod, če ne štejemo padca v vodo dveh "inšpektorjev", ki sta preizkušala statiko nedokončanega mostu. T. GAZVODA

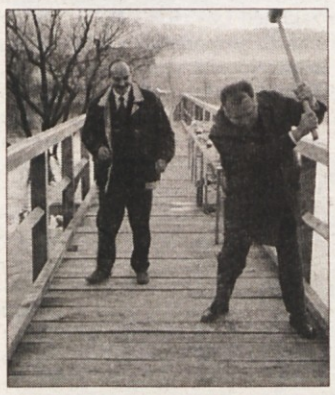

TERCIALSKI MOST ODPRT - Po dolgih letih je v Kostanjevici spet prehoden pokončen Tercialski most. Trak je ob otvoritvi prerezal predsednik občinskega sveta občine Krško Franci Bogovič, preizkus trdnosti pa sta opravila Vili Cvitko in Peter Žigante (na sliki). Foto: (T. G.)

O TRSNEM IZBORU IN VINIH

STARA VAS - V Stari vasi na Bizeljskem bo v gostišču Kocjan v soboto, 14. novembra, ob 10. uri okrogla miza o trsnem izboru za področje bizeljsko-sremiškega vinorodnega okoliša. Po okrogli mizi, ki jo organizira občina Brežice, bodo predstavili vina z območja brežiške občine, ki so prejela nagrade na mednarodnih in slovenskih ocenjevanjih.

Občinsko središče, a še zdaleč ne zgolj to

Jože Avšič o samostojni kandidaturi za župana brežiške občine

Jože Avšič

"Politični cilji posameznih strank niso zmeraj dobri za občino in občana." Tako zatrjuje brežiški župan Jože Avšič, ki kandidira za župana občine Brežice tudi ob letošnjih volitvah, in sicer samostojno. Za tako samostojno pot se je odločil na podlagi dosedanjega štiriletnega dela, ki ga je prepričalo, "da je občino najbolje voditi tako, da nisi odvisen od nobene politične opcije preveč".

Avšič bi dal še večji poudarek razvoju krajevnih skupnosti. Vendar bi razvoj občine zasnoval na treh ravneh. "Poseben pristop je potreben za demografsko ogrožene. Ta območja se morajo z življenjskimi možnostmi približati razvitejšemu okolju, predvsem z izboljšavo t.i. infrastrukture," meni Avšič.

Posebej bi obravnaval tista okolja, ki nekako veljajo za razvojna središča z največ dohodka in z nekaterimi posebnostmi, bolje prednostmi. Pri tem so nekako posebno območje mesto Brežice, ki že zdaj delujejo kot trgovsko in s tem gospodarsko središče občine in ki imajo zaradi zgoščenosti dejavnosti in prebivalstva veliko drugih težav, ki jih druga središča v občini še nimajo. Brežice so glede na Avšičevo stališče tudi srednješolsko središče regijskega pomena, center z bolnišnico in drugimi ustanovami. Kljub nespornemu posebnemu položaju občinske metropole, ki mu pripada posebna pozornost, bodo morala biti razvojna središča v občini v prihodnje komunalno bolje opremljena in s tem tudi pripravljena za razvoj. V zvezi s tem bodo, kot pravi Avšič, preverili možnost, da bi v Brežicah zgradili plinovod.

Po Avšičevem mnenju bo Posavje v prihodnje sestavljeno tako, da bodo vsa tri glavna občinska mesta imela porazdeljene funkcije, kot dozdaj. Pri tem pa vidi izhod iz mnogih problemov Posavja v tem, da bi to območje pridobilo položaj regije. Brežiška občina se bo po Avšičevem prepričanju dolgoročno preoblikovala, in to ne zaradi zahtev okolja, ampak zaradi slovenskih razvojnih smeri, te pa so drobljenje. "Ne bom se upiral nastajanju novih občin, vendar se bom upiral temu, če bi nastajale na pamet," je povedal Jože Avšič ob nedavni tiskovni konferenci. O hkratnem opravljanju dela poslanca in župana pa je prepričan: "Novi zakon o lokalni samoupravi omogoča to kombinacijo funkcij. Za občino je ta kombinacija zelo koristna, manj pa za tistega, ki to delo opravlja."

L. M.

PAHOR V KRŠKEM

KRŠKO - V četrtek, 12. novembra, ob 17. uri bo v veliki dvorani kulturnega doma v Krškem osrednja posavska predvolilna prireditev Združene liste socialnih demokratov. Nastopili bodo Miran Rudan, 40X band, Nuška Derenda, Vesna Vučajnk in Jerneja Šauta. Predstavila se bosta kandidata za župana Milena Jesenko za brežiško županjo in Jože Habinc za župana Krškega. Gost večera bo Borut Pa-

DNEVI ORALNEGA ZDRAVJA V KRŠKEM - 6. in 7. novembra so potekali v Krškem 6. dnevi oralnega zdravja Slovenije, ki se ga je udeležilo kar 350 orologov iz vse Slovenije. Prisluhnili so predavanjem o preventivnem zdravstvu, problemih zdrave prehrane in podobnem, poleg domačih strokovnjakov pa sta predavala tudi dva tuja: dr. Zdravko Rajić iz Zagreba in prof. dr. T. Marthaler iz Züricha (na sliki desno). Ob tej priložnosti je bilo še tekmovanje učencev osnovnih šol Slovenije v posterjih, razstava likovnih del otrok vzgojno-izobraževalnih zavodov, likovna razstava na temo zdrava hrana likovnega društva Oko iz Krškega, med drugim pa je bila na ogled tudi zdravju prijazna hrana in pijača. (Foto: T. G.)

MINISTER BERGAUER ODPRL MOST IN KROŽIŠČE - V soboto, 7. novembra, je minister za promet in zveze mag. Anton Bergauer odprl obnovljeni most čez Savo, nadvoz čez železnico in krožno krožišče pri Podmornici. Obnova mostu se je začela lani. Zaradi transporta tovora (teža 700 ton) za Jedrsko elektrarno Krško preko mostu čez Savo in priključne ceste bodo priključni objekt še dodatno učvrstili do mere, da bo lahko prevzel obtežitve izrednega tovora, verejtno pa bodo potrebne tudi dodatne ojačitve konstrukcije mostu preko Save. Dodatna dela bodo potekala v začetku prihodnjega leta. (Foto: T. G.)

PODELILI PRIZNANJA

KOSTANJEVICA - V petek, 6. novembra, so na slavnostni seji ob prazniku krajevne skupnosti Kostanjevica podelili priznanja krajevne skupnosti za leto 1998. Plaketo je dobil dr. Ivo Nemeth, posebna priznanja so prejeli: Bojan Božič, krajevna organizacija Rdečega križa, Lovska družina in Vili Cvitko, priznanja pa: Milan Haralovič, Antonija Čuk, Andrej Unetič, Milan Kuplenik, Turistično društvo, Društvo vinogradnikov, Aktiv kmečkih žena pod Gorjanci, Milan Vodopivec, Savaprojekt in Petrol.

BENETON V BREŽICAH

BREŽICE - Od petka so trgovske Brežice bogatejše še za eno trgovino, staro mestno jedro pa še za eno obnovljeno pročelje. V nekdaj zelo znano stavbo družbenopolitičnih orgnizacij na Cesti prvih borcev 24, oziroma v tisti njen del, kjer sta bili nekoč sejna soba in strelišče, se je vselil s prodajalno Beneton. Celotno stavbo, ki jo je po denacionalizaciji odkupil brežiški podjetnik Marjan Volovec, sicer čaka še veliko obnovitvenih posegov. Z obnovljeno streho in delom ob glavni mestni ulici pa vendarle deluje mnogo prijetneje kot doslej, čeprav nekaterim starejšim meščanom niso najbolj všeč nova, povečana izložbena okna.

KAKŠEN BO SVET BREZ STRANK?

BREŽICE - Brežiške politične stranke so zelo zavzete s silnimi pripravami na volitve. Tako ni nobena od njih predlagala kandidatov za člane sveta krajevne skupnosti Brežice. To je malce nenavadno, vendar zaradi tega v Brežicah niso naredili preplaha. Zaradi te strankarske vzdržnosti bo bodoči svet KS Brežice sestavljen mogoče celo veliko bolje, kot bi bil, če bi ga sestavljale stranke.

iz brežiške porodnišnice

V času od 23. oktobra do 6. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Maja Perc z Ledine - Tjašo, Silva Teraš z Blance - Davida, Lucija Brajdič iz Gorice - dečka, Slavica Horjak iz Zabukovja - Matjaža, Zlatka Jurkovič z Lok - Stanka, Jolanda Možek iz Mrčnih sel - Mateja, Mateja Drušković iz Račje vasi - Nino, Tatjana Arh iz Leskovca pri Krškem - Anamarijo, Ana Pečar iz Krškega - Hano, Nataša Hosta iz Podbočja - Jakoba, Irena Klavžar iz Mrčnih sel - Kristjana, Greta Gošek iz Sevnice - Luka, Marta Gregorič z Vojskega - Gregorja.

Čestitamo!

Ambulanta že sprejema naročila

V Splošni bolnišnici Brežice odprli ambulanto za bolezni dojk - Do opreme za ambulanto z odzivno humanitarno akcijo posameznikov, organizacij in podjetij - Decembra že prvi pregledi

BREŽICE - V okviru humanitarne dejavnosti se je Rotary klub Čatež odločil za sofinanciranje nakupa mamografa, hkrati pa spodbujal akcijo, da se Splošna bolnišnica Brežice vključi v slovensko mrežo ambulant za bolezni dojk. Ministrstvo za zdravstvo je vključitev v omenjeno mrežo pogojevalo s tem, da mora brežiška bolnica pridobiti ustrezen prostor in aparature in usposobiti ljudi za delo v ambulanti. Pred nedavnim so brežiško ambulanto za bolezni dojk svečano odprli.

Po besedah Toneta Zorka, direktorja Splošne bolnišnice Brežice, je okvirni predračun znašal približno 24 milijonov tolarjev. "V začetku se nam je zdelo skoraj nemogoče zbrati toliko denarja samo iz humanitarnih prispevkov. Naša bojazen, da ne bomo mogli zbrati denarja, se je zmanjšala, ko sta Rotary klub Čatež in Zveza slovenskih društev za boj proti raku namenila preko 40 odst. potrebnega denarja in ko se je v akcijo vključilo vseh pet občin Posavja in Obsotelja z zagotovilom, da bodo prispevale po 8,8 milijona tolarjev. V akcijo zbiranja denarja so se se nesebično vključile tudi postaje Radio Brežice, Radio Sevnica in Štajerski val iz Šmarij pri Jelšah. S skupno oddajo so spodbudile več sto posameznikov, da so nakazali prispevke," je povedal o zbiranju denarja direktor Zorko. Kot je dejal, so se v akcijo vključile tudi obrtne zbornice občin, zlasti brežiška.

Tone Zorko

"Ganljiva je poteza gospe Lizabete Černelč, ki je v Bistrici ob Sotli in na Kozjanskem šla od hiše do hiše, in vesela, da bodo ženske v Posavju in Obsotelju v brežiški bolnišnici dobile svojo ambulanto za bolezni dojk, ljudi seznanjala s to prednostjo. Po njeni zaslugi je prispevke nakazalo najmanj 40 družin," poudarja Zorko, ki ne pozabi omeniti tudi podarjenih 17 slik, daru slikarke Vide Pfeifer Sajko.

"Ponosni smo, da nam je uspela prenovitev stavbe in prostorov. Ker nismo vključeni v investicije iz državnega denarja, nam je to uspelo s prispevki več kot 1.000 posameznih občanov, obrtnikov, podjetij, zavodov, že omenjenih Rotary kluba Čatež in Zveze slovenskih društev za boj proti raku ter občinskega Rdečega križa v sodelovanju z bavarskim Rdečim križem in peispevki občin Posavja in Obsotelja," označuje nedvomno pomembno akcijo direktor Tone Zorko. Ambulanta že sprejema naročila. Delovati bo začela decembra.

M. LUZAR

GOSPODARSTVO

OBRTNIŠKI SKLAD POSLUJE POZITIVNO

KOČEVJE - Na območnem zboru v Kočevju so minulo sredo ocenili štiriletno delo Sklada za vzajemno pomoč samostojnih obrtnikov Slovenije in izvolili Janeza Koširja, da bo zastopal člane kočevske in osilniške občine pri upravljanju sklada. Dosedanjemu delegatu Jožetu Lavriču so se zahvalili za delo v dveh mandatih. Sklad, ki ima blizu 23 tisoč članov in preko 4.000 upokojencev, naj bi leto zaključil s preko 9 milijardami rezerv za pokojnine, kar je precej boljše kot lani. Po predlogu novega pokojninskega zakona naj bi se sklad preoblikoval v pravno osebo po zakonu o gospodarskih družbah za opravljanje dejavnosti pokojninskega sklada. Na zboru so še sklenili, da bodo poskusili povečati število članov iz tega območja, ter omenili, da so sedaj dani pogoji, da se v članstvo vključijo tudi tisti, ki niso obrtniki. V. D.

Ko obrtnik umre, gredo na cesto

Slovenija nima nobene posebne zakonodaje za mala in srednja podjetja - Predlogi za zaščito malih delodajalcev - Nujni številni ukrepi in spremembe zakonov

NOVO MESTO - Mali podjetniki in obrtniki že nekaj časa opozarjajo, da Slovenija ne pozna zaščitne zakonodaje za male delodajalce, da razmere pri nas ne vzpodbujajo odpiranja delovnih mest ter da so nasploh neugodne za razvoj malega gospodarstva. Nedavno so v Krškem, ko so se pogovarjali z državnim sekretarjem za malo gospodarstvo Jožetom Smoletom, poudarili, da kar 73 členov kolektivne pogodbe predpisuje dolžnosti delodajalca, po drugi strani pa v pogodbi ni zapisano niti to, da je delavec dolžan delati!

Evropska unija ima zaščitne ukrepe za zaščito malih delodajalcev zapisane že v sami pogodbi o ustanovitvi in ti zagotavljajo, da je zaposlovanje za male delodajalce manj tvegano, cenejše in enostavnejše ter da so njihove zakonske obvezpnosti v primeru prenehanja delovnega razmerja manj zahtevne. Unija je našo državo že opozorila na to, da nima nobene posebne zakonodaje za mala in srednja podjetja.

Zaščita je potrebna na področju socialne, delovnopravne in davčne zakonodaje ter tudi v ukrepih z drugih področij. Obrtna zbornica Slovenije in Združenje delodajalcev obrtnih dejavnosti Slovenije za začetek predlagata, naj novi socialni sporazum za obdobje 1998-2000 dobi novo poglavje s to temo. Za načrtovani razvoj malih podjetij bi država morala sofinancirati izgradnjo infrastrukture industrijskih območij, dodatno vzpodbujati odpiranje novih delovnih mest v nerazvitih območjih, finančno in strokovno pomagati pri vstopanju na tuje trge, omogočati lažji dostop do denarja (manj administriranja) ter pri javnih državnih razpisih zmanjšati zahteve po dokumentaciji za manjše posle. Nujno bi morala zaščititi upnike, izboljšati plačilni red v državi in preprečevati zaposlovanje ter delo na črno (povečanje olajšav "z računi").

Obrtna zbornica se zavzema, da bi za delodajalce, ki imajo do 10 zaposlenih, poenostavili postopke pri sklepanju delovnih razmerij, kršitvi delovnih obveznosti in ugotavljanju znanj ter jim zmanjšali določene obveznosti. V primeru, ko bi mali delodajalec zašel v težave, bi morala odpravnine plačevati država. Veliko bi pomagala tudi možnost, da se sme za določen čas zaposliti večkrat zapored, boleznine pa naj bi že od prvega dne plačevalo zdravstveno varstvo (npr. s pomočjo vzajemnih skladov). Država naj bi nudila tudi brezplačno administriranje pri obračunavanju ter plačevanju dajatev in prispevkov od plač in nadomestil.

Naša davčna zakonodaja bi morala po mnenju malih delodajalcev vzpodbujati vlaganje dobička v odpiranje delovnih mest in

• Obrtniki še posebej poudarjajo, da je nujno poenostaviti postopke ter zmanjšati stroške in dajatve pri prenosu lastništva. S tem bi olajšali nadaljevanje dejavnosti in ohranili delovna mesta. V letošnjem letu je v enem od primerov, ki se je zgodil prav v Novem mestu, ob nenadni smrti obrtnika 40 delavcev moralo zaradi formalnosti na Zavod za zaposlovanje, dokler ni uradno dolžnosti samostojnega podjetnika prevzel obrtnikov sin!

zmanjšati upravne stroške. To bi lahko dosegli z uvedbo enostavnejših oblik vodenja poslovnih evidenc ter za dejavnosti, kot so trgovina, gostinstvo ali storitve, s pavšalnim obdavčevanjem.

B. D. G.

INFORMACIJE

KRŠKO - Podjetniški center Krško je te dni izdal prvo številko internega glasila Informacije, ki ga bodo prejele prav vse pravne osebe v občini. Glasilo naj bi izhajalo vsak drugi mesec ali po potrebi tudi pogosteje. Tako lahko naslednjo številko pričakujemo že okoli 20. novembra.

NICIRATI?

NOVO MESTO - Območna gospodarska zbornica Novo mesto pripravlja za 26. november delavnico, v kateri se bodo udeleženci seznanjali z načini poslovnega komuniciranja. Delavnica je namenjena predvsem tajnicam in poslovnim sekretarkam, vendar tovrstno znanje ne bo odveč niti drugim, ki se vsak dan srečujejo s strankami ali poslovnimi partnerji, še posebej malim podjetnikom.

POSAVSKI EKOLOŠKI BOLNIK - V krški tovarni celuloze in papirja ICEC Videm so do konca novembra izpolnili 22 nalog s področja ekologije, ki so si jih zadali v lanskem in letošnjem letu. Zdaj po programu ekološke sanacije, ki ga je potrdilo tudi ministrstvo za okolje in prostor, pripravljajo potrebne naložbe do leta 2003. Po projektu zanje potrebujejo kar 110 milijonov mark, zato bo tudi krški tovarni sodelovanje z Ekološko razvojnim skladom prišlo še kako prav. (Foto: B. D. G.)

Mnogi bi vlagali v okolje

Gospodarstvo se vse bolj zanima za okoljevarstvene naložbe -Krediti Ekološko razvojnega sklada RS

LJUBLJANA - Ekološko razvojni sklad RS je konec septembra zaključil 13. razpis za kreditiranje naložb gospodarskih družb, ki so usmerjene k varovanju okolja. Tokrat je odobril za 1,44 milijarde tolarjev kreditov, pri čemer je največ denarja namenil varstvu voda in zraka ter izgradnji čistilnih naprav.

V skladu ugotavljajo, da narašča zanimanje za okoljske naložbe in s tem tudi za ugodne kredite, saj podjetja iz tekočega poslovanja ne zmorejo financirati takih naložb. Na tokratni razpis se je odzvalo kar 34 podjetij, ki so predložila 41 projektov za naložbe v varstvo okolja. Sklad je izmed teh vlog izbral 18 projektov in jim dodelil kredite v že omenjenem skupnem znesku.

Največji del denarja bo namenjen varstvu voda in zraka, saj med načrtovanimi naložbami izstopajo sanacije lakirnic, papirnic in obratov za proizvodnjo gradbenih materialov. Precej denarja bo porabljenega tudi za gradnjo čistilnih naprav za tehnološke odplake ter za nakup okolju prijaznejših vozil za mestni in primestni promet.

Zdaj je objavljen že tudi nov javni razpis Ekološko razvojnega sklada za kreditiranje takih naložb. Darko Koporčič, pomočnik direktorja sklada, je povedal, da bo sklad z ugodnimi kreditni še naprej vzpodbujal naložbe v tehnologije in naprave za varstvo okolja, okolju prijaznejše tehnologije in izdelke ter pospeševal uresničevanje programov ekološke sanacije podjetij. B. D. G.

Dolenjske gazele so počasnejše

Gospodarski vestnik objavil lestvico 500 najhitreje rastočih podjetij - Naši najhitrejši: Barlog Trebnje (27. mesto), JOB avto Puntar Krško (46.) in Vitis Bizeljsko (61.)

NOVO MESTO - Novomeška občina naj bi v 10-ih letih povečala delež malega gospodarstva v skupnih prihodkih in dodani vrednosti od 15 na 30 odst. Podvojila naj bi število aktivnih malih podjetij, povečala število zaposlenih v malih obratih vsaj za dvakrat ter razvila več kot 30 hitro rastočih podjetij. Podobne cilje si postavljajo tudi v drugih občinah, žal pa po podatkih raziskave Gospodarskega vestnika, ki je tudi letos pripravil lestvico 500 najhitreje rastočih podjetij v Sloveniji, gazele območja novomeške poštne regije rastejo počasneje kot drugod po Sloveniji. Še malo bolj v rasti zaostaja le celjsko območje.

Novomeške gazele v povprečju tudi najmanj izvozijo, v povprečju ena gazela za okrog 230 milijonov tolarjev. Bolje pa so tukajšnja hitro rastoča podjetja uvrščena po povprečnem številu zaposlenih. Novomeške gazele povprečno zaposlujejo približno enako delavcev kot koprske, malo več kot kranjske in precej več kot novogoriške ali soboške.

Med hitro rastoča podjetja bi se uvrstil tudi Novoles iz Straže, vendar se je junija v družbi pričela prisilna poravnava. Iz lestvice so izločili tudi Riko iz Ribnice, ki nadaljuje proizvodnjo podjetja Riko v stečaju, in metliško Kolpo, kjer pa so potrdili, da je njihovo podjetje tudi dejansko rastlo. Med desetericami hitro rastočih podjetij, ki so nudila največ novih zaposlitev, ustvarila največ dobička ali največji delež dobička, največ izvoza ali največji delež izvoza in dosegla največji donos kapitala, nismo zasledili nobenega podjetja z našega območja. Po rasti storilnosti pa se je na devetem mestu lestvice 10-ih najuspešnejših znašla kočevska družba OGV.

Med proizvajalci električnih strojev in aparatov izstopa krška Kanja, med plastičarji in gumarji novomeški Ti-mak in med podjetji s področja prehrane metliška Manja in Don Donats. Pri pohištvu je najhitreje rastoče Mizarstvo Bobič iz Novega mesta, ki je od leta 1994 za več kot 1000 odst. povečalo svoje prihodke, uspešna pa je tudi družba Jakles z Dvora (skoraj 400-odst. rast prihodkov). Med prodajalci motornih vozil, ki so znani po skokoviti rasti, je na 5. mestu novomeška Avtohiša Dana (1350-odst. rast prihodkov v času 1994-1997).

Na lestvici 500 najhitreje rastočih podjetij je letos najvišje, na 27. mesto (lani 15. mesto), uvrščena družba Barlog iz Trebnjega, sledi ji na 46. mestu JOB avto Puntar iz Krškega, nato pa Vitis z Bizeljskega (61. mesto) in Vias iz Novega mesta (64. mesto). Na 70. in 73. mestu sta Presek iz Slovenske vasi pri Šentrupertu in Rekon gradbeništvo iz Ivančne Gorice. Na 91. mestu je Tejka iz Trebnjega, na 99. Ti-Mak iz Novega mesta in na 100. metliški Remex. V drugi stotniji gazel so še: prodajalec pohištva Mervin iz Dobove, AC-Mobil, metliški Globus, Rubico Trade iz Planine pri Sevnici in Fortina iz Kočevja. Na lestvici je še 25 drugih hitro rastočih družb, večine med njimi lani ni bilo na lestvici Gospodarskega vestnika.

Pripravila: B. D. G.

KAKO KAŽE NA BORZI?

O pidih velja povprašati

Kar vzpodbuden obseg trgovanja in umirjeno, vendar konstantno naraščanje tečajev delnic v vsem prejšnjem tednu je doseglo vrh z vrednostjo borznega indeksa SBI pri nekaj nad 1700 točkah. Nakupna vnema investitorjev je začela popuščati šele konec prejšnjega in v začetku tega tedna. Večina tečajev najpomembnejših delnic je zato ob zaključku ponedeljkovega trgovanja zopet zabeležila predznak minus. Padci cen odstotkovno res niso bili veliki, so pa zadostovali, da je SBI zopet zdrsnil pod težko pridobljeno vrednost 1700 točk.

Ali je šlo zgolj za začasen predah, katerega so povzročili prodajalci, ki so vnovčevali kratkoročne dobičke, ali pa gre za nov cikel padajočih cen z globljimi vzroki, bo pokazalo šele trgovanje v naslednjih dneh. Ne glede na to postaja očitno, da je denarja, ki je pripravljen na ponovno vračanje na borzo, vedno več in da so njegovi lastniki vedno bolj nestrpni. To pomeni, da tudi morebitno padanje tečajev najbrž ne bo več dolgotrajno niti ne posebno intenzivno.

Največ pozornosti so v zadnjem času borzni posredniki posvečali tistemu delu OTC trga, kjer poteka trgovanje s pooblaščenimi investicijskimi skladi. Teh je na borzi že 19, razdeljeni pa so v dve kategoriji. Prvi, in teh je največ, so tisti, ki imajo v svojem premoženju še neizkoriščene certifikate. Njihove cene se trenutno gibljejo med 300 in 500 tolarji za delnico in so v veliki meri odvisne od količine še neporabljenih certifikatov. Izjema je le primorski sklad Modra linija s 570 tolarji, ki pa je edini doslej delničarjem že izplačeval dividende. Odstotek neizkoriščenih certifikatov pri posameznih skladih znaša od 25 pa do več kot 50 odstotkov.

Druge vrste so skladi, ki imajo že vse certifikate spremenjene v realno premoženje. Takšni so trenutno štirje: Vipa Nanos, Nacionalna finančna družba 1, Triglav Steber 1 in Pomurska investicijska družba 1. Njihove cene so že precej bolj poenotene in so trenutno v razponu od več kot 700 do manj kot 800 tolarjev za delnico. Na njihovo vrednost zaenkrat še najbolj vpliva velikost deleža tistih vrednostnih papirjev v strukturi njihovega premoženja, s katerimi se že trguje na borzi. Ta del premoženja je namreč ovrednoten po tistih cenah, ki jih načeloma priznava tudi trg. Pri odločitvah za nakupe delnic pidov je zaradi tega dobro svoje borzne posrednike povprašati najmanj po teh podatkih, saj zelo nizke cene pri nekaterih pidih lahko pomenijo tudi kupovanje precej višjih rizikov, kot pri tistih, ki so navidez dražji.

IZTOK PLUT
Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

K nam prihaja sladkorna pesa!

Ker Tovarna sladkorja Ormož povečuje proizvodnjo, se pridelava sladkorne pese širi tudi v Posavje in na Dolenjsko - Zdaj 460 ha te poljščine, kmalu 3.000 ali celo več

NOVO MESTO - Pridelava sladkorne pese že kakih pet let ni več samo stvar ravnic okoli Mure. Tovarna sladkorja Ormož namerava toliko povečati proizvodnjo, da bo z vstopom v Evropsko unijo sposobna popolnoma oskrbeti slovenski trg s sladkorjem, zato pa potrebuje tudi vse več surovine. Pridelava sladkorne pese v naših krajih se je pričela okoli Kapel v brežiški občini, letos pa se je v Posavju, še vedno večinoma okoli Brežic, in v dolini Mirne pesa debelila na 460 hektarjih. Kot je povedal Vinko Štefančič, vodja surovinskega sektorja v ormoški tovarni, je zdaj na tem območju le 1 odstotek vseh površin s sladkorno peso, vendar se bo ta odstotek kmalu povečal na 6, saj se pridelava vsako leto podvaja, s pridobivanjem novih pridelovalcev pa nimajo težav.

Letos je bilo v Sloveniji s sladkorno peso zasejanih 7.600 ha polj, v kratkem času jih bo že 13.000 ha. Širjenje pridelave bo večinoma usmerjeno na netradicionalna območja. "Na brežiško-krški ravnini, v Mirnski dolini, na Dolenjskem, okrog Celja in delno še na Gorenjskem bo sladkorna pesa prav kmalu rastla na 5.000 ha polj!" napoveduje Štefančič.

Tovarna sladkorja Ormož, ki je v večinski lasti Nizozemcev, ima zdaj tudi denar za načrtovano povečano proizvodnjo. Trenutno ima pogodbe s 4.400 kmeti po Sloveniji (v Posavju in na Dolenjskem z več kot 400 kmeti), vzpodbuja pridelavo in svetuje pri vzgoji rastlin, kreditira nakup strojev za spravilo pese in poskrbi za vsakoletni odkup in odvoz poljščine.

Vse večje zanimanje za pridelavo sladkorne pese tudi na našem območju potrjuje, da se da s to poljščino solidno zaslužiti. Ormoška tovarna se drži običajne evropske cene in plačuje 8,5 tolarja za kilogram sladkorne pese, če ima ta 16-odst. vsebnost sladkorja. Običajni pridelek je 40 do 60 ton pese na hektar, zato se s povprečnim pridelkom na hekarju polja ob predpisani vsebnosti sladkorja iztrži 400 do 500 tisočakov. Za pridelovalce pa letos vreme ni ugodno, saj ima sladkorna pesa manj sladkorja, kot so pričakovali.

"Pridelava pese je malo bolj intenzivna kot pšenica, in kar je najpomembnejše - zagotavlja stabilen prihodek. To v kmetijstvu ni pogosto. Pri sladkorni pesi je vnaprej znana cena, ve se, da bodo odkupljene vse pridelane količine, ni pa nepomembno tudi to, da v 15 dneh po prevzemu plačamo 60 odst. zneska in do 20. januarja še vse ostalo," je povedal Štefančič.

B. DUŠIČ GORNIK

KMETE PRIVABLJA STABILEN PRIHODEK - V Posavju in na Dolenjskem sta zdaj dve odkupni postaji: v Brežicah in na Mirni. Fotografija je posneta na brežiški železniški postaji, kjer je industrijska cesta zaradi natovarjanja pese že dalj časa zaprta za promet. Sladkorno peso prideluje zdaj čez 400 kmetov na 460 ha. Konec minulega tedna je bilo na poljih še slaba polovica pese, medtem ko so skupno pospravili že dobri dve tretjini polj. Proti koncu tega tedna naj bi se spravilo pese končalo tudi v naših krajih. V prihodnjih letih bo, kot napovedujejo v Tovarni sladkorja Ormož, ta poljščina v Posavju in na Dolenjskem zasejana že na 3.000 ha.(Foto: B. D. G.)

Ena banka na 80.000 ljudi

Avstrijska banka Creditanstalt ima s petkrat večjo bilančno vsoto od vseh naših bank skupaj skoraj polovico manj zaposlenih, pa si je vseeno omislila združitev z Bank Austria. Na našem trgu je bilo še nedavno 33 bank, zdaj jih je še 25 ali ena na vsakih 80.000 prebivalcev. Pri tem naša država ni izjema na območju srednje in vzhodne Evrope, saj tu 15 držav premore skupaj kar 550 bank in za povrh še številne hranilnice.

Zanimivo je, da prav vse naše banke še računajo na povečanje tržnega deleža. Ker so zaznale ugodno ponudbo tujih bank na našem trgu in od leta 1995 do 1997 skoraj za 100 odst. povečano zadolževanje naših podjetij v tujini, so se lotile izboljšanja lastne konkurenčnosti. Največ si obetajo od poslovanja s podjetji, kajti zdaj gre predvsem za to, komu bo uspelo obdržati najboljše posojilojemalce ali celo pridobiti nove. Banke v večinski tuji lasti pri tem z naslanjanjem na veliki kapital matične banke v tujini pogumno stopajo v naša najpomembnejša podjetja. Delujejo iz centra z malo poslovalnicami in majhnimi stroški ter s konkurenčno ceno kapitala. Ravno to od naših bankirjev zahteva znižanje stroškov, ki so zdaj po nekaterih ocenah tudi za 30 odst. preveliki. Poslovanje bodo lahko izboljšali, pocenili in posodobili samo s kapitalskim povezovanjem. Če v tej luči pogledamo sicer uspešno in za slovenske razmere dokaj "veliko" Dolenjsko banko, se lahko tudi vprašamo, koliko časa bo še vzdržala na samostojni poti. B. DUŠIČ GORNIK

VINCE JE, VINCA NI

Kot smo poročali, je slovenska vlada pred mesecem dni sprejela sklep o interventnem umiku 20 milijonov litrov presežkov vina, da bi naredili prostor novi letini, vendar je bil ta ukrep uresničen le četrtinsko. Za predvideno odkupno ceno 60 tolarjev za liter je bilo moč dobiti le 5 milijonov litrov vina, čeprav so v združenje povezani vinogradniki in vinarji vnaprej zagotavljali, da ga bo za to ceno na voljo nekajkrat več. Ob tem interventnem neuspehu, ki bi lahko izdatno povečal izvoz slovenskega vina, se postavlja vrsta vprašanj, od tega, kakšno slabo organiziranost imamo, do tega, ali pri nas sploh kaj drži dana beseda in obljuba.

• *V kozarcu se jih utopi več kot v morju. (Pregovor)*

• *Ko se dekle poroči, zamenja pozornost vseh drugih moških za nepozornost enega samega. (Rowland)*

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Minulu ponedeljek so branjevke na trgu ponujale: radič po 300 do 350 tolarjev kilogram, endivijo po 250 do 350, motovilec po 1.800, kolerabo in koren po 200 do 250, črno redkev po 250, repo po 150, kislo zelje in kislo repo po 200, fižol po 500, brstični ohrovt po 600, rdečo peso po 200, cvetačo po 250, šalotko po 400, kostanj po 200 do 250, zelje po 100, hren po 600, česen po 400, merico špinače po 250, kilogram orehov po 900 do 1.100, liter in pol jabolčnega kisa po 200, krhlje po 800, suhe slive po 540 do 700, hruške po 90 do 130, jabolka po 60 do 90, rozine po 460, fige po 650 in granatna jabolka po 400.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 105 do 3 mesece starih prašičev, 30, starih 3 do 5 mesecev, in 24 starejših. Prvih so prodali 47 po 360 do 400, drugih 5 po 280 do 310, tretjih pa 8 po 220 do 230 tolarjev kilogram.

POMEMBNA PRIDOBITEV VINOGRADNIŠTVA

Ob martinovem prva galerija vin

Otvoritev galerije je bilo eno zadnjih dejanj vinske kraljice Katarine Jenžur

BRESTANICA - Dolenjska, Bela krajina in Posavje so od 7. novembra bogatejše za prvo galerijo vin vinorodne dežele Posavje, v kateri je zbranih 62 vzorcev belokranjskega, 36 dolenjskega in 84 bizeljsko-sremiškega vinorodnega okoliša. Galerija je svoje domovanje dobila na gradu Rajhenburg, prostor pa ni izbran naključno, saj je bila v preteklosti pod oboki gradu tudi sodobno opremljena trapistovska vinska klet.

Stalno razstavo vin je pripravilo Vinogradniško društvo Sremič, njen predsednik **Lojze Kunej** pa je ob tej priložnosti spregovoril tudi nekaj besed o vinorodni deželi Posavje, ki je razpeta na gričih med Kolpo, Krko, Savo in Sotlo, z vinsko trto pa je posajeno 7.500 hektarjev površin. "S povprečno velikostjo vinogradniške parcele 25 arov te vinograde obdeluje prava armada, torej okoli 30.000 vinogradov. Slovensko kmetijstvo po vstopu v Evropsko unijo brez izdatnih subvencij prav gotovo ne bo preživelo," je dejal Kunej in poudaril, da bi bila lahko naša vinorodna dežela po naravnih danostih svetovna velesila.

O kakovosti vin pričajo tudi razstavljeni vzorci, med katerimi sta tudi oba mednarodna šampiona kleti Istenič, mednarodni šampion med sauvignoni Kmečke zadruge Krško, 8 slovenskih vinskih prvakov, chardonnay - izbor Vina Brežice, ki ga je ob obisku v Sloveniji pil papež, modra frankinja Tonija Pluta iz Bele krajine, ki je bila izbrana kot protokolarno vino za stoti rojstvni dan našega olimpionika, mašno vino Kartuzije Pleterje, rumeni muškat Janeza Šekoranje z Bizeljskega, ki pa je z visoko vrhunsko oceno 19,10 na kmetijskem inštitutu deklariran le kot vino namiznega razreda, saj sorta rumeni muškat na območju Bizeljskega še ni dovoljena. Prav ta zmeda je še dokaz več o nujnosti povezovanja vinogradnikov, korak naprej k temu pa je prav gotovo tudi galerija vin.

T. GAZVODA

GALERIJO ODPRLA VINSKA KRALJICA - Ob največjem prazniku vina - martinovem je vinorodna dežela Posavje bogatejša za prvo galerijo vin. Otvoritev je bila zaupana domačinkama: vinski kraljici Katarini Jenžur in vinski princesi Mateji Radej. (Foto: T. G.)

PODOBNIK IN BERGAUEER TUDI O OBNOVI KOSTANJEVICE - V soboto, 7. novembra, so se predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik, minister za promet in zveze mag. Anton Bergauer ter državni sekretar Žare Pregl mudili v Posavju. Med drugim so si ogledali obnovo Kostanjevice, za katero so menili, da dobro napreduje in bo možno doseči zastavljeni rok za končanje. Po besedah mag. Bergauerja pa bo do praznovanja 750-letnice mesta Kostanjevica potrebno napraviti še marsikaj, tudi čistilno napravo in obvoznico. Predvsem slednja bo očitno korak bližje k resničnosti, saj je "že" sprejeta trasa, s katero se strinjajo celo naravovarstveniki. Drugo leto naj bi bila vsa dokumentacija nared. Gostje so obisk Posavja izkoristili še za strankarsko srečanje v Kostanjevici. (Foto: T. G.)

Sovinjon krške kleti svetovni šampion v Pragi

Vina kot paradni konji

HOM NAD ŠENTRUPERTOM - "Če ne bo cvičkova klet, kot se imenuje naša klet, vedno odločno na strani okoliša in Dolenjske, potem se prav gotovo tudi posameznim vinogradnikom in manjšim kletarjem v tej dolini in celi Dolenjski ne bo pisalo bolje, kvečjemu slabše. Upam, da ne bo izzvenelo kot samohvala. Tudi mi smo pripravili čudovit sovinjon, suhi jagodni izbor, trgali smo ga zadnji dan v januarju. V Pragi je bilo zaključeno mednarodno ocenjevanje sovinjonov. Bilo je 16 držav s 180 sovinjoni iz celega sveta. Najvišjo oceno je dobil suhi jagodni izbor iz naše vinske kleti in je postal v Pragi šampion in svetovni prvak med šampioni za leto 1998. To je velik rezultat za nas, a tudi velik pokazatelj za celo dolino in Dolenjsko," je povedal enolog Vinske kleti Krško, inž. Zdravko Mastnak na seji upravnega odbora Zveze društev vinogradnikov Dolenjske.

P. P.

ZDRAVKO MASTNAK - Enolog krške vinske kleti, eden od očetov sovinjona - suhi jagodni izbor, svetovnega šampiona, med degustacijo.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Ob martinovanju

Martinovo spada v Sloveniji med najbolj popularne ljudske praznike. Na Slovenskem je sv. Martinu, ki je umrl leta 397, star čez 80 let, posvečenih okrog 130 cerkva. Na oltarjih je naslikan predvsem kot usmiljen vojščak, ki z mečem seka svoj plašč, da bi pomagal golemu revežu.

Njegova starša sta bila pogana. Uspelo mu je pokristjaniti mater, očeta pa ne. Sv. Martin je bil v zahodni Evropi eden najuspešnejših misionarjev, čeprav je bil sprva vojak in celo častnik gardne konjenice. Deloval je v Galiji, današnji Franciji. Zaradi posebne pobožnosti, skromnosti, ljubezni do bližnjega in strogega življenja se je zelo priljubil ljudstvu, zato so se kmalu o njem spletle številne legende. Postal je škof, po smrti pa ga je začelo ljudstvo častiti kot svetnika. Bil je eden izmed prvih svetnikov nemučencev.

Poganski običaj je bil tudi jesenski praznik, ko so se zahvaljevali nekemu božanstvu za letino. Domnevajo, da je sv. Martin stopil na njegovo mesto. Pri nas je bilo v zvezi z martinovim veliko pastirskih obredij. V vinorodnih pokrajinah se je goski, ki je bila daritvena žival, pridružilo vino. Povezava z martinovim je rodila legendo, da je sv. Martin spremenil mošt v vino. To je lep slovenski običaj, ki v različnih vinorodnih krajih različno praznujejo. V Beli krajini gre povorka od zidanice do zidanice. Gospodar nagovori obiskovalce, spoštljivo srknejo žlahtno kapljico, rečejo "prej je bil mošt, sedaj je vino" in krst je opravljen. Običaj je obogaten z jedačo in pesmijo, zato bo gotovo živel, dokler bodo trte in zidanice.

Ali je bil naš vinski patron, ki je bil tako strog do sebe in drugih, z nami letos zadovoljen? Gotovo so ga zbodle v ušesa izjave, ki jih je povzel tudi DL, na primer, da se "Slovenija utaplja v vinu", in podobne nespodobne besede o žlahtni kapljici. Na tak način gotovo ne bomo prispevali k ugledu vina niti k njegovi višji prodajni ceni. Zaradi takšnih besed zgubljamo vsi, ki živimo od vina, največ pa številni vinogradniki v Sloveniji. Tudi zaradi tega je padla cena vina ne samo na slovenskem trgu, temveč tudi na tujih tržiščih. Noben pameten trgovec ne bo na veliko razglašal, da ima vina preveč. Sploh pa je bilo po trgatvi v državi ugotovljeno, da ni tako velikih tržnih presežkov vina, kot se je napovedovalo pred trgatvijo. V svetu je letos za 6,2 % vina manj kot v prejšjem letu. To pomeni, da ponudba vina ne bo tako huda, kot so napovedovali nekateri samooklicani vizionarji.

Sicer pa: na vaše zdravje z novim letnikom!

dr. JULIJ NEMANIČ

KAJ PIŠEJO DRUGI

Zaskrbljeni Obal

Kam bodo pripeljale politične zaposlitve

Ob analizi kmetijskega dogajanja pri nas moram reči, da sem zelo zaskrbljen in to zaskrbljenost bi priporočal tudi kmetom. Če se sami ne bodo primerno angažirali, se bo njihov položaj strahovito poslabšal. SLS se je s svojo garnituro na ministrstvu z osipom strokovnega kadra dokaj onesposobila, saj je večina novozaposlenih na ministrstvu političnih zaposlitev. Zaskrbljen sem tudi zato, ker vodilna stranka sedanje koalicije, to je LDS, niti približno ne razume kmečkega vprašanja in spričo angažiranosti na drugih področjih kmetijstvo prepušča svojemu koalicijskemu partnerju. (Vestnik)

IVAN OBAL, prejšnji državni sekretar za kmetijstvo

Moj vinograd

V megli utaplja se dolina,
na osojah je še sneg,
toplo sonce greje breg,
kjer so trte, moj vinograd.
Trta spi do Valentina.
Naj bo sonce, naj bo led,
grem obrezat, kot obred,
prvo trto v svoj vinograd.
Toplo zagori rezina,
polič kmalu je ogret;
hladna je pozimi klet.
Vežem, kopljem svoj vinograd.
Ogenj vabi. Polič vina
sosed zraven je dodal.
Krog zapel je, se smejal.
Zabrstel je moj vinograd.
Suša, toča, soparina,
delo, nega in skrbi
so že mimo, ko zori
sladko grozdje moj vinograd.
Zadovoljna je družina,
gospodar pa nasmejan,
ko vinograd je obran.
Dobro dal je moj vinograd.
Dočakali smo Martina.
Dal je vino, vzel je mošt,
za življenje dober trošt.
Hvala tebi, moj vinograd.

JANEZ JEŠTOVSKI

kmetijski nasveti

VSE TEŽJE SKLADIŠČENJE

Ko jabolko nenadoma počrni

Jabolko je tako kot drugi plodovi živ organizem, saj iz njegovih pešk še lahko zraste novo drevo. Fiziološkemu spreminjanju ni podvrženo le v času rasti, temveč tudi po obiranju, torej v skladišču, ki prej ali slej pokaže vse napake, ki so bile narejene v sadovnjaku. Na njegovo obstojnost in trpežnost vpliva mnogo dejavnikov, od notranje in zunanje kakovosti ploda, ki je močno odvisna od tehnologije pridelave in časa obiranja, do skladiščnih razmer, ki morajo slediti sodobnim zahtevam. Kalo, to je izpad plodov, neprimernih za prodajo, mora biti kar najmanjši, sicer se večmesečno hranjenje jabolk v hladilnici preprosto ne izplača in sadjar lahko že zavoljo tega postane nekonkurenčen.

V sodobno grajenih hišah oz. kleteh, kjer ni ne hlajenja, kaj šele umetne atmosfere, zdrži jabolko kvečjemu do konca leta. Izoliran in presuh prostor, često "opremljen" še s cevmi centralne kurjave, ga izsuši in naredi neužitnega. Tu ni rešitve, polivanje po tleh ali nastavljanje širokih posod z vodo lahko uničujoči proces le malo upočasni, preprečiti pa ga ne more. Zasilna rešitev je hramba plodov na neogrevanem podstrešju ali na kar na balkonu, kjer pa je potrebna zaščita pred mrazom.

O fiziloških in zajedalskih boleznih smo na tem mestu že pisali, zato le na kratko: najnevarnejše so porjavenje kožice (scald), grenka pegavost, steklavost, grenka gniloba, gniloba peščišča, siva plesen, zelenomodra plesen, skladiščni škrlup in navadna ali skladiščna monilija. Monilija je zelo pogostna. Plodovi nenadoma postanejo črni in seveda povsem neuporabni. Glivica je bila že v njih in njene uničevalne sile ni mogoče več preprečiti. Skladiščna monilija se lahko širi še v skladišču, denimo s pomočjo nerazkuženih lesenih zabojev ali ob prebiranju plodov brez primerne fitopatološke zaščite.

Vedeti je tudi treba, da so za nakandne, to skladiščne okužbe najbolj občutljivi plodovi, ki so bili poškodovani zaradi pomladanske pozebe ali toče. Taki pravzaprav skladiščenja sploh ne zaslužijo, saj se udarnine s plutastim tkivom, četudi navidez neznatne, prej ali slej spremenijo v začetek gnilobe.

Inž. M. L.

• *Ko letalo gori, se iz njega ne skače, ampak se gasi požar. (Kmetijski minister Smrkolj)*

• *Bolj ko tiščiš kmetijstvo nekam na rob, prej bo zlezlo na površje javnosti in politike. (Erjavec)*

EU nevarnost in hkrati priložnost

Kmetijstvo vir težav

Zakaj velja kmetijstvu pri vključevanju Slovenije v Evropsko zvezo (EU) posebna pozornost? Potrebno je vedeti, da pripada tej panogi kar 40 odst. vse zakonodaje, ki jo je treba uskladiti, in 60 odst. vseh težav, ki se obetajo. Kmetijstvo bo kot občutljiva dejavnost doživljalo intenzivne spremembe ne le v Sloveniji, temveč tudi v vsej Evropski zvezi, o čemer govori Agenda 2000. Začetek kmetijske reforme pri nas, ki je zgrajena na štirih stebrih, je že dejstvo. Prihajamo v obdobje, ko bodo konceptualnim spremembam morala slediti predvsem dejanja. Spremenjena zakonodaja nas bo dokončno naredila primerljive z EU, ki je izziv tudi za kmetijstvo. Pomeni nevarnost, a hkrati tudi priložnost. Če hočemo ali ne, je kmetijstvo tisto, ki bo odločalo o uspehu in hitrosti vključevanja celotne države v evropsko povezavo. (Evrobilten)

mag. FRANC BUT, vodja 37-članske delovne skupine za kmetijstvo

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje dipl. iur. **Marta Jelačin** §

Molk upravnega organa

Zaradi varstva državljanov velja v upravnem postopku pravilo, da je treba izdati o strankini zahtevi pismeno odločbo in jo vročiti stranki najpozneje v dveh mesecih, če ni s posebnim zakonom predpisan krajši ali daljši rok. Po 58. členu zakona o denacionalizaciji mora biti odločba organa prve stopnje izdana in vročena upravičencu najpozneje v enem letu po vložitvi pravilno sestavljene zahteve, odločba, ki jo upravni organ prve stopnje izda v skrajšanem postopku, pa v 60 dneh po vložitvi pravilno sestavljene vloge.

Če pristojni organ, ki je zoper njegovo odločbo dovoljena pritožba, ne izda odločbe in je ne vroči stranki v predpisanem roku, ima stranka pravico do pritožbe, kot da bi bil njen zahtevek zavrnjen. Za molk organa ne gre samo v primerih, ko mora sodišče vsebinsko odločati o stvari, temveč tudi takrat, ko zaradi pomanjkanja predpisanih zakonitih pogojev organ prve stopnje zahtevo zavrže, saj je tudi zoper takšno odločitev dovoljena pritožba.

HELENA MRZLIKAR **gospodinjski kotiček**

Nepozabni stari predmeti

Vse do druge svetovne vojne so še uporabljali za kuhanje, hranjenje in pripravljanje hrane glinaste in lesene posode. Ena izmed njih je bila pinja ali metilnica za pripravljanje masla, narejena iz hrastovega lesa. Surovo maslo iz pinje so pregrevali v kuhano maslo in ga hranili v posebnih glinastih posodicah. Bilo je priljubljena zabela za žgance vseh vrst, polento in rezance. Sirotka ali pinjeno mleko brez maščobe, ki je ostalo po pripravi masla, pa je služila kot osvežilna pijača.

Večina prebivalcev Evrope je v prejšnjih stoletjih uživala proso, ki je bilo eno izmed poglavitnih žit. V stopah je nastajal grob zdrob, zlasti iz ječmena, ajde in bučnih pečk. Kjer so se ljudje preživljali s kmetijstvom, so sadili tudi sadje, kot so jablane, hruške in slive, iz katerih so kuhali domače žganje. Še danes je najbolj cenjeno žganje iz sliv sorte bistrica. Nekoč so pili žganje za zajtrk, nosili so ga koscem za okrepitev, nepogrešljivo pa je bilo ob vseh praznikih in pomembnejših dogodkih. Žganje so kuhali (in še kuhajo) v posebenih bakrenih kotlih. Primeri najstarejših kotlov so glinasti, po poreklu iz Italije.

Načini prenašanja tovorov in v ta namen izdelani pripomočki so danes doživeli najmanj sprememb. Večina od njih je ohranila staro obliko in tudi ime. Ženske so za nošnjo bremen na glavah in v rokah uporabljale jerbase, košare, cekarje in torbe, spletene iz šibja, slame in ličkanja.

Med stare gospodinjske pripomočke prištevamo tudi lesene módle z različnimi ornamenti, ki so služili za oblikovanje masla, sira, medenih kruhkov ipd. Med vsemi predmeti pa je še danes najbolj uporabna glinena posoda, ki ponovno dobiva svoj osnovni namen na turističnih kmetijah. Kuhane ali pečene jedi v glinenih posodah imajo svojstven okus, in če jim je priložena še lesena žlica, je namen dosežen, t.j. poudarek na tradiciji in domačnosti.

kultura

Geometrijska likovna govorica

V Galeriji Krka razstavlja akademski slikar Josip Gorinšek

NOVO MESTO - V Galeriji Krka so v ponedeljek, 9. novembra, zvečer odprli razstavo slik, grafik in akvarelov akademskega slikarja Josipa Gorinška iz Ljubljane. Avtorja in njegova dela je predstavil direktor Mestne galerije iz Ljubljane in likovni kritik Aleksander Bassin, za prijetno glasbeno vzdušje na otvoritveni slovesnosti pa je poskrbela harfistka Bronislava Prinčič.

Za Josipom Gorinškom, rojenim leta 1936 v slovenski družini v Pančevu, je dolga in uspešna ustvarjalna pot. Začel jo je na Akademiji upodabljajočih umetnosti v Beogradu, kjer je leta 1960 diplomiral na slikarskem oddelku, in že med študijem je kot najboljši študent prejel nagrado Ulupusa. Po končanem študiju se je preselil v Ljubljano, kjer še danes živi in dela. Za seboj ima prek petdeset samostojnih in skupinskih razstav doma in v devetih evropskih državah od Italije do Jugoslavije, na javnih natečajih pa je za svoja dela prejel enajst nagrad. Po mnenju Aleksandra Bassina je Gorinšek izrazit samostojni ustvarjalec, ki je razvijal svoj likovni jezik abstraktne geometrijske govorice vzporedno s pojavom skupine neokonstruktivistov ter si v svojem času, ne da bi sodeloval s to skupino, zagotovil visoko izrazno stopnjo, pri kateri vztraja, in tako ostaja pri vrhu ta čas aktualnih oblik novodobnega geometrizma.

MiM

Iz svetovne grafične zakladnice

V Narodni galeriji v Ljubljani so odprli še tretjo razstavo 5. bienala slovenske grafike Otočec-Novo mesto - Na ogled je Dürerjev grafični cikel Apokalipsa

LJUBLJANA - V novem krilu Narodne galerije se je v četrtek, 5. novembra, zvečer s slovesno otvoritvijo razstave grafičnega ciklusa Apokalipsa slovitega nemškega slikarja in grafika Albrechta Dürerja zaokrožil 5. bienale slovenske grafike Otočec-Novo mesto, katerega osrednja razstava slovenske grafike je na ogled od začetka oktobra v gradu Otočec, spremljevalna razstava sodobne ameriške grafike pa v Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici.

Razstavo v Narodni galeriji naj bi odprl podpornik in veliki prijatelj slovenskega grafičnega bienala direktor dunajske Alberine prof. dr. Konrad Oberhuber, po čigar zaslugi so svetovno znane in dragocene umetnine našle pot do nas, vendar je bil zaradi bolezni zadržan in je to častno dolžnost opravil avstrijski veleposlanik v Sloveniji Gerhard Wagner. Govorili pa so še predsednik Upravnega odbora bienala dr. Tone Starc, direktor Narodne galerije dr. Andrej Smrekar in kustos Tomislav Vignjević.

Letos mineva polnih 500 let, odkar je Albrecht Dürer odtisnil petnajst lesorezov na temo apokalipse in jih izdal v nemški in latinski knjižni izdaji. Z Apokalipso je veliki nemški umetnik ustvaril enega najpomembnejših umetnostnozgodovinskih grafičnih ciklov svetovne umetnosti, to delo pa je imelo izjemen vpliv na grafično umetnost tja do 19. stoletja. Dürer je namreč z genialnim novim načinom vrezovalne tehnike, ki jo pred letom 1500 najdemo samo pri njem, omogočil tudi v lesorezu učinke, kakršni so bili dotlej le v domeni bakrorezov. Na Dürerjev umetniški razvoj sta odločilno vplivala s svojimi deli Martin Schongauer in Andrea Mantegna, prvi s stvarnim naturalizmom ter ornamentalno strukturo kompozicij in obrisov, drugi pa s patosom renesančne figure. Zato sta na razstavi v Narodni galeriji predstavljena tudi njuna bakroreza, ob tem pa še lesorez Hansa Burgkmaira in bakrorez Jeana Duveta, dveh grafikov, ki sta se zgledovala pri Dürerju. Vsa te umetnine so iz dunajske Albertine, medtem ko je Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani za razstavo dala na ogled dve inkunabuli (prvotiska), in sicer Aschedlovo Svetovno kroniko iz leta 1493 in Kobergerjevo Biblijo iz leta 1483. Po teh dveh knjigah se je Dürer zgledoval pri nastanku Apokalipse.

M. MARKELJ

SLIKAR ARHITEKT - V razstavnih prostorih Zdravilišča Šmarješke Toplice je na ogled že nova likovna razstava, tokrat svoja olja in gvaše razstavlja slikar in arhitekt Tomaž Železnik iz Ljubljane (na sliki drugi z desne), ki je posebej za to priložnost izbral javnosti doslej še nepredstavljen cikel slik iz daljšega obdobja svojega ustvarjanja. Razstavo so odprli v petek, 6. novembra, ob osmih zvečer, v kulturnem programu, ki ga je povezovala Mojca Hočevar, je nastopila tamburaška skupina KUD Dobreč iz Dragatuša, o avtorju pa je nekaj besed povedal njegov dolgoletni novomeški prijatelj, prav tako slikar, Marjan Maznik (na sliki desno). (Foto: M. Markelj)

KONCERT ZA OBNOVO ORGEL - V fančiškanskem samostanu v Novem mestu je bil v soboto, 7. novembra, zvečer orglarski koncert, na katerem so nastopili: organista Milan Brudar in Matej Burger, violinistka prof. Helena Zalaznik, mezzopranistka Mojca Saje in baritonist Aleš Makovac. Mladi glasbeniki, ki jih je k sodelovanju zbral tukajšnji organist Milan Brudar, so odigrali in zapeli skladbe Bacha, Walterja, Lubecka, Schuberta, Mozarta, Dvoraka, Francka in Mendelssohna, slišali pa smo tudi dve izvirni orgelski skladbi Mateja Burgerja. S koncertom so počastili župnijski praznik sv. Lenarta in zbirali prispevke za obnovo orgel v frančiškanski cerkvi. (Foto: M. Markelj)

Žlahtni likovni sadovi

V Dolenjskem muzeju so odprli razstavo reprezentančnga izbora del Ivana Lackoviča Croate

NOVO MESTO - V predavalnici Dolenjskega muzeja so od prejšnje srede, 4. novembra, na ogled izbrana dela znamenitega hrvaškega samorastniškega slikarja Ivana Lackovića Croate, ki ga poznavalci postavljajo med velika imena hrvaške likovne scene tega stoletja. Razstavo je v Novo mesto pripeljalo Hrvaško kulturno združenje, ki že nekaj let pripravlja razstave in z njimi seznanja tukajšnje ljubitelje likovne umetnosti s hrvaškimi likovnimi dosežki.

Ivan Lacković Croata na otvoritvi svoje razstave v Novem mestu

Razstava v Dolenjskem muzeju je po nagovoru dr. Emila Lučeva in predstavitvenih besedah višjega kustosa Jožefa Matijeviča odprl hrvaški veleposlanik v Sloveniji dr. Ivica Maštruko, ki je poudaril, da bi bila visoka raven sodelovanja na kulturnem področju lahko zgled zatikajočemu se političnemu. S skladbami Vivaldija in Bartoka je kulturni večer popestrila violinistka Petra Božič.

Ivan Lacković se v Novem mestu predstavlja z reprezentativnim izborom kakih tridesetih del, v izbor pa je zajet ves široki spekter njegovega likovnega snovanja, od plakatov, ki jih je naredil za Hrvaško narodno gledališče, olj na steklu s cvetnimi tihožitji in idiličnimi prizori iz kmečkega življenja, po katerih je verjetno najbolj poznan, do akvaleriranih grafik, poslikane keramike in "opusa srca", kot slikar sam imenuje abstraktne risbe z oljem in terpentinom na papirju, ustvarjene predvsem sebi v veselje.

Razstava je trajneje zabeležena v večjezičnem katalogu, ki ga je ob tej priložnosti izdal Dolenjski muzej.

M. MARKELJ

HORVATOVA RAZSTAVA

NOVO MESTO - V Šolskem centru so v torek, 10. novembra, ob enih popoldne odprli razstavo likovnih del Gorana Horvata, ki so jo pripravili v počastitev stoletnice rojstva Leona Štuklja.

FOTO ROCK OTOČEC

NOVO MESTO - V galeriji Luna so včeraj, 11. novembra, ob sedmih zvečer odprli razstavo izbranih fotografij, ki jih je že uveljavljeni fotografski ustvarjalec Borut Peterlin posnel na letošnjem Rocku Otočec.

OGLED RAZSTAVE - Avtorica razstave Alenka Misja je po lapidariju popeljala (od leve) državnega sekretarja Silvestra Gaberščka, metliškega župana Branka Matkoviča, ministra za kulturo Jožefa Školča in ustanovitelja ter dolgoletnega ravnatelja Belokranjskega muzeja Jožeta Dularja. V kulturnem programu ob otvoritvi je nastopil tamburaški orkester Glasbene šole Črnomelj pod vodstvom Silvestra Mihelčiča ml. (Foto: M. B.-J.)

Lapidarij pod arkadami

Belokranjski muzej iz Metlike v arkadnem hodniku gradu pripravil še eno stalno razstavo - Kdaj obnova 200-letne strehe?

METLIKA - Državni sekretar na ministrstvu za kulturo Silvester Gaberšček je pred tednom dni v pritličnem arkadnem hodniku metliškega gradu otvoril še eno stalno razstavo Belokranjskega muzeja. Gre za lapidarij, v katerem je 19 spomenikov in drugih kamnitih predmetov.

Razstava, katere avtorja sta Alenka Misja iz Belokranjskega muzeja in arhitekt Marjan Loboda, je zastavljena tako, da jo bo moč dopolnjevati. Na ogled sta dve nagrobni plošči iz 2. ali 3. stoletja, vsi ostali predmeti pa spadajo v čas od 16. do 19. stol. Poleg nagrobnih plošč in nagrobnikov so v lapidariju še deli vodnjakov in portalov, arkadni stebri, okenski okvir in celo avstrijski cestni miljnik.

Ker je na otvoritev poleg Gaberščka prišel še kulturni minister Jožef Školč, oba pa sta po mnenju kustosa Belokranjskega muzeja Leona Gregorčiča najbolj poklicana, da ocenjujeta delo v muzeju, ga je v nekaj besedah predstavil. Zanimanje za muzej je vse večje, saj ga obišče okrog 25.000 ljudi na leto. Letos jim je uspelo izboljšati delovne pogoje, v prihodnje pa pričakujejo še kadrovsko okrepitev ter obnovo 200 let stare strehe, ki že popušča. Gregorčič je optimistično dejal, da jih ni strah, da bi denar v Beli krajini porabili za ceste, muzej pa bi zaradi porušene strehe morali zapreti, saj vedo, da bi ga ljudje pogrešali.

M. BEZEK-JAKŠE

ZASLEDOVANI SPOMINI

NOVO MESTO - V krog novomeških literatov s svojim pesniškim prvencem "Zasledovani spomini" stopa tudi župan Mestne občine Novo mesto Franci Koncilija. Predstavitev pesniške zbirke bo v ponedeljek, 16. novembra, ob šestih zvečer v Gostišču Breg. V kulturnem programu bodo sodelovali: glasbenika Branko Rožman in Petra Božič ter pesniki in recitatorji Literarnega kluba Dragotina Ketteja. Program bo povezoval Rudi Škof. Na predstavitvi bodo razstavljene tudi izvirne ilustracije, ki jih je za pesniško zbirko pripravila slikarka Huiqin Wang.

Zaljubljen v Višnjo Goro

Ljubiteljskega slikarja Janeza Kastelca motivno najbolj privlači starodavno mesto - Tudi ilustrator

VIŠNJA GORA - Janez Kastelic se je rodil v Grosuplju, od petega leta starosti pa živi v Višnji Gori. Prav to starodavno mesto, ki letos praznuje 520 - letnico, ga je zaznamovalo na poseben način, saj ostaja njegov najljubši slikarski motiv. "Čeprav sem naslikal že nešteto slik mesta in njegove okolice, me Višnja Gora še vedno navdihuje," pravi Kastelic, po poklicu ročni knjigovez v enem izmed ljubljanskih podjetij.

Pri srcu mu je stara mestna arhitektura, valovita dolenjska pokrajina in tihožitje, loteva pa se tudi portretov. V glavnem se poslužuje oljne tehnike in akvarela, tuji pa mu niso tudi akril, perorisba, tuš. Kot pravi, je že v otroštvu kazal zanimanje za slikanje, k čemur ga je spodbujal tetin mož, spodbudno pa je bilo tudi druženje z domačim akademskim slikarjem Leonom Koporcem in kasneje s p. Gabrijelom Humkom iz stiškega samostana. Kastelic je naredil grafično šolo, na likovno akademijo pa mu ni uspelo. S slikarstvom se resneje ukvarja od leta 1965, ko se je pridružil Društvu likovnih samorastnikov. Udeležuje likovnih kolonij, sicer pa ima za sabo že okrog 70 skupinskih razstav doma in v tujini, šestkrat se je predstavil samostojno. Nazadnje je bilo to v domačem mestu na predvečer letošnje Jurčičeve poti na Čandkovi domačiji. Vesel je, da je večini ljudem blizu njegovo realistično slikarstvo.

Kastelic, ki je dejaven v domačem turističnem društvu, se je uspešno preizkusil že tudi kot ilustrator - opremil je dve knjigi domače pisateljice Mihaele Zajc Jarc, če ga poprosijo, pa se po cerkvah in kapelicah loti tudi obnavljanja fresk.

L. MURN

Janez Kastelic

Od zibelke do olimpijskih medalj

V Dolenjskem muzeju pripravili veliko pregledno razstavo življenjske in športne poti Leona Štuklja - Olimpijski diplomi s Coubertinovim podpisom - Novomeški sokoli

NOVO MESTO - Danes, 12. novembra, dopoldne v Dolenjskem muzeju odpirajo razstavo, s katero se ta ustanova vključuje v vrsto slovesnosti, posvečenih izjemnemu življenjskemu jubileju, stoletnici najstarejšega živečega olimpijca Leona Štuklja. V Novem mestu je na današnji dan natanko pred sto leti stekla zibelka legendi svetovnega športa. V mestu na okljuku Krke se je doslej najuspešnejši slovenski športnik prvič seznanil s športom in gimnastiko, ko je občudoval novomeške sokole in se jim kasneje pridružil. In prav v dolenjsko metropolo je naš šampion prinesel svoje prvo olimpijsko zlato, ki mu je sledilo še pet olimpijskih kolajn ter lepo število visokih odličij z drugih velikih mednarodnih tekmovanj.

Razstava razgrinja obiskovalcu več desetletij trajajočo Štukljevo nadvse uspešno športno pot, pospremljeno s potrebnimi biografskimi dokumenti. Avtor razstave, direktor Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj, je zanjo zbral najrazličnejše predmete in dokumente, predvsem iz časa, ko je bil Štukelj športno najbolj aktiven, ostalega življenjskega obdobja se je le dotaknil. Na ogled so seveda vse osvojene olimpijske kolajne in diplome, med katerimi imata najbrž posebno vrednost pariški s podpisom očeta modernih olimpijskih iger Pierra de Coubertina, pa državna odlikovanja, od reda sv. Save iz prve Jugoslavije do zlatega znaka svobode Republike Slovenije, nadalje številna druga priznanja, plakete, spominske diplome, odlikovanja in darila, med njimi kipec, ki ga je Štuklju podaril sam predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Juan A. Samaranch. Na razstavi je zbrano tudi precej fotografij iz Štukljevega otroštva in mladosti v Novem mestu pa seveda z njegovih športnih tekmovanj, pri čemer so fotografsko najbolje dokumentirane olimpijske igre v Berlinu. Poučen dodatek k osrednji razstavi je pregled novomeškega sokolstva, postavljen v avli, saj so tu začetki Štukljeve športne poti. Ta del razstave je pripravila Majda Pungerčar.

V Dolenjskem muzeju so enako skrbno kot vsebino zasnovali tudi zunanjo podobo razstave. Arhitekt Jovo Grobovšek je panoje domiselno oblikoval z modrimi barvami in nerjavečim jeklom kot simboli optimizma, modrosti in jeklene volje, lastnostmi, ki krase Štukljevo osebnost ter njegovo športno in življenjsko pot.

M. MARKELJ

RAZSTAVA ARHITEKTOV LAPAJNETOV

LJUBLJANA - Jutri, 13. novembra, bodo ob enih popoldne v Galeriji Krka na Dunajski cesti 65 odprli razstavo stvaritev arhitektov Danila in Marijana iz znane novomeške družine Lapajne. Razstava je posvečena 40-letnici njunega strokovnega ustvarjanja. O delu obeh arhitektov bo spregovoril arhitekt Jovo Grobovšek, slovesni dogodek pa bosta glasbeno obogatila kitarista Dušan Pavlenič in Boštjan Jerman.

Cerkve v krajini

Razstava Jureta Godca v frančiškanskem samostanu

NOVO MESTO - V obsežnem slikarskem opusu likovnega ustvarjalca dipl. inž. metalurgije Jurija Godca iz Celja zavzema akvarel osrednje mesto, saj ga ta zahtevna in občutljiva likovna tehnika privlači že vse od začetkov njegovega ukvarjanja s slikarstvom. Začel je sicer z risbo, zanimale so ga tudi različne druge tehnike likovnega ustvarjanja, vendar je prav v akvarelu našel svoj prepoznaven likovni izraz. Kot udeleženec številnih slikarskih kolonij in zavzet krajinar je ustvaril zanimiv cikel, ki je motivno ubran na slovensko krajino in sakralno arhitekturo v nji. Upodobil je številne cerkve z vseh koncev naše domovine, od tistih s slovenskega Krasa, do nam domačih cerkvic, posejanih po valoviti dolenjski pokrajini. Nekatere je ujel le v nekaj barvnih razlitjih, druge je odločneje izrisal in okrepil z barvno črto, na nekaterih podobah skoraj vse polje slike zavzema arhitektura, na drugih je cerkev stopljena s pokrajino. Cikel je poimenoval Cerkev v slovenskem pejsažu. Na ogled je v razstavnih prostorih pri knjižnici frančiškanskega samostana.

Razstavo so odprli prejšnji četrtek, 5. novembra, zvečer. O avtorju, ki se zaradi poplav na Celjskem ni mogel udeležiti otvoritve, je govoril Jožef Matijevič, oktet Adoramus pa je za prijetno počutje odpel tri pesmi.

MiM

POTA IN STRANPOTA §

dežurni poročajo

POŠKODOVAL AVTO - V soboto, 7. novembra, popoldne je nekdo v Velikem Cerovcu na parkirišču pred gostilno poškodoval osebni avto, katerega lastnik je A. J. iz Novega mesta. Razbil je obe sprednji luči, z ostrim predmetom pa je poškodoval vrata, pokrov motorja, pokrov prtljažnika in pomično plastično streho. Neznanec je lastniku povzročil za 200 tisočakov škode.

VLOMIL V AVTO - V soboto, 7. novembra, nekaj po 18. uri je nekdo v vinorodnem območju Zvale vlomil v osebni avto last S. M. iz Grosuplja in mu ukradel etui, v katerem so bili dokumenti, njegovemu sopotniku pa je vzel moško črno torbico, v kateri so bili dokumenti in več kot 60 tisočakov in očala.

UKRADEL POKROVE - V noči na 2. november je nekdo v skupnih garažah na Seidlovi cesti v Novem mestu iz osebnega avta Opel Astra ukradel vse štiri okrasne pokrove. S tem je lastnico oškodoval za 20 tisočakov.

AVTO Z DENARJEM JE BIL PRI ROKI - V torek, 3. novembra, popoldne je nekdo na parkirnem prostoru pred pokopališčem v Šentjerneju prišel do osebnega avta, odprl vrata in oškodovanki J. G. iz Novega mesta ukradel denarnico, v kateri je imela dokumente in denar. Njeni sopotnici A. F. iz Novega mesta pa je iz torbice, ki jo je imela na zadnjem sedežu, ukradel denar. Oškodoval ju je za skoraj 20 tisočakov.

RAZBIJAL KOZARCE IN STEKLENICE - 2. novembra zvečer so policisti do iztreznitve pridržali vinjenega 28-letnega S. J. iz okolice Črnomlja, ker je v vinoteki Martin na Čardaku v Črnomlju razbijal kozarce in steklenice. Občanu, ki ga je hotel pomiriti, je grozil in ga udaril. Ker je s kršitvijo nadaljeval tudi po prihodu policistov, so ga ti pridržali, zagovarjati pa se bo moral tudi pred sodnikom za prekrške.

SAM IZDELAL TABLICI

NOVO MESTO - 45-letni A. K. iz okolice Novega mesta je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja ponarejanja. V začetku novembra so ga namreč policisti ustavili pri Dvoru in ugotovili, da registrskih tablic, ki jih ima na svojem osebnem avtu, ni v evidenci. Pri natančnejšem pregledu so ugotovili, da je tablice izdelal sam in jih oblepil z izolirnim trakom.

Je priviligiranje cerkve neustavno?

Vračanje premoženja Cerkvi v naravi pomeni izgubljanje nacionalnih gozdov in zemlje - Sedemletna prizadevanja so se z odločbo ustavnega sodišča izničila

LJUBLJANA - "Sklep, s katerim so razveljavljeni posamezni deli novele zakona o denacionalizaciji, ki ga je sprejelo ustavno sodišče v stari sestavi tik pred iztekom mandata, je tak, da slabši ne bi mogel biti. Je namreč nerazumen in neustaven, takšno dejanje pa ima lahko za posledico izgubo nacionalnega ozemlja in pomeni nacionalno katastrofo," je na nedavni novinarski konferenci dejal dr. Alojz Čampa, predsednik Društva za ohranitev slovenskih gozdov.

S takšno odločitvijo ustavnega sodišča so se izničila sedemletna prizadevanja za spremembo zakona o denacionalizaciji, ki je bil sprejet še v času Demosa. Z njim bo Rimskokatoliška cerkev dobila za Vatikan vrnjenih okrog 40.000 hektarjev gozdov, temu pa bodo nedvomno sledili številni grofje, ki bodo dobili slovensko državljanstvo, nekdanji kolaboranti in optanti na Primorskem. "Vračanje zemlje in gozdov cerkvi pomeni začetek izgube nacionalnega bogastva, tak trend pa bo šel kot domine in lahko se zgodi, da Slovensci kmalu ne bomo imeli več svojega premoženja," meni Čampa.

Dr. Alojz Čampa

Čeprav je Društvo za ohranitev slovenskih gozdov ustavnemu sodišču dalo pobudo za nekatere spremembe zakona o denacionalizaciji, jih to sploh ni upoštevalo. Prav nasprotno. Rimskokatoliški cerkvi je prisodilo poseben status in jo izvzelo iz zakonskih rešitev, ki onemogočajo vračanje premoženja fevdalnega izvora v naravi. "To je v nasprotju s 14. členom Ustave, ki govori o enakosti vseh državljanov pred zakonom, zato bomo poiskali način, da se na takšno odločitev sicer najvišjega organa odločanja pri nas pritožimo."

Čampa je govoril tudi o posledicah sklepa Ustavnega sodišča z dne 26. oktobra letos, ki ne bodo vidne le v na političnem, pravnem in nacionalnem nivoju, pač pa bo zato, ker naj bi celo Ustavno sodišče kršilo Ustavo, oslabljen ugled Slovenije izven naših meja, saj se s tem Slovenija odmika od mednarodnih predpisov, katerih podpisnica je. Zaradi tega bodo ogrožena tudi obmejna in demografsko manj razvita območja, ne smemo pa zanemariti dolgoročnejših posledic pri gospodarjenju z gozdovi, saj bo zaradi takšne denacionalizacije delež javnih gozdov daleč pod evropskim povprečjem. Opozoril je tudi na grabežljivost Cerkve, ki bi "morala, če bi bila res moralna in pravična, kakor piše v evangeliju in uči Sveto pismo, sama opozoriti ustavno sodišče, da njen priviligirani položaj pred zakonom ni praven."

Po besedah Čampe je s takšno odločitvijo razbit tudi enotni koncept ravnanja z gozdovi in so degradirana 50-letna vlaganja v gozdove; navedel pa je tudi primer gospodarjenja novih gospodarjev župnijskega urada Sveta gora v Zagorju, kjer so od leta 1991 do letos na črno posekali za dobrih 400 kubikov lesa za obnovo cerkve.

T. GAZVODA

GUM ZA VEČ LET

POTOK - 5. ali 6. novembra je nekdo v Potoku vlomil v večji kontejner, v katerem ima K. O. iz Potoka shranjene avtomobilske gume, in ukradel več kot 100 obnovljenih avtomobilskih gum. Lastnika je s tatvino oškodoval za okoli pol milijona tolarjev.

DO PIJAČE Z NOŽEM

NOVO MESTO - 35-letni A. R. in 37-letni R. Z. iz Novega mesta sta utemeljeno osumljena kaznivega dejanja ropa, ker sta 6. novembra popoldne prišla v samopostrežno trgovino Dolenjka na Glavnem trgu v Novem mestu. Eden je držal odprta vrata, drugi pa je odšel do police z žganimi pijačami in vzel dve steklenici žganja. To je opazila delavka in mu vzela steklenici. Osumljenca sta odšla, vendar sta se čez 15 minut vrnila. Delavka ju je zopet opozorila, naj ne jemljeta ničesar, vendar je A. R. izza pasu potegnil nož in z njim zagrozil delavki, ki se je zaradi strahu odmaknila. A. R. je vzel steklenico ruma, nato pa sta oba odšla.

HRANIL KONOPLJO

METLIKA - 43-letni I. K. iz Metlike je utemljeno osumljen kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili. Policisti so namreč v začetku prejšnjega tedna na podlagi odredbe okrožnega sodišča v Novem mestu opravili hišno preiskavo in mu zasegli 139 gramov marihuane, ki jo je imel v šestih vrečkah.

TORBIČAR NA DELU

NOVO MESTO - V petek dopoldne je nič hudega sluteča 57-letna F. M. iz Novega mesta hodila po pločniku proti centru Novega mesta. Pri gimnaziji jo je dohitel neznanec in ji izpod pazduhe na silo vzel torbico, v kateri je imela nekaj denarja in dokumente.

KONČAL V POTOKU - Zgodnji sneg, ki je v četrtek, 5. novembra, pobelil del Dolenjske, jo je zagodel tudi voznikom, nepripravljenim na jesensko-zimske prometne razmere. Drsljiva in spolzka cesta je povzročala precej preglavic (in jih še bo v prihodnjih mesecih!), za tovornjak, ki je pri Šentjuriju zavozil s ceste v bližnji potok, pa je bila ob še čem morda tudi usodna. Iz struge potočka so veliko in težko vozilo potegnili šele popoldne. (Foto: M. Markelj)

po dolenjski deželi

• V soboto nekaj po 4. uri zjutraj se je S. M. iz Čučje Mlake pripeljala na bencinski servis na Otočcu. Natočila je gorivo, nato pa se je odpeljala do okrepčevalnice. Odklenjen avto je pustila v teku in odšla na kavo. Ko se je vrnila, je opazila, da je avto izginil v noč, zato je na pomoč poklicala policiste. Ti so na parkirišču pod teraso okrepčevalnice kmalu prijeli 20-letnega K. R. iz Novega mesta, ki je utemeljeno osumljen kraje avtomobila. Zagovarjati se bo moral pred sodnikom.

• Isto noč, le nekoliko prej, so imeli policisti precej dela s 50-letnim M. S. z Dvora, ki so ga hoteli najprej ustaviti v Žužemberku, a mož se je na znake policistov požvižgal, zato so se ti odpeljali za njim in ga skušali še nekajkrat ustaviti. Voznik se je ustavil šele pred svojo stanovanjsko hišo, kjer je med postopkom žalil policista in enemu celo grozil, da ga bo ubil. Ker se kljub številnim opozorilom ni umiril, so ga policisti pridržali do iztreznitve. Nadaljevanje praznovanja martinovega je kljub dobri družbi potekalo brez mošta.

CESTARJI PRIPRAVLJENI NA ZIMO

KOČEVJE - Prejšnji teden so delavci Cestnega podjetja Novo mesto, d.d., odsek za varstvo cest Kočevje že preskusili zimsko mehanizacijo pri pluženju sedem centimetrov snega na cestah proti Loškemu Potoku in Borovcu. Sicer enota v Kočevju vzdržuje 62 kilometrov magistralnih cest, 222 kilometrov regionalnih cest (letos so s prekategorizacijo državnih cest dobili še 80 kilometrov) ter v občinah Kočevje, Ribnica in Loški Potok okrog 300 kilometrov lokalnih cest. Na razpolago imajo dovolj soli (1000 ton) in peska (okrog 800 kubičnih metrov), sicer pa bodo posipni material dobivali sproti po potrebi.

M. G.

NAŠLI MINO

NAŠEL MINO - Prejšnji ponedeljek je občan iz Šentjurja na obrežju Save našel minometno mino. Pirotehnik je ugotovil, da izvira iz 2. svetovne vojne.

UKRADEN DENAR SKRIL V ČEVELJ

KARTELJEVO - V sredo, 4. novembra, popoldne je prišel neznanec v Dolenje Karteljevo k M. K. in jo prosil za pijačo. Ko mu jo je dala, je stopil v hišo in jo prosil še za denar in cigarete. Odšla je v sobo po 100 tolarjev, za njo pa tudi neznanec, ki je opazil, da ima ženska večjo vsoto denarja. Zato jo je prosil še za krompir. Ko se je vrnila z vrečko krompirja, je opazila, da ji je neznanec ukradel denar. Zahtevala je, da ji denar vrne, vendar je pobegnil. Oškodovanka je obvestila policiste, ki so na podlagi dobrega opisa kmalu prijeli osumljenega 33-letnega R. H. iz Brezjega, pri njem pa so našli 120 tisoč tolarjev, ki jih je bil skril v čevelj.

MLAD KOLESAR IZSILIL PREDNOST

BROD - V soboto, 7. novembra, ob pol dveh popoldne se je 12-letni Dejan Pacek z Broda s kolesom zapeljal z dvorišča na lokalno cesto Podbočje-Veliko Mraševo. Pri tem je izsilil prednost pred voznikom osebnega avta Janezom Barbičem iz Šutne, ki je sicer zaviral, a trčenja ni mogel preprečiti. Kolesar se je hudo poškodoval.

ODPELJAL KABEL

ŠKOCJAN - Med 4. in 6. novembrom je nekdo iz odprtega skladišča podjetja Telekom v Škocjanu ukradel okoli 200 metrov podzemnega kabla, nekaj pa ga je poškodoval. S tem je omenjeno podjetje oškodoval za pol milijona tolarjev.

KDO BO "NAJ" POLICIST?

NOVO MESTO - Od 1. oktobra letos do 1. maja prihodnjega leta bo na območju UNZ Novo mesto potekal izbor najboljšega policista za leto 1998/99. Namen akcije je vzpodbuditi in motivirati policiste za dobro in učinkovito preventivno in drugo policijsko delo. V akcijo so vključeni vsi uniformirani policisti in kriminalisti na policijskih postajah in upravi, niso pa vključeni vodstveni delavci in člani komisije. Končno odločitev bosta oblikovala strokovna komisija in javnost. Občani bodo lahko za najboljšega policista glasovali preko glasovnic, ki bodo objavljene v lokalnih in nacionalnih časopisih med 15. aprilom in 1. majem prihodnjega leta.

Obravnavi zoper pet Romov še ni videti konca

Izvedenec meni, naj bi Rajka Hudoroviča v glavo ustrelil Gorazd Jurkovič iz Šentjerneja - Jurkovičeva zagovornica opozarja, da je to drugače, kot so trdile priče - Prihodnjič bodo med drugimi zaslišani tudi trije policisti

KRŠKO - V ponedeljek se je na okrožnem sodišču v Krškem nadaljevalo sojenje Valentinu Brajdiču Renatu in Gorazdu Jurkoviču, ki sta obtožena umora, ter Darku Brajdiču in Radu in Silvestri Jurkovič, ki so obtoženi pomoči pri tem. Tokrat je svoje dopolnjeno mnenje podal izvedenec balistične stroke, saj je šele na prejšnji obravnavi izvedel za enega bistvenih dokazov: ostanke tkiva in las na avtomobilu Renault laguna, pa tudi njegova predstava o kraju dogajanja ni bila popolna.

Tokrat naj bi bil zaslišan tudi Rom **Roman Brajdič**, ki pa zaradi groženj ni prišel na sodišče. Tokratno mnenje izvedenca balistične stroke je temeljilo na novoizdelanem geodetskem načrtu kraja dogodka v Gazicah, izvedenec pa si je pomagal še s skico UNZ in fotografijami, medtem ko je menil, da ogled kraja dogodka ni potreben. Prav dejstvo, za katero je izvedenec izvedel šele na prejšnji obravnavi - torej najdeni delci tkiva in las - je vplivalo na delno spremembo že predvidenih stojišč obeh strelcev: **Valentina Brajdiča** in **Gorazda Jurkoviča**. Stojišča je določil glede na izmet tulcev.

Ugotovil je, da naj bi Valentin Brajdič izstrelil najmanj 6 nabojev, pri streljanju čepe naj bi zadel tudi mizo, iz istega položaja pa je dvakrat ustrelil še v tla. "V tem položaju je prestrelil tudi noge umorjenega," meni izvedenec, medtem ko naj bi Gorazd Jurkovič izstrelil najmanj dva naboja. Z enim je prestrelil šotor, z drugim pa glavo umorjenega. Izvedenec je prepričan, da Valentin ni izstrelil usodnega strela, saj tako delci tkiva in las ne bi prileteli na streho in šipo avta, prav tako pa Valentin po izvedenčevem mnenju ni mogel ustreliti oškodovanca pred hišo, saj mu je hiša zakrivala vidno linijo.

Jurkovičeva zagovornica je hotela od izvedenca izvedeti, kaj meni o izpovedbah prič **Lidije** in **Antona Kosec**, ki sta trdila, da je bil usoden Valentinov strel, vendar se je zoper takšno vprašanje pritožil zagovornik Valentina Brajdiča. Z njim se je strinjal tudi senat, saj ocenjevanje izpovedi prič ni naloga izvedenca, pač pa stvar senata. Sicer pa je izvedenec balistične stroke dejal, da pri svojih mnenjih nikoli ne upošteva izpovedb prič, saj vedno gradi le na materialnih dokazih, ki imajo procesno vrednost.

Na vprašanje, ali je možno, da je bil Rajko zadet v glavo, preden se je umaknil za vogal hiše, izvedenec balistične stroke ni znal natančno odgovoriti, a glede na najdbo trupla in veliko mlako krvi pred hišo je menil, da je bil Rajko pred strelom že v položaju, da ga Valentin ni mogel videti. Je pa prepričan, da bi na to vprašanje lažje odgovoril izvedenec sodne medicine, zato bo na naslednji obravnavi ta ponovno zaslišan.

Jurkovičeva odvetnica je sicer ugovarjala izvedencu balistične stroke, ker je "bilo mnenje izdelano brez predhodnega ogleda in brez podatkov o izmerah", zato je predlagala izločitev tega izvedenca, tudi zato, ker po njenem mnenju izvedenec, ki je zaposlen na centru za kriminalistično-tehnične preiskave, torej pri organu pregona, ne more biti nepristranski. S tem se senat ni strinjal, saj obramba ni navedla nobenih dejanskih okoliščin, ki bi vzbujala dvom o ekspertizi. Očitka, da je delo opravil le na podlagi fotografij in brez podatkov o izmerah, ne držijo, zaposlitev na centru pa še ne more biti razlog za pristranskost, saj je bil zaslišan kot izvedenec. Senat tudi ni sprejel njenega predloga, da bi naredili rekonstrukcijo dogodka na kraju samem ob udeležbi obeh obtožencev.

T. GAZVODA

• Na naslednji glavni obravnavi, ki bo 30. novembra, bodo zaslišani še trije policisti in občanka iz Gazic, ki bo povedala, ali so obtoženi dan pred usodnim obračunom pri njej res iskali oškodovanca (slednjemu je sicer nasprotoval Valentinov odvetnik, ki je poudaril, da med Romi ni bilo sovraštva ali groženj, kar je na prejšnji obravnavi povedal tudi policist Franc B., saj je bil po policistovih besedah cilj policijske akcije le prestreči trgovino z orožjem). Dodatno mnenje bo podal izvedenec sodne medicine, zaslišan pa bo tudi strokovnjak Centra za kriminalistično-tehnične preiskave.

POLNA KLOP ZA OBTOŽENCE - Romi iz Šentjerneja so spet sedli na zatožno klop okrožnega sodišča v Krškem. Sedaj je že jasnejše, kdo naj bi ustrelil Rajka v glavo. Izvedenec balistične stroke meni, da je bil usoden strel Gorazda Jurkoviča (na sliki v sredini peterice), medtem ko naj bi Rajka v noge ustrelil Valentin Brajdič (na desni). Sicer pa je bila tokrat razpravna dvorana pretesna za vse Rome, ki so želeli prisluhniti obravnavi, ki je bila zopet povod za kar nekaj vroče krvi med Romi iz Šentjerneja in Kerinovega grma. (Foto: T. G.)

Nedorečen status gasilca

Prizadevanja občinskih in republiške Gasilske zveze

KOČEVJE - Čeprav od ustanovitve samostojne države gasilstvo pri nas ni več samo ljubiteljska oblika združevanja ljudi, gasilci še vedno nimajo zadovoljivo urejenega statusa. Gre za potrebo po ureditvi vprašanja stalne pripravljenosti, ki je, kar zadeva gasilce, popolnoma brezplačna, dejstva, da v obstoječem šolskem sistemu gasilstvo ni predvideno kot interesna dejavnost, ugodnosti za gasilce in še celo vrsto drugih zadev.

V zakonu o gasilstvu, po katerem je gasilstvo humanitarna dejavnost, je določen status gasilca že predviden, vendar pa zaradi vrste še nerešenih vprašanj prihaja do tega, kot pravi tajnik kočevske občinske Gasilske zveze Milan Simičič, da se v zakonu predpisano v praksi ne izvaja. "Gasilstvo je v naši novi državi postalo stroka. Od gasilca prostovoljca se zahteva veliko znanja, pa tudi določene psihofizične sposobnosti. Težava pa je, da so že samo zdravniški pregledi, kaj šele ugotavljanja psihofizičnih sposobnosti, dragi in si jih ne moremo privoščiti," pojasnjuje Simičič.

"V Evropi je status gasilca različno urejen, vendar je vsem državam skupno, da imajo gasilci pri njih nekatere ugodnosti, pri nas pa še vedno nimajo nobene," pravi Simičič. Ureditev statusa gasilca prostovoljca v našem sistemu je bila zato tudi pomembna tema na letošnjem kongresu Gasilske zveze Slovenije v Sežani. V vodstvih občinskih gasilskih zvez se namreč bojijo, kot pravi Simičič, kaj bi se zgodilo, če bi se kateri izmed gasilcev pri intervenciji ponesrečil. Kot kaže, bo na rešitev za to potrebno počakati na razplet konkretnega primera nesreče, kakršna se je žal že pripetila.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Meta Malus

Lunin koledar - Lunine bukve 1999

Lunin koledar - po novem Lunine bukve je letos spremenil svojo podobo. Je vsebinsko bogatejši in obsežnejši. Poleg že ustaljenih podatkov o hujšanju, najprimernejšem času za setev ali sajenje rastlin, parjenje živali, koline, sekanje lesa itn., neprimernem času za kirurške posege in o začetku zdravljenja ter nasvetov, kdaj je najugodnejši čas za določena opravila, vam letos Lunine bukve ponujajo še več astroloških zapisov, kitajski in keltski horoskop, zdravljenje z barvami in še marsikaj zanimivega. Avtorica pa odkriva tudi druge Lunine skrivnosti.

Lunine bukve lahko letos kupite tudi na vseh večjih časopisnih prodajnih mestih po ceni **861 SIT** (5 % prometni dvek je že vštet v ceni).

Če pa boste koledar naročili neposredno pri izdajatelju - Kmečkemu glasu, vas bo stal **693 SIT** (v ceno ni všteta poštnina). V kolikor pa boste postali stalni naročnik (najmanj 2 leti), boste zanj odšteli le **588 SIT** (v ceni ni všteta poštnina). Koledarje bomo pošiljali po povzetju.

Naročila sprejemamo do razprodaje edicije na naslov: **ČZD Kmečki glas, Železna c. 14, 1000 Ljubljana** ali 24 ur na dan po telefonu (061) 13 77 542. (Če bo vključen avtomatski odzivnik, vas prosimo, da po njem sporočite tudi, če želite postati stalni naročnik.)

NAROČILNICA

Podpisani (ime in priimek): _____

Naslov: _____

Pošta: _____

☐ Želim postati stalni naročnik Luninih bukev (označite s križcem)

Datum: _____ Podpis: _____

DAEMOBIL NOVO MESTO

ŽABJA VAS, NOVO MESTO
Tel.: 068/341-670, fax: 341-671

AKCIJA! AKCIJA! AKCIJA!

LANOS 3 vr.

že od **1.449.999** SIT

Ob nakupu LANOS 3 vr. prejmete še:

- **komplet štirih zimskih gum**
- **paket presenečenja**
- **srečko, ki bo sodelovala v žrebanju za tri avtomobile MATIZ!**

Ugodni nakupni pogoji.

AKCIJE TUDI NA DRUGIH MODELIH DAEWOO!

- *Finančna rešitev za vsakogar!*
- *Kredit, obrestna mera že od TOM + 2,5%.*
- *Poplačila vaših starih kreditov.*
- *Staro za novo.*
- *Lizing na položnice do 5 let.*

CHEMSEARCH®

- ***kakovostna sredstva za vzdrževanje zgradb in opreme***

Smo del ameriške multinacionalne družbe, ki že pet let uspešno posluje z več kot 1000 firmami v Sloveniji in se želimo še razširiti.

Če ste pripravljeni dobro delati in dobro zaslužiti, imate vsaj srednjo izobrazbo in vsakodnevno na voljo avtomobil in telefon, se nam lahko pridružite kot prodajni zastopnik za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje.

Zagotavljamo vam usposabljanje in vse drugo za uspešno delo. Pričakujemo osebe, stare od 25 do 45 let.

Vaše ponudbe in življenjepis pričakujemo do 20. novembra na naslov:

NCH, d.o.o.
Parmova 53, Ljubljana
(telefon 061/316-388)

BISTRO A

Novi trg, Novo mesto
☎ 322-765

vam poleg pijače nudi tudi več vrst **pizz**, **hamburgerje**, **cheeseburgerje**, **sardele**, **lignje**, **pomfrit** ...

Hrano vam pripeljemo tudi na dom ali v službo.

Pridite, poskusite

in se prepričajte, da vse najboljše za pizzo dobite pri

PARTNERTRADING, d.o.o.,
iz Novega mesta!

MIRA

frizerski salon

Sabina Zakšek, s.p.
Marjana Kozine 3
Novo mesto
*
Vsak dan
(razen ponedeljka)
od 15. do 19. ure,
ob sobotah
od 8. do 13. ure.
Naročila po
☎ **068/373-461**

Brezplačen oglas – prispevek Dolenjskega lista!

GALERIJA KRALJ

NOVO MESTO, PREŠERNOV TRG 3 - OB KINU KRKA
TELEFON : 372-720

- **PRODAJA UMETNIŠKIH SLIK**
- **OKVIRJANJE SLIK, FOTOGRAFIJ, GOBELINOV...**
- **UMETNIŠKE SLIKE PO NAROČILU (ZIDANICE, DOMAČIJE, KRAJINE, PORTRETI...)**

NAGRADNA AKCIJA V NOVEMBRU!

Za vsako sliko, fotografijo, gobelin itd., ki jo prineste okviriti v Galerijo Kralj od 20. oktobra do 3. decembra, dobite kupon, s katerim boste udeleženi v nagradnem žrebanju. Podeljenih bo **osem kvalitetnih** in **bogatih nagrad:**
tri umetniške krajinske slike - olja, **dva** akvarela in **tri** grafike.

Vse slike so okvirjene. **Avtorji so znani slovenski slikarji!**
Žrebanje bo v petek, 4. decembra, na televiziji " Vaš kanal".

Vljudno vabljeni!

VELIKA IZBIRA LETEV ZA OKVIRJE!

NOVOTEHNA

Predstavitve sesalca:

MERKUR®
TRGOVSKI CENTER
Novo mesto - Bršljin

Novo mesto:

TC MERKUR Bršljin
- *14.11. od 9. do 12. ure*
- *20.11. od 16. do 19. ure*
- *28.11. od 9. do 12. ure*

Glavni trg 11
- *27.11. od 9. do 12. ure*

Trebnje
- *20.11. od 9. do 12. ure*
- *27.11. od 15. do 18. ure*

Krško
- *17.11. od 14. do 17. ure*

Kostanjevica
- *17.11. od 10. do 12. ure*

Globinski sesalec

LAVAMATIC

sesalec za mokro in suho sesanje
* elektronska regulacija
* možnost priključitve turbo krtače za iztepanje

Cena: **62.308** SIT

Sesalec

EIO FUTURA 1400 W

* 6-kratna filtracija
* dvojni mikrofilter

Cena: **27.930** SIT

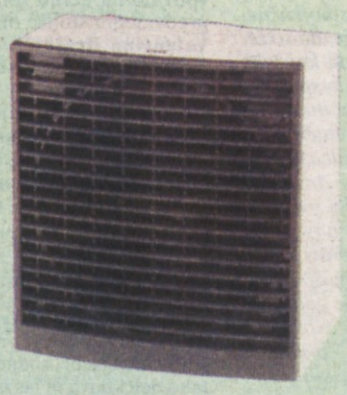

KALORIFER EWT

* 2 stopnji – 1000/2000 W
* termostat

Cena: **4.990** SIT

SUŠILEC LAS EWT 1200 W

Cena: **2.573** SIT

19. novembra
-dan ugodnega nakupa
v METLIKI

Obiščite nas, ne bo Vam žal!

od 8.30
do 18.00

20. novembra
-dan ugodnega nakupa
v BREŽICAH

- dodatni AKCIJSKI POPUST
- vsak obisk nagrajen
- nasveti strokovnjaka
- nagradno žrebanje vseh obiskovalcev

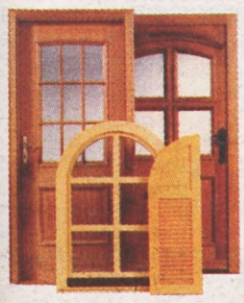

z dobro informacijo do ugodnega nakupa

JELOVICA

BREŽICE, Aškerčeva 1,
tel.,fax:(0608)62-926,
METLIKA, Cesta XV. brigade 9,
tel.,fax:(068)58-716,

AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto

SUZUKIJEV TEDEN ODPRTIH VRAT
od 16. do 21. novembra

KRKA

KRKA ZDRAVILIŠČA, d.o.o.
NOVO MESTO

Zaposliti želimo

TURISTIČNEGA ANIMATORJA
v Zdravilišču Dolenjske Toplice
in
RECEPTORJA v PE Hoteli Otočec

Ste komunikativni in radi delate z ljudmi? Imate organizacijske sposobnosti in želite delati s sodelavci, ki skrbijo, da se gostje pri nas prijetno počutijo? Imate prijeten nastop in Vam nastopanje pred ljudmi ni tuje? Ste zanesljivi, prijazni in ustvarjalni? Potem ste vabljeni k sodelovanju.

Poleg navedenih lastnosti pričakujemo, da izpolnjujete še naslednje pogoje:

1. za delo KULTURNEGA ANIMATORJA:
- višja ali srednja šola turistične, ekonomske, gostinske ali druge družboslovne usmeritve,
- najmanj eno leto ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje nemškega ali angleškega jezika, zaželjeno je tudi znanje italijanskega jezika.

2. za delo RECEPTORJA:
- srednja šola družboslovne, ekonomske ali gostinsko-turistične smeri,
- 2 leti ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje nemškega jezika, zaželjeno je tudi znanje italijanskega jezika.

Če je naše vabilo v Vas vzbudilo zanimanje in izpolnjujete pogoje, Vas vabimo, da pošljite prijavo v 8 dneh na naslov:

KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto, Kadrovska služba, Šmarješka cesta 6, 8000 Novo mesto. Dodatne informacije dobite na telefon: 068/312-566.

AGRO d.o.o.
NOVO MESTO

prodajalna **"SEJALEC"**
tel. 068/325-750

- semenski **ČESEN** in **ČEBULČEK**
- čebulnice rož: **tulipani, irisi, krokusi**...
- sadike: **VRTNICE, magnolije, hibiskus, klematisi**
  KIVI, AMERIŠKA BOROVNICA, RIBEZ, KOSMULJA, LIMONA, MANDARINA
- **PVC POSODE ZA ZELJE**
  od 20 do 200 l
- **INOX POSODA ZA VINO**
  od 30 do 2000 l
- **ČRPALKE ZA PRETOK VINA**

- MESARSKA OPREMA:
  mesoreznice, mesarski noži "DICK" in "VICTORINOX", polnilke, mesarice, kavlji...
  NARAVNA ČREVA, UMETNI OVITKI
  KOLOFONJA, SALAMURIN...

UGODNA PRODAJA MOTORNIH ŽAG STIHL in Husqvarna
- rezervni deli

Trgovina PALMA

Rozmanova 5, Novo mesto
Tel. 068/322-504

- *Velika izbira ženskih in moških gležnarjev*
- *Otroški podložen gumijasti škorenj 1.800 SIT*
- *Ciciban, ortop. čevlji od 18 – 40*
- *Nepremočljivi čevlji*
- *Ortopedski natikači comfort – Fly Flot*
- *Šolski copati – balerinke*

OTVORITEV PRODAJALNE IGRAČ

V ČETRTEK, 12.11.1998,
V NOVEM MESTU,
GLAVNI TRG 21

... AKCIJSKE CENE, NAGRADNA ŽREBANJA, DARILA ZA OBISKOVALCE IN ZABAVNI PROGRAM ...

OBIŠČITE NAS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ
Zavod za prestajanje kazni zapora
Dob pri Mirni
8233 MIRNA

objavlja prosti delovni mesti:

1. SVETOVALEC I. - PSIHOLOG
2. POOBLAŠČENA URADNA OSEBA V KPZ

Pogoji:

Pod točko 1
- visoka strokovna izobrazba psihološke smeri in 5 let delovnih izkušenj. Zaželjen je tečaj iz psihoterapije in dodatna znanja iz alkohologije.

Pod točko 2
- srednja (štiriletna) družboslovna, zdravstvena, penološka ali druga ustrezna smer, 6 mesecev delovnih izkušenj, starost do 27 let, moški z odsluženim vojaškim rokom.

Za objavljeni delovni mesti se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat/kandidatka izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, ki je po zakonu ovira za sklenitev delovnega razmerja v državnem organu; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje pod točko 1, bodo vabljeni na razgovor, kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje pod točko 2, bodo vabljeni na razgovor in bodo opravljali psihološki preizkus s testiranjem.

Delovno razmerje bodo izbrani kandidati sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov, ki je naveden v objavi.

Mercator - Kmetijska zadruga Črnomelj z.o.o.

Mercator - Kmetijska zadruga
Črnomelj, z.o.o.
Kolodvorska 39, Črnomelj

o b j a v l j a

popravek v Dolenjskem listu dne 5.11.1998 objavljene

JAVNE DRAŽBE ZA PRODAJO NEPREMIČNINE

STANOVANJA ŠT. 4, V 1. NADSTROPJU STANOVANJSKE HIŠE V ČRMOŠNJICAH ŠT. 12 S FUNKCIONALNIM ZEMLJIŠČEM-DVORIŠČEM IN DOSTOPNO POTJO

Podatki o stanovanju in solastniškem deležu na skupnih prostorih, stavbnem in funkcionalnem zemljišču, objavljeni v javni dražbi v Dolenjskem listu dne 5.11.1998, se pravilno glasijo:

Stanovanje je v stanovanjski stavbi parc. št. 1683/9; površina parc. je 163 m², stanovanje je v izmeri 49,48 m² neto koristne površine (soba 28,71 m², kuhinja 16,22 m², shramba in WC 4,55 m²). Funkcionalno zemljišče-dvorišče je parc. št. 1683/8, ki meri skupaj 339 m². Solastniški delež na skupnih prostorih, stavbnem in funkcionalnem zemljišču-dvorišču, znaša 28/100.

Ostali podatki in pogoji v objavljeni javni dražbi, v Dolenjskem listu dne 5.11.1998, so nespremenjeni.

RADIO SRAKA 94,6 MHz

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ABC TRGOVINA d.d.
Wolfova 12
1000 Ljubljana

Uvoznik in distributer priznanih blagovnih znamk išče:

PRODAJNE PREDSTAVNIKE-CE
za področje Dolenjske

Pogoj: komunikativnost, poznavanje dela na področju maloprodaje, zaželjena starost od 25 do 35 let.

Izobrazba: IV. ali V. stopnja

Vaše pisne prošnje z življenjepisom pošljite na naslov:

ABC TRGOVINA, d.d., Ljubljana
Sektor živil in široke potrošnje
Wolfova 12
Ljubljana

---

zavarovalnica triglav, d.d.

največja slovenska zavarovalnica

REDNO ZAPOSLI

1. **Zavarovalne zastopnike za prodajo premoženjskih in osebnih zavarovanj za ožje in širše območje:**
   Mirne, Novega mesta, Trebnjega, Metlike, Črnomlja in Kočevja
2. **Zavarovalne zastopnike (svetovalce) za prodajo osebnih zavarovanj za širše območje:**
   Novega mesta, Trebnjega, Metlike, Črnomlja in Kočevja

OD VAS PRIČAKUJEMO:
* srednješolsko ali višješolsko izobrazbo
* starost od 21 do 35 let
* komunikativnost
* veselje do dela z ljudmi
* samoiniciativnost in iznajdljivost
* lastni prevoz

PONUJAMO VAM:
* ustvarjalno delovno okolje
* strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje
* samostojno in dinamično delo
* stimulativne zaslužke
* varno zaposlitev

Vaše cenjene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

Zavarovalnica Triglav d.d., OE Novo mesto
Novi trg 8, 8000 Novo mesto

ŠPORT

Gostoljubne domačinke

Posavski gimnastični troboj

KRŠKO - Gimnastično društvo RAIN Krško je v počastitev 100-letnice olimpionika Leona Štuklja v petek, 6. novembra, v telovadnici Osnovne šole Jurija Dalmatina v Krškem pripravilo ženski ekipni in posamični gimnastični troboj med ekipami deklic B-programa Gimnastične zveze Slovenije starih do 10 let. Nastopile so telovadke telovadnega društva Sokol iz Brežic, gimnastičnega društva Sevnica in gimnastičnega društva Rain Krško. V ekipnem delu tekmovanja je zmagala ekipa Sokola (Dučanovič, Galič, Hotko, Rožman in Fink) s seštevkom mnogoboja 138,00 točke; na drugo mesto se je uvrstila Sevnica (Bizjak, Topič, Ribič, Bizjak in Repše) z rezultatom 131,20 točke, tretje mesto pa je pripadlo ekipi Rain Krško (Stopar, Gerzina, Umek in Vajdič) s zbranimi 127,50 točke.

Med posameznicami je zmagala Sandra Dučanovič iz brežiškega Sokola, ki je v mnogoboju zbrala 34,80 točke, prejela pa je tudi najvišjo oceno tekmovalnega dne, 9,40 točke za sestavo na bradlji. Drugo mesto je osvojila Kaja Galič (Sokol) z rezultatom 34,70 točke in tretje mesto pa je osvojila njena klubska tovarišica Kaja Rožman z seštevkom 34,60 točke.

R. ZORKO

VODI REVOZ

NOVO MESTO - Na kegljišču Vodnjak se je začelo prvo ekipno prvenstvo novomeških kegljačev. Izidi 1. kola: Pfleiderer Novoterm - Vseh devet 6:2, Revoz : Krka 6:2, Peči Keramika : Panter 6:2. (N. G.)

Krka blesti v Koraćevem pokalu

Aeroportiju so se oddolžili za poraz v Rimu - Drugo mesto lahko izgubijo samo še teoretično - Savinjski Hopsi so jih doma premagali s trdo obrambo - Onemogočili Nakića

NOVO MESTO - Krki gre v pokalu Radivoja Koraća vse po načrtih oziroma celo bolje. Razen pričakovanega poraza v Rimu nizajo zmage in so na pragu uvrstitve v nadaljnje tekmovanje. Prejšnjo sredo so se pred blizu tisoč domačimi gledalci Rimljanom oddolžili za visok poraz v prvem kolu. Žal jim sredinega uspeha ni uspelo ponoviti v soboto na derbiju domačega prvenstva, ko je bila kljub njihovi dobri igri obramba Savinjskih Hopsov zanje pretrd oreh.

V prvem polčasu tekme 4. kola pokala Radivoja Koraća so Novomeščani vodili le na začetku (3:0), potem pa so vajeti v svoje roke vzeli Italijani, ki so krkašem v 8. minuti ušli za največ 9 točk, že v 12. minuti pa so se košem Nakića, ki je bil v novomeškem moštvu strelsko najbolj razpoložen in je dosegel večino košev, približali na eno samo točko razlike, kolikor je ta znašala tudi ob polčasu.

Matjaž Smodiš je takoj na začetku drugega polčasa s prostim metom izenačil. V nadaljevanju je bilo srečanje izjemno izenačeno, moštvi sta se menjavali v vodstvu vse do izida 52:53, ko so gostje nazadnje vodili, potem pa je Nakić z dvema zaporednima trojkama popeljal Novomeščane v vodstvo, ki ga niso več izpustili iz rok. Ko so po minuti odmora 6 minut pred koncem srečanja krkaši s 63:61 s serijo zadetkov tokrat izjemno razpoloženega Gruma vodstvo povišali na 72:61, so se Italijani tako rekoč predali. S to zmago so se Novomeščani po točkah izenačili z Rimljani in si s tem zagotovili najmanj drugo mesto v skupini M pokala Radivoja Koraća. Drugo mesto bi lahko izgubili le v primeru, če bi izgubili srečanji z Lovćenom v gosteh in z izraelskim Hapoelom doma in bi eno od teh moštev zmagalo tudi z Rimljani.

V soboto je Novomeščane v domači športni dvorani čakal derbi 11. kola domačega prvenstva s Savinjskimi Hopsi. Tekma med predstavnikoma velike četverice slovenske košarke je upravičila pričakovanja, saj je bila izenačena od začetka do konca. Obe moštvi sta očitno vse stavili na obrambo, saj je bil izid v peti minuti srečanja še vedno 4:1, v 13. minuti pa 9:16. Gostje so svoj sistem obrambe pripravili tako, da so skoraj povsem onemogočili prvega strelca novomeškega moštva Iva Nakića, ki je do polčasa zadel zanj izredno skromnih 6 točk. Tudi v drugem polčasu so gostje iz Polzele ob bučni podpori svoje navijaške skupine Hmelj boys z izjemnim garanjem v obrambi onemogočili Krkinim ostrostrelcem, da bi prišli do prostora za met. Sedem minut pred koncem so Novomeščani nazadnje vodili (48:46). Zadnja minuta srečanja se je začela z vodstvom gostov za tri točke (59:62), kar je bilo še dosegljivo, a je domačinom tokrat sreča obrnila hrbet. Kljub pomembnosti srečanja in izenačenosti moštev je tekma minila mirno brez nepotrebnih konfliktov, za kar je najbolj zaslužen najboljši slovenski sodnik Iztok Rems.

I. V.

RIMLJANI SO POKLEKNILI - Po visoki zmagi, ki so jo rimski košarkarji nad Novomeščani dosegli na domačem igrišču, niso pričakovali, da se jim bodo Dolenjci v svoji športni dvorani zoperstavili tako, da se bodo morali v Italijo vrniti sklonjenih glav. Tako je na tekmi z Rimljani preko njihovega prvega strelca, temnopoltega Turnerja, edinič na tekmi zadel nekoliko okorni 216 cm visoki Krkin velikan Patrik Meluš. (Foto: I. V.)

DEKLETA IZGUBILA

NOVO MESTO - Nogometašice novomeškega Radia Krka so v zadnjem jesenskem kolu doma izgubila s Senožetmi z 0:4. Z eno zmago in remijem so po prvem delu prvenstva na šestem mestu med osmimi akipami. Glede na to, da so se Novomeščanke zbrale šele pred tremi meseci in da nogometne veščine šele spoznavajo, je to lep uspeh, ki ga ni nihče pričakoval. V nedeljo, 15. novembra, ob 14. se bodo Novomeščanke v Brežicah v okviru pokalnega tekmovanja pomerile z našo najboljšo žensko nogometno ekipo Ilirijo.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

Pokal Radivoja Koraća, skupina M, 4. kolo - KRKA : AEROPORTI RIM 85:70 (35:36); KRKA: Jevtović 12 (4:7), Petrov 10 (4:6), Smodiš 7 (3:6), Grum 17 (1:2), Meluš 2 (0:2), Ščekić 3 (3:4), Nakić 34 (2:4); AEROPORTI: Obradović 12 (4:6), Ambrassia 13 (6:7), Turner 23 (6:7). Prosti meti: Krka 18:29, Aeroporti 22:32; tri točke: Krka 9:25 (Nakić 6, Petrov 2, Grum 1); Aeroporti 2:20; osebne napake: Krka 25, Aeroporti 24. **Lestvica**: 1. Aeroporti Rim 7, 2. Krka 7, 3. Galil Elyon 4, 4. Lovćen Cetinje 3.

Liga Kolinska, 11. kolo - KRKA : SAVINJSKI HOPSI 59:67 (25:31); KRKA: Jevtović 8 (2:6), Petrov 2, Smodiš 20 (6:11), Grum 8 (4:4), Nakić 13 (2:2), Ščekić 8 (0:1). SAVINJSKI HOPSI: Kobale 18, Jagodnik 15, Stević 15. Prosti meti: Krka 14:24, Savinjski Hopsi 15:20; tri točke: Krka 2:15 (Smodiš, Nakić), Savinjski Hopsi 2:7; osebne napake: Krka 21, Savinjski Hopsi 24.

Ostali izidi: Union Olimpija : Slovan 84:64, Triglav : Postojna 69:77, Helios : Pošta Maribor Branik 87:81, ZM Lumar Maribor : Loka Kava 59:68, Pivovarna Laško : Kraški Zidar 82:78.

LESTVICA - 1. 1. Union Olimpija 22, 2. Pivovarna Laško 21, 3. Krka 19, 4. Savinjski Hopsi 19, 5. Triglav 15, 6. Loka kava 15, 7. Pošta Maribor Branik 15, 8. Helios 15, 9. Postojna 15, 10. Slovan 14, 11. Kraški zidar 12. ZM Maribor Lumar 14. Krka se bo v soboto, 14. novembra, ob 20.30 pomerila s Pošto Maribor Branikom.

1. B SKL, 6. kolo - NOVA GORICA : KRŠKO 108:96 (56:48); KRŠKO: Mesič 35, Puntar 7, Ogorevc 6, Božič 6, Zaturoski 2, B. Rozman 25, Boh 4, Avsenak 11. LESTVICA: 1. Rogla Atras 12... 10. Krško 8. V sedmem kolu bo Krško v soboto, 14. novembra, igralo doma z Elektro.

ROKOMET

Evropski pokal mest - FLENSBURG : TREBNJE 32:25 (15:9); TREBNJE: Stojakovič 8, Blagojević 4, Šavrič 2, Bregant 1, Podbregar 2, Gradišek 3, Teržan 5. Povratno tekmo so Trebanjci odigrali v torek prev tako v Nemčiji.

1. SRL, 6. kolo - ANDOR : AFP DOBOVA 25:26 (13:8); AFP DOBOVA: Begovič 1, Simonovič 5, Deržič 3, Urbanč 1, Vučič 4, Kukavica 7, Kranjc 4.

PRULE 67 - TREBNJE 22:17 (10:6); TREBNJE: Torlo, Mežnaršič, Ojsteršek, Stojakovič 3, Blagojevič 3, Šavrič 2, Bregant, Podbregar 2, Hribar, Gradišek 1, Žitnik, Teržan 6 (2).

CELJE PIVOVARNA LAŠKO: KRŠKO 38:20 (16:9); KRŠKO: Medved, Brili, German 5 (1), G. Božič 4 (1), Potočnik 1, Martinčič 3, Pinterič 1, Deržič 3, Šebek 2, Belak 1.

Ostali izidi: Prevent : Radeče 30:23, Termo : Izola 25:16, Gorenje : Slovan 27:27; Lestvica: 1. Celje P. Laško 10, 2. Prevent 9, 3. Trebnje 8, 4. Gorenje 8, 5. Prule 67 8, 6. Radeče 6, 7. Slovan 6, 8. Termo Š. Loka 6, 9. AFP Dobova 5, 10. Izola 3, 11. Krško 3, 12. Andor 0. V sedmem kolu bo v soboto, 14. novembra, AFP Dobova igrala doma s Termom, Trebnje z Andorjem in Krško s Prulami 67.

1. A SRL, ženske, 6. kolo - JELOVICA : GRAMIZ 26:18 (12: 8); LESTVICA: 1. Robit Olimpija 12, 2. Krim Electa 10, 3. Juteks Žalec 8, 4. Izola 7, 5. Gramiz Kočevje 6 itd.

NOGOMET

2. SNL, 13. kolo - ŽELEZNIČAR (Maribor) : ELAN 8:0 (3:0). Lestvica: 1. Pohorje 31... 8. Elan 18 itd. V 14. kolu se bo Elan v nedeljo, 15. novembra, doma pomeril z zadnjeuvrščenim trboveljskim Rudarjem.

ODBOJKA

1. DOL, ženske, 5. kolo - TPV NOVO MESTO : INFOND MELTAL 2:3 (-9, 13, -14, 12, -10); **Lestvica**: 1. Infond Meltal 8, 2. HIT Nova Gorica 8, 3. TPV Novo mesto 8, 4. Marsel Ptuj 6, 5. Kemiplas Koper 4, 6. Špecerija Bled 2, 7. ZM Ljutomer 2, 8. Šentvid 2, 9. Krim 2. V šestem kolu bo TPV v soboto, 14. novembra, igral v gosteh s Šentvidom, že sinoči pa so Novomeščanke igrale doma z HIT-om Novo Gorico.

1. DOL, moški, 5. kolo - Krka Novo mesto : Pomgrad 0:3 (-8, -7, -6); Žužemberk : Titan Kamnik 0:3 (-10, -7, -7). **Lestvica** - 1. Titan Kamnik 10, 2. Fužinar 8, 3. Stavbar IGM 6, 4. Pomgrad 6, 5. Salonit Anhovo 6, 6. ELVO Bled 6, 7. Olimpija 6, 8. Žužemberk 2, 9. Šoštanj Topolšica 0, 10. Krka Novo mesto 0. V 6. kolu bo Krka v soboto, 14. novembra, igrala v gosteh s Šoštanjem Topolšico in Žužemberk prav tako v gosteh z Olimpijo.

KEGLJANJE

1. liga, ženske - ADRIA CONVENT : KOČEVJE 6:2; **2. liga - ženske, zahod** - SLOVAN : TREBNJE 6:2; **vzhod** -SREMIČ KRŠKO : IMT 5:3; **moški, zahod** - RIBNICA : KOČEVJE 3:5; **vzhod** - RUDAR ČRNOMELJ : KOVINOTEHNA 2:6; **3. liga, moški, vzhod** - BREŽICE : KOROTAN 2:6, PETROL : SREMIČ KRŠKO 4:4.

Bank@Net

Vaše zasebno bančno okence

http://www.nkbm.si

Bank@Net *Nove KBM d.d.*

Vaše zasebno bančno okence je odprto takrat, ko ga potrebujete - tudi če je to sredi noči. Najdete ga običajno čisto blizu, po navadi za svojo delovno mizo. Potrebnih je le nekaj klikov z miško in že ste v banki. Videli boste, da vam lahko ***elektronsko bančništvo*** Nove KBM d.d. v marsičem olajša vsakdan.

Nova KBM

Vaš denar. Vaša banka.

Trebanjci v Nemčijo brez utvar

Rokometaši Trebnjega so obe tekmi z vodilnim nemškim moštvom igrali v Nemčiji - Pred tem že drugič letos izgubili v Ljubljani - Dragocena zmaga Dobovčanov

Trebanjcem je žreb v evropskem pokalu mest namenil najtežjega nasprotnika, vodilno moštvo nemške prve lige Flensburg - Handewitt. Zato si v najboljšem dolenjskem moštvu niso delali utvar o morebitni zmagi in so sprejeli predlog, da obe tekmi odigrajo kar v Nemčiji, s čimer so prihranili tudi precej denarja. Trebanjci se brez prvega moža moštva, še vedno poškodovanega Janija Likavca, že na prvi tekmi Nemcem niso mogli resneje upirati. Srečanje je bilo izenačeno le v uvodnih minutah prvega polčasa do izida 2:2, ko pa so domačini povedli s 5:2 in si do konca polčasa prigrali šest zadetkov prednosti (15:9), je bil zmagovalec odločen. Trebanjci so se domačinom kasneje sicer približali na 19:21, izkazala sta se predvsem Nenad Stojakovič in Rok Tržan, a je bilo to tudi vse. Povratno tekmo sta moštvi odigrali v torek.

Očitno so bili Trebanjci z mislimi že v Nemčiji ali pa jih je v sen zazibala zgodovinska zmaga nad Pivovarno Laško, sicer prejšnjo sredo v Ljubljani ne bi tako zlahka prepustili zmage Prulčanom, ki so že drugo ljubljansko moštvo, ki je v novi sezoni ugnalo Trebnje. Na začetku prigrane prednosti (4:2) domačini do konca polčasa niso izpustili iz rok, Na začetku drugega polčasa so Trebanjci z delnim izidom 4:0 izenačili na 10:10, a so potem spet popustili in tekmo izgubili.

Dobovčani so si dragoceno zmago nad Andorjem v Hrpeljah z zadetkom Dejana Vučiča zagotovili šele v zadnji minuti tekme, čeprav so srečanje precej bolje začeli domačini. Krčani se niso mogli resneje upirati niti pomlajeni postavi Celjske Pivovarne Laško, ki se je pripravljala na svojo prvo tekmo evropske lige.

V sedmem kolu igrajo oba posavska in dolenjski prvoiligaš doma. Trebanjci se bodo proti zadnjeuvrščenemu Andorju lahko nekoliko spočili in po treh zaporednih porazih spet izdatno zmagali, težje delo bo imela AFP Dobova, ki bi, če se želi utrditi na sredini lestvice, s škofjeloškim Termom morala zmagati, medtem ko bi morali imeti Krčani poleg dobrega dne za zmago nad Prulami 67 tudi precej sreče.

MALO JE MANJKALO - V soboto so Novomeščanke in Mariborčanke dokazale, da sta TPV in Infond Meltal letos najboljši ekipi v ligi, tako dobre ženske odbojke in izenačenega srečanja, polnega preobratov, pa v novomeški športni dvorani že dolgo ni bilo videti. V novomeški vrsti tokrat ni bilo slabe igralke, če pa bi imela Jana Vernig (na sliki po udarcu mimo mariborskega bloka) ob sebi vsaj še eno enakovredno tolkačico, bi zmaga zagotovo ostala doma. (Foto: I. V.)

Žužemberčani presenetili

Prehitro popustili

ŽUŽEMBERK - Odbojkarji Žužemberka so imelu minulo soboto v gosteh vodilno in do sedaj še neporaženo moštvo prvoligaške lestvice, kamniški Titan, ki je prišel v Suho krajino brez poškodovanega Ribiča, a so imeli Kamničani srečo, saj so naleteli na popolnoma nerazpoložene domačine, ki se razen v prvem nizu gostom niso resneje upirali. V prvem nizu so Žužemberčani zaigrali izvrstno in goste presenetili z vodstvom 10:8, potem pa so Kamničanom dovolili, da so s sedmimi zaporednimi točkami niz odločili v svojo korist.

V drugem in tretjem nizu so Žužemberčani storili preveč napak na mreži in pri začetnih udarcih, da bi se lahko enakovredneje kosali s Kamničani, ki so nerodnosti Suhokranjcev izkoristili in osvajali točko za točko.

D. PUCELJ

KAKO POSLOVNO KOMU

Prvih sto let Novomeščana Leona Štuklja

Na današnji dan pred natanko sto leti se je v Novem mestu rodil Leon Štukelj, najuspešnejši slovenski športnik vseh časov, ki se je z zlatimi črkami zapisal v zgodovino olimpizma in svetovne gimnastike

Leon Štukelj se še vedno dobro spominja svoje srečne mladosti v Novem mestu, kjer je končal ljudsko šolo in gimnazijo, po kateri se je odločil za študij prava. Pravniški poklic ga je leta 1927 zanesel v Maribor, kjer je dobil mesto sodnika, si ustvaril družino in kjer živi še danes, čeprav se še vedno čuti Novomeščana.

S telovadbo se je srečal že kot deček pri novomeškemu Sokolu, na svoj veliki talent pa je očitno opozoril že v gimnazijskih letih. Tudi po prvi svetovni vojni je vadil pri novomeškem Sokolu, leta 1922 pa ga je dr. Viktor Murnik povabil na priprave izbrane jugoslovanske vrste za 7. tekmo Mednarodne telovadne zveze v Ljubljani, ki je kasneje prerasla v svetovno prvenstvo. V Ljubljani je Štukelj dosegel imenitne uvrstitve, saj je bil prvi na bradlji, drogu in krogih, drugi na konju z ročaji ter v plavanju in tretji v skoku v višino. Ljubljansko tekmovanje je bila prva stopnička na njegovem izjemno bogatem sprehodu po svetovni telovadni sceni.

V naslednjih letih je kot član jugoslovanske reprezentance sodeloval na olimpijskih igrah v Parizu 1924, Amsterdamu 1928 in Berlinu 1936 in po ljubljanskemu še na treh svetovnih prvenstvih (Lyon, Luksemburg in Pariz). S svojih sedmih velikih tekmovanj je prinesel osem zlatih, štiri srebrne in pet bronastih. Če bi veljala sedanja pravila, bi bilo njegovih medalj še več, saj so sprva podeljevali le medalje v mnogoboju, ki je nekaj časa obsegal tudi plavanje, tek in suvanje krogle ter plezanje po vrvi. Svojo zadnjo medaljo, srebrno na krogih, je osvojil na olimpijskih igrah v Berlinu leta 1936 pri 38 letih, potem pa je olimpijski tok prekinila druga svetovna vojna, med katero je Štukelj iz Maribora, kjer si je ustvaril družino, pribežal v rodno Novo mesto ter se tako izognil deportaciji.

Po drugi svetovni vojni pri tedanjemu režimu ni bil ravno priljubljen in je bil med drugim v političnem procesu obsojen in zaprt, s čimer se je moral za vedno posloviti tudi od sodniškega poklica. Ivo Kuljaj v svoji pred kratkim izdani knjigi Ave, triuphator! ugotavlja, da gre iskati vzroke v dejstvu, da je Štukelj vse svoje velike uspehe dosegel za časa stare Jugoslavije, s tem pa se komunistični režim pač ni mogel hvaliti oziroma je bilo zanj primernejše, če njegove uspehe enostavno zamolči.

POZDRAV ŠTUKLJU IZPOD KAPITLJA - Takole je novomeška mladež skupaj z znanimi športniki med snemanjem videospota skladbe 100 pomahala Leonu Štuklju. Med množico lahko prepoznamo Simona Hočevarja, Gregorja Komca, Alenko Bikar, Rebeko Koncilija, Jano Vernig, Igorja Primca in Gorazda Štanglja. (Foto: I. V.)

Leon Štukelj

Za komunistično oblast sta bili moteči tudi priznanji kralja Aleksandra, ki je Štuklja leta 1924 po olimpijskih igrah v Parizu in leta 1928 po olimpijskih igrah v Amsterdamu odlikoval z redom sv. Save V. oz. IV. stopnje. Precej pogumno za tiste čase ga je že leta 1968 tako rekoč rehabilitirala Skupščina občine Novo mesto, ki mu je podelila častno občanstvo. Širša javnost je zanj dokončno izvedela leta 1987, ko ga je predsednik mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch odlikoval z olimpijskim redom - L'Ordre Olympique.

V času samostojne Slovenije je Leon Štukelj postajal vse bolj zanimiv ne le za javnost, pač pa tudi za politike, ki kar tekmujejo, kdo se bo lahko večkrat pojavil v njegovi družbi. Leon Štukelj je čez noč postal blagovna znamka, ki si jo mnogi želijo izkoristiti. Zanimivo je, da vse življenje skromnega moža, ki ga je slava po dolgih letih anonimnosti spet obsijala v visoki starosti, vse to sploh ne moti. "Če to koristi državi, je tako prav," je dejal pred kratkim.

IGOR VIDMAR

Ko na ledu zavre kri

Ali moramo biti res ponosni na slovenske hokejiste, da so se tako dobro mikastili z Ukrajinci?

Slovenski hokejski navdušenci so konec minulega tedna res prišli na svoj račun, še posebej v nedeljo zvečer v zadnji tretjini tekme, ki ni odločala o ničemer razen o prestižu. Gledalci v že povsem odsluženi legendarni dvorani Tivoli in tisti pred televizijskimi sprejemniki so videli res dober hokejski pretep, kakršnega na naših tleh še ni bilo. Naši in Ukrajinci so se v skladu z nepisanimi hokejskimi pravili mikastili, da jih je bilo veselje gledati, posledica njihovega ravsa pa je bilo rekordnih 233 minut kazni, kar je menda kar svetovni rekord.

Pretepi so v hokeju del folklore, brez klufut, brc, spotikanja, nabadanja na komolce, žokanja v trebuh, boksanja in drugih vrst udarcev ne gre niti pri nogometu, rokometu in košarki, le pri odbojki, kjer ekipi loči mreža, so gledalci prikrajšani za tovrstno popestritev športnih bojev. Ali so za to krivi sodniki, ki izgredov ne preprečijo ali kaznujejo dovolj strogo, ali trenerji, ki igralce celo nagovarjajo h grobi igri, ali igralci sami, ki ne znajo krotiti čustev? Morda pa za vsem tem stojijo gledalci, ki jih ob športno igrišče ne zvabi le plemenita igra, ampak od akterjev zahtevajo tudi kri?

Zanimivo je, da tokratnega hokejskega izgreda nihče ni javno obsodil, kaj šele, da bi kdo poskušal kaj narediti, da v prihodnje ne bi več prihajalo do česa podobnega. Nasprotno, televizijski in drugi komentatorji so celo hvalili slovenske hokejiste, kako dobro so se držali in kako so Ukrajincem pokazali, kdo je v Tivoliju gospodar na igrišču. Zgledi vedno vlečejo, še posebej slabi, in naj se nihče ne čudi, če bo podobno pretepanje postalo reden pojav na slovenskih športnih igriščih in če se bo slovenskih športnikov prijel sloves pretepačev. *I. VIDMAR*

Športniki pojejo Leonu Štuklju

Prva jakostna skupina slovenskih športnikov je v Novem mestu posnela pesem in videospot kot darilo svojemu vzorniku ob jubileju - Predlog Igorja Primca

NOVO MESTO - Kot se je v uvodu pesmi izrazil znani televizijski športni komentator Igor E. Bergant, je prva jakostna skupina slovenskih športnikov zapela svojemu svetlemu vzorniku Leonu Štuklju. Skupina 42 slovenskih športnikov, med katerimi je bila večina najbolj znanih in najuspešnejših, je cel prejšnji teden v novomeškem studiu Luca snemala skladbo, posvečeno 100. rojstnemu dnevu Leona Štuklja, v ponedeljek pa so športniki skupaj z novomeškimi osnovnošolci pod Kapitljem posneli še videospot.

Slovenski športniki so z veseljem sprejeli povabilo Igorja Primca in so se, če so le imeli čas, prejšnji teden zglasili v studiu Tomaža Borsana. V rapovski skladbi, ki bo izšla na zgoščenki skupaj z več športu posvečenimi pesmimi, boste lahko slišali znanega smučarja Jureta Koširja, atlete Brigito Bukovec, Alenko Bikar, Jureta Rovana, jadralca Matjaža Čopija in Mitjo Margona, košarkarja Jureta Zdovca in Matjaža Smodiša, telovadca Aljaža Pegana in Mitjo Petkovška, kolesarje Gorazda Štanglja, Branka Filipa, Roberta Pintariča, rokometaša Uroša Šerbca in Romana Pungartnika, smučarsko tekačico Andrejo Grašič, odbojkarici Jano Vernig in Rebeko Koncilija, veslača na divjih vodah Andraža Vehovarja in Simona Hočevarja pa daljinsega plavalca Martina Strela, ki ima že glasbene izkušnje, saj je učitelj kitare in je pred leti z njo spremljal tudi New Swing Quartet. Seveda je zapel tudi pobudnik snemanja Igor Primc, ki je v mladih letih igral trobento in svoje gimnazijske sošolce zabaval z ansamblom Lederbend.

I. V.

• Besedilo pesmi slovenskih športnikov, posvečene Štukljevemu jubileju z naslovom 100 so napisali Jure Košir, Žan Ljubljanski, Sašo Djukič, Tomaž Borsan pa je poskrbel za primerno melodijo. Sprva so želeli, da bi bila pesem in videospot predstavljena na slavnostni akademiji v Šmihelu, a se to ne bi vklopilo v koncept režiserja Matjaža Bergerja, pač pa naj bi del videospota zavrteli nocoj v dnevniku Televizije Slovenija. Izkupiček od prodaje zgoščenke bo namenjen pripravam športnikov invalidov za njihove olimpijske igre v Sidneyju leta 2000.

ZBRALI ŠPORTNIKE, DA SO ZAPELI - Na misel, da bi slovenski športniki Štuklju ob pomembnem jubileju podarili pesem, je prišel novomeški olimpijec Igor Primc, da je do tega res prišlo, pa so poskrbeli Igorjevi prijatelji Matej Zoran (levo), ki vodi projekt, Sašo Djukič (desno od Igorja), ki je zadevo režiral in naredil scenarij, in lastnik studia Luca Tomaž Borsan (desno). (Foto: I. V.)

TUDI V ŠPORTU GOVORIMO SLOVENSKO

Večina športnih panog je k nam prišla iz tujine, z njimi in njihovimi pravili pa so v naš jezik vdrli tudi tuji izrazi, ki smo jih pogosto kar prevzeli. Predvsem je to očitno pri novih športnih panogah. Razveseljuje predlog Športne unije Slovenije (unija - združenje), ki se je tujki v svojem imenu navkljub lotila skrbi za čistejši slovenski jezik v športnem izrazoslovju. Ljubiteljem lepe slovenščine in poznavalce športa vabijo, da na Športno unijo Slovenije sporočajo izraze, ki bi lahko nadomestili tujke v športnem imenoslovju. Čeprav ugotavljajo, da so se nekatere tujke že zelo udomačile, ne želijo vreči puške v koruzo. Tokrat predlagajo, da prevedete in priredite naslednja izraza oziroma imeni s področja aerobike: body shaping, kick box step. Predloge pošljite do 20. novembra na naslov: ŠUS, Tabor 14, Ljubljana. Tri najboljše predloge bo ŠUS nagradil z revijo FIT.

VODI DOSD

NOVO MESTO - Po prvih dveh kolih novomeške rekreacijske lige v odbojki s štirimi točkami in brez izgubljenega niza vodi Dosd, z dvema zmagama in enim izgubljenim nizom pa mu sledita moštvi Festival Novo mesto in Zgage.

VODIJO NOGOMETAŠI REGRČE VASI

NOVO MESTO - Po devetem kolu prve novomeške občinske rekreacijske malonogometne lige s šestimi zmagami in dvema porazoma vodi Regrča vas, na vrhu drugoligaške razpredelnice je moštvo Dual ekspres Bela cerkev, v 3. A-ligi vodi Gradbeništvo Klanfar, v 3. B ligi pa Eldorado. V štirih ligah nastopa kar 42 moštev. Izidi 9. kola 1. lige: Bajer Euro C.A.T. : Črček Podljuben 1:1, Klub Vida : Regrča vas 1:3, Soboslikarstvo Rus : Elfis elektroinstalacije 0:1, Plastoform Šmarjeta : Koala Straža 1:2, Kaval Brusnice : Parketarstvo Cesar 2:2; vrstni red: 1. Regrča vas 18, 2. Elfis 14, 3. Bajer 12, 4. Park. Cesar 12, 5. Koala Straža 11, 6. Črček Podljuben 11, 7. Kaval Brusnice 10, 8. Soboslik. Rus 10, 9. Plastoform Šmarjeta 7, 10. Klub Vida 6.

ŠAH V ŠENTRUPERTU

ŠENTRUPERT - Šahovski klub Trebnje bo ob otvoritvi Doma kulture v Šentrupertu v nedeljo, 15. novembra, pripravil šahovski turnir, na katerem bodo sodelovali šahovski klubi iz Sevnice, Trebnjega, Novega mesta, Krmelja in Krškega.

Športu se nasmihajo lepši časi

Z izgradnjo prepotrebne večnamenske športne dvorane v Kočevju naj bi pričeli prihodnje leto v jeseni - Še letos na razpis - Kako bo občina zagotovila svoj delež, še ni dorečeno

KOČEVJE - Če bo šlo vse po načrtih, bodo v Kočevju prihodnje leto v jeseni pričeli graditi prepotrebno novo športno dvorano. Do velikosti telovadnice za potrebe gimnazije bo izgradnjo financiralo ministrstvo za šolstvo in šport, razliko do večnamenske športne dvorane s 600 sedeži pa kočevska občina.

V kočevski občini trenutno deluje 57 športnih društev, med katerimi jih je 29 članov občinske Športne zveze, aktivnih pa je tudi kar 20 rekreativnih skupin. S športnimi aktivnostmi se tako ukvarja preko 2.000 ljudi, skupaj s šolsko mladino pa celo preko 4.000. Vendar imajo vsi skupaj na voljo za tekme, treninge, rekreacijo in telovadbo le dva pokrita športna objekta - telovadnici. Med 11 klubi, ki gojijo tekmovalni šport, so zato v najslabšem položaju rokometaši in rokometašice, ki pa so, kljub temu da trenirajo in odigrajo večino tekem "doma" v sosednji ribniški občini, moški sicer v 2., ženske pa v 1. A državni ligi. Z izgradnjo načrtovane športne dvorane v velikosti, ki bo ustrezala merilom za organizacijo tudi mednarodnih rokometnih in odbojkaških tekem, bi zato največ pridobila kočevski rokomet in odbojka, vendar bi pridobili tudi košarkarji, nogometaši in ne nazadnje tudi kočevski namizni tenis, ki je deloma tudi zaradi dolgoletnih težav s prezasedenestjo obstoječih prostorov za vadbo, izpadel iz 1. lige.

V občini se teh težav zavedajo, zato bodo poskušali, kot pravi župan Janko Veber, investicijo še letos prijaviti na razpis ministrstva za šolstvo in šport, da bi prišli v program za prihodnje leto. Elaborat o ekonomski upravičenosti izgradnje športne dvorane so že naredili, potrebno pa bo urediti še nekaj dokumentov, da bodo lahko izdali lokacijsko odločbo, ki bo podlaga za projekt in ta nato za pridobivanje sredstev. Izdelana idejna zasnova pa je že podlaga za program sofinanciranja, zato, kot pravi Veber, bi gradnjo lahko pričeli že prihodnje leto v jeseni. Na kakšen način bo občina pridobila potreben denar za zagotovitev svojega deleža, v tem trenutku še ni določeno.

M. LESKOVŠEK-SVETE

MLADI MOTOKROSISTI V STRANSKI VASI

SEMIČ - Na nekoliko spremenjeni stezi za motokros v Stranski vasi pri Semiču so se zadnji dan oktobra v treh kategorijah pomerili mladi motokrositi. V razredu do 50 ccm je zmagal domačin Marko Ogulin nad Teom Urbasom in Dejanom Pibrom. V razredu do 60 ccm je zmagal Nejc Pandur iz Šentvida pri Stični nad Martinom Urevcem in Jernejem Irtom, medtem ko so bili v rszredu do 80 ccm, kjer se je pomerilo kar 16 tekmovalcev, najhitrejši Damjan Tržan, domačin Dejan Ogulin in Matevž Irt, člana Fun športa iz Krškega Nik Rovan in Boštjan Ocvirk pa sta osvojila četrto in peto mesto.

METLIČANI ZAČELI

METLIKA - Minulo soboto so metliški nogometaši igrali tekme prvega kola občinske zimske nogometne lige, ki jo prireja tamkajšnja športna zveza. 13 moštev bo v naslednjih treh mesecih odigralo 12 kol. Tekme bodo v telovadnici metliške osnovne šole vsako soboto ob 15. uri. Izidi 1. kola - Pinot : Suhor 3:1, Big Boss : Kompare Gradac 3:1, Lokvica : Rosalnice 5:2, Krokar : Slamna vas Svip 3:1, Okrepčevalnica Kučar : Hami 10:1.

PRIMC IN MAKŠETOVA

ŠMARJETA - V petek, 6. novembra, so na osnovni šoli v Šmarjeti pripravili občinsko šahovsko prvenstvo za mlajše dečke in deklice. Sodelovalo je 56 šahistov in 24 šahistk, kar je največ v zadnjih letih. Med dečki je zmagal Miha Primc (Center Novo mesto) nad Markom Pucljem (Grm) in Berinom Karamehićem (Šmihel), med deklicami pa Katarina Makše nad Jano Kolenc in Marino Aščič (Vse Mirna Peč).

Šport iz Kočevja in Ribnice

• KOČEVJE - V šestem krogu 1. državne lige so rokometašice Gramiza nepričakovano, a povsem zasluženo izgubile tekmo proti borbeni ekipi Jelovice. Novinke v ligi so igrale sproščeno in učinkovito, Kočevke pa so povsem odpovedale. Edina svetla točka v ekipi Gramiza je bila Mira Dragičević, ki je dosegla 7 zadetkov, izjemno slab večer sta imeli obe vratarki.

• RIBNICA - V derbiju 5. kroga v 1. B ligi so Ribničani zasluženo premagali ekipo Šmartnega. Čeprav so nastopili brez Hojča in Ilca, so gostitelji po medlem začetku v nadaljevanju zadetke dosegali kot po tekočem traku. Izjemno razpoložena vratarja Sašo Kersnič in Boštjan Grm sta omogočila tekočo igro svoji ekipi. V 45 minuti so Ribničani povedli z 19:10, gostje pa so se vdali.

• RIBNICA - Rokometaši Grče so tudi v petem krogu v 2. ligi zmagali. Tokrat so z odlično igro v 2. polčasu povsem nadigrali nerazpoložene rokometaše Mokrca z Iga.

• KOČEVJE - Po dveh zaporednih porazih na domačem terenu so košarkarji Snežnika osvojili točke. V ne preveč kakovostni tekmi so premagali Porotrož s 76:58.

• KOČEVJE - V petem krogu v 2. državni ligi so odbojkarji Kočevja izgubili proti mariborskem Granitu z 0:3.

• KOČEVJE - Na kvalifikacijskem plesnem turnirju v latinskoameriških in standardnih plesih v Kranju so v konkurenci 200 parov nastopili tudi tekmovalci iz Kočevja. Blaž Bižal in Jasmina Arko sta v latinskoameriških plesih zasedla 4. mesto. Tilen Bižal in Kristina Radanovič sta v standardnih plesih osvojila 6. mesto, v latinskoameriških plesih pa sta bila druga. To jima je zadostovalo, da sta se uvrstila v višji kakovostni razred. V članski konkurenci sta v standardnih plesih Jasmina Arko in Aleksij Arko osvojila drugo mesto.

M. GLAVONJIĆ

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

• PUCELJ MED ZMAGOVALCI BARCELONE - Na teniškem turnirju ETA evropskih regij v Barceloni je v slovenski izbrani vrsti igralcev do 14. leta nastopil tudi član novega kluba Krka Teniški center Otočec - Tadej Pucelj. Slovenija je na turnirju tudi po njegovi zaslugi zmagala.

• TURNIR ZA ČLANE - V soboto, 7. novembra, so v teniškem centru Otočec prpravili tradicionalni teniški turnir za člane centra, na katerem je v treh skupinah nastopilo 27 tenisarjev. Med gospodi nad 40. letom je zmagal Franc Frelih iz Šentruperta, ki je po kar dveh urah izenačenega boja šele v tie braeku z 9:8 ugnal Cirila Ribičiča. Med damami je zmagala Marinka Gregorčič, med gospodi do 40. leta pa je lopar najspretneje vrtel Primož Bende. Naslednji turnir za člane Teniškega centra Otočec bo predvidoma spomladi. Na sliki z leve: vodja TC Otočec Dušan Hočevar, poraženec finala Ciril Ribičič in zmagovalec med starejšimi gospodi Franc Frelih s pokalom.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Odgovori, popravki in mnenja"*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Halo, tukaj bralec Dolenjca

Dol. list št. 44, 5. novembra

Nesojeni kamen spotike

Obupen strah pred zamajanim stolčkom izzove besno iskanje sredstva za poskus javnega izničenja nevarno sposobnega nasprotnika. Opolzko nizkoten in predvsem neargumentiran napad na osebnost pa je že znano obrambno sredstvo, ki pa je nedvomno nasprotniku samo podana lestev, s pomočjo katere bo v javnosti glas o njem še močnejši.

Povsem zgrešeno in obenem hudo nevarno tarčo za popluvanje pa si je izbral g. Rudi Vlašič iz Metlike, ki se je oglasil v 44. številki Dolenjskega lista pod rubriko Halo, tukaj je bralec Dolenjca in neargumentirano oklevetal Marijo Nemanič, po poklicu profesorico slovenščine, diplomirano etnologinjo in kulturno antropologinjo, ki je prav zares žena sedanjega kandidata za župana občine Metlika g. Jožeta Nemaniča, dipl. inž.. Precej neuk in moralno izprijen pa mora biti ta, ki zasebne in ‚svete' reči enači s političnopropagandnimi. Kot ženi zakonskega moža so mi zaupane skrbi, ki so očitno nekaterim tuje. Nihče nima pravice posegati v zasebno življenje moje družine in javno navajati mojih dolžnosti do moža ter me navsezadnje neposredno kritično primerjati z ženo drugega kandidata.

Za ‚kopitarjevo' sodbo o izdani zgibanki, ki je bila izrečena v Vlašičevem besedilu, pa moj strokovni naslov zahteva strokovno pojasnilo. Kadar razdelimo napake slovenskega jezika po jezikovnih ravninah, posamezna zahteva dodan ustrezen primer iz konkretnega besedila, sicer je vse skupaj prazno mlatenje slame. Iz vaš trditve sodeč (govor je namreč o ‚slogovnih napakah in nerodnih izrazih', kar je strokovno opredeljno s skupnim izrazom slogovna zaznamovanost besedila.), pa je razvidno roganje preprostemu slogu jezika, ki ima namen nagovoriti ljudstvo. SSKJ (SAZU, 1994) razlaga besede, njene pomene v zvezi ali stavku s pomočjo sedmih kvalifikatorjev, ki govorijo tudi o njeni slogovni uvrstitvi. Glede slovničnih napak, ki prav tako niso konkretno navedene, naj Vas opozorim, da so dvoje narave, in sicer: skladenjske in oblikoslovne, nikakor pa pod isto ravnino jezika ne spadajo pravopisne napake, ki ste jih v svoji izjavi celo pozabili omeniti. Seveda je jasno, da so tiskarski škratje na delu v vsakem besedilu, sploh pa, če gre za drugi prepis sestavljenega besedila. Naključje pa je hotelo, da je ravno v krajšem prispevku v Dolenjskem listu, ki je hotel očrniti mene in mojo družino, tiskarski škrat precej ponagajal.

Za nameček še to. G. Vlašič si drzne javno komentirati moj strokovni naslov, kjer je pokazal svojo splošno nerazgledanost nad možnostmi današnjega šolanja na univerzitetnih ustanovah, in se pri tem izrazi ne le nerodno, pač pa nepravilno. Sicer pa težko prisluženega kruha ne bom skrivala, ker mi pošteno življenje pomeni več kot lahkotno, brezciljno in nevoščljivo podtikanje lažnih podatkov o očitno ‚pomembnih' ljudeh za dosego svojega željenega imena. Najvažneje pa je, da moževo kandidaturo podpiram s svojo srčno kulturo, ki mu bo v predvolilnem boju in na samih volitvah nepogrešljiva hrana in neprimerljivo pomembnejša od vsakega komentiranja jezikovnih napak. Spoštovane volilke in spoštovani volilci bodo od župana zahtevali modre presoje, pametne odločitve in premišljene poteze pravične oblasti. Za kvaliteten pouk slovenskega knjižnega jezika pa bo nedvomno urejeno v pristojnih ustanovah naše občine.

G. Vlašič, vam je sedaj jasno, da ste zajeli daleč od bistva in obenem dvignili prah, ki se bo sesul na...

MARIJA NEMANIČ
Božakovo

Istra benz bo odprl servis

Dol. list št. 41, 15. oktobra

Spričo netočne in neresnične izjave vodje projekta Bencinski servis - Trebnje g. Bojana Rometa v zvezi z rokom odprtja servisa, objavljene pod zgoraj navedenim naslovom, smo primorani javnost seznaniti z dejanskim načinom poteka in izvedbo rekonstrukcije regionalne ceste na območju servisa v obrtni coni.

Naše podjetje izvaja rekonstrukcijo regionalne ceste R 326/1162 v skladu s tripartitno pogodbo, sklenjeno med MPZ DRSC - občino Trebnje - Rekon, d.o.o., podpisano dne 2.6.1998 z rokom dokončanja 125 koledarskih dni od dneva uvedbe v delo. Dne 26.8.1998 smo bili vpeljani v delo, kar pomeni, da je rok dokončanja naših pogodbenih del 29.12.1998.

Moramo poudariti, da pri izvajanju naših pogodbenih del nismo nikoli in z ničimer onemogočali podjetja Kostak, d.o.o., kot glavnega izvajalca del na bencinskem servisu niti kogarkoli drugega, da ne bi mogli v roku dokončati svojih del na objektu. Prav nasprotno. Smatramo, da je bilo sodelovanje zgledno - na nivoju.

Na osnovi navedenih argumentov smo prepričani, da takšna izjava vodje projekta g. Bojana Rometa pomeni tipično zavajanje javnosti, hkrati pa tudi neupravičeno zvračanje krivde za nepravočasno odprtje servisa na naše podjetje.

MILAN ROJEC
direktor Rekona

"Osvetlitev" neke gonje

Dol. list št. 44, 5. novembra

Odprto pismo Marjanu Podobniku

Ko sem že mislil, da imam v politiki svojega favorita in svojo stranko, se je zopet vse sesulo v nič. Najprej sem kot star demokrat gojil iluzije, da je SKD stranka, ki bo v slovenskem političnem življenju prevzela iniciativo in poskrbela za vprašanje vrednot v najobčutljivejšem delu življenja - v politiki.

Ko je že vse kazalo, da ji bo uspelo, je trebanjski čebelar leta 1995 zajahal rdečo kobilo in od tistega trenutka naprej igra samo še klovna. Njegova stranka, ki jo vodijo razni "zgubidani", pa je daleč od vrednot, in kar naredijo, je vse večji cirkus, ki mu dirigira slavni bojevnik Janez Janša.

Potem so se zgodile volitve 1996 in zmaga SLS na desni, pa me je ponovno navdalo upanje. Mladi, pošteni, toda neizkušeni. Bolj kot sem vas opazoval, dragi podpredsednik vlade, bolj se mi je dozdevalo, da položaju niste kos. Da ste to, kar se je izkazalo v virmanskih aferah, pa si v sanjah nisem mislil. A mojih presenečenj še ni konec. Tri tedne pred volitvami zvem, da se odpovedujete oblasti tudi v MO Novo mesto. Zatajite svojo kandidatko za županjo in brez kančka sramu podprete kandidata LDS, ki ga je stranka že pred štirimi leti neuspešno kandidirala. Da je mera polna, ga podpira še ĐESUS, ki je rdeč kot paradajz, in seveda komunisti. Pa smo tam: torej vi in vaša SLS niste desna stranka, ste le karikatura desnice, ki se kar tako za šalo speča z liberalci. Mi lahko razložite, kako je mogoče združiti v enem kandidatu toliko različnih programov: liberalnega, komunističnega in konzervativnega? Kako boste svojim članom in volilcem obrazložili to prevaro?

JOŽE PEZDIRC
Novo mesto

Škofovsko pastirsko pismo

Dol. list št. 44, 5. novembra

Čeprav sem po svoje zaključil polemiko z g. Packom že v prejšnji številki Dolenjskega lista in ga povabil na novo vino, hoče še vedno imeti zadnjo besedo in vstraja na že preseženih izhodiščih. Povrhu mi sedaj očita kar miselno ozkost in konstrukte o Cerkvi samo zato, ker se kot svobodomiseln človek z njim pač ne strinjam. Opažam, da v tem ni nič boljši kot od njega tako napadeni komunistični predhodniki. On je v posesti edine, povrhu še božje resnice. Na ta način res ni mogoče polemizirati. Še tretjič poudarjam, da sem sam navajal preverljiv vir. Sobotno prilogo Dela z dne 19. septembra, kjer je bilo v celoti natisnjeno sporno Pismo slovenskih škofov in nadrobna analiza sociologa religije dr. Smrketa. Na tej osnovi bi bila možna polemika, ne kar počez.

Da g. Pacek ne bi mislil, da se bojim petih (in ne desetih) njegovih zapovedi, malo k njim.

1. O tem, da bi si Cerkev rada prilastila pouk o verstvih in etiki, bi se moral g. Pacek, ko je bil še čas za to, pogovarjati s poslanci, predno so ti sprejeli tak zakon. Vse drugo je sedaj zvonjenje po toči. Moram se smejati, kako je g. Pacek padel na finto o Sveti noči. Seveda sem že dolgo vrsto let pred njim vedel, da Slovenci pojemo Sveto noč, a bo že moral dovoliti njenima avtorjema: Franzu Gruberju in pisccu besedila Josephu Mohru, da začenjata to pesem s "Stille Nacht, heilige Nacht", podobno je tudi v angleščini.

2. Enciklike, ki jih navaja g. Pacek, seveda poznam. Lepo bi bilo, če bi se Cerkev po njih tudi ravnala, ne le uporabljala jih v polemiki.

3. G. Pacek mi bo moral že dopustiti, da bom o svojih kolegih v ZDA sodil sam, ne on.

4. Ne morem si kaj ob trditvi g. Packa, da žal res ne zna brati, zato naj se kar potolaži, češ da sem kaj pisal o njegovi zlobi glede samomorilcev. Že v Ameriki sem študiral socialno psihologijo. Zato sem v pismu - naj izvoli pogledati - zapisal: "Nočem biti zloben in trditi, da je žal globoko padel pri širjenju zavesti o svetosti življenja." V nadaljevanju v potrditev te usmerjenosti navajam zgledne primere patra Karla Gržana iz Razborja in nekdanjega župnika Dolinarja iz Boštanja. Tu sem v istem odstavku ponovno zaključil z duhovniki in škofom prešuštnikom (slednji ni naše gore list, namreč škof Groer iz Avstrije). To, kar mi tvezejo o "zviti trti", so bila pri nas nepristranska poročila naše policije.

ALFRED ŽELEZNIK

Vlomilce pogosto povabimo sami

Dol. list št. 33, 20. avgust

O podjetju za varovanje premoženja G7 je bilo v sredstvih javnega obveščanja že kar nekaj pisanja, tako v negativnem kot v pozitivnem smislu, vendar se naši podjetji do sedaj v polemike nista vključevali, saj nismo bili prizadeti. Ker pa se v zadnjem času pojavlja kup nepravilnosti s strani konkurenčnega podjetja, to pa škoduje tudi našemu poslovanju, poslovanju vseh varnostnih podjetij v Sloveniji, smo se odločili, da nekaj stvari, s katerimi smo seznanjeni, objavimo tudi v časopisu.

Konkurenčno podjetje G7, konkretno g. Matija Bradač, direktor podjetja, se pri razgovorih za sklenitev določenih del poslužuje metod, ki so politično obarvane, in sicer v tem smislu, da naši podjetji pri bodočih strankah predstavlja kot pripadnike različnih političnih strank, s čimer vodilne in vodstvene delavce zavaja pri odločitvah za sklenitev pogodb.

Ker naše delo temelji na poštenju in s tem tudi pridobivanju zaupanja pri ljudeh, saj varujemo njihovo premoženje, nam je politika poslovanja oz. pridobivanja posameznih poslov s strani konkurenčnega podjetja G7 povsem nesprejemljiva, saj bi si lahko vsakdo mislil, da delo vseh varnostnih služb v Sloveniji temelji na takem poslovanju, to je lažeh in prikazovanju lažnih podatkov.

Tako se je v Dolenjskem listu pojavil članek, ki govori o delu podjetja G7, Sektor Dolenjska, v katerem je navedeno, da podjetje zaposluje 72 delavcev. Ta podatek je napačen, število zaposlenih, če ne štejemo črnih zaposlitev, je precej manjše. Tudi s takim prikazovanjem lažnih podatkov prihaja do zavajanja delovnih ljudi in občanov. Zato ne bi bilo napak, če bi pristojne inšpekcijske službe kdaj pa kdaj opravile kontrolo zaposlenih v tem podjetju, obenem pa tudi tako kontrolo, ki bi dala podatke o tem, kdo vse je zaposlen v podjetju. Podjetje G7 namreč zaposluje tudi osebe, ki so storilci kaznivih dejanj, le-ti pa nato samo s pridobitvijo uniforme varujejo premoženje. Primer je zaposlitev bivšega kadeta policijske šole, ki je bil zaradi tatvine denarja izključen iz šole, sedaj pa delo opravlja v G7.

Med drugim je gospod Bradač svoje stranke pisno obveščal, da konkurenčno podjetje Protekt širi lažne vesti o njihovem podjetju, kar odločno zanikamo, saj naš način dela ni tak. Moto našega dela je namreč kvaliteta storitev ter zakonito poslovanje, zato nam tak način reklame ni potreben. Zato tako ravnanje najostreje obsojamo, saj je ponovno s tem prikazoval lažne okoliščine. O tem obveščanju imamo pisni dokaz, katerega bomo po potrebi tudi objavili.

Vprašljivo je tudi delo zaposlenih v tem podjetju, saj je bil pred kratkim primer, ko so delavci, zaposleni v nekem objektu, ki ga z alarmno tehniko varuje podjetje G7, ostali v objektu brez ključa, tako da niso mogli ven. Ko so klicali dežurnega operaterja v G7, se ta ni odzval na klic, nato je nekaj kasneje izjavil, da njihovo podjetje objekta ne varuje. Tako je po skoraj enournem čakanju objekt odprlo podjetje Protekt, ki ga sicer ne varuje, ter rešilo čakajoče ljudi.

Navedli smo le nekaj nepravilnosti, ki smo jih zaznali na terenu, precej je še ostalega, vendar bi bilo pisanje preobširno; če bo potrebno, bomo vse ostalo objavili v sredstvih javnega obveščanja. O nepravilnostih smo obvestili tudi Zbornico za zasebno varovanje.

PROTEKT, d.o.o.
VARNOST, d.d., Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Dol. list št. 44, 5. november

O izlitju naftnih derivatov v Ortneku in onesnaževanju vodnega vira v Globočcu so v času od 15. oktobra dalje pisali vsi dnevni časniki in tedniki. Poročale so tudi vse radijske postaje kakor tudi televizijske hiše. Po vseh regionalnih radijskih valovih smo dnevno poslušali navodila uporabnikom pitne vode na območju Suhe krajine.

Poslušalcu Jožetu in vsem tistim, ki v tem času niste brali dnevnih časopisov in poslušali regionalnih radijskih postaj, želimo v tem članku na kratko opisati dogajanja v zvezi z izlitjem naftnih derivatov v Ortneku in posledicah na vodno zajetje v Globočcu.

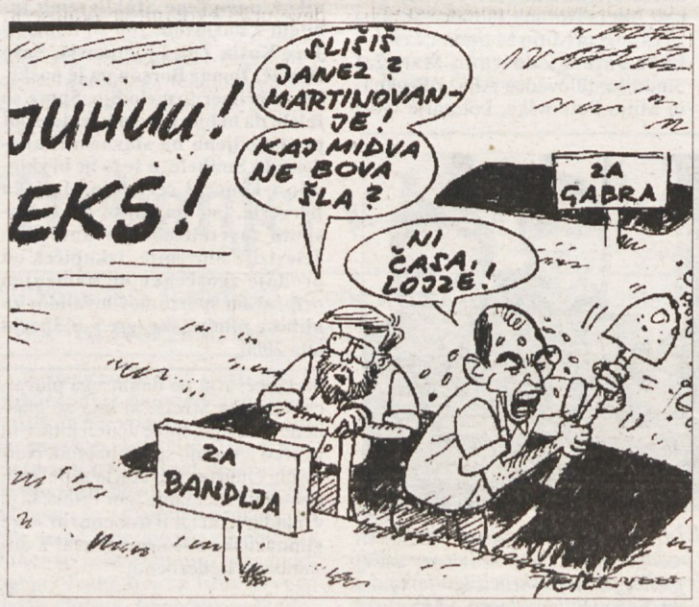

Po podatkih pristojnih služb je v Ortneku, občina Ribnica, 13. oktobra izteklo v potok Tržiščica več sto litrov naftnih derivatov. Potok Tržiščica je upravljalcu javnega vodovoda JP Komunala poznan že več let, kajti z barvanjem vode v tem potoku je bilo ugotovljeno, da je s podzemnimi tokovi povezan z vodnim zajetjem v Globočcu, iz katerega oskrbujemo s pitno vodo nekaj tisoč prebivalcev Suhe krajine v občinah Novo mesto, Ivančna Gorica in Kočevje. Takratne meritve so pokazale, da ob normalnem stanju vodotokov tok vode potuje iz območja Ortneka do Globočca 68,5 ure. To je bil razlog, da smo po prejemu obvestila glavnega republiškega inšpektorja o izlitju nafte že 14. oktobra začeli akcijo za preprečitev onesnaženja vodovoda Globočec. Še istega dne je bila formirana strokovno tehnična ekipa s strokovnjaki JP Komunala Novo mesto, Komunalnega podjetja Grosuplje, Zavoda za zdravstveno varstvo Ljubljana in Novega mesta, hidrogeologov, projektantov in inšpektorjev. Stroka je ocenila možnost onesnaženja vodnega vira v Globočcu, zato so se začeli takoj izvajati preventivni ukrepi za preprečitev onesnaženja vodovoda Globočec. Na zahtevo komunalnih podjetij JP Komunala Novo mesto in Komunale Grosuplje se je že 15. oktobra sestal štab civilne zaščite v Novem mestu kakor tudi štab civilne zaščite v občini Ivančna Gorica. Istega dne sta župan Mestne občine Novo mesto in direktor JP Komunala Novo mesto po radiu Studio D podala podrobno informacijo o dogajanju. Ob 15. uri pa je bila na Mestni občini Novo mesto sklicana novinarska konferenca, na katero so bili vabljeni vsi mediji.

Na skupnih koordinacijah smo predvideli scenarij za nemoteno oskrbo z vodo na področju Suhe krajine v primeru onesnaženja vodotoka Globočec. Predvideli smo vse preventivne ukrepe vključno z zaprtjem vodarne v Globočcu, da v vodovodno omrežje ne bi prišla voda, onesnažena z naftnimi derivati. V ta namen je JP Komunala Novo mesto takoj usposobila pred desetletjem opuščeno vodovodno zajetje v Žužemberku za ponovno črpanje in oskrbo z vodo področja od Žužemberka do Kotov in so bile opravljene vse potrebne laboratorijske analize vode iz tega zajetja. Komunalno podjetje Grosuplje je skušalo s postavitvijo povezovalnih cevovodov zagotoviti čimveč vode iz vodovodnega sistema Stična, Zdravstvena zavoda Ljubljana in Novo mesto ter republiški inšpektor pa so s pomočjo hidrotehnikov in Meteorološkega zavoda neprekinjeno nadzirali kvaliteto vode na vodotoku in v vodovodnem omrežju.

Predvidevanja so pokazala, da v primeru zaprtja Globočca v vodovodno omrežje ne bomo mogli zagotoviti dovolj vode iz rezervnih vodnih virov, zato je štab za civilno zaščito pripravil program dovoza manjkajočih količin vode iz drugih vodovodnih sistemov. Vsi ti ukrepi so bili pripravljeni že 17. oktobra, medtem ko je do prvega onesnaženja prišlo šele 21. oktobra.

Zdravstvena služba je neprekinjeno spremljala kvaliteto vode v omrežju in na zajetju. Dne 21. oktobra pa je v dopoldanskih urah ugotovila prisotnost naftnih derivatov v vodi na vodotoku, zaradi česar je glavni republiški inšpektor odredil prekinitev črpanja iz zajetja Globočec. Izkazalo se je, da je bil scenarij preventivnih ukrepov kvalitetno pripravljen. Republiški inšpektor je odobril zagon črpališča v Žužemberku, s katerim smo nadomestili dve tretjini izpadlih količin vode iz Globočca, vendar je iz preventivnih razlogov zahteval, da se po regionalnih radijskih postajah objavi sporočilo potrošnikom področja Žužemberka, Dvora in Kotov, da je voda iz vodovoda uporabna le za sanitarne namene. Za pitno vodo pa smo v naseljih postavili razpoložljive cisterne, v katere smo vodo dovažali iz vodovoda Dolenjske Toplice. Za vsa obveščanja je bil skladno z dogovorom zadolžen center za obveščanje, ki je krajane obveščal preko treh radijskih postaj.

Komunalno podjetje Grosuplje za visoko cono Suhe krajine ni moglo v celoti zagotoviti dovolj količin iz vodovoda Stična, zato je štab za civilno zaščito odredil dovoz vode s cisternami, ki so pod vodstvom civilne zaščite vodo dovažale v vodohran Globočec iz vodovoda Ivančna Gorica in Dolenjskih Toplic. Pri prevozu je sodelovalo 10 avtomobilskih cistern raznih gasilskih društev, ki jih je zagotovila civilna zaščita Grosuplje in Ivančna Gorica, ter 7 avtomobilskih cistern gasilskih društev iz območja novomeške občine, ki jih je odredil štab civilne zaščite iz Novega mesta. S cisternami se je voda dovažala vsak dan od 6. do 22. ure v sistem vodovoda, in sicer okoli 250 m^3.

Komunalni podjetji Novo mesto in Grosuplje in pristojna Zavoda za zdravstveno varstvo Ljubljana in Novo mesto so pod nadzorom glavnega republiškega inšpektorja neprekinjeno nadzirali kvalitete vode v omrežju. Kljub težki situaciji pri dobavi vode ni prišlo do prekinitev, vso nastalo problematiko pa so prisotni strokovnjaki sproti reševali.

Voda v omrežju ni bila onesnažena, vendar je pristojni inšpektor predlagal, da se potrošnike javno obvesti, da se voda iz vodovoda lahko uporablja le za sanitarne namene. V primeru, da bi bila voda iz vodovoda oporečna do take mere, da bi predstavljala nevarnost za zdravje ljudi, bi zdravstvena služba in pristojni inšpektor pravočasno prepovedala uporabo oziroma zaprtje vodovoda. O ukrepih je sproti obveščal center za obveščanje.

Voda na vodotoku Globočec je bila z naftnimi derivati prekomerno onesnažena od 21. do 27. oktobra, vendar se iz preventivnih razlogov v vodovod ni črpala vse do 3. novembra, saj so analize pokazale, da so v vodi občasno še prisotne sledi raztopljenih naftnih spojin. Zavod za zdravstveno varstvo je vodo na zajetju Globočec neprekinjeno analiziral in šele ko tri dni zapored ni bilo zaznati onesnaženja, je republiški inšpektor 3. novembra ponovno dovolil črpanje vode v vodovod. S tem dnem je bil prekinjen tudi dovoz vode s cisternami. Vendar je inšpektor do nadaljnega odredil neprekinjen nadzor kvalitete vode na zajetju kakor tudi v omrežju. Prav tako je še vedno v pripravljenosti civilna zaščita s potrebnimi cisternami, ki bi v primeru ponovnega onesnaženja vode takoj intervenirala.

Zaradi pravočasnega odgovornega in strokovnega pristopa vseh pristojnih služb pri reševanju problematike, ni prišlo do prekinitve dobave vode na pipah potrošnikov. Dogodek v Ortneku pa mora biti v opomin vsem nam in še posebej tistim, ki se ukvarjajo z dejavnostjo, kjer ima nepazljivost lahko za posledico ogroženost kvalitete pitnih voda.

JP Komunala Novo mesto, d.o.o.
direktor:
MARJAN KELVIŠAR, dipl. inž.

Niso izpolnili obljube

Dol. list št. 44, 5. novembra

V prejšnji številki Dolenjskega lista so Mirnopečani opazili nočni posnetek osebnega avtomobila znamke Yugo in pod njim kup neresnic g. Božidarja Cesarja z Golobinjka, ki so rezultat prizadevanja, da bi z grožnjami prišel do asfalta do svoje hiše. KS Mirna Peč ima določen kriterij za financiranje modernizacije krajevnih cest glede na kategorizacijo ceste. Po večkratnih grožnjah predsedniku gradbenega odbora sem obiskal g. Cesarja in mu pojasnil, kakšne so možnosti, da se cesta asfaltira do njegove hiše. Predlagal sem mu, naj se obrne na svet KS, in povedal, kaj lahko pričakuje. To sem pojasnil tudi njegovi ženi ob obisku v prostorih KS. G. Cesar ni od predlaganega storil nič, ampak samo grozil in trdil, da bo KS morala asfaltirati cesto do njegovega dvorišča.

Vsi, po njegovem "vikendarji", so plačali po 188 tisoč tolarjev, njegov sosed 90 tisoč tolarjev, le g. Cesar še nič. Povedal sem mu, da je pričakovati več sredstev za te namene, če bo Mirna Peč občina. Nisem pa mu nič obljubljal, saj imam mandat predsednika sveta do konca letošnjega leta. Iskreno upam, da bo lahko ta problem rešil z novim občinskim svetom. Če pa ga misli reševati z grožnjami, tako kot nekatere druge težave, pa ni naletel na pravega človeka.

ZVONE LAH
predsednik KS Mirna Peč

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio ta teden zastavlja dvoje nagradnih vprašanj: Kaj je to "blender"? (Nagrada električni sušilnik las EWT.); Ali PE Modiana ponuja v prodajnem programu prešite odeje? (Nagrada trije pari moških nogavic.) Odgovore je treba do sobote, 14. novembra, poslati na naslov: NTR Logatec, p.p. 99. Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagrajenca z dne 25. oktobra sta Dejan Ornič iz Lesc in Primož Strle iz Ljubljane.

Pomoč otrokom, ko starši odpovedo

Izšla podučna knjiga Mateje Končina Peternel

Mateja Končina Peternel, okrajna sodnica pri Vrhovnem sodišču Slovenije, si je za moto knjige z naslovom "Pomoč otrokom, ko starši odpovedo" izbrala misel Joachima Gernhuberja, ki pravi: "Starši so nepopolni in starši so otroku usojeni! Velja splošna domneva, da so tudi nepopolni starši za otroka boljši od intervencije države. Temeljno načelo avtonomije družine ne varuje le pravice staršev, temveč varuje predvsem tudi koristi otroka." Avtorica meni, da bi morala biti Gernhuberjeva misel osnova za oblikovanje pravne ureditve ukrepov države za varstvo otrokovih koristi. Slovenija pa bi morala temu načelu prilagoditi celotni sistem socialnega in družinskopravnega varstva otroka.

Avtorica je naredila tudi primerjalno pravni pregled ureditve posegov države v družinska razmerja zaradi varovanja koristi otrok v Angliji, Nemčiji, Franciji, Ameriki, naredila je kritično analizo slovenske pravne ureditve in na podlagi tega na koncu predlaga pravno varovanje koristi otroka, ki bo staršem in otrokom zagotavljala pravno varstvo pred neupravičenimi posegi države v njihove domove. Obenem pa bo v primeru, ko bodo otrokove koristi resno ogrožene, omogočala učinkovito zaščito otroka. Omenjena knjiga, ki je izšla pri Znanstveno-publicističnem središču v Ljubljani, bo prav gotovo v pomoč vsem tistim, ki se ukvarjajo s tem področjem, pa tudi tistim, ki se srečujejo z ogroženimi otroki, pa ne vedo, kako ukrepati.

J. DORNIŽ

ZA ZABAVO IN SPROSTITEV

Člani skupine za samopomoč z imenom Rdeča vrtnica, ki stanujejo v Domu starejših občanov v Črnomlju, so nedavno odšli na prvi izlet po Beli krajini. Ogledali so si letalo, ki stoji na travniku v bližini Otoka in spominja na partizanska letališča in spuščališča med drugo svetovno vojno, ter športno letališče v Prilozju.

BOJAN LEVAI
Črnomelj

SVOJE BODO REKLI ŠE KEMIKI

Še o vsebnosti arheoloških najdb

Dragocene dolenjske izkopanine, ki sodijo delno v sam vrh svetovne arheologije, zdaj še v luči dodatnih znanstvenih raziskovanj

NOVO MESTO - Koliko ogljika, fosforja, žvepla in drugih sestavin je v izkopanem železnem predmetu izpred 3.000 let? Kakšen je odnos med rudo in žlindro v predmetu, najdenem v knežjem grobu na Kapiteljski njivi? Milimetrski drobec jantarja, te fosilne smole iglastega drevja iz terciarne geološke dobe, nam bo povedal, ali je prišel k nam z obal Baltskega morja, iz Sicilije ali iz peskov ob Črnem morju. Kje so ga predelali v nakit in okrasne vložke, po katerih jantarskih poteh je prišel k nam in se ohranil v dolenjski zemlji.

Na taka in podobna vprašanja sta odgovarjala 3. novembra v predavalnici Dolenjskega muzeja prof. dr. Milko Novič in prof. dr. Jure Zupan poslušalcem, ki so jih zanimale predstavitve raziskav in delnih rezultatov analiz, ki jih na arheoloških predmetih s Kapiteljske njive opravlja Kemijski inštitut iz Ljubljane. Arheolog Borut Križ je za uvod razložil pomen višjih oblik raziskovanja vsebnosti izkopanih arheoloških najdb. Znanost zanima, koliko in v čem so si podobne ali so celo enake izkopanine pri nas in drugod po svetu. Gre za potrebne ugotovitve, kakšna je bila razvojna stopnja prebivalcev posameznih obdobij, katerih podobo nam odkriva arheologija. Kako so bila med njimi razvita trgovska pota in kje lahko zatrdno ugotavljamo podobnosti v načinu njihovega življenja, medsebojnih stikov, običajev in socialnih odnosov. Seveda gre pri vsem tem delu za primerjave v evropskem merilu, kar značaj posameznih, najbolj dragocenih in celo enkratnih najdb celo nujno zahteva, ko jih želimo do kraja ovrednotiti in postaviti na pravo mesto v mednarodnih okvirih.

Tako je prof. dr. Milko Novič razložil metode kemijskih analiz, ki so jih doslej opravili na milimetrskih koščkih jantarja, delcih glinenih posod in stekla. Arheološke izkopanine preiskujejo s pomočjo klasičnih analiz, a tudi z atomsko spektrografijo, z rentgenskimi žarki in s fluorescenco, kar vse pripomore pri odkrivanju dejanske vsebnosti posameznih predmetov. Prof. dr. Jure Zupan je na predavanju opisal kemometrijske metode raziskovanja v arheologiji ter hkrati razložil tehniko takega zahtevnega početja.

Dela, ki jih opravlja Kemijski inštitut, so zdaj prve take raziskave v Sloveniji, tokrat iz depojev bronastih najdb in drugih predmetov s Kapiteljske njive. Arheolog Danilo Breščak je v razpravi med drugim spomnil še na druga arheološka najdišča v pokrajini. Zanimala ga je tudi finančna plat takih raziskav, ki jih je zdaj mogoče opravljati tudi zato, ker jih podpira ministrstvo za znanost in tehnologijo. Nadaljnji znanstveni pristop bo vsestransko osvetlil celotnost raziskav, ki bodo dale zdaj še neznano vsebnost izkopanin, s katerimi se je Dolenjska zadnja desetletja zavihtela v sam svetovni vrh arheološke dediščine.

T. GOŠNIK

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OZRK Novo mesto so prispevali: ZLSD Novo mesto namesto cvetja na grob pokojnega Janeza Slapnika - 30.000 tolarjev in bivši sodelavci DPO namesto cvetja na grob pokojnega Janeza Slapnika - 54.000 tolarjev. Darovalcem iskrena hvala!

OZRK Novo mesto

HUMANITARNI KONCERT UNICEFA

LJUBLJANA - V nedeljo, 15. novembra, bo ob 20. uri v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma humanitarni koncert En svet, eno upanje, ki ga organizira Slovenski odbor za Unicef. Na koncertu, katerega izkupiček bo namenjen pomoči otrokom, prizadetim zaradi podhranjenosti in lakote, bodo nastopili Revijski orkester RTV Slovenija pod vodstvom Mojmirja Sepeta, Đorđe Balašević, Arsen Dedić, Tinkara Kovač, Lado Leskovar, Pepel in kri, Adi Smolar in drugi, gostitelja večera bosta slovenska ambasadorja Unicefa Milena Zupančič in Boris Cavazza. Vstopnice so na voljo pri regionalnem odboru za Unicef v Novem mestu na Rozmanovi ulici 30, lahko pa jih naročite tudi po telefonu 068 373 920 ali 373 923. Iz Novega mesta bo organiziran avtobusni prevoz.

5. MEDNARODNI DOBRODELNI BAZAR

LJUBLJANA - Slovensko mednarodno združenje Sila bo tudi letos, že petič zaporedoma, organiziralo mednarodni dobrodelni bazar, ki bo v soboto, 28. novembra, od 9.30 do 16. ure na Trgu republike 3 v Ljubljani. Namen letošnjega bazarja je pomagati otrokom in odraslim, žrtvam psihičnega in fizičnega nasilja, zato bodo zbrana sredstva na bazarju namenili organizacijam in programom, ki rešujejo to problematiko. Pisana ponudba izdelkov bo iz več kot 25 držav, pripravili pa bodo tudi bogat srečelov.

Izgnanci umirajo, država pa še naprej čaka

Z informativne konference

V Ljubljani so se te dni na informativni konferenci v Cekinovem gradu zbrali izgnanci in druge žrtve vojnega nasilja iz vse Slovenije. Kljub temu da so bili vabljeni predstavniki kar treh ministerstev: za delo, družino in socialne zadeve, za zunanje zadeve in za ekonomske odnose in razvoj, se predstavniki zadnjih dveh konferenc žal niso udeležili. Slovenski izgnanci in druge žrtve vojnega nasilja pa čakajo povratne informacije od teh ministrstev, pričakujejo odgovor, kdaj bodo poslali v drugo obravnavo v državni zbor predlog zakona za poplačilo vojne odškodnine in kdaj bo Slovenija podpisala sporazum z Nemčijo o plačilu vojne odškodnine.

Tako se je konference udeležil le predstavnik ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Janko Stušek, ki je odgovarjal na vnaprej poslana vprašanja ter obrazložil pomemben sporazum, ki ga je Slovenija podpisala 19. oktobra 1998 z Nemčijo o vzdrževanju vojnih grobov. Državni sekretar je udeležencem tudi povedal, da je bilo do 1. oktobra 1998 vloženih 56.041 zahtevkov za priznanje statusa in pravic po Zakonu o žrtvah vojnega nasilja, ki je začel veljalti 1.1.1996. Na prvi stopnji v Upravnih enotah je bilo doslej pozitivno rešenih 38.484 vlog. Izdano je bilo 5.334 negativnih odločb, nerešenih je še okrog 8.000 vlog ali 16,3%. Od 10.000 do 12.000 pa je takšnih vlog, ki jih po veljavnem zakonu ne bodo mogli rešiti.

G. KAPLAN

Pojasnilo Slovenice

Oglaševalska akcija z naslovom "Ljudje, nimate devet življenj" zavarovalniške hiše Slovenica, d.d., se je iztekla. Že v času njenega trajanja so se pojavljala vprašanja v zvezi s "slovnično napako" našega nosilnega slogana. Nekateri so menili, da bi se moral naš slogan glasiti: "Ljudje, nimate devetih življenj."

Za mnenje smo še pred objavo naših oglasnih sporočil vprašali lektorico, gospo Jelko J. Makoter, ki pravi:"Gre za prislovno rabo glavnega števnika. (Pravilo pravi, da je to mogoče.) Besedico devet pojmujemo v omenjeni povedi kot prislov - več, veliko - in je zato tudi v zanikanem stavku nesklonljiva. Preprosto ne gre za štetje!

Gospa Jelka J. Makoter ima dolgoletne izkušnje z lektoriranjem prav reklamnih besedil. Iz njenega pojasnila pa je razvidno, da je naš slogan, ki smo ga uporabili, slovnično pravilen.

SLOVENICA
zavarovalniška hiša, d.d.

POZORNOST DO STAREJŠIH

ŽUŽEMBERK - Ni vseh starejših krajanov na vseh srečanjih, ki jih organizirajo krajevni odbori RK. Nekaterim starost in bolezen onemogočata, da bi se odpeljali in se pogovorili z vrstniki in prijatelji. Člani odbora RK Žužemberk pa na starejše krajane ne pozabljajo, tako so pred dnevi obiskali Terezijo Urbančič, ki je dopolnila 91 let. Terezija živi v Srednjem Lipovcu s sinom, hčerko in snaho. Obiskali so tudi Terezijo Jarc, ki je dopolnila že 94 let in živi pri nečakinji Marjeti Hočevar v Dolnjem Ajdovcu. Skromen šopek rož in pekovsko srce, ki ga poklanja Pekarna Malka so obema izročili in jima zaželeli še veliko zdravih let predsednica KO RK Žužemberk Mojca Pršina in člani Cvetka Zajec, Cvetka Gričar in Miro Pršina.

POPRAVEK

V prispevku v prejšnji številki časopisa z naslovom Premalo je reči: Slovenec sem, ki govori o ameriškem Dolenjcu Jožetu Udovču, je prišlo do napake: Jože Udovč se je rodil v Podliscu 3 pri Dobrniču in ne v Dobrniču pri Žužemberku.

Marjan Štrozak

Na žalosten jesenski dan smo se na mestnem pokopališču v Celju zadnjič poslovili od našega Marjana Štrozaka, rojaka, prijatelja in do konca predanega Trebanjca. Rojen leta 1943 je Marjan pripadal generaciji, ki ji je bilo spričo težkih povojnih časov ukradeno otroštvo. Izhajal je iz napredne družine, kjer je mama sama s prizadevnostjo in garanjem vzgojila število skupnost poštenih in delovnih sinov in hčerke. Prijateljevanje s Trebanjci se je razvilo že v otroštvu v grajskih dvoranah, kaščah, hodnikih in vrtovih, kjer smo se podili in igrali, nadaljevalo pa na smučiščih, v šahovskem krožku, med taborniki.

Po zaključku nižje gimnazije v Trebnjem in tehnični šoli v Ljubljani ter odslužem vojaškem roku v Bileći si se zaposlil na katastrskem uradu in ostal v Trebnjem do leta 1966. Svoje sposobnosti in izkušnje si posvečal tudi vzgoji vojaških kadrov ter s kolegi usposabljal prve enote oboroženih struktur kot osnovo današnje Slovenske vojske. V Celju si se nato zaposlil na katastrski upravi, si ustvaril dom v neposredni bližini razumevajoče sestre. S prijateljico iz otroštva Zdenko sta osnovala družino, polno razumevanja in sreče ob hčerki Betki ter žal le kratek čas ob vnuku.

S Trebanjci si vseskozi negoval prijateljstva z rednim vračanjem v družbo Marjanov, Milanov, Francetov, Tonetov, Ivanov, Dragotov, Igorjev in ostalih Trebanjcev. Za vse tvoje delovanje v korist razvoja Trebnjega in za prijateljevanje ti izrekamo iskreno zahvalo.

V imenu prijateljev:

IGOR SLAK
iz Trebnjega

PODELITEV PRIZNANJ KRVODAJALCEM - Rdeči križ Slovenije in območna organizacija RK Novo mesto sta minuli petek v srednješolskem centru v Novem mestu organizirala slovesnost ob 45-letnici prostovoljnega krvodajalstva na Slovenskem, katere pokrovitelj je bil novomeški župan Franci Koncilija. Ob tej priliki so podelili priznanja 558 krvodajalcem jubilantom iz novomeške občine. Posebna republiška priznanja je podelila namestnica generalnega sekretarja RKS Darja Horvat. Prejeli so jih: Oddelek za transfuziologijo krvi novomeške bolnišnice za zgledno sodelovanje z RK in prijazno skrb za krvodajalce, KO RK Gabrje (na fotografiji desno prejema priznanje njihova predsednica Anica Korasa) in Mirna Peč za organizacijo skupinskih odhodov krajanov na krvodajalske akcije ter Silvester Oblak za večletno aktivno vlogo pri organizaciji krvodajalstva v Krki. OZRK Novo mesto pa je podelilo zahvale osmim zaslužnim organizatorjem krvodajalstva in dvajsetim krvodajalcem. (OZRK Novo mesto)

3. SVETOVNA KONFERENCA KLAVIRSKIH PEDAGOGOV - Od 21. do 24. oktobra je bila v Fort Worthu pri Dallasu v ameriški zvezni državi Texas 3. svetovna konferenca klavirskih pedagogov in umetnikov. Tudi letos jo je organiziral znani v ZDA živeči slovenski pianist Benjamin Šaver. Slovenski udeleženci smo s ponosom opazovali, kako ga upoštevajo sloveča ameriška pianistična imena, med katerimi sta bila na čelu Russel Sherman in John Perry. Konferenca je imela tri glavne sklope: psihični učinki klavirske igre, praktične vaje in novi projekti. Za udeležence je bil najpoučnejši praktični del. Iz Slovenije se je konference udeležilo deset glasbenih pedagogov in ravnateljev slovenskih glasbenih šol. Na sliki so udeleženci konference iz Glasbene šole Črnomelj, in sicer od leve proti desni: Andrej Kunič, Aleksander Riznič in na desni ravnatelj Silvester Mihelčič. Drugi z desne je priznani umetnik, direktor konference, Slovenec Benjamin Šaver. (Foto: A. Kunič)

PREDSTAVITEV KANDIDATOV - Občinski odbor LDS Žužemberk te dni predstavlja svoje kandidate in svoj program pred bližnjimi lokalnimi volitvami. Tako se bodo kandidati stranke za občinski svet in kandidat za župana Franc Škufca predstavili po vseh večjih krajih in vaseh v vseh treh KS. Franc Škufca, dosedanji predsednik KS Žužemberk, zagovarja enakovreden razvoj Suhe krajine. V stranki pravijo, da njihov program temelji na potrebah krajanov. Na listi kandidatov za svet so Franc Škufca iz Malega Lipja, Vladimir Kostevc iz Žužemberka, Andrej Banko z Dvora, Ludvik Longar iz Dolenjega Ajdovca in drugi iz celotne Suhe krajine. (Foto: S. Mirtič)

MLADI FOTOGRAFI V KOČEVJU - V petek, 6. novembra, je bila v Kočevju otvoritev razstave črno-belih in barvnih fotografij ter projekcija barvnih diapozitivov državne razstave Mladi fotografi se predstavljajo 98, ki so jo organizirali prizadevni člani Fotokluba družina Fuji iz Kočevja. Razstava, na katero je svoja dela poslalo kar 64 avtorjev iz vse Slovenije, je bila razdeljena v dve starostni skupini: do 15 let in od 16 do 19 let. Strokovna žirija je na razstavo uvrstila dela 32 avtorjev. V skupini mlajših je blestela mlada fotografinja Ana Žemva iz OŠ dr. J. Plemlja z Bleda, v starejši skupini pa domačinka Anja Papež, ki je za svoja dela prejela kar tri medalje in priznanja. Na otvoritvi je sodeloval otroški pevski zborček pod vodstvom Sabine Devjak. Pogrešali pa so le predstavnike kočevskih osnovnih šol ter občine Kočevje. Na sliki: Anja Papež prejema 3. nagrado za fotografijo "Kajakaš" iz rok člana žirije Staneta Lavriča. (Janez Papež, Kočevje)

50 let v Zeleni bratovščini

Pogovor z lovcem Francem Lavričem iz Drenja

Francetova domačija v vasi Drenje stoji na bregu Plešivice, od koder je lep razgled po dolini Krke. Francetov rod ni bil številen, bil pa je klen in delaven, saj so v teh brežinah pokosili vsak laz in obdelali vsako leho njive. Za naravo in lovstvo se je začel zanimati že v otroštvu, ko je pozimi v krmilnicah hranil jate koristnih ptic in opazoval trope srnjadi, ki so prihajale do človeških bivališč po bilko sena ali suhe slame.

France Lavrič

Ko se je leta 1942 aktivno vključil v partizanski boj, je imel na svojih samotnih nočnih poteh zavetje v gozdovih. Že takrat je sklenil, da bo, če bo preživel, postal lovec, ki pa ne bo samo plenil. Leta 1947 je postal član LD Ajdovec. Lovišče je bilo potrebno pomoči, postavljali so krmilnice, delali solnice in postavljali preže, ker so se divji prašiči razmnožili. Bil je tudi cenilec škode v LD Dvor ter blagajnik. Zdaj se združujejo v LD Žužemberk - Plešivica. Imajo dva lovska domova.

Lovca Franceta gozd čedalje bolj privlači. Rad zaide pod drevesne krošnje in uživa v lepoti narave in vsega živega. Pravi, da nikoli ni streljal in ubijal po nepotrebnem. Srečal je tudi medveda, a se je vse srečno izteklo. Ves se razgovori, ko pripoveduje, kako je v zimskem času pomagal divjadi. Ker je v gozdu dosti bršljana, jim ga je nosil v krmišča in pod drevesa, kamor ni mogel sneg. Na krmišča so vozili seno in različno hrano. V gozd je zahajal tudi v mnogih nočeh, saj mu je ta najboljši zdravnik, da ni nikoli žalosten. "Najlepše je spomladi, ko se vse prebuja," pravi in doda, da danes gozd ni več pravo zatočišče divjadi. Preveč je ropota in divjih odlagališč odpadkov.

Med lovci France uživa spoštovanje. S 50 leti življenja v gozdu je napravil veliko ljudsko univerzo in pošteno zaslužil svoj sloves. Zaobljubil se je, da divjadi ne bo več ubijal, ampak bo z zadovoljstvom gledal, kako se pase po gozdovih Plešivice. France pa ima tudi več vojaških in lovskih odlikovanj. Še na mnoga leta!

T. VIRANT
Soteska

POGLED LETA 1898 - Pogled na stari leseni most, ki je do leta 1898 povezoval Novo mesto in Kandijo. Razgledniço hrani Dolenjski muzej Novo mesto.

MOST NA RAZGLEDNICI - Novi most je bil v prvih letih po zgraditvi priljubljen motiv za izdajatelje razglednic. Ker ga nihče ni uradno poimenoval, ga sprva imenujejo novi železni državni most v Novem mestu. Razglednico hrani Dolenjski muzej Novo mesto.

Iz Trdinovih zapiskov

- ***V gozdu pa brez vina*** *– Švet je še mlad, čvrst momak – bil je nekaj časa že vojak – je hud pijanec – zato je toliko bolj čudno, da je živel v šumi brez vina, vedno z veselim srcem in da mu je to tako dobro teknilo.*
- ***Zaljubljenih vse polno*** *– Zaljubljenih starcev vse polno na Dolenskem.*
- ***Ganz loyal*** *– Strašna lojalnost med narodnjaki v Mestu, celo Bučar djal, da moramo ponašati se zdaj ganz loyal – to dela ministrstvo Hohenwartovo in zaup vanj. V Sloven. narodu bil oster napad v dopisu iz N. mesta na čitalnico, da vse notri nemškutari, da se sliši tu le: Gut nomt – čitalničarji naj posnemajo predsednika Mohora, ki govori zmirom po slovenski. Rozman in Gregorič šetata se često skupaj – par nobile fratrum.*

100 LET KANDIJSKEGA MOSTU V NOVEM MESTU

Most odprt "brez blišča in šuma"

V ponedeljek, 23. novembra, letos bo poteklo 100 let, kar je Novo mesto po dolgotrajnih odlašanjih vendarle dobilo prvi sodobni cestni most preko reke Krke. Vendar se je mostu že od vsega začetka držala smola. Tako je že njegova otvoritev zaradi umora cesarice Elizabete potekala brez slovesnosti, ob koncu druge svetovne vojne je malo manjkalo, da ga odhajajoči Nemci niso razstrelili, sodobni promet v zadnjih desetletjih pa je povzročil tolikšne poškodbe, da so ga ne le večkrat popravljali, ampak je grozila celo opustitev kakršnegakoli prometa po njem. Most so v zadnjih dveh desetletjih dvakrat temeljitro obnavljali - ob zadnji obnovi so se zaradi znatnih stroškov pojavili celo pomisleki, da se v Kandijski most ne splača vlagati in ga je najbolje prepustiti pešcem. Dolga desetletja je bil celo brez svojega imena - uradno ime je dobil šele leta 1993, povrh vsega pa na njem ni nikakršne obeležbe, kdaj je bil zgrajen.

Pred njegovo zgraditvijo je promet med obema bregovoma potekal preko lesenega mostu, ki je povezoval današnjo Pugljevo in Resljevo ulico. Klančina na obeh bregovih pa je voznikom povzročala neznanske preglavice, premagovali so jo z dodatnimi vpregami. Prometa pa ni bilo ravno malo, saj je preko Novega mesta vodila poglavitna prometna povezava s sosednjo Hrvaško. Prva smer je bila Novo mesto-Kostanjevica-Zagreb, druga pa Novo mesto-Metlika-Karlovac. Obe cesti sta bili državnega pomena.

Gradnjo sodobnejšega cestnega mostu v Novem mestu so skoraj zanesljivo načrtovali že Francozi v času Ilirskih provinc (1809-1813), saj so tu našli katastrofalne prometne razmere (več o tem gl. dr. Eva Holz: Razvoj cestnega omrežja na Slovenskem ob koncu 18. in v 19. stoletju, Ljubljana 1994). Tako so v prvi razred uvrstili cesto Ljubljana-Kostajnica. Na Kranjskem je potekala v smeri Ljubljana-Šmarje-Višnja Gora-Trebnje-Novo mesto-Kostanjevica in naprej na področje civilne Hrvaške v smeri Samobor-Gorica-Lekenik ter na področje vojaške Hrvaške Petrinja-Kostajnica. Cesto Novo mesto-Metlika-Karlovac pa so uvrstili v tretji razred. Francozi so dajali prednost prometnim povezavam vzhod-zahod ter večjo prometno povezanost civilne in vojaške Hrvaške z Dalmacijo. Tako je osnovna prometnica Ilirskih provinc Ljubljana-Dubrovnik dobila ime Napoleonova cesta. To cesto so sicer z velikimi težavami dokončali, vendar ne v načrtovanem obsegu in kakovosti. Po Napoleonovemu padcu so se tradicionalne povezave med Podonavjem in lukami severnega Jadrana obnovile. Osnovna povezava na Slovenskem je bila v vsem 19. stoletju in vse do prve svetovne vojne znova povezava Dunaj-Trst. Dolenjska in Novo mesto sta morala znova počakati na boljše čase. Poročila govore, da je bilo sredi 19. stoletja na Kranjskem, še posebej pa na Dolenjskem in Notranjskem, precej občin, do katerih se ni dalo priti niti s konjsko vprego.

Spremenjene razmere v drugi polovici 19. stoletja, na katere je zlasti vplivala industrializacija, pa so vendarle narekovale posodobitev prometnic v cesarstvu. Tako so ob gradnji dolenjske železnice (1892-1894) preložili cesto Bršljin-Novo mesto z Marofa na sedanjo lokacijo med železniško postajo in mestom. Prepotrebna gradnja sodobnega cestnega mostu pa se je pričela tri leta kasneje.

Gradnja zidanega dela mostu je bila oddana na javni dražbi 28. decembra 1896 zidarskemu mojstru Ivanu Zupančiču iz Ljubljane, z deli pa naj bi začeli marca 1897. Dejansko se je začetek gradnje zavlekel za več kot pol leta, tako so šele septembra 1897 pričeli s podiranjem Kutnerjeve in dela Jenknerjeve hiše, ki sta zapirali spodnji del Glavnega trga. Na kandijski strani sta bodočo cestno smer zapirali Brulčeva in Windischerjeva hiša, obe so podrli v začetku leta 1998.

Graditelji so imeli na mestni strani precej več dela, da so prišli do trdnih tal. Na kandijskem bregu je bilo delo precej lažje, saj je breg v celoti kamnit. V zimi 1897/98 so z deli prenehali in z njimi nadaljevali spomladi. Meseca aprila so temelj na mestni strani že skoraj dvignili iz vode, na kandijski strani pa so pričeli z utrjevanjem poti proti Ragovemu ter z obokanjem. Za kamniti del mostu so uporabili kamen, ki že danes daje mostu posebno lepoto. Kamen so dobili v kamnolomu na bregu irpke hoste nasproti Cegelnice, ga tamkaj narezali, nato pa z velikimi čolni vozili po Krki do gradbišča in ga sproti vgrajevali. Konec julija 1898 je bil kamniti del mostu že skoraj gotov. Prav tako je bil dogotovljen pomožni leseni most, ki je kasneje služil za postavljanje železnega dela mostu. Otvoritev naj bi bila konec septembra ali v začetku oktobra.

Tačas so pri mestnem županstvu in na okrajnem glavarstvu tekle tudi priprave na slovesno otvoritev. Tovrstne načrte pa je postavil na glavo umor avstrijske cesarice Elizabete, žene Franc Jožefa. Cesarico je 10. sept. 1898 ob ženevskem jezeru naklepno umoril italijanski anarhist Luigi Luccheni. - V prvi oktobrski številki so Dolenjske Novice poročale, da je most že skoraj gotov, toda "...ali se bo odprtje slovesno vršilo in kedaj ne vemo povedati." V naslednji številki pa je novičar zapisal: "Nameravano otvorjenje novega mostu zaradi cesaričine smrti seveda odpade; radi tega pa bi verjetno vsejedno lahko se vršilo blagoslovljenje, kar se bo tudi nedvomljivo zgodilo."

Štiri dni (19. novembra) pred otvoritvijo mostu so po vsej monarhiji obhajali god pokojne cesarice Elizabete (česar so bili še najbolj veseli šoloobvezni otroci, saj so imeli pouka prost dan), zato na slovesnost ob odprtju mostu res ni bilo misliti, ne glede na to, da je od cesaričine smrti minilo mesec in pol.

Preizkus z obtežitvijo z 210 tonami

Po težnostnem preizkusu mostu - nanj so navozili 150 m^3 stolčene šute, približen izračun pa pove, da je šlo za obtežitev 210 ton - so most 23. novembra 1898 ob prisotnosti predstavnikov lokalnih oblasti vendarle odprli za promet. To, da je bil navedeni datum navaden delovni dan (bila je sreda) ter da so otvoritev izpeljali brez takrat običajnih ceremonij (slovesni nagovori, zdravica, godba in slavnostni obed), nam pove, kako so se krajevne oblasti takrat bale višjih oblasti in še posebej cesarske hiše, ki je bila "od bridkega udarca" še vedno "globoko zavita v žalost". - O tako pomembni pridobitvi se celo Dolenjske Novice niso upale pisati na prvi strani - o otvoritvi so poročale šele na peti strani v rubriki "Domače vesti", in sicer: "Most čez Krko bil je 23. novembra blagoslovljen in otvorjen. Ta čin vršil se je brez blišča in buma, vendar prav lepo in imenitnej stvari primerno." Otvoritvi so prisostvovali okrajni glavar vitez Josip Vesteneck, nadinženir (imena in priimka novičar ne navaja), novomeški župan dr. Josip Schegula, župan občine Šmihel-Stopiče Josip Zurc ter prošt dr. Sebastijan Jožef Elbert, ki je most blagoslovil. O kakršnikoli okrasitvi mostu, nastopu meščanske godbe in ljudskem veselju Novice ne poročajo. Pač pa se je novomeški župan Schegula v nagovoru zahvalil visoki vladi in oblastem za naklonjenost, posebno še presvitlemu cesarju ter je "...veleblag. gosp. okr. glavarja prosil, da uradnim potom naznani globoko udanost in zahvalo do najvišjega prestola".

Dolenjske Novice so takrat poročale, da je brez kamnitega dela most dolg 75 metrov in širok 7 metrov. Od tega vozišče meri 4,60 m, pločnika na obeh straneh vsak 1,20 m, železni del pa tehta 341 ton. Starejši posnetki pričajo, da sta bila pločnika iz lesenih desk, vozišče pa je bilo posuto s peskom. Izgradnja kandijskega mostu, ki se je dvigoval 12 m nad Krko, je tedanjim voznikom pomenila pravo olajšanje. Most je nato dolga desetletja služil svojemu namenu, povečan avtomobilski, avtobusni in tovorni promet pa je narekoval izgradnjo pe enega mostu v Novem mestu. Tako so leta 1976 ob gradnji vzhodne obvoznice zgradili Ločenski most. Nadaljnja rast Novega mesta - zlasti prestavitev avtobusne postaje na desni breg - pa je zahtevala izgradnjo še tretjega mostu. Le-ta je bil prometu izročen maja 1991.

LUDVIK TONČIČ

MODNI KOTIČEK

Kavbojska moda

Kavbojski škornji, kavbojke, kavbojski pas, kravata in kavbojski klobuk. Vse izhaja iz istega imenovalca 'kavbojsko', kar je slovenska izpeljanka iz samostalniške besede "cowboy". V prevodu pomeni 'pastir na konju' ali 'junak pustolovskih filmov, povesti o Divjem zahodu'. Med poletnim popotovanjem po Divjem zahodu sem kmalu ugotovila, da je to, kar pri nas vidimo le v ameriških filmih, zanje del resničenga vsakdana.

Pripadniki tovrstne ameriške družbe še vedno živijo poseben, kavbojski način življenja. Stotina milj divje in neposeljene pokrajine, majhna mesteca ob edini grajeni cesti, ki vodi skozi deželo, dvonadstropne lesene hiše, povsod konjske vprege. Ljudje so oblečeni v značilna kavbojska oblačila, ki jih v različici lahko odkrijemo tudi pri nas. Celotna moda je prilagojena razmeram, uporabnosti in tradiciji, ki jo spoštujejo že desetletja.

Ženske vedno najprej izberejo škornje in potem oblačila, ki sodijo zraven. Krilo je dolgo in klasično, ravnih linij. Okrog pasu nosijo usnjen pas z veliko zaponko, ki je neke vrste nakit, poleg ostalega barvitega. Zgornji del oblačil sestavljajo pisane, največkrat črtaste srajce in enobarvni brezrokavniki z ročno vezenimi rožami. Mlajše ženske se tako kot moški oblačijo v hlače iz jeansa. Zimski modi dodajo usnjene izdelke, kot so hlače iz kože, brezrokavniki in jakne z resicami na rokavih in hrbtišču.

In moški? Obvezne kavbojske škornje s posebnimi všitki dopolnjujejo kavbojke, dolge hlače iz modrega bombaža oziroma jeansa, najbolj pogosto znamke Wrangler. Brezrokavniki so tkani iz volne z abstraktnimi simboli, ki nekaj pomenijo. Pomemben del moške oprave je izbran pas in kravata, narejena iz tankega črnega traku in določene okrasne zaponke. Najbolj opazni pa so kavbojski klobuki, za katere so značilni široki, ob straneh precej zavihani krajevci. Narejeni so iz volne, kože, slame ali iz umetnega materiala. V beli rjavi ali črni barvi.

JERCA LEGAN

PRED STO LETI PRVI AVTO NA BALKANU

S 30 kilometri divjal po Ljubljani

V nedeljo, 15. novembra, bo poteklo koledarskih 100 let, odkar se je po Ljubljani zapeljal prvi avtomobil na slovenskih tleh. Časopis Slovenski narod je 16. novembra 1898 objavil posebno novico: "Prvi avtomobil se je včeraj pojavil v Ljubljani in obudil največjo senzacijo. Paglavci so se kar trumoma podili za njim. Avtomobil je last barona Codellija, kateri se je z njim pripeljal z Dunaja..."

Stoletnica avtomobilizma na Slovenskem torej. Če vemo, da je bil predhodnik današnjega avtomobila vozilo na parni pogon J. Cugnota iz leta 1769-1770 in da imajo zasluge za nastanek avtomobilov, kakršne poznamo danes, izumitelji Siegfried Marcus (1875), Gottlieb Daimler in Wilhelm Mayrbach (1885) ter Carl Friedrich Benz (1885), potem se je treba s spoštovanjem spomniti tudi znamenitega izumitelja in podjetnika Antona Codellija, ki je pred 100 leti kot prvi na Balkanu pripeljal k nam osebni avtomobil.

Kot zadnji lastnik dvorca Turn na Kodeljevem je Anton Codelli (1875-1954) živel pretežno v tem svojem ljubljanskem bivališču, čeprav je bil hkrati tudi svetovljan. Pred 100 leti je diplomiral iz strojništva na Dunaju. V življenju je izumil in patentiral vrsto tehničnih iznajdb. Njegov je vžigalni sistem za eksplozivne motorje; zamislil si je ogromen zrakoplov in patentiral tudi izum majhnega hladilnika, ki deluje v steklenici. Že v prvih letih iztekajočega se stoletja se je pionirsko ukvarjal z radiotehniko, razvijal je radijske sprejemnike in med drugim zagotovil brezžično telegrafsko povezavo vojaškega ladjevja na Jadranu. Tik pred prvo svetovno vojno je vzpostavil radijsko povezavo med nemško kolonijo Gano v Afriki in Berlinom. Že leta 1928 je patentiral tudi svojo zamisel televizije, ki jo je prijavil kar v 12 državah, med drugim tudi v Jugoslaviji. Njegov optično-elektromagnetni izum je kot prototip deloval že leta 1930. Bil je eden izmed najplodovitejših izumiteljev na Slovenskem.

Neugnani raziskovalni duh barona Codellija ni nikoli miroval. Ni bil zadovoljen tudi s svojim prvim avtomobilom: z Dunaja si je takrat pripeljal v Ljubljano avtomobil znamke Benz z močjo motorja 2,5 KM (= 1,84 kW), čigar karoserija je bila podobna kočiji, kolesa pa kolesom navadnega bicikla. Avtomobil mu je povzročal precej sitnosti, zato ga je že februarja 1899 prodal v Francijo in si kupil močnejši Daimlerjev avtomobil z močjo 6 KM (= 4,42 kW). Po poročilih takratnega časopisja je "vzbujal na ljubljanskih ulicah pravo senzacijo, pa tudi negodovanje meščanov zaradi hrupa in vznemirjenja pešcev." Ko se je Codelli z neverjetno "hitrostjo" kakih 30 km na uro "podil po Ljubljani", ga je kritizival Slovenski narod tudi 23. maja 1899. S svojim drugim avtomobilom je Codelli, navdušen športnik in svetovni potnik, tudi tekmoval: leta 1900 je na 324 km dolgi dirki od Salzburga do Dunaja dosegel med 18 tekmovalci 3. mesto.

Anton Codelli je avtomobile tudi kasneje pogosto menjaval in je že leta 1905 kot eden prvih Slovencev opravil šoferski izpit. Z njegovo smrtjo (1954 v Švici) je ta znamenita plemiška rodbina po moški veji izumrla. Za njim je ostala vrsta elektrotehničnih izumov človeka, ustvarjalca pomembnih in izjemnih uspehov, ki sta ga odlikovala predvsem izredna umska nadarjenost ter nevsakdanja delovna volja.

Tudi pri nas ni šlo brez rekordov: znamenita "katrca" je v 7 letih poslala na trg nekaj nad 575.000 vozil. Zamenjalo jo je priljubljeno vozilo R5 in januarja 1989 je v Novem mestu začelo poslovati novo Renaultovo podjetje. "Petica" je v skupini uglednih francoskih izdelovalcev avtomobilov v okviru Revoza začela osvajati zahtevno zahodno Evropo. Revoz je postal pomemben in najuspešnejši izdelovalec motornih vozil v Sloveniji ter največji slovenski izvoznik.

Dvoje stoletnic - nam vsem v prijeten spomin in hkrati tudi veselje ter zadovoljstvo.

TONE GOŠNIK

- **Stoletnica prihoda prvega avtomobila v Ljubljano pa je na Slovenskem povezana še z eno stoletnico, ki na svoj način zadeva tudi Novo mesto. Letos poteka natanko 100 let, kar je Francoz Louis Renault zgradil svoj prvi avtomobil - voiturette. Z njim je postavil temelje mogočnega velikana v svetovni avtomobilski industriji. Njegov skokovit razvoj v zadnjih desetletjih je zajel tudi Slovenijo, saj je ljubljasnki Litostroj v letih 1969-1972 začel izdelovati Renaultove avtomobile serij 4, 6, 8, 10 in 16, kar pomeni tudi začetek slovenske montažne avtomobilske industrije. Ko je Slovenija dobila kakih 20.000 Litostrojevih renaultov, je njihovo proizvodnjo nato prevzela IMV v Novem mestu, za katero je bilo že kar nekaj dobrih izkušenj iz sodelovanja z angleškim Austinom. Februarja 1959 sta se združili nekdanji novomeški podjetji Agroservis in Motomontaža v IMV, februarja 1973 pa je stekla redna proizvodnja "francozov" v Novem mestu.**

IZUMITELJ - Baron Anton Codelli v času svojih prvih izumov.

PRVIČ V LJUBLJANI - Baron Anton Codelli na svojem dvosedežnem comfortablu, ki ga je poleti 1898 kupil na Dunaju in se z njim prvič predstavil v Ljubljani 15. novembra 1898.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 12. XI.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.15 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Pod klobukom
10.15 Divja Amazonija, serija, 11/12
11.10 Steklena džungla, angl. dok. serija, 4/6
11.40 Homo turisticus
12.05 Nash Bridges, amer. naniz.
13.00 Poročila
13.40 Zgodbe iz školjke
14.10 Tedenski izbor
Iz muzeja
14.50 Soča-Življenje ob reki
14.20 Osmi dan
15.50 En Route, nizozem. drama
17.00 Obzornik
17.10 Po Sloveniji
17.30 Tedi
18.20 Zenit
18.45 Ave triumphator
19.05 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 100 let Leona Štuklja, prenos iz NM
21.05 Tednik
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Opus
23.20 Spominjamo se Jacqueline du Pre
0.45 Klavirski trio

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Mladostniške izpovedi, braz. naniz., 15/22 - 10.00 Matineja: Trdno v sedlu, naniz., 41/65; 10.25 Pacific Drive, naniz., 97/130; 10.50 Angel, varuh moj, amer. naniz., 3/22; 11.35 Cik cak; 12.25 Svet poroča - 12.55 Euronews - 15.55 Don Kihot, ris. naniz. - 16.20 Papirnata maska, angl. film - 18.05 Opremljevalke, naniz., 20/21 - 18.30 Lahko noč, ljubica, angl. naniz., 7/11 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Športna oddaja - 20.25 Košarka - 22.05 Blodnjak strasti, špan. film - 23.40 Nočni pridih: Mladostniške izpovedi, 16/22; 0.05 A. S. , nem. naniz., 7/14

KANAL A

7.30 Čuden par, ris. - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Super-Samuraj, naniz. - 9.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.30 Laverne in Shirley, hum. naniz. - 10.00 Mannix, nadalj. - 11.00 Dobri časi, slabi časi - 11.30 Drzni in lepi - 12.00 Sončni zaliv - 12.30 Odklop - 14.00 Oprah show - 15.00 Bogato dekle, nadalj. - 16.00 Maria Mercedez, nadalj. - 17.00 Nora hiša - 17.30 Družinske zadeve - 18.00 Princ z Bel Aira - 18.30 Oprah show - 19.30 Zmenkarije - 20.00 Film po izbiri gledalcev - 23.45 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 17.00 Hrestač, risanka - 18.00 Iz produkcije združenja LTV - 18.25 Sosedje, nadalj. - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Litijski mozaik

HTV 1

6.45 Tv spored - 7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.25 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.40 New York (serija) - 13.10 Esmeralda (serija) - 14.00 Poslovni klub - 14.30 Živa resnica - 15.00 Izobraževalni program - 15.30 Program za mlade - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Odprto - 20.50 Pol ure kulture - 21.25 Izziv, kviz - 22.05 Opazovalnica - 22.35 Arktika-Antarktika (potop. serija) - 23.05 Serijski morilec (amer. film)

HTV 2

14.50 TV koledar - 15.00 Zabavni mozaik - 17.15 Obala sončnega zahoda (serija) - 18.05 Hugo, tv igrica - 18.30 Kraljestvo divjine (dok. serija) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kviz - 20.25 Dosjeji X (serija) - 21.25 Filmske čarovnije III. (dok. serija) - 21.55 Ustvarjanje zemljevida (angl. film)

PETEK, 13. XI.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.55 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Glejte kako rastejo
9.40 Tedi
10.15 Otroška oddaja
10.35 Zenit
11.05 4 x 4
11.35 Na vrtu
12.05 100 let Leona Štuklja
13.00 Poročila
13.50 Opus
14.20 Izgubljeni sin, posnetek predstave MGL
16.20 Mostovi
17.00 Obzornik
17.10 Po Sloveniji
17.30 Lahkih nog na okrog
18.20 Dober večer
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.10 Petka
21.35 Gostüvanje
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Polnočni klub
0.05 Wiliam Forsythe - Just dancing around

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Mladostniške izpovedi, braz. naniz., 16/22 - 10.00 Matineja: Trdno v sedlu, naniz., 42/65; 10.25 Pacific Drive, naniz., 98/130; 10.50 Opremljevalke, naniz., 20/21; 11.15 Lahko noč, ljubica, angl. naniz., 7/11 - 11.45 Budimpeštanske zgodbe, madžar. film - 13.10 Euronews - 16.20 Besna mama, franc. film - 18.05 Indaba, franc. naniz., 18/25 - 18.30 Čudežni otrok, naniz., 21/22 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Nell, amer. film - 21.45 Velike romance 20. stoletja, angl. dok. serija, 4/26 - 22.15 Pred dežjem, maked. film - 0.05 Klient, amer. naniz., 19/19 - 0.55 Nočni pridih: Mladostniške izpovedi, 17/22; 1.25 A. S., nem, naniz.

KANAL A

7.30 Čuden par, ris. - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Super samuraj, naniz. - 9.00 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.30 Laverne in Shirley, hum. naniz. - 10.00 Mannix, nadalj. - 11.00 Dobri časi, slabi časi - 11.30 Maria Mercedez, nadalj. - 12.30 Zmenkarije - 14.00 Oprah show, ponov. - 15.00 Bogato dekle, nadalj. - 16.00 Maria Mercedez, nadalj. - 17.00 Nora hiša - 17.30 Družinske zadeve - 18.00 Princ z Bel Aira - 18.20 Bravo, maestro - 18.30 Oprah show - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Zmenkarije - 20.30 Trikotnik prevar, film - 22.00 Daqn Domin, dok. oddaja - 23.00 Nemogoče - 0.00 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 16.45 Najspot - 17.40 Zgodovina avtomobilizma - 18.00 Kmetijski nasveti - 18.25 Sošedje, nadalj. - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas

HTV 1

6.45 Tv spored - 7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.25 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.40 New York (serija) - 13.10 Esmeralda - 14.00 Pol ure kulture - 14.30 Arktika-Antarktika - 15.00 Izobraževalni program - 15.30 Program za mlade - 17.00 Hrvaška danes - 17.50 Govorimo o zdravju - 18.35 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kravata (dok. oddaja) - 20.55 Lepa naša - 22.15 Opazovalnica - 22.45 Ljudje smo - 23.35 Nočna straža: Oddelek za umore V (serija); Psi faktor II (serija); Ameriški film; Sedmi element + filmska klapa

HTV 2

14.50 Tv koledar - 15.00 Zabavni mozaik - 17.15 Obala sončnega zahoda (serija) - 18.05 Hugo, tv igrica - 18.30 Televizija o televiziji - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kviz - 20.30 Zakon L.A. (serija) - 21.30 Kako sem prišel na kolidž (film) - 23.15 Fatamorgana - 23.45 Čuvaji časa

SOBOTA, 14. XI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.45 Teletekst
8.00 Zgodbe iz školjke
8.30 Plesna šola
9.00 Nesrečniki, ris. naniz., 7/26
10.00 Petka
11.20 Mladi skladatelji
12.00 Tednik
12.50 Dobrodošli doma
13.00 Poročila
13.20 Prisluhnimo tišini
13.50 Polnočni klub
15.00 Življenje Emila Zolaja, amer. film
17.00 Obzornik
17.15 Euromusica v Solunu, 1. oddaja
17.50 Na vrtu
18.15 Ozare
18.20 National geographic, amer. dok. serija, 6/12
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.10 Šou bo šel
21.10 Novice iz sveta razvedrila
21.40 Turistična oddaja
22.05 Steklena džungla, angl. dok. oddaja, 5/6
22.35 Poročila, šport
23.10 Past v pasti, angl. film
0.35 Iz muzeja

SLOVENIJA 2

9.25 Zlata šestdeseta - 10.25 Jeklene ptice, naniz. - 11.15 Nell, amer. film - 13.00 Euronews - 17.05 DP v dresurnem jahanju - 17.20 Teniški magazin - 17.45 Rokomet - 19.30 Videoring - 20.00 Ribica, amer. film - 22.10 V vrtincu - 22.50 Don Kihot, ris. naniz., 10/39 - 23.15 Sobotna noč

KANAL A

8.00 Risanke: Alvin; Zajec dolgouhec in prijatelji; Mačke z groma - 10.00 Mesto v zalivu, nadalj. - 10.30 Extremni športi - 11.00 Stilski izziv - 11.30 Bravo maestro - 12.00 Živinski tat, film - 14.00 Bogato dekle, nadalj. - 16.00 Meego, hum. oddaja - 16.30 Nimaš pojma, naniz. - 17.00 Manekenke, nadalj. - 18.00 Klub avenija - 18.30 Jenny, naniz. - 19.00 Vitezi za volanom - 20.00 Resnični svet - 20.30 Zmenkarije - 21.00 Tommy Knockersi, nadalj. - 22.00 Babilon 5, naniz. - 23.00 Izgnanec, naniz. - 0.00 Klub Avenija

VAŠ KANAL

13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 17.50 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.25 Sosedje, nadalj. - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije združenja LTV - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Najspot

HTV 1

8.00 Tv spored - 8.25 Program za mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Hrvaška spominska knjiga - 12.35 Kmetijski nasveti - 13.10 Rdeči gusar (amer. film) - 16.15 Poročila - 16.30 Dr. Quinn (serija) - 17.45 Turbo limach show - 19.10 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Film - 21.50 Gospodarski TV vodič - 22.00 Opazovalnica - 22.30 Nočna straža: Frasier (serija); Vstop prepovedan (amer. film)

HTV 2

16.00 Tv koledar - 16.10 Prizma - 17.00 Čisto srce (dok. serija) - 17.30 Čudežne ameriške pokrajine (dok. oddaja) - 18.25 Glasbena oddaja - 19.00 Risana serija - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.05 Triler - 21.05 Zlati gong - 21.55 Dok. film - 22.50 Svet zabave - 23.20 Oprah Show

NEDELJA, 15. XI.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.45 Teletekst
8.00 Živžav
Skrivnostno življenje igrač, lut. naniz.
8.15 Cilkin kotiček, risanka
8.25 Cofko Cof, ris. naniz.
8.50 Srebrnogrivi konjič, ris. naniz.
9.15 Telerime
9.20 Zares divje živali, naniz., 10/26
9.50 Ozare
9.55 Nedeljska maša
11.00 Vsi smo ena družina, japon. serija
11.30 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
12.30 Pomagajmo si
13.00 Poročila
14.00 Šou je šel
15.00 Novice iz sveta razvedrila
15.25 Breme krivde, amer. film
17.00 Obzornik
17.15 Alpe-Jadran-Donava
17.45 Po domače
18.40 Soča-Življenje ob reki
19.10 Risanka
19.20 Žrebanje lota
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zoom
21.35 Očetje in sinovi
22.35 Poročila, šport
22.55 Murphy Brown, amer. naniz., 11/25
23.20 Umori, amer. naniz., 4/22

SLOVENIJA 2

9.00 Pravi biznis - 10.00 V vrtincu - 10.40 Gospod Brundo in Zajček Napihajček, nizozem. film - 12.30 Pripravljeni, oddaja o slov. vojski - 13.00 Euronews - 15.30 Zdravje, starost, šport, reportaža z Bleda - 15.55 Rokomet - 17.55 Športno plezanje - 19.30 Videoring - 20.00 Maistrova najdaljša Mariborska noč, TV igra - 21.35 Velika vojna in oblikovanje stoletja, angl. dok. serija, 6/7 - 22.35 Šport v nedeljo - 23.10 Mefisto, madžar. film

KANAL A

8.00 Risanke: Alvin; Zajec dolgouhec in prijatelji; Mačke z groma - 10.00 Sanjam o Jeannie, naniz. - 10.30 Klub avenija - 11.00 Pasji prijatelji - 12.00 Powaqquatsi, film - 14.00 Bogato dekle - 16.00 Z robotom na potep, film - 18.00 Dušni pastir, naniz. - 18.30 Sam svoj mojster - 19.00 Airwolf, naniz. - 20.00 Prigledali ste si mercedes in stanovanje, žrebanje - 20.30 Johnny Mnemonic, film - 22.30 Odkop - 23.30 Večna ljubezen, film

VAŠ KANAL

12.30 Vaše želje - 13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.25 Sosedje, nadalj. - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 16. XI.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.30 Teletekst
7.30 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Lahkih nog na okrog
10.15 Dober večer
11.10 National geographic, amer. dok. oddaja
12.00 Alpe-Jadran-Donava
12.30 Utrip
12.45 Zrcalo tedna
13.00 Poročila
13.25 Ljudje in zemlja
13.55 Očetje in sinovi
14.50 Zoom
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 Obzornik
17.10 Po Sloveniji
17.30 Radovedni taček
17.45 Zares divje živali
18.20 Recept za zdravo življenje
19.05 Risanka
19.10 Žrebanje 3 x 3 plus 6
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Komisar Rex, nadalj., 11/13
21.05 Gore in ljudje
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 (Ne)znani oder
23.00 Iz slovenskih ateljejev

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Mladostniške izpovedi, braz. naniz - 10.00 Matineja: Trdno v sedlu, naniz., 43/65; 10.25 Pacific Drive, naniz., 99/130 - 10.50 Indaba, franc. naniz., 18/25 - 11.15 Čudežni otrok, naniz. - 11.45 Šport v nedeljo - 12.30 Velike romance 20. stol, angl. dok. serija, 4/26 - 13.00 Življenje Emila Zolaja, amer. film - 14.55 Euronews - 15.40 Pred dežjem, maked.-angl.-franc. film - 17.30 Pripravljeni, oddaja o slov. vojski - 18.05 Ženska mojega življenja, špan. naniz., 3/12 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Studio City - 21.00 Engelbert Humperdinck - kralj romanc, dok. film - 21.55 Pomp - 23.00 Brane Rončel izza odra - 0.25 Nočni pridih: Vprašanje zakonitosti, angl. naniz.; 0.50 A. S., nem. naniz.

KANAL A

7.30 Čuden par; Mork in Mindy; Super samuraj; Mačke z groma - 9.00 Bradyjevi, serija - 9.30 Laverne in Shirley, serija - 10.00 Mannix - 10.30 Dobri časi, slabi časi - 11.30 Maria Mercedes, nadalj. - 12.30 Dannyjeve zvezde - 14.00 Oprah show - 15.00 Bogato dekle, nadalj. - 16.00 Maria Mercedes, nadalj. - 17.00 Nora hiša, naniz. - 17.30 Družinske zadeve, hum. naniz. - 18.00 Princ iz Bel Aira, naniz. - 18.30 Oprah show - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Miza za pet, nadalj. - 21.00 Zaljubljena Lilly, film - 22.45 Silski izziv - 23.15 Tretji kamen od sonca, hum. naniz. - 23.45 Nemogoče

VAŠ KANAL

13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 17.00 Usodna odprava, film - 18.25 Sosedje, nadalj. - 19.30 24 ur - 20.00 Zgodovina avtomobilizma - 20.25 Šport - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 17. XI.

SLOVENIJA 1

7.45 - 0.50 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Radovedni Taček
9.45 Pustolovščine, naniz., 10/24
10.15 Recept za zdravo življenje
11.05 Po domače
12.05 Komisar Rex, naniz., 11/13
13.00 Poročila
13.50 Gore in ljudje
14.40 (Ne)znani oder
15.10 Gospod Plemeniti Prasetnik, predstava SLG Celje
16.20 Med valovi
17.00 Obzornik
17.10 Po Sloveniji
17.30 Skrivnostno življenje igrač, lut. naniz., 4/26
17.45 Waynove dogodivščine, avstral. naniz., 25/26
18.20 V Louvru z mojstri, franc. dok. oddaja
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Učitelj, franc. naniz., 3/18
21.05 TV konferenca
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Hitler-Stalin, franc. dok. nadalj., 3/3

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Vprašanje zakonitosti, angl. naniz., 7/7 - 10.00 Matineja: Trdno v sedlu, naniz., 44/65; 10.30 Pacific Drive, avstral. naniz., 100/130 - 10.55 Ženska mojega življenja, špan. naniz., 3/12; 11.50 Studio City; 12.45 Sobotna noč - 14.45 Euronews - 15.50 Ribica, amer. film - 18.05 Gospod in gospa Smith, naniz., 9/12 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Košarka - 21.40 Sedma soba, ital. kooprod. film - 23.35 Svet poroča - 0.05 Nočno pridih: Mladostniške izpovedi, braz. naniz.; 0.35 A. S., nem. naniz.

KANAL A

7.30 Fonzijeva klapa; Mork in Mindy; Mačke z groma - 9.00 Bradyjevi, naniz. - 9.30 Laverne in Shirley, naniz. - 10.00 Mannix, nadalj. - 10.30 Dobri časi, slabi časi - 11.30 Maria Mercedes, nadalj. - 12.30 Klub avenija - 13.00 Kuharska oddaja - 14.00 Oprah show - 15.00 Bogato dekle, nadalj. - 16.00 Maria Mercedes, nadalj. - 17.00 Nora hiša, naniz. - 17.30 Družinske zadeve, naniz. - 18.00 Princ iz Bel Aira, naniz. - 18.30 Oprah show - 19.30 Zmenkarije - 20.00 Odklop - 21.00 Divje gosi II, film - 23.30 Tretji kamen od sonca, naniz. - 0.00 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.00 Šport - 18.25 Sosedje, nadalj. - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Bojevniki, film - 21.35 Novice - 21.50 Rezerviran čas

SREDA, 18. XI.

SLOVENIJA 1

7.45 - 2.20 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Skrivnostno življenje igrač, 4/26
9.45 Waynove dogodivščine, nadalj., 25/26
10.15 V Louvru z mojstri, franc. dok. oddaja
11.10 TV konferenca
12.05 Učitelj, franc. naniz. 3/18
13.00 Poročila
13.10 Tedenski izbor
Murphy Brown, naniz., 11/25
13.35 Breme krivde, amer. film
15.00 Hitler-Stalin, franc. dok. nadalj., 3/3
15.50 Alica, evrop. kult. mag.
16.20 Obzorje duha
17.00 Obzornik
17.10 Po Sloveniji
17.30 Male sive celice
18.20 Divja Amazonija, serija, 12/12
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Nash Bridges, amer. naniz.
21.05 Beck, ang. nadalj., 2/6
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Osmi dan
23.25 Der trinker, nem. drama

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Mladostniške izpovedi, braz. naniz. - 10.00 Matineja: Trdno v sedlu, nizoz. nadalj., 45/65; 10.25 Pacific Drive, naniz., 101/130; 10.50 Gospod in gospa Smith, naniz., 9/12; 11.35 Pomp; 12.35 Velika vojna in oblikovanje stoletja, angl. dok. serija, 6/7 - 13.25 Pajčevina - 13.50 Euronews - 16.35 Gospod Brundo in Zajček Napihajček, nizozem. film - 18.05 Angel, varuh moj, amer. naniz., 4/22 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Košarka - 21.40 Do kod je noč, italij. nadalj, 3/4 - 22.35 Pajčevina - 23.00 Nočni pridih: Mladostniške izpovedi, braz. naniz.; 23.30 A. S., nem. naniz.

KANAL A

7.30 Fonzijeva klapa; Mork in Mindy; Mačke z groma - 9.00 Bradyjevi, naniz. - 9.30 Laverne in Shirley, naniz. - 10.00 Mannix, nadalj. - 10.30 Dobri časi, slabi časi - 11.30 Maria Mercedes, nadalj. - 12.30 Dannyjeve zvezde - 14.00 Oprah show - 15.00 Bogato dekle, nadalj. - 16.00 Maria Mercedes, nadalj. - 17.00 Nora hiša, naniz. - 17.30 Družinske zadeve, naniz. - 18.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 18.30 Oprah show - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Prva liga, film - 22.00 Ruby Wax - 22.30 Komedija - 23.00 Tretji kamen od sonca, naniz. - 23.30 Nemogoče, naniz. - 0.30 Danyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 17.00 Bojevniki, film - 18.25 Sosedje, nadalj. - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Najspot - 21.00 Novice - 21.30 Zgodovina avtomobilizma

DOLENJSKI LIST DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju **lestvice Studia D** in **Dolenjskega lista** dodelil nagrado **Manci Mohar, V Brezov log 1, Novo mesto.** Nagrajenki čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 16.30 (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

1. (3) Moja hramonika – **ansambel Petra Finka**
2. (4) Pozabljivec – **ansambel Slapovi**
3. (1) Denar – **ansambel Mladi Dolenjci**
4. (7) Kje so tiste rožice – **Jože Bohorč s prijatelji**
5. (2) Šentjernejsko vabilo – **Trio Frančič**
6. (6) V mojem srcu – **Fantje izpod Rogle**
7. (5) Srce se prepušča samoti – **ansambel Bobri**
8. (-) Dolenjska – **ansambel Henček**
9. (8) Spomin na poletje – ansambel **Vasovalci**
10. (9) Objem v planinah – **Trio Pavleta Malnariča in Fantje iz Šentvida**

Predlog za prihodnji teden: Ob potoku – **ansambel Litijski odmev**

KUPON ŠT. 45

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

_____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 45

				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	ŽENA BOJARJA, VISOKEGA RUSKEGA PLEMIČA	MALAJSKA BLAZNOST	FR. SLIKAR IMPRESIONIST (AUGUSTE, 1841-1919)	IME TRŽAŠKEGA PISATELJA SVEVA	BAJESLOVNI VELIKAN	OSEBNI ZAIMEK	PRIPADNIK URALSKEGA LJUDSTVA (SAMOJED)
				MOŠKI GLAS							
				OBŠIVI							
				VRSTA ŽLAHTNIH RDEČIH JABOLK							
				IND. MESTO V MADHJA PRADEŠU (BOMBAŽ) / IME PEVKE RUPLOVE						SAMORODNA TRTA	OJDIPOVA MATI IN ŽENA
AVTOR: JOŽE UDIR	OSLABITEV	NOČNO ZABAVIŠČE / ZNAN PARK NA DUNAJU	V			RADIOAKT. IZOTOP TORIJA (Io) / ČISTO PREMOŽENJE					
IZDELOVALEC OPANK								KRILO RIMSKE LEGIJE	ZLATA OGNJANOVIĆ / KDOR SKRBI ZA RED		
SRNJI SAMEC							RIŽEVO ŽGANJE / NEKD. GR. OSVOBOD. VOJSKA				
STAROSLOVANSKA BOGINJA LEPOTE					VELIK KOS / FAZANU SORODNA PTICA						
GRŠKA BOGINJA NESREČE				GR. MIT. ORESTOV PRIJATELJ / JAKOB ALJAŽ							
BELJENJE, BELEŽ								ŽENSKI GLAS			
KRAJ PRI CELJU								GERMANSKI MITOLOŠKI OREL			

NAGRADI NA MIRNO IN V ŠMARJEŠKE TOPLICE

Žreb je izmed reševalcev 43. nagradne križanke izbral **Staneta Camloha z Mirne** in **Janjo Macedoni iz Šmarjeških Toplic**. Camlohu je pripadla denarna nagrada, Macedonijeva pa bo za nagrado prejela knjigo. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 23. novembra na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **"križanka 45"**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 43. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 43. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: APATIK, PARADA, APATIN, ŠTUKELJ, LAIK, IA, INSERT, SOK, KAROL, SRP, ARENA, ANIKA, ROD, TAMARAK, OBEŠALO, KRA, SEKANTA, ION.

AMBULANTA ZA BOLEZNI DOJK - Pred kratkim je omenjena ambulanta novomeškega zdravstvenega doma praznovala 10-letnico delovanja. Ob tej priložnosti je ekipa zdravstvenih delavcev, ki dela v ambulanti za bolezni dojk, predstavila svoje dosedanje delo. (Foto: J. D.)

SLIKARJI NA KOSTANJKU - Jure Cihlar iz Lucije pri Portorožu je bil eden izmed petih udeležencev slikarskega delovnega srečanja na Špilerjevi domačiji na Kostanjku nad Zdolami. Letošnja kolonija je že četrta, v zadnjih štirih letih pa je sodelovalo nad 20 znanih slikarjev. V deževnem vremenu so se slikarji izpod Špilerjevega kozolca še največ ozirali proti bližnji cerkvici sv. Vida in jo po svoje upodabljali. Lastnik Peter Špiler, ljubitelj slikarstva, bo v poslopjih, ki jih sedaj preureja, namenil nekaj prostorov tudi za stalno zbirko na domačiji nastalih del. (Foto: M. Vesel)

SREČANJE STAROSTNIKOV - Območno združenje Rdečega križa Metlika in krajevna organizacija Rdečega križa Lokvica sta minulo soboto pripravila v gasilskem domu na Lokvici srečanje krajanov, starejših od 62 let. Na srečanje, ki je bilo prvo tovrstno v metliški občini, sta prišli tudi najstarejši krajanki. Na fotografiji (od leve proti desni): 90-letna Marija Kočevar z Dol. Lokvice, predsednica krajevnega odbora RK Trnovec-Lokvica Emilija Kokalj, 97-letna Katarina Mušič iz Trnovca, ki je tudi najstarejša metliška občanka, ter predsednik KS Lokvica Anton Petric. (Foto: M. B.-J.)

MEDVEDEK NA OBISKU - Več kot dvesto učencev tretjih in četrtih razredov osnovne šole Grm v Novem mestu je v petek, 6. novembra, dopoldne zavzeto spremljalo predstavitev knjižne novosti Ivanke Mestnik, upokojene učiteljice te šole, ki je mlade bralce razveselila s prijetno zgodbico Medvedek na obisku. Na predstavitvi, ki jo je vodila Olivija Metelko, so pogovor z avtorico dopolnili otroci s petjem, recitacijami in igrico v dramatizaciji Zdenke Mojstorovič. Knjigo je s prijetnimi ilustracijami obogatil akademski slikar Jože Kumer. Na sliki: Ivanka Mestnik med učenci, ki so ob tej priložnosti prinesli s seboj svoje medvedke. (Foto: M. Markelj)

AVTOHIŠA PIONIR PREDSTAVILA NOVOSTI - V petek so v Avtohiši Pionir v Ločni v okviru tradicionalne letne predstavitve Renaultovih in hišnih novosti obiskovalcem pokazali prenovljene servisne delavnice, trgovino z rezervnimi deli in prodajni salon. Kot je ob tej priložnosti dejal vodja Avtohiše Pionir Uroš Murgelj so obiskovalci lahko preskusili in testirali tudi vse Renaultove modele. (Foto: Majda Luzar, EPS)

Deset let ambulante za bolezni dojk

Pri ženskah je med rakastimi bolezni največ raka na dojki - Pomembno vlogo pri zgodnjem odkrivanju ima ambulanta za bolezni dojk - Samopregledovanje že od 20. leta starosti

NOVO MESTO - Število rakastih obolenj v svetu narašča. Pri ženskah je največ, kar 22 odst., raka na dojki, ta odstotek pa še narašča. Pomembno vlogo pri zgodnjem odkrivanju raka dojk imajo ambulante za bolezni dojk. Novomeška ambulanta, ki sodi med uspešnejše tovrstne ambulante v Sloveniji, je pred kratkim praznovala 10-letnico.

Ob tej priložnosti so v novomeškem zdravstvenem domu pripravili predstavitev desetletnega dela. V ambulanti, ki je namenjena varstvu žena Dolenjske in Bele krajine, že od vsega začetka dela dr. Terezija Krese. Skupaj z dr. Jurijem Usom, radiologom iz Onkološkega inštituta v Ljubljani, sta bila ustanovitelja te ambulante, pri tem pa ju je podpiral takratni direktor dr. Peter Kapš. V njej sta začeli delati še višja medicinska sestra Marija Tomazin in inž. radiologije Sonja Staniša. Kmalu po ustanovitvi so se jim pridružili še ginekolog in porodničar dr. Franc Presker, potem medicinska sestra Dragica Janežič in višja medicinska sestra Mojca Kapš. V teh letih so odkrili 275 rakov na dojkah, februarja letos pa so imeli desettisoči obisk.

Za nakup prvega mamografa je denar zagotovil novomeški zdravstveni dom s pomočjo Zavoda za zdravstveno zavarovanje in prispevkov številnih posameznikov in donatorjev širom Dolenjske. Ob tem je treba povedati, da je ena največjih humanitarnih akcij v Sloveniji za nakup mamografa "Darujmo zase" potekala preko Dolenjskega lista in Studia D, vodil pa jo je Janez Pavlin. S to akcijo so zbrali 280 milijonov takratnih dinarjev, denar pa je darovalo več kot 20.000 ljudi. Lani so v zdravstvenem domu dotrajani mamograf zamenjali z novim, modernejšim in zmogljivejšim. Že v začetku delovanja ambulante so imeli težave s pridobitvijo ustreznega kadra, direktorica zdravstvenega doma dr. Tatjana Gazvoda pa je povedala, da bi za delo v ambulanti radi pridobili še dva ali tri zdravnike in ostali kader, da bi ambulanta lahko delala cel teden.

Ambulanta za bolezni dojk pa ni namenjena le odkrivanju raka, ampak deluje tudi preventivno, saj želi ženske motivirati za samopregledovanje dojk. To metodo naj bi ženska sprejela za življenjsko navado že pri dvajsetih letih. Samopregledovanje dojk jim v ambulanti razložijo s pomočjo zloženke Za zdrave dojke, ki jo je izdala Zveza slovenskih društev za boj proti raku. Ženam pa ponudijo tudi zloženko Ana priporoveduje. Dr. Presker je predstavil nadomestno hormonsko zdravljenje, ki je učinkovito pri zmanjševanju ali preprečevanju klimakteričnih težav, poleg nekaterih redkih stranskih učinkov pa to hormonsko zdravljenje vpliva na nastanek raka dojke. Zato je nujno redno klinično in rentgensko pregledovanje dojk.

J. DORNIŽ

KOSTANJEV PIKNIK NOVOMEŠKIH TABORNIKOV

NOVO MESTO - Prijeten sobotni poldnevni izlet je imelo 7. oktobra kakih 150 novomeških tabornikov, ki so se zbrali v Ločni in napotili proti Staremu gradu. Med potjo so si ogledali posestvo na Bajnofu, pod Starim gradom pa so se razživeli v igrah in prijetnem druženju. Priljubjena "taborniška mama" Maja Badovinac je tja pripeljala večjo pločevinasto pripravo za peko kostanja, ki so ga taborniki že od doma prinesli s seboj. Proti gradu in Jelšam se je vil prijeten vonj pečenih jesenskih dobrot in vsi so bili zadovoljni. Tudi najmlajši, murenčki - predšolski otroci in učenci prvih razredov osnovnih šol. Tokrat so bili gostje izleta posamezniki iz Mirne Peči, kjer bodo ustanovili novo taborniško organizacijo.

Tg.

DRUŠTVO INVALIDOV OBISKAL NOVI PREDSEDNIK

NOVO MESTO - Na povabilo DI (Društva invalidov) Novo mesto se je prejšnji teden mudila delegacija Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS), ki jo je vodil novoizvoljeni predsednik Miran Krajnc. Goste so zanimale predvsem podrobnosti delovanja številnega društva, uresničevanje programov, sodelovanje z občinami in ostalimi itd. Pozitivno so ocenili delo društva, organiziranje izletniško - kulturnih prireditev, sodelovanje z novomeško mestno občino in ostalimi občinami, društvi in Zvezo delovnih invalidov Slovenije. Društvu je bila izrečena posebna pohvala za dobro izveden socialni program za invalide. Obe strani sta ugotovili pomembnost tovrstnih protokolarnih obiskov, tudi za boljše sodelovanje v dobrobit slehernega invalida. Vodstvo društva se je delegaciji zahvalilo za obisk in jih povabilo, naj se v prihodnjem letu, ko zveza praznuje 30 - letnico delovanja, ponovno srečamo v Novem mestu na slavnostni seji predsedstva ZDIS.

M. GOLOB

PRIJAZNOST IN DOBROTA ZDRAVIH LJUDI

Po več letih bivanja v tujini sva se z možem vrnila v najin dom v Metliko. Nesrečno naključje je hotelo, da sem se ob izteku poletja ponesrečila v domu, ki ga tako ljubim. Bala sem se bolnišnice. Toda bolečine so se stopnjevale in poklicali smo zdravnico. Le nekaj minut zatem se je na vratih prikazala dobrosrčna in polna vzpodbudnih besed zdravnica ga. Elizabeta Srebočan. Z vsem optimizmom sem sprejela predlog, da me odpeljejo v bolnišnico v Novo mesto. Trenutek zatem je prijazni voznik g. Martin Pečarič že prinesel nosila in po mirni vožnji preko Gorjancev ustavil pred bolnišnico. Sledil je pregled poškodbe in uspešna operacija. Po nekaj dneh sem zapustila bolnišnico, ki sem se je tako bala. Hvala vam zdravniki, hvala sestri Marti, Dejanu, Mateju in vsem, ki so tako lepo skrbeli zame. Hvala! Ob vas sem spoznala, da je v domovini tudi bolnemu veliko lažje, saj je na vsakem koraku topla dlan in odprto srce za pomoč človeku v nesreči.

ANICA PAPIČ
Metlika

"DAJTE 5 TISOČAKOV!"

NOVO MESTO - V četrtek, 5. novembra, kmalu po 14. uri sta kakih 12-13 let stara šolarja med kapelico in železniškim prehodom blizu kandijske postaje drzno zapeljala pred 85-letno gospo, ki se je z Drske namenila na šmihelsko pokopališče. Malo večji je na kolesu vozil manjšega; skočila sta z bicikla in ji zastavila pot, večji pa je surovo zahteval: "Dajte 5000 tolarjev!" Ko se je občanka zdrznila in ju začudeno vprašala, kaj sploh hočeta, je starejši navrgel: "Saj imate torbico!" Še sta čakala, kako se bo gospa odločila, v tem pa je prišel po cesti za njo neki moški in mulca sta jo jadrno ubrala s kolesom čez progo proti Šmihelu.

Bomo mlade lopove "torbičarje" poslej srečevali tudi v Novem mestu?

Tg.

POGREŠAJO TENORJE

NOVO MESTO - Mešani pevski zbor Pomlad je precej pomladil svoje vrste, vendar mu še vedno primanjkuje tenorjev, zato jih vabijo medse. Zbor ima pevske vaje vsako soboto od šestih do devetih zvečer v Kulturnem centru Janeza Trdine.

DAN SPOMINA NA MRTVE

STARA CERKEV - Kakor vsako leto smo se tudi letos zbrali na komemoraciji pred spomenikom v Stari Cerkvi. Sočutno smo se spomnili padlih (na spomeniku je vklesanih okrog 80 imen), ki so darovali življenja za današnjo svobodo. Na proslavi so sodelovali pevski zbor iz Kočevja, recitatorji iz šole, govor in prapor pa je prispevala ZB Stara Cerkev. V naši veteranski organizaciji je še okrog 60 članov, starih od 75 do 90 let. Za ohranitev zgodovine iz 1. in 2. svetovne vojne in za ohranitev narodne zavesti bi bilo dobro, da bi se v naše vrste včlanili mlajši. Morali bi skrbeti, da naši spomeniki in obeležja ne bi ostali zanemarjeni. Na našem območju jih je sedem. Vsem poverjenikom bi se zahvalil za trud, pra tako Cirilu Jasencu, sinu umrlega očeta borca, in želim, da še naprej sodeluje z nami. Članom želim veliko zdravja, posebno čestitko pa naj ob 90 - letnici prejmeta Pepca Andrič in Janez Kočevar.

JOŽE POTOČAR
Veteranska organizacija
ZB Stara Cerkev

ZAVIJANJE DARIL

NOVO MESTO - V dvodnevni delavnici konec novembra se bo mogoče naučiti zavijanja in aranžiranja daril. Delavnico, ki bo potekala v soboto, 28. novembra, od 14. do 18. ure in v nedeljo, 29. novembra, od 8. do 12. ure, pripravljata Območna GZ Novo mesto in CTU.

DAN PAPIRNIŠTVA

BLED - Združenje za celulozno, papirno in papirno predelovalno industrijo pripravlja za 18. november dan papirništva Slovenije in v njegovem okviru simpozij na Bledu, kjer bo beseda tekla o poslovanju panoge v preteklem letu, o njeni poti v Evropo ter o položaju v panogi nasploh.

FINANCIRANJE NA TRGU KAPITALA

LJUBLJANA - Ljubljanska borza vrednostnih papirjev bo pripravila v torek, 10. novembra, enodnevni seminar o dolgoročnem financiranju podjetij na našem trgu kapitala. Med drugim bodo govorili tudi o tem, kako pripraviti analizo pred odločitvijo o nakupu ali prevzemu podjetja.

Prebičana domovina

V meni izvirajo
tvoji studenci,
iz mene potoki in reke
teko v daljave dolin.
V moji notranjosti
pne se ponos
snežnih gora in vinskih goric,
veselost dozorevanja
po vrenju iz mošta
žlahtnega vina.
V meni si tudi z domovi,
ki gloda jih čas in stojijo
kot rojstva odsev in odrov mrtvaških,
upov, da roka bo tvoja
še tu rojstva zibala.
In v meni so tudi grobovi,
ti, ki jih odprla
dozorelost je časa,
in hudodelstvo brez vsake primere.
Moja notranjost pojoča
je tvoja sveta beseda.
Moja notranjost je tvoj dom,
prebičana domovina.

JANEZ KOLENC

POPRAVEK

B. C. z Golobinjeka, ki je v prejšnji številki časopisa izrazil razočaranje, ker mu KS Mirna Peč ni asfaltirala ceste prav do vrha hriba, čeprav je bilo tako obljubljeno, pojasnuje nesporazumom v zvezi z denarjem. Ni plačal tri tisoč nemških mark, pač pa je toliko obljubil, če bo asfalt narejen do njegove hiše.

Dve vreči denarja v rokah

Po pripovedovanju Ludvika Bizjaka iz Mrzle Luže

18. januarja 1927 leta je imela Slovenska kmečka zveza volitve v oblastno skupščino ljubljanske oblasti. Čez leto dni se je imenovala Kmečka zveza SLS. Za novomeški okraj so bili izvoljeni: dr, Ivo Česnik iz Novega mesta, Josip Kastelic iz Žužemberka, Ignacij Ševec iz Škovca, Ivan Pezdirc z Dolenjih Sušic. Marca 1928 me je poslanec g. Ignacij Pevec, moj birmanski boter, poklical, naj grem z njim na grad Mala Loka, da bom tam čuval konje. Peljala sva se z vozom samčkom. Pri gradu je pustil voz in konja, jaz pa sem pazil. Iz gradu je prišel oskrbnik in povabil g. Pevca v grad. Tam sta stali dve vreči, za kateri nisem vedel, kaj je v njih. Rečeno mi je bilo, naj ju odnesem na voz. Potem mi moj boter reče, da ne bom nikoli več imel v rokah toliko denarja. V veliki vreči je bil papirnat denar, v manjši pa kovanci. Odpeljal ga je v svojo hišo na Škovec.

Ludvik Bizjak

V tednu dni se je pričela graditi cesta od Velike Loke - Trnja do Škovca, vse ročno. Težja dela so opravljali moški - bilo jih je 70, lažja pa tudi ženske - 25. Večje kamenje so obdelovali in pripravili za razstrelitev. Delo je trajalo po 10 ur na dan. Hrano in pijačo je imel vsak svojo. Vsi delavci so šli v soboto k poslancu Pevcu pod veliko lipo pred hišo. Posedli smo se zraven dveh polirjev, ki sta imela v notesu vpisane ure, ki jih je kdo opravil. Plačilo je bilo po težavnem in odgovornem delu. Plačali so za teden dni nazaj in vedno na roke. Gradnja je trajala preko enega leta in v jeseni se je že peljalo po novi, nekaj več kot kilometer dolgi cesti. Geometrska dela je izvajal čateški župnik g. Henrik Povše. Otroci smo držali in vlekli meritveni trak. Tudi za to delo smo bili plačani.

Tako se je končala gradnja ceste. Ludvik Bizjak je še dodal: "Kako bi bilo v današnjih časih glede prenosa toliko denarja! Saj te že za tri tisoč tolarjev nekdo ubije! Takrat smo poprijeli za vsako delo, saj je častno. Danes pa mladi niso zadovoljni z vsakim delom, kaj šele s plačilom. Včasih smo tudi imeli drugačna razvedrila. Fantje smo se zbirali na vasi, prepevali, igrali igre. Ni bilo televizije in disca. Toda vse to odvrača od vaškega prijateljstva, petja in igranja."

R. M.

KAJ PIŠEJO DRUGI

Slovenci, čreda prestrašenih

Koprski primer "spranih" možganov in Slovenija

Koprski primer nakazuje nekaj izjemno nevarnih teženj v slovenski družbi. Očitki o zavedenosti Koprčanov (in okoličanov, ki so se na referendumu odločili za eno občino) odkrivajo predvsem miselno zgradbo tistih, ki te očitke lahkomiselno trosijo naokrog. Ti, ki to delajo, imajo zelo slabo mnenje o vseh državljanih Slovenije, ne le o prebivalcih koprske občine.

Po njihovem mnenju so ljudje iz ilovice, da se jih da po mili volji gnesti in oblikovati. Ljudje so manipulabilni. Lahko se jih vodi kot čredo ovac. Le primerne informacije jim je treba nuditi, zaigrati na njihove čustvene tipke in jih tako pognati v zaželeno smer.

Takšno je razmišljanje zlasti med pomladnimi strankami in v vrhovih Rimskokatoliške cerkve. Slovenci naj bi bili v svojem najgloblјem bistvu dobri, nepokvarjeni, globoko verni, vendar se tega ne zavedajo, ker jim je prejšnji režim "spral" možgane, jih naredil bojazljive in nesamozavestne. Zato ti Slovenci sploh ne sodelujejo v politiki ali pa se opredeljujejo za levičarske in levosredinske stranke, torej za nekdanje "gospodarje". Večina Slovencev je še zmeraj čreda prestrašenih, neumnih ovc, ki iz navade in globoko vsajenega strahu sledijo svojim nekdanjim "rdečim" pastirjem. To ljustvo je zavedeno, saj je tudi medijski prosotr (televizija, radio, tisk) še vedno trdno v rokah starih struktur. Zato bi bilo potrebno stvari korenito postaviti na glavo, ljudem napolniti izprane možgane z Resnico in Vero.

Ker je v koprski občini na prejšnjih demokratičnih volitvah zmagala levica, je potrebno demokracijo (volitve) suspendirati, demokracijo pa se suspendira tako, da se razglasi, kako je narod zaveden. (Robert Škrlj, Primorske novice)

-n

Jože Hudelja

V predpraznični čas, ko se spominjamo umrlih, se je vrinila žalostna vest, da se je za vedno poslovil domačin Jože Hudelja. Rojen je bil pred 71 leti. Sprva je kot poštar služboval v Črnomlju, potem pa v Gradcu v Beli krajini. S svojo življenjsko sopotnico je živel v prijetnih Geršičih. Kot večina poštarjev je bil izredno priljubljen med domačini. Čutili smo, da rad opravlja svoje zahtevno delo ter da z veseljem prihaja med nas in v naše domove. Večino svojih poti je opravil peš, a ni bil nejevoljen zaradi makadamskih in velikokrat blatnih cest. Prinašal nam je vesela in žalostna sporočila. Vzel si je čas za ljudi, poleg pozdrava pa še poklepetal. Bil je izredno zanesljiv, dosleden, natančen in vztrajen. Njegov delovni dan se je velikokrat zavlekel pozno v noč. A invalidnost zaradi nesreče pri delu in težka bolezen sta mu izčrpali življenjske moči. Počiva na podzemeljskem pokopališču in domačini se ga bomo še dolgo s spoštovanjem spominjali.

J. ROŽMAN

• *Kdor ni nikoli trpel, ne ve ničesar, ne pozna niti dobrega niti zlega, ne pozna ljudi in ne pozna niti samega sebe.* (Fenelon)

• *Trubar je Slovencem že zdavnaj priporočal, naj bodo glede razuma odrasli, glede hudobije pa otroci.* (Smrke)

• *Resnično vrednost imajo v življenju samo stvari, na katerih ni nalepke s ceno.* (Družina)

• *Čas hiti, zdravi in ločuje.* (Napis na hiši)

Verjemite ali ne...

RADIO OGNJIŠČE

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
mobitel: 0609/625-585
0609/615-239
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

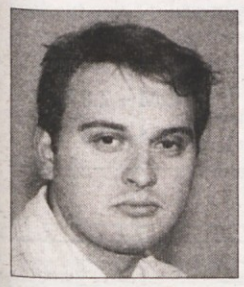

ZAHVALA

V 29. letu nas je zapustil

ANDREJ TERKOV

z Rateža

Ob boleči izgubi našega dragega Andreja se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in tolažilne besede. Hvala tudi podjetjem Revoz, d.d., Mercator Dolenjska, d.d., in Dolenjka, d.d., za podarjeno cvetje in denarno pomoč. Hvala govornikoma za poslovilne besede, šentjernejskemu oktetu in g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste Andreja pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Simona s hčerkama Mojco in Špelo ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Lastovke so odletele,
z njimi šel si tudi ti.
One bodo se vrnile,
ti pa ostal boš v večnosti.

V 58. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, stric in boter

FRANC RABZELJ

iz Gorenje Stare vasi

iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste delili bolečino z nami, mu poklonili toliko cvetja, sveč in maš ter pokojnika pospremili k preranemu grobu. Hvala osebju Internega oddelka bolnice Novo mesto, sodelavcem Občine Škocjan, Iskre HYB in PEEMS Šentjernej, družini Jordan, govorniku Jožetu, pevcem iz Šmihela in pogrebni službi Oklešen za pogrebne storitve. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Martina, hčerki Tina in Jožica z družinama

ZAHVALA

V 72. letu nas je nenadoma zapustila naša mama

ALOJZIJA OVEN

roj. Šepec

iz Blatnika 2 pri Semiču

Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili k poslednjemu počitku.

Vsi njeni

Obveščamo vse sorodnike, prijatelje in znance, da smo v petek, 6.novembra 1998, s soglasjem snahe Nataše Kačič opravili prekop najinega sina

STANKA KAČIČA

in

vnukinje **ANJE**

s pokopališča v Metliki na pokopališče v Limbušu

Hvala vsem, ki ste obiskovali njun prerani grob ter prinašali sveče in cvetje. Še posebej hvala gospodu Danijelu Piškuriču in občini Metlika.

DRUŽINA KAČIČ

ZAHVALA

Srce je dalo vse, kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo,
odhajam praznih rok!

Ob izgubi drage

KAROLINE ŽELEZNIK

Martinja vas 11, Mokronog

se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, sorodnikom, ki ste ji izkazali spoštovanje s številnim cvetjem in jo spremili na njeni zadnji poti. Zahvala tudi Prostovoljnemu gasilskemu društvu Mokronog, pevcem, govorniku in gospodu župniku za slovesen obred, osebju Kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za večmesečno zdravljenje in nego.

Družina Starc, Novo mesto

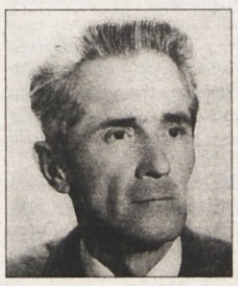

ZAHVALA

V 71. letu nas je zapustil dragi mož, brat in stric

JOŽEF HUDELJA

Geršiči 1, Gradac

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, znancem, PTT Slovenija za darovano cvetje, vence, sveče ter izrečeno sožalje. Govornikoma hvala za besede slovesa, g. župniku za lepo opravljen obred ter pogrebni službi Piškurič. Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame, babice in prababice

JOŽEFE KRAŠNA

roj. Ličen

iz Semiča

se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in izrečeno sožalje, obema govornikoma za poslovilne besede, pevkam, d.n.o. Kukar in ostali za opravljene pogrebne storitve, gospodu župniku za opravljen obred in vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, teta, tašča in svakinja

FRANČIŠKA HROVAT

roj. Počervina

z Broda 1, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebno zahvalo izrekamo zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto - Nevrološkemu oddelku, Domu starejših občanov Novo mesto, pevcem za zapete pesmi, pogrebni službi Komunala in g. Oklešnu ter g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

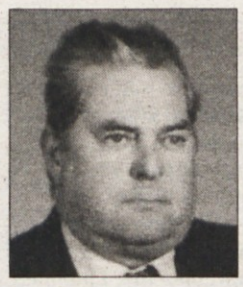

ZAHVALA

Vse do zadnjega si upal,
da bolezen s trdo voljo
boš ugnal,
a pošle so ti moči in
zaprl si oči.

V 64. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ata, dedi, brat, tast, stric in svak

JANEZ FRANKO

s Sel 31, Straža

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter našega dragega ata pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sosedom, dr. Francu Koklju za lajšanje bolečin, pogrebni službi Oklešen in g. župniku za opravljen obred. Še enkrat iskrena zahvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: vsi njegovi

OSMRTNICA

Umrl je naš upokojeni sodelavec iz skladišča embalaže Sektorja logistike in nabave

ALOJZ ZUPANČIČ

Sevno 4

Od pokojnika smo se poslovili v nedeljo, 8. novembra 1998, na otoškem pokopališču. Ostal bo spomin nanj.

Delavci Krke, tovarne zdravil, d.d., Novo mesto

ZAHVALA

Vse do zadnjega si upal,
da bolezen s trdno voljo boš pregnal,
a pošle so ti moči
in zaprl trudne si oči.

V 59. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

LEOPOLD PERPAR

Svetinja 1, Dobrnič

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem. Še posebej se zahvaljujemo osebju ZD Trebnje, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, ambulanti za pljučne bolezni SB Novo mesto, kolektivom Treles, d.o.o., Trimo d.d., M.K.Z. Trebnje, Mercator Gradišče Trebnje, g. župniku in PGD Vrhe za lepo opravljen obred in občutene poslovilne besede. Hvala pevcem upokojenskega društva iz Trebnjega za zapete pesmi in vsem, ki ste darovali sveče in cvetje, nam izrekli sožalje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoči: žena Jožefa, otroci: Alenka z družino, Roman, Poldi, Matjaž in Dušan ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 12. novembra - **Emil**
Petek, 13. novembra - **Stanislav**
Sobota, 14. novembra - **Nikolaj**
Nedelja, 15. novembra - **Polde**
Ponedeljek, 16. novembra - **Jerica**
Torek, 17. novembra - **Gregor**
Sreda, 18. novembra - **Roman**

TEDENSKI KOLEDAR
12. novembra ob 1.28 - **zadnji krajec**

kino

BREŽICE: Od 12. do 15.11. (ob 18. uri) ZF Spawn. Od 12. do 16.11. (ob 20. uri) melodrama Mesto angelov. 16.11. (ob 18. uri) in 17.11. (ob 18. in 20. uri) komedija Blues za Saro. 18.11. (ob 20. uri) melodrama Šepetati konjem.

ČRNOMELJ: 13.11. (ob 20. uri) in 14.11. (ob 18. uri) komedija Dr. Dolittle. 14. in 15.11. (ob 20. uri) grozljivi film Mimik.

DOBREPOLJE: 12.11. (ob 19.30) komedija Plešem sama. 15.11. (ob 15. uri in 19.30) ZF Argameddon.

GROSUPLJE: 13.11. (ob 19. uri) ZF Argameddon.

IVANČNA GORICA: 14.11. (ob 19. uri) komedija Plešem sama.

KOČEVJE: 13.11. (ob 18. in 20. uri) komedija Plešem sama. 16.11. (ob 18. uri in 20.30) ZF Argameddon.

KRŠKO: Od 12. do 14.11. (ob 20. uri) in 15.11. (ob 18. uri) akcijski film Smrtonosna bitka 2. 14.11. (ob 10.30) komedija 101 Dalmatinec. 17.11. (ob 20. uri) film Odpadna pošta.

METLIKA: 13.11. (ob 20. uri) grozljivi film Mimik. 15.11. (ob 17. in 19. uri) komedija Dr. Dolittle.

NOVO MESTO: Od 12. do 15.11. (ob 16.30) risani film Čarobni meč. Od 12. do 15.11. (ob 18. uri) in 18.11. (ob 18. in 20. uri) komedija Blues za Saro. Od 12. do 15.11. (ob 20. uri) melodrama Šepetati konjem.

RIBNICA: 14.11. (ob 21. uri) ZF Argameddon. 15.11. (ob 16. uri) komedija Plešem sama.

TREBNJE: 13.11. (ob 20. uri) in 15.11. (ob 17. uri) ZF Godzila.

VELIKE LAŠČE: 14.11. (ob 19. uri) ZF Argameddon. 15.11. (ob 19. uri) komedija Plešem sama.

film

• ***DOSJEJI X,*** *znanstvenofantastični triler (The X-Files, 1998, 121 minut, ZDA, režija: Rob Bowman*

Televizijski Dosjeji o paranormalnih pojavih so se končali že pred dobrim letom, vsaka spodobno gledana teve serijalka, kar so Dosjeji nedvomno bili, pa v zadnjem času preprosto mora imeti svoj uradni zaključek na platnu.

Kino izdaja X-Filesov se začne 35.000 let pred Kristusom, ko je bil današnji Teksas še prekrit z večnim snegom. Ljudje, ki so, antropološko gledano, ravno v tistem času postajali podobni današnjim, takrat še vžigalic niso imeli, kaj šele televizije, ki bi jih podučila, zakaj se ni zdravo motati po jamah. Naša pračloveka tako neženirano skočita v ledeno jamo, kjer pa seveda nista sama. 37.000 let kasneje je Teksas že puščava, jama pa ostane jama. Noter cepne mulo, ki ga prav tako hitro zmanjka, enako gasilce, ki ga grejo reševat. Kaj je notri? Beštija, virus, mali zelenec, veliki rumenec? Samo dan ali dva kasneje bomba raznese stavbo FBI v Dallasu. Vsi se rešijo, zgori le nekaj trupel. Med vsemi specialnimi agenti tega sveta je samo eden, ki med dogodkoma vidi povezavo. Agent Fox Mulder je mojster zarot, špekulacij, mutacij in manipulacij, njegovim utrganim, toda vedno le na prvi pogled raztrganim prebliskom pa tudi tu asistira dohtarica Scully. Mulderja, ki so mu ukinili oddelek za paranormalne pojave, iz katerega se norčujejo po vsem FBI-ju, zdaj še profesionalno ločijo od njegove partnerice, za katero bi lahko rekli, da je racionalna protiutež njegovim fantazijam. Njegovo navezanost na Scully poznajo tudi premožni starci, biznismeni, politiki in znanstveniki, ki nameravajo uzurpirati svet, zato jo ugrabijo in okužijo s smrtonosnim viruosm. Virus prihaja ravno iz tiste jame v Teksasu in so ga prinesli mali zeleni, toda preden ga uporabijo, hočejo dokončati zdravilo, ki ga še niso do konca razvili. Saj veste, vsega pa spet ne smeš okužiti, komu pa bomo vladali?

Filmski Dosjeji X spominjajo na Dan neodvisnoti dan kasnje, v zaključnih in odločilnih minutah pa izgledajo kot drobovje velike zelene matice v zadnjem Osmem potniku, koruzna polja, ki skrivajo gojišča mutiranih insektov, pa so posrečen namig na kultni Hitchookov Severseverozahod. Vzporednic je še veliko, vsekakor dovolj najmanj za ugotovitev, da gre za klasično primerjavo konspirativnega, korporativnega in budističnega vse-je-povezano-z-vsem zla, Mulder in Scully pa sta kot predstavnika dobrega edina kvalificirana oponenta pogroma planeta. V bistu gre za že neštetokrat povedano in zelo klasično zgodbo o etiki in sprijenosti, dobrem in slabem, vročem in hladnem, življenju in smrti.

TOMAŽ BRATOŽ

ROČNA MASAŽA
SOLARIJ
Ergoline
TENIŠKI CENTER
OTOČEC
Naročila po tel.
068/75-458

NOVO MESTO - Žabja vas
• stanovanjski blok, novogradnja
• predvidena vselitev: marec 2000
• ugodne cene,
popust pri predplačilu
• zagotovljene cene
ob podpisu predpogodbe
– informacije:NESK
nepremičnine, Ljubljana
tel.: 061/131-0283
GSM: 041/731-981

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.* Direktor: *Drago Rustja*
UREDNIŠTVO: *Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dorniž, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.*
IZHAJA *ob četrtkih. Cena posamezne številke 210 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.330 tolarjev, za upokojence 4.797 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojence 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.*
OGLASI: *1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev (v barvi 2.900 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 5.800 tolarjev); za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.*
ŽIRO RAČUN *pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624.* Devizni račun: *52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).*
NASLOV: ***Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.***
Telefoni: *uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.*
Telefaks: *(068)322-898.*
Elektronska pošta: ***info@dol-list.si*** Internet ***http://www.dol-list.si***
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.
Računalniški prelom in filmi: ***Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.***
Tisk: ***DELO–TČR, d.d., Ljubljana.***

BELA TEHNIKA

ZAMRZOVALNO SKRINJO in pralni stroj prodam. ☎ 321-695.

KMETIJSKI STROJI

MOLZNI STROJ Westfalia in prevozni hladilni bazen za mleko, 200-litrski, z elektronskim termometrom, prodam. ☎ (068) 41-157. 4410

KUPIM

DELNICE NFD, S - hrama, Triglava, Aktive in ostale delnice delnice investicijskih skladov ter podjetij kupimo. ☎ (061)332-067 ali (041)738-544. 4200

KOZOLEC ne pero, 3 polja, v dobrem stanju, kupim. ☎ (0608)66-670. 4360

RABLJENE CITRE kupim. ☎ (068)40-247. 4408

MOTORNA VOZILA

FORD MONDEO 1.8 TD, črne kovinske barve, prodam. ☎ (068)22-289 ali (041)726-649. 4344

ŠKODO LS 120, letnik 1982, prodam. ☎ (068)50-201. 4380

R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 9/99, redno servisiran, prodam. ☎ (068)81-429. 4381

R 19 1.4 RE, letnik 1993, registriran do 4/99, prodam. ☎ (068)66-663. 4390

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)28-145. 4400

GOLF JX D 1.3, letnik 9/87, prva lastnica, prodam. ☎ (041)764-747. 4418

R 4 GTL, letnik 1988, rdeč, prodam. ☎ (068)83-679. 4419

FIAT UNO 45 S fire, letnik 1991, druga lastnica, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)42-524. 4420

OPEL ASTRO karavan, letnik 1992, 1.4 i GL, belo, dobro ohranjeno, CZ, prodam. ☎ (068)76-256 ali (041)671-376. 4424

VW POLO, letnik 7/95, 1300 ccm, 41.400 km, prvi lastnik, garažiran, dodatna oprema, prodam za 1.300.000 SIT. ☎ (061)342-780. 4427

NISSAN SUNNY, letnik 1991, registriran do 3/99, prodam. ☎ (068)89-510. 4436

R 5 FIVE, letnik 1994, registriran do 20.6.1999, 71.000 km, prodam. ☎ (068)85-618, po 13. uri. 4442

AUDI A 4 1.8, letnik 9/95, bel, prvi lastnik, klima, 2 x airbag, prodam. Možna menjava ali leasing. ☎ (041)651-803 ali (068)325-104. 4452

GOLF JX D, letnik 1986, zelo lepo ohranjen, bel, drugi lastnik, ugodno prodam. ☎ (068)85-531. 4439

SAMARO, letnik 12/86, rdečo, ugodno prodam. ☎ (068)30-170. 4429

126 P, letnik 1988, 56.000 km, zelen, prodam. ☎ (068)78-028. 4394

FIAT PUNTO 55 S, 5/95, črne barve, 30900 km, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)25-017. 4398

R 4 GTL, 89.000 km, prodam. ☎ (068)324-235. 4387

SUZUKI SWIFT 1.3 GL; letnik 1995, 70.000 km, prodam ali menjam za R 4 GTL. ☎ (068)21-946. 4447

VW CADDY, letnik 6/96, zastekljen, bel, 27.000 km, lepo ohranjen, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)321-704, dopoldan, 321-795, po 16. uri. 4435

OPEL VECTRO 1.8 i GLS, letnik 1993, ugodno prodam. ☎ (068)84-588. 4446

SUZUKI
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
SUZUKIJEV TEDEN
ODPRTIH VRAT
od 16. do 21. novembra
Testne vožnje
in prodaja testnih vozil:
Baleno 1.3 GL 4D family
Wagon 1.0 GL Rosy

Jimny
Swift gal
Posebni popusti za rezervne dele in opremo:
* rezervni deli 20%
* oprema 15%
* pnevmatika 15%
* brezplačni preventivni pregledi
* tehnični pregledi

DOLENJSKA
BANKA
SPLAČA SE VARČEVATI!
Za vezana tolarska sredstva Vam v Dolenjski banki nudimo ugodne obresti:

čas vezave	fiksna obrestna mera	spremenljiva obrestna mera
od 31 do 90 dni	TOM + 1,0 %	TOM + 1,0 %
od 91 do 180 dni	TOM + 1,8 %	TOM + 2,0 %
od 181 dni do 1 leta	TOM + 2,3 %	TOM + 2,5 %

Vse informacije v enotah Dolenjske banke, d.d.

JUGO KORAL 45, rdeč, letnik 1991, registriran do 5/99, 40.000 km, prodam. ☎ (068)48-552. 4402

HYUNDAI PONY 1.3 LS, 5 V, kovinske barve, prodam. ☎ (068)73-069. 4440

GOLF D, letnik 1988, prodam. ☎ (068)49-419. 4449

POHIŠTVO

ZAKONSKO posteljo ugodno prodam. ☎ (068)324-529. 4451

KUHINJI, manjšo in večjo ter razne gospodinjske aparate prodam. ☎ (0608)56-738. 4444

POSEST

VEČ stanovanjskih hiš in manjšo kmetijo (do 3 ha) v Sevnici in okolici, do 10 km, kupimo (za rušence za HE Boštanj). ING CENTER AB, Ajdovščina 4/VIII, 1000 Ljubljana, (061)13-13-090. 4209

VEČ stanovanjskih hiš in manjšo kmetijo, do 3 ha, v Sevnici in okolici, do 10 km, kupimo (za rušenje za HE Boštanj). ING CENTER AB, Ajdovščina 4/VIII, 1000 Ljubljana, ☎ (061)13-13-090. 4355

VINOGRAD v k.o. Zbure, cca 8 a, in cca 8 a vrta prodam. ☎ (068)73-734. 4389

V CENTRU ČRNOMLJA, Kolodvorska 8, prodam hišo z gospodarskim poslopjem, v celoti ali po delih. ☎ (061)1273-266. 4416

V BLIŽINI bencinske črpalke na Vinici prodam starejšo hišo z vrtom, 800 m². Parcela je primerna za gradnjo večjega objekta. ☎ (0608)81-415. 4422

STAREJŠO HIŠO v Novem mestu ali okolici kupim. ☎ (068)23-050. 4399

PRODAM

OPAŽ, smrekov, suh, z dostavo, II. klasa 540 SIT, I. klasa 720 SIT, in talni pod po 1250 SIT prodajamo. ☎ (063)451-082. 2826

DRVARNICO, 5 x 4 m, z gankom in stopnicami, staro 10 let, prodam. ☎ (068)81-429. 4382

NAMIZNA JABOLKA poceni prodam. Cvelbar, Gorenja vas 22, Šmarješke Toplice, ☎ (068)73-194, po 16. uri. 4403

KOVINSKA dvižna vrata, garažna, balkonska vrata, zastekljena in pobarvana ter 50 litrov žganja slivovke prodam. ☎ (068)27-674. 4411

PVC CISTERNE za kurilno olje, 1000-litrov, 1500-litrov ali 2000-litrov, rabljene, ugodno prodam. ☎ (0609)630-068 ali (041)630-068. 4438

KOMBINIRANO peč za CK, z gorilcem, v obratovanju, za 80.000 SIT in 2 prtljažnika za smuči in kovčke za audi 80 prodam. ☎ (068)321-643, dopoldan, 371-781, popoldan, Kristan. 4412

TERMOAKUMULACIJSKE PEČI, malo rabljene, od 3 do 6 Kw, prodam. ☎ (068)321-704, dopoldan, 321-795, po 16. uri. 4434

CVIČEK in sadno žganje prodam. ☎ (0608) 87-611. 4401

MOŠT zamenjam za kostanjev les. ☎ (0609)625-246. 4395

VEČ PUJSKOV, težkih 140 kg, prodam. ☎ (068)42-742. 4409

HLEVSKI GNOJ prodam. ☎ (068)73-023. 4432

MALO RABLJENO etažno centralno peč 17 Termik prodam. ☎ (068)65-711. 4397

RAZNO

POSLOVNE PROSTORE v velikosti cca 100 m² (ali štiri pisarne po 25 m²) oddamo v najem. Prostori se nahajajo na Ragovski 7 a, Novo mesto. Podjetje Elfis, d.o.o., Novo mesto, ☎ (068)322-092 ali 322-192. 4383

HARMONIKAŠA najamemo za soboto, 19. decembra. ☎ (041)623-116. 4386

V OKOLICI Čateških toplic se je okoli 20. oktobra izgubil mali dolgodlaki terier. Je svetlo rjave barve s temnejšim hrbtom. Kdor bi ga videl, naj pokliče na ☎ (065)553-132 (proti nagradi)! 4413

V BLIŽINI centra Novega mesta oddam poslovni prostor za mirno obrt oz. pisarne. ☎ (068)342-614. 4428

HLADILNIKE in zamrzovalnike servisiramo na domu. Menjamo izolacijo na skrinjah, ki puščajo vodo. ☎ (041)698-055. 4431

Vabimo vas na veselo martinovanje v Gostilno ŠTEFAN 14.11.1998, ob 19. uri.
Za zabavo bo poskrbel trio SREBRNJAK, za dobro hrano pa domača kuhinja.
Vabljeni!

Za razstavo Domobranstvo na Slovenskem zbiramo (izposoja ali tudi odkup) domobranske uniforme in ostalo vojaško opremo, tisk, fotografije in osebne predmete.
Muzej novejše zgodovine
Monika Kokalj Kočevar
Celovška 23
1000 Ljubljana
tel.: 061/323-968

POZOR! S pomočjo kristalov vam pomagam pri težavah in natančno napovem prihodnost. Pokličite na ☎ (061)342-202, Mery.

V CENTRU Novega mesta oddam opremljeno trgovino. ☎ (068)23-982. 4425

SLUŽBO DOBI

V PRIZNANI PICERIJI v Ljubljani zaposlimo kuharja - picopeka z veseljem do dela in s čutom za čistočo. Informacije med 8. in 9. uro na ☎ (041)694-608 ali (061)133-11-05, od 11. do 12. ure. 4354

TAKOJ ZAPOSLIMO 2 delavca za delo na mizarskih strojih. ☎ (068)84-810, od 8. do 9. ure vsak dan. 4385

3 DELAVCE v kovinski stroki zaposlimo. ☎ (068)322-643 ali 322-278. 4393

SAMO RESNE, ambiciozne osebe zaposlimo, lahko tudi redno. Odličen zaslužek, redna izplačila! ☎ (041)712-986. 4417

LJUBLJANSKO PODJETJE išče prizadevne sodelavce iz Novega mesta in okolice. ☎ (068)324-076. 4423

KROJILJO in tapetnika zaposlimo. Možna priučitev. Provel, d.o.o., Šentpeter 5, Otočec.

NATAKARICA DOBI OBČASNO DELO v okrepčevalnici AS pri AMZS na Otočcu. ☎ **041/730-151**

NATAKARICA in **KUHARICA DOBITA DELO** v gostilni **Na Hrastu** v Beli krajini. ☎ **068/50-125**

NATAKARICO ali **NATAKARICO PRIPRAVNICO** zaposli **Bistro A** na novomeškem Novem trgu. ☎ **0609/628-385**

ČE VAS ZANIMA pošteno delo in dober zaslužek, pokličite na ☎ (068)51-916. 4437

KUHARJA (-ICO) z izkušnjami in prevozom zaposlimo v gostilni oz. piceriji v Novem mestu. Delo je izmensko, nedelje proste. ☎ (041)637-352. 4450

SLUŽBO IŠČE

DELO IŠČE dekle (pomoč v gospodinjstvu idr.). ☎ (068)21-277. 4441

STANOVANJA

GARSONJERO v Novem mestu kupim ali zamenjam za Novo Gorico. ☎ (065)201-205. 4392

V KRŠKEM prodam ali dam v najem enosobno pritlično stanovanje, 44 m², sončna lega. ☎ (067)65-676. 4448

ŽIVALI

VALILNICA NA SENOVEM obvešča cenjene kupce, da sprejemamo naročila za vse vrste enodnevnih in večjih piščancev. Vse informacije dobite na ☎ (0608)71-375. 526

VSAK DELAVNIK lahko dobite 100- kg prašiče, težke, bele piščance in enoletne kokoši. Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (0608)89-038. 4249

BELI PIŠČANCI, težki 2 kg, bodo v prodaji od 15. novembra dalje po ugodni ceni. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, ☎ (068)44-389. 4258

POSREDOVALNICA MIDVA vam poišče partnerja za srečanje in trajno zvezo. ☎ (066)527-716 ali (041)739-083. 4378

10 BREJIH plemenskih ovac z rodovnikom, JSR pasme, starih 10 mesecev, prodam. ☎ (068)44-971. 4396

BELE PIŠČANCE za dopitanje ali zakol prodajamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 4421

TELIČKO, težko 150 do 200 kg, kupim. ☎ (068)89-672. 4443

PRAŠIČE, težke 20 do 130 kg, domače žganje in mlado vino prodam. ☎ (068)42-532. 4445

PRAŠIČA, težkega do 200 kg, in telico, 400 kg, za rejo ali zakol, oboje domača krma, prodam. ☎ (068)325-066. 4406

BREJO TELICO simentalko, 8 mesecev, 2 breji ovci in prikolico hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)26-689. 4430

KRAVO s prvim teletom ali brez njega prodam. ☎ (068)75-173. 4414

VEČ ODOJKOV prodam. ☎ (068)84-113.

4 PRAŠIČE, težke 150 do 180 kg, prodam. Franc Zagorc, Gor. Vrhpolje 15. Šentjernej. 4415

4 PRAŠIČE, težke 70 do 140 kg, prodam. ☎ (068)42-759. 4407

2 SVINJI z mladiči prodam. ☎ (068)76-316. 4391

PRAŠIČE, težke 120 do 160 kg, prodam. ☎ (068)76-298. 4426

PRAŠIČE, težke cca 150 kg, krmljene z domačo hrano, prodam. ☎ (068)76-509. 4388

ODOJKE in težje prašiče, krmljene z domačo hrano, prodam. ☎ (068)76-209. 4384

PSA kraškega ovčarja, starega leto dni, z rodovnikom, cepljenega, z vsemi pripadajočimi papirji prodam. ☎ (068)64-423. 4379

KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)73-867. 4405

salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

TILIA
NA NOVI LOKACIJI ŠE UGODNEJŠI
TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
Ljubljanska c. 89, Novo mesto, tel.: 068/324-442

Novi simbol nove storitve

Odtrgajte in shranite ▲▲▲▲

E.P.S. - elektronsko pismo

Elektronska poštna storitev

Uporabniku nudimo celoten servis od oddaje podatkov do dostave naslovniku. Torej:

- izdelavo,
- izpis,
- kuvertiranje,
- dostavo pisem, računov, položnic ali pa reklamnih sporočil.

Kuli&Werk

POŠTA SLOVENIJE
http://www.posta.si
e-mail: info@posta.si

UREJENO RAČUNOVODSTVO
Nudimo:

- *računovodske in knjigovodske storitve za manjša podjetja*
- *vodenje poslovnih knjig za zasebnike enostavno in dvostavno knjigovodstvo*

Za vas smo na ☎ **061/785-074.**
Farmer, d.o.o.
Šentvid pri Stični 3/a

PBS.
Poštna banka Slovenije, d.d.

Najnovejše!

Posebna debetna kartica ACTIVA / MAESTRO že na voljo pri Poštni banki Slovenije, d.d.

Informacije na tel. št.: 063/425 27 13.

STU dio 103.0 MHZ

RADIO MAX
88,9 MHz
87,6 MHz

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

Vi uganete – mi nagradimo!

Odgovor na štiriindvajseto nagradno vprašanje je bil pravilen, če ste navedli, da v rubriki na športni strani "besedo imajo" **številke**. Srečo pri žrebanju za **darilni bon** je imel **Stane Pečaver** iz Meniške vasi 72 pri Dol. Toplicah, za knjigo (*J. Dularja* **Smeh na prepihu**) pa je bil izžrebana **Samo Stibilj** iz Rimske 5 v Trebnjem. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (*T. Jakšeta* **Dolenjske obraze**) prejme **Marija Zorko** iz Dul 6 pri Škocjanu.

Izpolnite pravilno petindvajseti nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v **Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212**, in sicer do torka, 17. novembra, ko bomo izžrebali dobitnike **treh nagrad – dveh knjig** (ene bo deležen nekdo od rednih plačnikov naročnine) in

darilnega bona Kovinotehne za 5.000 tolarjev.

NAGRADNI KUPON št. 25

Vprašanje: *Novomeška kronika nista pijančka, ampak rubrika v časopisu ...*

Odgovor:

Moj naslov:

DEŽURNE TRGOVINE

V **soboto, 14. novembra,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Samopostrežba Šmihel
od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 8. do 21. ure: trgovina Žepek, Ragovska
od 7. ure do 14.30: market Maja, Bučna vas
od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 17. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive
od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 16. ure: Urška
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Market Šentjernej
od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju

V **nedeljo, 15. novembra,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Glavni trg KZ Krka, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova
od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos
od 7. do 13. ure: Vita,trgovina Darja, Ljubljanska
od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 8. do 19. ure: trgovina Žepek, Ragovska
od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 12. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah
od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njive
od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 12. ure: Urška
- **Straža:** od 8. do 11. ure: Market Straža
- **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market Šentjernej
od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- **Žužemberk:** od 8. ure do 11.30: Market
- **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
- **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- **Semič:** od 7.30 do 10. ure: Market

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za obrambo

Na podlagi 11. člena zakona o obrambi (Ur. list RS, št. 82/94, 44/97, 87/97) in 13. člena uredbe o izvajanju materialne dolžnosti za potrebe obrambe, zaščite, reševanja in pomoči (Ur. list RS, št. 35/97)

obveščamo

vse državljane Republike Slovenije, gospodarske družbe, zavode in druge organizacije ter društva, ki so lastniki objektov in zemljišč (v nadaljnjem besedilu: imetnik) znotraj

območja

Vahta - Dolenjske Toplice - Žužemberk - Trebnje - Čatež - Radeče - Planina - Lesično - Bistrica ob Sotli,
da bo v času

od 14.11. do 2.12.1998

potekala vaja Slovenske vojske ter enot NATO in Partnerstva za mir

"COOPERATIVE ADVENTURE EXCHANGE 98" ("CAE-98").

V zvezi s tem pozivamo imetnike, da v tem času pooblaščenim predstavnikom Slovenske vojske ob prihodu oziroma nameščanju enot na območju izvajanja vaje predajo v uporabo zemljišča in objekte (v nadaljnjem besedilu: sredstva). V njihovem imenu jih lahko izroči tudi druga oseba. Ob prevzemu sredstva se izdela zapisnik o prevzemu.

Za uporabo sredstva pripada imetnikom nadomestilo v skladu s predpisi. Zahtevo za odmero nadomestila je treba vložiti najkasneje v 30 dneh po vrnitvi sredstva. Imetnik ima pravico tudi do povračila drugih dejanskih stroškov, nastalih v času uporabe sredstva, če jih ne pokrije uporabnik.

Za morebitno poškodovano, uničeno ali pogrešano sredstvo pripada imetnikom odškodnina v skladu s predpisi. Postopek za odmero odškodnine za uničena ali pogrešana sredstva uvede po uradni dolžnosti uporabnik, za poškodovana sredstva pa imetnik sredstva, ki vloži zahtevo takoj oziroma v treh dneh po prevzemu poškodovanega sredstva, če poškodb ni bilo mogoče ugotoviti ob vrnitvi sredstva, pri pristojni izpostavi uprave za obrambo Ministrstva za obrambo.

Območja vaje si lahko ogledate na sedežih občin in pristojnih izpostav uprav za obrambo Ministrstva za obrambo, kjer pa lahko dobite tudi vse potrebne informacije in obrazce.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

VELIKA NAGRADNA AKCIJA za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

V veliki "družini" naročnikov in bralcev Dolenjskega lista ni nikoli nihče preveč. Da bi vsak četrtek v letu prejelo vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, še več naročnikov, smo spet pripravili veliko nagradno akcijo.

Kdor se bo s spodnjo naročilnico (pošlje naj jo na naslov ***Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, p.p. 212)*** pridružil številnim naročnikom, bo do novega leta časopis prejemal brezplačno, po plačilu naročnine za naslednje leto pa mu bomo poslali **knjigo** in **koledar,** ki si ju bo izbral na naročilnici.

S tem akcije kajpak še ne bo konec, najbolj "vroče" bo po novem letu, ko bomo med novimi naročniki izžrebali dobitnika ***štedilnika***, med starimi naročniki, ki bodo imeli plačano naročnino za letos, pa se bo nekdo razveselil ***barvnega televizorja***.

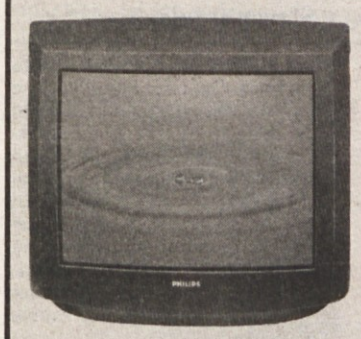

Ena nagrada ni nobena, poreče kdo, zato smo za nove in stare naročnike že pripravili še več manjših nagrad. Komu bodo pripadle, bo določil žreb.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

ime in priimek: _____ **upokojenec: da ne**

naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

_____ **pošta:** _____

Izjavljam, da naročilo res velja zame, in sicer najmanj za eno leto, nato pa dokler naročnine ne bom odpovedal. Naročnino bom plačeval osebno ali s položnico, ki mi jo bo poslal Dolenjski list.

Za nagrado v naročniški akciji sem izbral (obkrožite knjigo in koledar):

knjigo:
- *Jože Dular:* **MESTO NAD BOJICO**
- *Tone Jakše:* **DOLENJSKI OBRAZI**

koledar:
- **umetniški stenski koledar**
- **setveni stenski koledar**

kraj: **datum:** **podpis:**

VI NAM – MI VAM

oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

PORTRET TEGA TEDNA

Blaž Kočevar

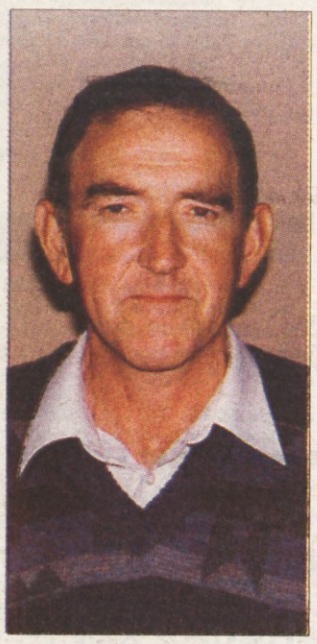

Na podelitvi priznanj ob nedavnem semiškem občinskem prazniku je eden od nagrajencev, Blaž Kočevar iz Vavpče vasi, ki je prejel plaketo kot najvišje občinsko priznanje, dejal, da je v odboru za družbene dejavnosti neprestano nergal, naj dajo tistim, ki delajo zastonj, vsaj priznanje. "Češ, po reku: dvigni mu rep, da ga boš lažje brcnil v rit. No, sedaj so prav meni dvignili rep..." Ljudje so se zasmejali, tudi zato, ker so se navajeni smejati Kočevarjevim domislicam. A tudi zategadelj, ker pričakujejo, da bo, ko bo odprl usta, iz njih prišlo kaj optimističnega, smešnega, spodbudnega.

A Blaž s tem nikakor ni mislil, da bo zares odšel. Ve, da ga ljudje preveč potrebujejo, pošali pa se, da ima govorno napako, ker ne zna nikoli reči "ne". Enkrat pa je to besedico zares izrekel: ko so doma načrtovali, da bo kot zadnji izmed osmih otrok ostal na kmetiji, ker so ostali odšli s trebuhom za kruhom. A ker tudi sam ni videl v kmetovanju v strmini nad Semičem nikakršne možnosti za preživetje, je na lastno pest odšel na novomeško učiteljišče. Ko je zaključil šolanje, je bilo prosto delovno mesto na semiški osnovni šoli, kjer ostaja že 32. leto. Nekaj let je bil tudi ravnatelj, zadnje desetletje pa poučuje kombinirani pouk na podružnični šoli na Štrekljevcu, kjer pravi, da je kot v pravljici.

Kočevar je vedno vsako nalogo vzel zelo resno, čeprav je morda na prvi pogled videti, da je njegov način dela zelo lahkoten. A vedno je gledal na vsakega kot na človeka z veliko začetnico. Nikoli mu ni bil nihče, zlasti pa ne učenec, zgolj številka. Z zadovoljstvom reče, da ima občutek, da ga imajo otroci radi, čeprav je že star. Pri tem se mu usta razpotegnejo v značilen nasmeh. Pravi, da živi po načelu, da sta najpomembnejša nasmeh in lepa beseda. Prepričan je, da ga pri tem ne more nihče zavrniti. Hkrati se mu zdi imenitno, če lahko komu pripravi veselje in mu polepša dan. Prepričan je, da mu optimizem in dobra volja zelo pomagata pri delu. Predvsem se zna hitro prilagoditi vsakemu človeku.

Pred leti je Blaž s sokrajanom Zvonetom Vidmarjem pripravljal ob martinovanju blagoslov vina. A sta spoznala, da takšen obred ne sodi v hotel, in preselili so se v kulturni dom. Vendar je bilo potem potrebno ponuditi obiskovalcem še kaj več in tako so nastale prireditve, ki so zadnje čase dobile še dodatno veljavo. Že lanska je bila dobrodelna. Izkupiček je šel za črnomaljski Varstvenodelovni center. V soboto bodo zbirali denar za aparature v semiški zdravstveni postaji, v začetku leta pa so ga za drage aparate v novomeški bolnici. In Kočevar je bil pri teh kot tudi pri številnih drugih prireditvah scenarist in režiser. Seveda mnogokrat zraven še zaigra in zapoje. "Imam srečo, da sem vedrega značaja in rad pomagam, še posebej, kadar gre za dobrodelnost. In kje dobim ideje? Ko sem postavljen pred dejstvo, navadno kar dežujejo. Če ima učitelj v razredu dvanajst učencev, kot jih imam jaz, in morajo vsi nastopati, je prisiljen napisati kaj tudi sam," pravi.

Pravzaprav je Blaž Kočevar zraven povsod, kjer se kaj dogaja. Ne le v kulturi in šolstvu, tudi pri športu, ekologiji. Greh bi menda bil, če ne bi bil tudi vinogradnik, saj so vinogradi kar okrog njegove hiše in je bil, kot pravi, rojen tako rekoč pod trto. Je pač človek, ki ga vse zanima in navdušuje, in potem ga kot živi pesek potegne navzdol. Povsod pa hoče biti popoln, za kar porabi veliko časa, ki si ga sicer zna dobro organizirati, a kljub temu mora marsikatero breme prevzeti družina. Zato je prepričan, da plaketa moralno pripada tako družinskim članom kot vsem, ki delajo na kulturnem področju.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Gregor Guštin

Kočevski plesalec Gregor Guštin se uči v Švici

Drugo leto na izpolponjevanje v Ameriko?

KOČEVJE - Že kot poskočen fantič v plesni skupini DI - več let jo je v Ribnici in Kočevju vodila Diana Drobnič - je Gregor Guštin izstopal med sovrstniki. Štiri leta je uspešno tekmoval in bil dvakrat državni prvak v disko dancu, z Ribničanko Šašo Mlakar, ki že tretje leto študira v ZDA, pa sta bila prvaka v showu dance. Kot osmošolca ga je mikalo, da bi s plesom nadaljeval tudi v srednji šoli; v Ljubljani se je sprva vpisal v zdravstveno in hkrati in nižjo baletno šolo, saj ga v srednjo baletno šolo niso sprejeli, češ da je v njem malo talenta. Leta 1995 je v Mariboru uspešno opravil avdicijo za pripravnika prvega letnika in po dveh mesecih so ga vpisali v program srednje baletne šole.

"Največ dolgujem prizadevnem pedagogu Iku Otrinu, ki je stal ob meni, ko mi je bilo najtežje. Dva letnika sem končal z odličnim uspehom, zdaj pa zaradi izpolponjevanja v Švici opravljam izpite četrtega letnika," pravi Gregor. Plesni talent je v Gregorju odkril tudi direktor opere in baleta v Ljubljani Henrik Neubauer, po njegovem predlogu je Gregor odšel na seminar v Avstrijo. Tam je zvedel za šolo Rudra Bejarta v Švici. Marca je po državnem baletnem tekmovanju, ker se je uvrstil v kakovostni razred, opravil avdicijo in postal slušatelj te zelo priznane baletne šole. Od 30. avgusta letos obiskuje zahtevno in strogo Bejartovo šolo, traja dve leti. Gregor upa, da bo zdržal do konca.

M. G.

ALKOHOL POGOST SOPOTNIK

KRŠKO - V soboto, 7. novembra, so posavski policisti na območju UNZ Krško poostrili nadzor psihofizičnega stanja voznikov. Preizkus alkoholiziranosti so odredili 88 voznikom, dva pa sta ga odklonila. Kar pri 25 voznikih je alkotest pokazal več kot 0,5 promila alkohola, najvišja stopnja izmerjene alkoholiziranosti pa je bila 3,02 promila.

TOČNO OPOLDNE PO METLIŠKO

Priznanje za Rusov amaterski film

Film Točno opoldne, ki so ga posneli Metličani, ne da bi sploh vedeli, kako se delajo filmi, je na 3. festivalu neodvisnega filma in videa Slovenije zasedel 2. mesto

METLIKA - Konec oktobra je bil v Ljubljani 3. festival neodvisnega filma in videa Slovenije. Tudi nekaj Metličanov se je v zadnjih letih poskusilo z amaterskim filmom, zato se je Matjaž Rus, ki je bil pri teh filmih tako rekoč "deklica za vse", odločil poslati na festival štiri filme. Želel je slišati strokovno mnenje, a je bil skupaj s sodelavci še kako presenečen, ko je zvedel, da je film Točno opoldne zasedel v kategoriji igranih filmov drugo mesto, medtem ko prvo sploh ni bilo podeljeno.

"To je bil prvi film, ki smo ga posneli. Nihče od nas ni imel nikakršnega znanja o filmu, razen kamermana, ki je pred tem posnel ohcet. Tudi o igralstvu se nam ni sanjalo, saj celo v osnovni šoli nihče od nas ni obiskoval dramskega krožka. Res pa je, da smo si ogledali kar nekaj kavbojk," je iskreno povedal Rus. Njegova je bila tudi zamisel o filmu, a je ni prelil niti na papir. Fantje so se odločili za črno-belo tehniko, v kateri je lažje skriti napake. Zato pa so bili toliko bolj presenečeni, da je bil prav ta film najbolje ocenjen.

Matjaž je sedaj prepričan, da je dobil film tako dobro oceno prav zaradi tega, ker igralci Janez Vraničar-Luigi, Marko Gačnik, Marjan Judnič, Janko Virant in on ter kamerman Danilo Orlič niso bili z ničemer obremenjeni.

Tudi v oceni strokovne žirije je zapisano, da je Točno opoldne uspešna parodija na profesionalni igrani film, kjer ob dvanajsti uri, namesto da bi se začeli streljati med seboj, ugotovijo, da je čas za kosilo, spustijo orožje iz rok in odidejo jest. Sicer pa je žirija menila, da so šale na račun komercialnih filmov dobro uspele Metličanom tudi v filmu Operacija Griblje, ki je po njihovem prav tako duhovit.

Rus je poslal na festival še dokumentarni film Predvolilni boj v Beli krajini, ki sta ga naredila skupaj z Danilom Orličem, in eksperimentalni film Metliške razglednice, kjer je poleg njiju sodeloval še Toni Gašperič. "Predvolilni boj je ambiciozen projekt, izdelan dokaj spretno, vendar se lahko vprašamo: čemu? Ali si lokalni politiki res zaslužijo toliko pozornosti? Ali ne bi bilo zanimivejše posneti film o volilcih, ki take politike trpijo in volijo?" je zapisala strokovna žirija.

Značilno za vse metliške filme je, da so bili posneti le v nekaj urah, da so bili stroški snemanja nič tolarjev, prav tolikšni pa so bili tudi prihodki od filmov. Res pa je, da so montažo omogočili zastonj na "Vašem kanalu" v Novem mestu, kamero pa je posodil Belokranjski muzej iz Metlike. Vendar Matjaž Rus priznava, da je bilo lažje delati filme, ko niso imeli nikakršnega znanja. Zdaj, ko vedo že marsikaj, jih to obremenjuje, ker jim ni več vseeno, kaj bo nastalo. A kljub temu Metličani pričakujejo, da bodo lahko kmalu spet gledali nove zanimive in predvsem duhovite filme svojih someščanov.

M. BEZEK-JAKŠE

Matjaž Rus

Igor na debato v Londonu

ČRNOMELJ - Na Srednji šoli Črnomelj že tretje leto v okviru Zavoda za odprto družbo s sedežem v New Yorku deluje debatni klub. Financira ga Sorosova fondacija, debatirajo pa na način, ki ga je razvil Karl Popper. Črnomaljski debatorji so bili doslej tudi v tujini zelo uspešni.

Oktobra je bila v Ljubljani avdicija za svetovno debatno prvenstvo, ki bo konec januarja v Londonu. Kot je povedala mentorica črnomaljskega debatnega kluba Janja Jankovič, je v Sloveniji sicer okrog 25 debatnih klubov, vendar jih je na avdicijo svoje predstavnike poslalo le 8. Debatirati so namreč morali v angleščini, mnogi pa so menili, da za to še niso dovolj usposobljeni. Med petimi, ki so jih izbrali za tekmovanje v Londonu, je prav Igor Angelovski, dijak 2. letnika črnomaljske gimnazije, zasedel prvo mesto.

"V ameriških filmih sem gledal, kako debatirajo, in zdelo se mi je zanimivo, zato sodelujem v debatnem klubu. Vse, kar v debati trdim, mora biti argumentirano, dokazano, kajti največja napaka je, če debator zagovarja svoja stališča," je pojasnil Igor, ki bo v petčlanski slovenski ekipi v Londonu najmlajši debator. Ni pa si upal napovedati, kako bo na svetovnem prvenstvu, saj bo med največ 32 ekipami polovici angleščina materin jezik.

M. B.-J.

Igor Angelovski

MEDVEDJE SE ŠE AVTA NE USTRAŠIJO

PODPLANINA - Poleg vseh nevšečnosti, ki jih doživljajo prebivalci te in drugih vasi v dolini Čabranke, jih ogrožajo še medvedje, za katere, pravijo domačini, so ti kraji pravi raj zaradi toplega podnebja in obilo sadnega drevja, ki je po nekaj desetletjih opuščanja kmetovanja in odhajanja prebivalcev že sestavni del gozda. Plen medvedov so še preostali nasadi in njive, ki jih pretežno že ostareli ljudje še vzdržujejo. Pravijo, da si ponoči ne upajo več peš na cesto. Da je tako priča dogodek, ko je medvedka s tremi odraslimi mladiči zaustavila osebni avto, stoječ na zadnjih nogah. Potniki so užili kar veliko strahu in voznik jo je moral z vzvratno vožnjo popihati.

A. K.

OBNOVILI FRESKO V ROKOVI CERKVI

BREŽICE - Brežiška cerkev sv. Roka iz 2. polovice 17. stoletja je zadnja leta dočakala kar nekaj obnovitvenih posegov. Po obnovi strehe, pročelja in odpravi vlažnosti je prišla letos na vrsto še notranjost. Tako je pred dnevi akademski slikar in restavrator Darko Tratar iz Ljubljane s sodelavci po treh mesecih dela restavriral veliko fresko Marijinega vnebovzetja v prezbiteriju cerkve, ki jo je na pragu 19. stoletja naslikal Matija Schiffer. Opravljeno delo je državo in občino, ki sta sodelovali z enakim deležem denarja, stalo 4,7 milijona tolarjev.

SMRT NA HITRI CESTI

HRASTJE - V sredo, 4. novembra, nekaj čez 10. uro zvečer je 42-letni Zlatko Škrapec iz Zagreba vozil osebni avto po hitri cesti od Ljubljane proti Obrežju. Pri Hrastju je zapeljal v desno na neutrjeno travnato bankino, po njej peljal nekaj metrov, nato pa ponovno zapeljal na cesto. Na mokrem in spolzkem vozišču ga je zaneslo na levo stran ceste v trenutku, ko je iz nasprotne smeri pripeljal voznik tovornjaka s polpriklopnikom, 57-letni Krešimir Glamuzina iz Bosne in Hercegovine, ki trčenja kljub zaviranju ni mogel preprečiti. Zagrebčana, ki ni bil privezan z varnostnim pasom, je pri trčenju vrglo iz avta v potok, kjer je zaradi hudih poškodb umrl.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Na Grabnu natovarjajo blago tudi na cesti - Zakaj toliko policijskih kontrol? - Slabi spomini iz Term Čatež - Kaj ni plačilno sredstvo v Sloveniji tolar?

Včasih se zgodi, kar se ne bi smelo: časopis razglasi za umrlega človeka, ki potem sam prebere novico o svoji smrti. Tokrat ni bilo tako hudo, kljub vsemu pa smo hvaležni bralcu, ki nas je opozoril, da trgovine Prima v Metliki že več kot leto dni ni, zato tudi ne more dežurati ob koncu tedna.

S. C. iz Gotne vasi je iskreno pohvalil zborovodjo in organista Aleša Makovca, o katerem je bral v Portretu tedna. "Take ljudi potrebuje naš narod, zato ne bi bilo slabo, če bi o tem koga obvestili, da ne bi več za božji lon vodili pevske vaje. Če bi ga srečal, bi mu stisnil roko," je dejal.

Gneča na cesti pri trgovinah in mesariji na Grabnu jezi **Faniko N. iz Krke**. Pravi, da so parkirišča zasedena, pri čemer domneva, da tudi uslužbenci parkirajo pred trgovinami, zato pa morajo stranke večkrat avtomobil pustiti kar na cesti. To ovira mimo vozeče, ki morajo včasih čakati, da si kupec naloži blago.

Andreja Furdi, poslovodja, zagotavlja, da ima diskont M-KZ Krka na Grabnu dovolj parkirnih mest na dvorišču, res pa včasih kdo raje parkira ob cesti. Poslovodja Oskrbnega centra Graben **Tone Žefran** meni, da s parkiranjem ni velikih težav razen občasno na vrhuncu sezone. "Vsak hoče pripeljati povsem do trgovine, tu pa so tudi dostavni tovornjaki in promet mesarije," je dejal in obljubil, da bo poskrbel, da bodo njihovi delavci puščali vozila drugod. Po besedah **Jožeta Doltarja**, poslovodje trgovine s talnimi oblogami, na 7 označenih parkirnih mestih sami zasedajo eno samo. "Na našo nesrečo ni tolike gneče, da bi imeli težave s parkirišči, res pa so na Grabnu stavbe v gruči, vmes pa ozka cesta, zato mora včasih kdo nalagati blago kar na cesti."

Zasebni prevoznik iz Novega mesta se čudi, da iz domačega kraja do Vrtojbe naleti na 20 policijskih kontrol, potem pa vse do cilja v Franciji ne vidi nobene več. Zdi se mu, da bi morala policija nekaj spremeniti pri svojem delu. Prav tako trdi, da se drugod po svetu policisti na kraju nesreče najprej posvetijo ponesrečencem, pri nas pa najprej zahtevajo dokumente.

Bojan Povhe iz Sevnice se je zabaval ob prejšnjem Haloju, ko je Rudi Vlašič kritiziral slovnične napake predvolilne zgibanke **Jožeta Nemaniča**. Opazil je namreč, da se je tudi v Vlašičevi pripombi nekomu zatipkala narobe črka. Manj zabavna je bila ista rubrika za Jožeta Nemaniča samega, zato je poklical in kritiku odgovarja: "Metode in načina, ki se ga je poslužil g. Vlašič za napad name in še posebej na mojo družino, ni vredno komentirati. Svojo lojalnost bi lahko omenjeni gospod dokazal tudi brez žalitve drugih kandidatov."

Slaba postrežba in slabo ozvočenje na kopališču, kjer obvestila slišiš le, če stojiš pod zvočnikom, so se vtisnili v spomin **zdomcu iz Ingolstadta**, ki je dopustoval v Čateških toplicah. Še posebej se mu je zamerilo, da so morali plačati polno ceno vstopnice za kopališče, čeprav so prišli tja šele ob 15.30. Presenečen pa je bil tudi prejšnji ponedeljek, ko se je udeležil skupščinske razprave v Črnomlju, kjer mu je sodišče odredilo, da mora izplačati mlajšo sestro v markah. "Ali ni v Sloveniji plačilno sredstvo tolar?" se sprašuje.

Marija iz Novega mesta je nedavno brala o pločniku v Bučni vasi in meni, da bi ga lahko zgradili vsaj na 30 metrih najbolj nevarnega odseka od gostišča Vidic naprej. Opozarja tudi, da pri spomeniku padlim borcem že 4 mesece ni javne razsvetljave, zato pešci ne vidijo velike jame.

Jože H. iz Žužemberka je ogorčen nad tem, kako župan Franci Koncilija zapravlja občinski denar. Tega naj bi raje namenili za spodbude v kmetijstvu.

B. D. G.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev – pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki ***(068)323-606*** *vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.*

DOLENJCI S PRINCEM CHARLESOM - Waleški princ Charles je ob svojem obisku v Sloveniji sprejel tudi delegacijo projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine, ki so jo poleg vodstva projekta sestavljali še župani dolenjskih in belokranjskih občin. Princu so izročili pehar z izdelki, značilnimi za naše območje. Princ Charles je bil prijetno presenečen ob pilotnem projektu razvoja turizma na podeželju in tudi ob podatku, da ravno na njegovi osnovi nastaja podoben projekt v Walesu v Veliki Britaniji. (Foto: M. Klinc)